

Goli Mallurath,

THE HINDU News Agent

CHIRAIYA. (A. P.) మినేజింగ్ ఎడిటర్

సంస్థాపకులు

శ్రీ॥ శే॥ వి.వి. రాఘవయ్య

శ్రీమతి వి. లీలావతి
రాఘవయ్య

మే 1979

సహకార సంపాదకుడు : వేమూరి సత్యనారాయణ

సంపుటి 17

విషయ సూచిక

సంచిక 4

మయసభ	14	ఎ. రామసంజీవి
రసవదీత	17	అవసరాల రామకృష్ణారావు
ఉగాది స్వగతాలు	19	శ్రీశ్రీ
ప్రేమసింహాసనం (సీరియల్)	22	యద్దనపూడి సులోచనారాణి
నిజద్యోగి జీవితకథ	27	వింధ్యవాసిని
చంపేస్తా	33	కవనశర్మ
కల	47	వసుంధర
ఇది కథకాదు	52	వ్రశాంక
ఉబి	62	వంశీ
మరణం శరణం గచ్చామి	66	విమల, గౌతం * సత్యం మందపాటి
తారుబారు కథ	71	ఇచ్చాపురపు రామచంద్రం
మీరా (సీరియల్)	74	లక్ష్మి
శనిగారు అను ఆషాఢభూతి కథ	91	పెండ్యాల నాగాంజనేయులు
కుక్క చచ్చిపోయింది	105	'అరవింద'
సినిమా	113	యస్వీ నారాయణ
పదబంధ ప్రహేళిక	124	శ్రీశ్రీ

నవలానుబంధం

నవలల పోటీలో తృతీయ బహుమతి పొందిన నవల
వేలాడిన మదారం—జ్వాలాముఖి

ముఖచిత్రం: 'బంగారు చెల్లెలు'లో శోభన్ బాబు, జయసుధ

జ్యోతి, 17-B రాజారాం కాలనీ, P. B. నెం. 2650, మద్రాసు-600 024.

ఫోన్: 428123. సంవత్సర చందా (పత్కేక సంచికతో రు. 42/)

కోరకుండానే యివ్వబడిన సువేగా యొక్క యోగ్యతా పత్రములు మీరు సువేగా కొన్నప్పుడు తనిఖీకై మిమ్ము బండిపై తీసికొనిపోరు. అదే మీకు నిరర్థకము

పై మూడున్ను సువేగా మోపెడ్స్ యోగ్యతా పత్రములు, మీరు కోరునట్లు సువేగా నుండిదే కాకుండా అందమైనది కూడా అనుబంధ మీకు చక్కని నిదర్శనములు.

అవును మోపెడ్స్ అన్నియు ఒకే విధంగా ఉండేట్లు ఉత్పత్తి చేసేవని మీకు తెలుసుగదా. అందుచేతనే సువేగా రేవాలను గమనించి చూడండి.

సువేగా పొరుపుగల మోపెడ్, ఇది ఒకే ఒక టీటర్ నకు 70 కిలోమీటర్లు పోతుంది. కారణం, ప్రత్యేకతగల ఎన్ఎస్ సీరిస్ కాప్టోరేటర్.

సువేగా ద్రవ్యతగల మోపెడ్—అధిక స్థిరత్వమునకు చెయిన ప్రయాణము మరియు లోవైపున బలమైన పెట్రో రూపమున పెక్క్స్ ప్రేముగలది.

సువేగా మన్నికగల మోపెడ్—దిట్టమైన క్రోమర్డ్ అల్యూమినియం మిశ్రమ నిలిండ్ల మరయు వెనుక రాకెటి తట్టుకొన మేలైన అర్ధార్ధపురు—వూ డీలక్సునందు గలవు. అందుచేత గతుకులుగల రోడ్లలో కూడా కదలకుండా నుఖంగా ప్రయాణం చేయవచ్చు. మరియు పెయింటేషన్లు మరియు మరామత్తుల ఖర్చులు తక్కువ.

సువేగా—డీలక్స్ లుంటి సీట్ల మోపెడ్—రెండు విధాల పొరుపు పొడింపవచ్చు.

సువేగా తేలికగా బయలుదేరు మోపెడ్—వెనుక చూపు వద్ద—సువేగా కాన్సెడి.

వివరములకు మీ సమీపమందలి సువేగా డీలరులను కలుసుకోండి.

Suvarna

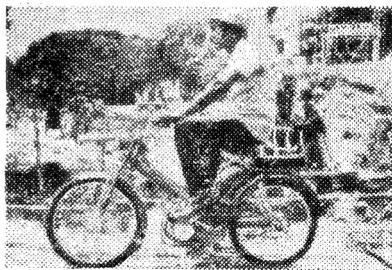
సువేగా స్టాటిస్టిసి మోపెడ్స్ మర్యాదపేరు.

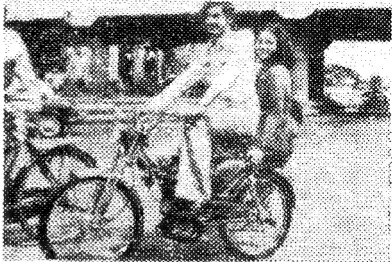
మోపెడ్స్
ఇండియా
లిమిటెడ్

తిరువతి, ఆంధ్రప్రదేశ్

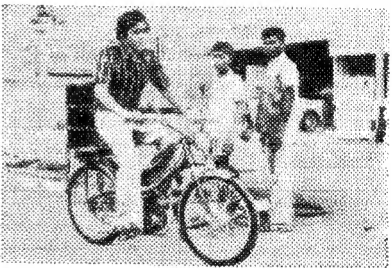
SAA/MIL/120 TEL

అది యెంత అందంగా వుంది అనేందుకు ముందే అది యెంత మంచిది అనే మాట రావాలి. అయితే సువేగా రెండు విధాల మంచిది.

దానిని నేటివరకు కొనకుండుటకు నాకు ఒకే ఒక కారణం వుండేది. అది యిప్పుడు మాయమై పోయింది సువేగా డీలక్స్ యిప్పుడు రెండు సీట్లు గలది.

ఉక్కువ పెడ్రోల్ తో యెక్కువ దూరం పోవాలని నేను కోరుకొన్నాను. సువేగా కొనేవరకు నా కోరిక పరిష్కరించిన నేను అనుకోలేదు.

తావిమట

ఉగాదికి — ఆలస్యంగానే ఐనా — రచయితలకు పాఠకులకు, ప్రకటనకర్తలకు, ఏజంట్లకు మా శుభాకాంక్షలు. తెలుగువారికి కొత్త సంవత్సరం ప్రారంభం అవుతున్న ఆనందాన్ని మిగలనీయకుండా అంతకు ముందే వచ్చి 'బడ్జెట్' అడ్డుకొంటుంది ఎప్పుడూ. ఈసారి అదే జరిగింది. దేశీయంగానే చేపట్టి, కొంతకాలం ప్రభుత్వానికి దూరమై తిరిగి ఆర్థిక మంత్రిగా జనతా ప్రభుత్వంలో ప్రవేశించిన చరణ్ సింగ్ ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్, రైతులకెంతో ఉపయోగకరమైనదని ప్రభుత్వం చెప్పినా, మధ్య తరగతి ప్రజల జీవితంపై అదనపు భారాన్ని బాగానే పెంచింది. అయితే భారత ప్రభుత్వం తన దేశప్రజలకు ఒక సాయం మాత్రం చేస్తూనే వచ్చింది కాంగ్రెస్ పాలనలోనూ, జనతా పాలనలోనూ కూడా! టాక్సులు పెంచి ప్రజలపై అదనపు భారం మోపబడుతున్నది ఆనవాయితీ అయింది. ప్రజలు 'షాక్' తినడం మానేశారు. అలవాటు పడిపోయారు. రాజీపడి బ్రతకటం నేర్చుకొన్నారు.

ఈనెల నవలానుబంధం ప్రచురించాక, పాకిస్తాన్ మాజీ ప్రధాని భుట్టో ప్రస్తావన లేకుండా ఉండలేకపోతున్నాము. భుట్టో నిర్దోషి అని చెప్పలేకపోయినా. కోర్టువారు విధించిన ఉరిశిక్షను ప్రశ్నించలేకపోయినా (న్యాయస్థానాన్ని ప్రశ్నించలేము మరి!) భుట్టోను ఉరినుంచి తప్పించ గలిగిన, పాకిస్తాన్ ప్రెసిడెంట్ జియా, అలా చేస్తేనే బాగుంటుందని మేము భావిస్తున్నాము.

జాగ్రత్త! ఆషాఢభూతులుంటారు. మర్యాదకు పోయారో నెత్తి కెక్కి కూర్చుంటారు! శాంతి లేకుండా చేస్తారు. అంతేకాదు... ఇంకా.... చూడండి 91వ పేజీ.

'రాజకీయ సంగీత కుర్చీలు' అంటే తెలుసా మీకు? పోనీ పార్టీ మార్చిడి అంటే తెలుసు కదా! పార్టీ మార్చుకొందామనుకొన్నా ఇబ్బందు తెలుసుకుంటే రాజకీయ నాయకుడేమోతాడు పాపం! మీరే చెప్పండి: పూర్తి వివరాలు కావాలంటే 88వ పేజీ చూడండి.

వె. శివరామ్

చతురాలు

నేను పుట్టినది అంధ్రదేశమైనా మెట్టినది తమిళనాడు. అందువల్ల జ్యోతి (April) చదివే ఆద్యష్టం నిన్ననే కలిగినది. వినోద కరములు వినోదాయకములు అయిన వివిధాంశాలతో ఎంతో బాగుంది. “జగదాంబ”ని తబ్బుకుంటే జాలివేస్తుంది. ఎన్. లక్ష్మీగారు. శ్రీకెట్టు గురించి సరళమైన శైలిలో విశదంగా వ్రాసేరు. ఆమె Players ని పరిచయంచేసిన విధానం చాలా బాగున్నది. ఆమెకి అభి నందనలు.

—రాంభట్ల ఛాయాశ్రీధర్, కొడిముడి.

మార్చినెల జ్యోతి సంచికతో ప్రారంభమైన చర్చా వేదికకు నాదీ ఓ ఆక్రోశంతో కూడిన ఆపేదన.

ఉత్తమ సాహిత్యం వారపత్రికల ద్వారా, మాసపత్రికల ద్వారా రావటంలేదు అనే వాద నని పూర్తిగా ఎవరూ సమర్థించలేరు. ఎందు కంటే నేటి సాహిత్యం అంతా వాటిలోంచే వెలుగులోకి రావాలి కనుక. రచయితలనూ, రచయిత్రులనూ తయారుచేసే కర్మాగారాలు అవే కనక.

కానీ, ఫలానివిధంలో కథ రాస్తేనే కానీ వేసుకోవడీ పత్రిక, ఫలానా పత్రిక విప్లవ కథ లనే లేదా స్టేగ్ ఉన్న కథలనే వేసుకుంటుందీ అనే ధోరణి ప్రబలం చేసిన పత్రిక పాలసీలు కూడా ఉత్తమ సాహిత్యం రావడానికి ఆటంక పరుస్తున్నాయ్. ఫలానా విధంగా కథ రాసి ఏదో విధంగా అచ్చేసుకుొని ధజ్జులు సంపాదించు కుండావనే రచయిత(త్రు)ల నుండి కూడా ఉత్తమ సాహిత్యం ఆశించటం అనవసరం. నా కథలు యిన్ని ప్రచురించబడ్డాయి అని చెప్పు

కొందాం అనే ధోరణి లేని రచయిత కాని ....త్రీ కాని కనపడదు. ఇంటింటా సాహిత్య హనుమంతరావ్లు, గాయత్రీదేవులు వెలు స్తున్నప్పుడు, ఫలానా విధంగా కథ రాయండి మేం వేసుకొంటాం అని పత్రికలు రచయిత (త్రు)లను తమ పథానికి లావేసుకుంటున్నప్పుడు ఉత్తమ సాహిత్యం ఒకటి ఆరా తప్పితే, లేదా ఫలాని శాస్త్రీ అని చెప్పుకోటం తప్పితే సాహిత్యం అని చెప్పుకోలేని రచనలు రాక మానవు.

రచయిత పేరునికాక రచనని, రచన ఏ పాలసీకి చెందిందని కాక అందులో వైవి ధ్యాన్ని, త్వరితంగా పరిశీలించగలిగిన నాడు ఉత్తమ సాహిత్యం రాగలుగుతుంది. ఫలానా నా సవలల హక్కులు నాదగ్గరే ఉన్నాయ్ అని వల్లీకున ప్రకటనలు చేసే గాయత్రీదేవులు,వాళ్ల వలలకోసమే పత్రికలన్నీ ఎగబడ్డం మానేసిన రోజున, రచయిత(త్రు)లలో సృజనాత్మక కళ రచన చేయించిననాడు ఉత్తమ సాహిత్యం వస్తుంది.

అలా క్కాదూ—హనుమంతరావ్

జిందాబాద్

గాయత్రీదేవి జిందాబాద్.

—[నం||సా||కి త్తమావణలు]

—జితేంద్ర, శ్రీకాళం.

మార్చి ‘జ్యోతి’లో ‘శేషప్రశ్న’ కథమీద రచయిత వినయగారి వుత్తరం చూసాను.

విప్లవం అంటే ‘తుపాకీ’, ‘రక్తం’ అను కొని ఆయన రచనను పరిశీలించలేదు కనుకనే ఆయన కథను ‘మంచి ప్రయత్నమే’ అని ‘విజ్ఞానాబితో’ ఆసగలిగాను. (ప్రతివరి సంచిక) విప్లవం ప్రతిహేస (హేసకాదు) ద్వారా

జ్యోతి

శ్రీ-జ్యోతిషం
ఇంటర్నేషనల్

హాస్య నారాయణరావు

పెద్దిల్లు చిల్లిల్లు

మహామహాకవి

ఇద్దరూ

యం.కె.మాచిరాజు

సమీపం: సత్యం

సాహిత్య కేంద్రం, మణి

జ్యోతిషం

మాత్రమే వస్తుందని తెలిసినా, విప్లవమనగానే యిటా జరుగుతునే వాళ్ళుంటారనే, 'విప్లవం' అని రాసి బ్రాకెట్లో 'మార్క్స్' అని రాస్తాను.

విప్లవకవుల గురించి నేనడిగిన ప్రశ్నలకు జవాబేదాయకుండా అనవసర విషయాలు ప్రస్తావించారు వినయ్గారు. అట్లాగే, మార్క్సిస్టు సిద్ధాంతాల్ని చర్చల్లోకి లాక్కొచ్చారు.

"కళను మత్తుమందుగా జోలపాటగా కాకుండా క్రీడాకగా మేల్కొలుపు పాటగా" మార్క్సుబాని, "భావివేదముల జీవనాదములు" చవిచూపించబాని, కనలో కదిలే 'నవ్య' కవిత్వాన్ని క్రామిక వీరులకూ, కార్మిక వీరులకూ సమర్పణం చేయబాని 1937లో శ్రీశ్రీ చేసిన 'ప్రతిజ్ఞ' విలువ పిలకాయలకు అర్థం కాక పోవచ్చు. "పార్శ్వక్రామిక మహాయుగంలో కవిత్వం మడి గట్టుకొని మడిని నమ్ముకొని కాలానిక భావనా సౌఖ్య పరవశమై పుండకుండా, యంత్రాలనూ వాటి దర్బాలనూ, కార్మికుణి వాటి దోపిడీనీ, వరాలనూ వాటి వ్యత్యాసాలనూ దర్పణమై చూపవలసి వుంటుందని గమనించి వెనువెంటనే అలా చేసి చూపిన మొట్టమొదటి 'నవ్య' కవి శ్రీశ్రీ" ఆ "ప్రతిజ్ఞ" యీనాడు ఏం జరుకుతు మనయిలో అన్నలార నెత్తెలార" (గద్దర్) రాంటి పాటలకు ప్రాణం పోస్తున్నది.

"చరచరరావుగారు రాసిన పుస్తకాల్ని చదివే ఆదిలాబాదీ, కరీంనగర్ లో విప్లవం వచ్చింది" అని చరచరరావుగారే అనరు.

రచనల ద్వారా విప్లవం రాదు. ప్రజలు ఎప్పుడూ విప్లవకారులే. "ప్రజలనుంచి ప్రజలకు" అనేది విప్లవ రచయితల పాటకూ, మాటకూ భాట.

"చెక్క-భజనలకూ, ఈ విప్లవ కవిత్వాలకూ ఏమాత్రం వైవిధ్యం వుంది?" అంటే అర్థమేమిటో? 'వైవిధ్యం' అనే మాటకే అర్థం తెలియని వినయ్గారితో ఈ విషయంలో ఏం చర్చించాలి?

విప్లవ కవులు విప్లవాన్ని 'మాటలు'గా మారుస్తున్నారని అక్కసా: వినయ్గారు 'ఈ చెలు'గా మారుస్తారా: అట్లయితే ఆయన

కోరని 'ర కం' ప్రత్యక్షమవుతుంది కదా, మరి: 'కుసాకీ' వదుకానీ నక్కల్లూరీ పుద్గమం పట్ట (అర్థంలేని/అర్థంకాని) 'ఆవేదన' ఎందుకా?

Dialectic Materialism అంటే **Dialectical Materialism** అని భావమేమో: అట్లాగే, dialects అంటే dialectics అనుకున్నారేమో వినయ్గారు? మార్క్స్ చెప్పిందీ, లెనిన్ చేసిందీ ఏమిదో యిప్పుడు ఎందుకుగానీ, ఈ పదాల అర్థాలు ముందు నేర్చుకుంటే తర్వాత మార్క్సిజం మీద చర్చ చేయొచ్చు.

వ్యక్తిత్వం లేని వాళ్ళవల విప్లవం వస్తుందనలేదు నేను. ఆక్సీడోహం అంటే పదాలకు అర్థాలు తెలియకపోవడమా?

రచయిత వుకరలోని రెండో పేరాలో చివరి వాక్యం ఆయనకైనా అర్థమవుతుందా:

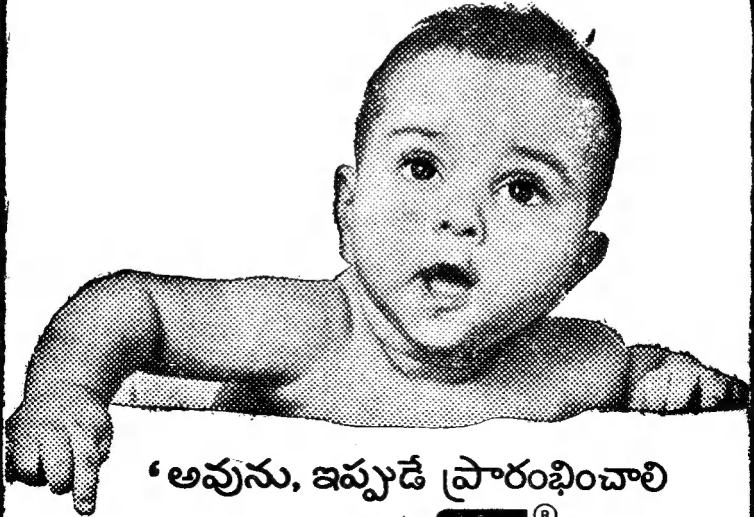
ఇవన్నీ కూడా అచ్చుతప్పులేనా?

ఉపమానాన్ని సాగదీయటం ఏ అలంకార కావ్యప్రకారం తప్పి చెప్పే తెలుసుకుంటాను. "ఎండిపోయిన చెరువు పల్లె ప్రజల మెదళ్ళ లాగే వుంది" అన్న మాటకు ముందు, వెనుకా వున్న మాటలు కలిపి చదివితే వేరే అర్థం రాదు. పల్లె ప్రజల మెదళ్ళు ఒకనాడు ఖాళీగా వుండడమేమిటి? -తర్వాత ఎప్పుడో వీలైతే నిండడానికి:

"కుహనా సిద్ధాంతాల్లాగా వున్నాయి అక్కడొకటి, ఇక్కడొకటి మణులు" అని రాయబోయి 'కుహనా' పదం మరిచిపోతే చిన్న తప్పే; దిద్దుకోవచ్చు కాని, "ప్రజల్ని అలోచింప చేసి, వాళ్ళలోకి చొచ్చుకుపోయిన ఒక్క సిద్ధాంతం చూపించండి ఎవరైనా?" అని అడగడం యింట్లో కూచుని సిద్ధాంత చర్చలు చేయడమే.

పోరాటాలు సిద్ధాంతాల గిరులో వుండక పోవడమా? ప్రజలకు పనికి వచ్చే సిద్ధాంతం వ్యవస్థ గీసిన గిరులను చెరిపేసేందుకే పోరాటం చేయమంటుంది. సిద్ధాంత జ్ఞానం లేకుండా చేసి పోరాటాలు సంపూర్ణ విజయాల నివ్వవు.

‘అమ్మా,
నాకప్పుడే 3 నెలలు నిండాయి!’

‘అవును, ఇప్పుడే ప్రారంభించాలి

ఫారెక్స్®,

మీ పాపాయికి ఘన ఆహారాలు

ఇవ్వడం ఆరంభించేందుకు

డాక్టర్లు సిఫార్సు చేసేది **ఫారెక్స్®**

సత్వరమైన, సంపూర్ణమైన
పెరుగుదల కోసం పాపాయికి
ఆదర్శ వంతమైన ఘన ఆహారం

❧ లిమిటెడ్ G.L.F. 65 1710 ౯౩

దూరంగా ఆకాశంలో తేలే సిద్ధాంతాలను రచయితే చూసి చెప్పారు పాఠకులకు-కథలో. అవి తనకు కనిపించలేదని యిప్పుడు అంటున్నారు! కనిపించని విషయాలు కనిపిస్తున్నాయని చెప్పడం ఎట్లా సాధ్యం? 'చైతన్య' మూర్తులకు 'స్పందన'ల ద్వారా సాధ్యపడుతుందా?

కథను "తెలంగాణ భాషలో మాత్రమే రాస్తున్నానని" (తెలంగాణ భాష అని ఒక టుండా?) ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు. కథలోని సంభాషణలు చూస్తేనే తెలుస్తున్నది. మరి, ఆ సంభాషణలన్నీ అదే మాండలికంలో వుంటే భాగుంటుందనడం, "కలం గారడీ తెతల వలలు" అలడమా? కళ ప్రజలకోసమనే అనుకుంటే ప్రజల భాష వాడొద్దా? "చెఱతాను" 91వ పేజీలో వున్నది. వినుకగా రంటున్న అచ్చుతప్పల విషయం 'జ్యోతి' చెప్పాలి.

ముందే కొన్ని అభిప్రాయాలు ఏర్పరచుకొని చర్చకు దిగితే, తప్పులు చెప్పవలసి వస్తుంది, ఎదుటివాడిని చర్చనుండి విరమించుకునేలా చేసినట్లా అవుతుంది.

—విజయ్, వరంగల్.

యామిని—ప్రాద్దుతిరుగుడు పువ్వు

నవల చివరి రచయిత పరిచయం చదివిన వారెవరైనా ముందర పెన్ నేమి అయి కమత్కం చూసి ముచ్చటపడి తిరిగిలేచే తీరికలేకుండా, భార్యాభర్తలు కదా, సంసార సాగరాన్ని మధించినవాళ్ళు, కాస్త బాధ్యతగా రాసారు అనుకుంటే వాళ్ళ తప్పుకాదు-ఆట్లా బాధ్యతగా రాయని ఆ జంట తప్పే.

కథ మొదటినించీ చివరివరకూ సంఘంలోని స్త్రీస్థితిపై మొగవాడిచ్చే కామెంటరీ వినిపించిందే తప్ప, శ్రీహృదయం కథా వస్తువుతో స్పందించిన స్పందన వినిపించలేదు. ఇంక బాధ్యత ఎక్కడ?

కథలో రవి, ప్రేమరాజు మన తమలపాకు హీరోలే. సరోజ, గీత చెలియల కట్ట దాటలేని సముద్రాలే. శ్రీని ప్రపంచంలో అందరూ

ప్రకృతి స్వరూపిణీ అని గుర్తించారు. గౌరవించారు—మన "సత్యం వద, ధర్మం చర" అన్నట్లు కొటేషన్ మధ్యే వుంచారు. ఆచరణలోకి తేలేలేదు. కొంతవరకైనా మన భారతీయులే నయం, మొన్నటి లండన్ సంఘటన మర్చిపోరు కదా?

రంగనాయకమ్మగారి విమల అన్నట్లుగానే "శ్రీని నువ్వు అంతదానివి, ఇంతదానివి, నుకుమారివి, అంటూ అబలాత్వం అంటగట్టారు"—ఈ సరోజ, గీతలు గూడ కొంచెమునిగేదాకా స్పందించి నోరు విప్పలేని జీవులు. నవలలో పాత్రలు చాలావరకు రైటర్ యిషం.

నిజానికి "దిరిసెన పువ్వు"లోని కథ కావాలంటే మూడూరూపాయలు పెట్టి జ్యోతి కొనే చదవక్కర్లా. 50 పైసలు కూడా కాకుండా 'ఈనాడు' వస్తుంది. ప్రస్తుతం లండన్ వ్యవహారం హెడ్ లైన్సులో జరుగుతోంది.

చైతన్యం కావాలంటే ప్రాబ్లమ్ చెప్తే సరిపోదు. దీనిని జీవితంతో అన్వయిస్తూ, సమాధానాన్ని సూచించాలి. అది చెప్పటం చాతకాకపోతే జర్నలిజం డిప్లొమా తీసుకుని ఒక డెలికి జర్నలిస్టుగా చేరాలి. చేరనివ్వకపోతే స్వంతప్రెస్, పేపరు పెట్టుకోవాలి. "సాహిత్య హింసాపలోకనం" (నందూరి పార్థసారధిగారిది)లో హనుమంతరావు — వాళ్ళ అవిధలాగా.

సమస్యలు, జ్యోతి పుస్తకంలో లేవు. print అక్షరాల్లో వుండవు. సజీవంగా ముందుకు నడవటానిని నిరాకరించే ఆదా, మగవాళ్ళు, వారివారి అహంకారాల్లో వున్నాయి. వాళ్ళ పరిధిని దాటలేని సంకుచిత తత్వాలలో వున్నాయి.

"నూతిలోపలి కప్ప, పాతగొప్పలు తప్ప, మెచ్చదితరుల గొప్ప" అని ఆరుద్రగారు నిట్టార్పింది ఈ జ్యోతిలోనే కూనలమ్మ పదాల్లో. దాని తరువాత "రెంటివిటి" అనే అప్పారావు (గురజాడకాదు) మాట మర్చిపోతే జరిగిందంతా గందరగోళం.

మధ్యతరగతి వాళ్ళకి, వాళ్ళ చాకళ్ళు, పనిమనుషులు పూటకీ గతిలేనివాళ్ళు. టాటా,

కేశ సంపదకు

రీటా

శ్రీలీ పురుషులూ వాడవచ్చును

సూపర్ ఎకానమి (100 ml) పైజులో కూడా వస్తున్నది

బిల్లలో మనం కూడా అంతేకదా: ఏ చెడ్డ అలవాటు లేనివాడికి, పొగలమోతుబరి రొడ్డి. ఆ మోతుబరి దృష్టిలో ఈ మంచిబాటడు అసమర్థుడు.

అలాగే ఆడ మగా కూడా. కాకపోతే హిపోక్రసీ కదా: పున్నదున్నట్లు చెప్పుకోలేదు. సరోజ—కూడా అంతే. మనసు చివుక్కు మన్నువ్వడు, అదే “ఆ గుర్తు దొరికిన రోజు” మొగుణ్ణి కొట్టెచ్చుకదా. practicalగా యే యిల్లాటైనా అలాగే చేస్తుంది fail అవుతుంది.

ఎందుకు fail అవుతుందో చెప్పాలి. ఆ చెప్పలేకపోతే, పోవటం అంటే రచయిత్రికి తన పరిధి దాటిపోవటం—సాధ్యం కాలేదు అని అర్థం. పెళ్ళికాని అమ్మాయి అయితే సాధ్యంకాలేదని ఒప్పుకోవచ్చు. సంసారంలోకి వచ్చాక, గృహిణిగా తను జీవిస్తూ చెప్పలేక పోతే, పెర్లాక్ హోమ్స్ రెవెల్లో యెన్ని చీడకన్నీ అయినా చెయ్యవచ్చు. సరోజ అన్నట్లు రచయిత్రి కూడా ఆడనివ్వకదా—భారతంలో ఒక అమ్మాయా?

రచయిత సర్వతంత్ర స్వతంత్రుడే. అయితే అది తను ‘రచయిత’ అయినంత వరకే. జర్నలిస్టు, ఫింకర్, ప్రాఫెట్ కలిస్తే logic కూడా కలుపుకుని ఒకవ్వక్తి, తన పరిధిలో రచయిత రావడం జరుగుతుంది ఎవరి గుర్తింపు వున్నా లేకున్నా. ప్రతి ఆరున్నాడియో అర్థిస్తూ, బాపో, రవివర్మ, లినార్డో, డావినిచీ కాలేదు కదా.

కనీసం సూటిగా చెప్పినా చెప్పుకపోయినా ఒక్క హాస్టల్ మేడం చెప్పిన జాగ్రత్తకు, సలహాకు రచయిత్రికి ఫస్ట్ ప్రైజ్ ఇవ్వచ్చు.

మేడం: “సరోజా! ప్రపంచంలో అన్నింటికంటే త్వరగా అంతర్ధానం అయిపోయేది.... దాంపత్యం తల్లి” అంటూ పచ్చి నిజాన్ని చెప్పిస్తూ, అది అంతర్ధానం కాకుండా చూసుకోవడం కళ అంటూ పచ్చి అబద్ధం చెప్పిస్తుంది. అది కళకాదు. కామన్ సెన్స్. అది రోపించే 90 శాతం జంటలు యాంత్రికంగా తయారౌతున్నాయి.

ఇద్దరు ఫ్రెండ్స్, జీవితాంతం ఫ్రెండ్స్ గా వుండగలుగుతున్నారు. భార్యకీ, భర్తకీ, చెప్పుకోలేనివి ఫ్రెండ్స్ కి చెప్పకుండుతున్నారు. భార్య భర్తలెందుకిలా ఉండలేకపోతున్నారు.

3 సంవత్సరాలు కావరం చేసిన సరోజ, రవి అలాంటి ఎందరో ఎందుకు క్రమంగా దూరం అవుతున్నారు? అన్నది సమస్య. ఈ సవలలో లాటరీ తగిలినట్లు, స్వతహా సంస్కారం కలిగిన రవి, ఒక్క రెవ్నెయర్ తో బాగుపడిపోతాడు. ఇది జరిగేదా?

అవుతే గిరిశం రెక్కర్లు చదివాక తెలుగులో రేడియో నాటికలకంటే అధ్వాన్నమైన సినిమా రెలా తీస్తారు? అక్కడ జరిగినది రెవ్నెయర్ వల్ల కాదని తెలుస్తూనేవుంది ప్రతివాడికీ. తెలియని వారితైనా ఒక్కసారి అనుభవంలోకి వచ్చిందా తెల్సిపోతుంది. అంతెందుకు మా యిద్దరి జంటా చాలాబాగా వుంటాం. సిగిరెట్లు నేను బాగానే కాలుస్తాను. అది తన కనహ్యం. అంతవరకూ margin ఇస్తాను. అది దాటి తనూ జోక్యం చేసుకోడు. దాటి జోక్యం చేసుకుని మానెయ్యమంటే, నాకోసం నువ్వు అలవాటు చేసుకోమంటే దోష అగిపోయింది. సిగిరెట్లు చెడ్డ అలవాటే. కాఫీ కాదా? సరోజ కాఫీ తాగదా? మానెద్దామన్న అలోచన ఏల రాలేదు? మొగుడుకి కాఫీ అలవాటు లేక, భార్యని తాగదంటే మరి రాక్షసుడైపోయాడే మా అందరిలో?

సో, సవలలో మలే లాటరీ తగిలి జీవితం బాగుపడితే బాగుపడట్లు. లేకపోతే లేదా? సజీవకతే, చైతన్యం గుర్తుకదా? ప్రయత్నించే దోషవుండే వుండాలి. స్పెష్టిలో ఇంతవరకూ సమాధానం లేని సమస్య బావు ఒక్కటే. మిగిలినవి వ్యక్తులకే క్రిని బట్టి, సినియారిటీని బట్టి దొరుకుతే.

అనాసిన్ కావాలని ఐయర్లే పెట్రోలు తీసుకురాన్నంతవరకూ బాధలేదు.

అవిడ కదనే సమస్యగా స్వీకరించి పాతకుడి జిజ్ఞాసను గౌరవించి “జ్యోతి” చదివే మహిళాలోకాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని అంత భీభత్సంగా తెలుగుసినిమా అల్లే వున్న

కథ సడన్ గా క్లెమాక్స్ లో ఎలా సుఖాంతమయిందో.

సరోజ, రమీ: ప్రేమరాజు, గీత: వాళ్ళ వాళ్ళ బాబులు హలాకుగా అహంకారం అనే కళ్ళదాలు తీసేసి, ఏ కళ్ళదాలు ఎలా వేసుకున్నారో దానికి ఏ బ్రేక్ వాడి అవి తొడిగింకారో చెప్పమని సినియర్ గా అడుగుతున్నాను. కాదు టీమాండ్ చేస్తున్నాను.

స్టీబ్ హోం 003 వచ్చింది మీ కలంనించే అని మర్చిపోకుండా ఈ సమాధానం చాత నయితే చెప్పండి — irresponsible గా పారడీలు రాయడం అనుకున్నారా రచనలంటే? లేకపోతే జర్నలిజం అనుకున్నారా?

కాకపోతే 2000. కంపే ఎక్కువ విలువైన 'మేడం' కొటేషన్ ఇచ్చిన రచయిత్రి. ఇకనైనా జాగ్రత్తగల రచనలు వస్తాయన్న ఆశతో. —అభినందనలతో—పాఠకులు

సాయిలలిత, రమణమూర్తి, నంద్యాల నందమూరి నగుమోముతో నవ, నవలాదే జ్యోతి మాసపత్రిక చాలా ఆకర్షణీయంగా ఉంది.

సమంధరగారి నవలాసంబంధం నవరస భరికంగా ఉంది. అటు రాజకీయదోరణి, ఇటు విద్యార్థులదోరణి భుజాలు తడుముకునేలా ఉంది. శ్రీనివాసరావును దుర్మోదనుడితో పోల్చడం సమంజసంగా ఉంది. వందన ద్రౌపది కాలేదు. ప్రేమించిన వాడికి దూరమే పరవాడికి వత్ని కావలసివచ్చింది. కడదాకా ద్రౌపది ఆన దానికి పీలులేదు. కయిమాక్స్ లో కటుబటలు లేకుండా చేసినపుడు ద్రౌపది అయింది. సాటి ద్రౌపదికి కృష్ణుడు చీరలిచ్చి మానం కాపాడాడు. వందనకు అలాంటి అన్నలు లేనందుకు ఆవ మానం భరించవలసి వచ్చింది. నందనవసంలా ఉందే శ్రీనివాస రావు జీవితాన్ని వందన తన పగ, ద్వేషాలతో వందన సమర్పణ గావించిందని మేము హిందుకున్నాం.

మిగతా కథలన్నీ చెప్పతోకగ్గులులేవు. మామూలుగా ఉన్నాయి.

జ్యోతి ప్రచురణ కర్తలకు, జ్యోతి పాఠకులకు ఉగాది శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తూ.

—యం. ప్రభాకర్, బెంగళూరు.

మార్చినెల ప్రహేళికలో ఒక ఆధారం తప్పుగా యిచ్చారు. "ఓ అద్దం" "గమ్యం" అవుతే నిలువు "వ్యంగ్యవైభవం" యెలా అవుతుంది? గడిలో రెండవ అక్షరం "మ్యం" అవుతే "వ్యం"గా ఎలా పూహించుకోగలం? ఎంతో మందిని ఇన్నాళ్ళు "తప్ప"లో కాలేయించిన శ్రీశ్రీ ఈసారి వారే ఆ పని చేశారు.

శ్రీశ్రీతో ముఖాముఖి జాగుంది. కానీ "సిద్ధాసుపత్రి" కటించింది "ఐరిన్ డేన్ స్వీప్" అని శ్రీశ్రీగారు వేనక అన్నట్లు నాకు గుర్తు. "జోనాథన్ స్విఫ్ట్" కాదు (లేక ఇద్దరూ ఒక రేమో నాకు తెలియదు).

ఫిబ్రవరి ప్రహేళికలో 4 నిలువు ఆధారం కూడా తప్పని నా అభిప్రాయం. వారిచ్చిన ఆధారం ప్రకారం "మామ్యులు" జవాబు రాదు.

—ఎన్. కె. రామారావు, నల్గొండ.

[మార్చినెల పదబంధ ప్రహేళికలో ఓ అద్దం 'గమ్యం' గానూ 9 నిలువు వ్యంగ్యవైభవం గానూ జవాబు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది కూర్చుంటే పొరపాటే. ఈ విషయం మా దృష్టికి తెచ్చిన పాఠకులకు కృతజ్ఞతలు. ఈ విషయాన్ని పదబంధ ప్రహేళిక నిర్వాహకులు శ్రీశ్రీ దృష్టికితే 'తొందరలో' పొరపాటు పడినట్లుంది ఆ రెండు గడులూ పదిలేసి ఆర్ కర్క్ట్ ఎంట్రీ లేవైనా ఉన్నా వారికి బహుమతి ఇవ్వండి.... సారీ ఇలా జరిగినందుకు' అన్నారు. అయితే ఆప్పటికే ఏప్రిల్ పదబంధ ప్రహేళిక సమాధానాల పరిశీలన పూరి అయి విజేతల జాబితా కూడా తయారయిపోయిన కారణంగా, మార్చి పదబంధ ప్రహేళిక సమాధానాలు పునః పరిశీలించలేదు. జరిగిన పొరపాటుకు చింతిస్తున్నాము.

—డి.టి.కె.]

"నెప్టా" తేది మార్పు

జనవరిలో జరగవలసిన "నెప్టా" నాటక కళాపరిషత్తు అనివార్య కారణాల వలన మే నెలకు మార్చబడినది. ఈ సందర్భముగా రాష్ట్ర స్థాయిలో నాటక, నాటిక ఏకపాత్రాభినయ పోటీలు జరుగును. వివరములకు నెప్టా నాటక కళాపరిషత్తు, వియర్ లీలామహల్ నెలూరు 524001కు వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

□

మయూరభ

కంప్యూటర్ సాహిత్యం

సుప్రచితనృపు చీకటి కోణాలను వెలుగులోకి తేవడానికి యత్నించిన సిమోన్ ప్రామీడ్, మొత్తికూర మాధవీలతగారి బహుమతి నవల - “ఎర్రని ఆకాశంలో నలని మేఘశకలాలు” చదివాడా అంటే చెప్పలేముగాని.... ఆయన ‘డ్రీమ్ థియరీ’ మాత్రం మొన్నక రోజు గుర్తుకొచ్చింది.

ఆ రోజు రాత్రి మాంచి నిద్రలో వుండగా -

“సాహిత్య అకాడమీలాటి నలభై దళాల వద్దం మీద కూర్చున్న ఒక మూర్తి దర్శనమయింది. ■ మూర్తి అర్ధనారీశ్వరుడిలా నగం మగ, నగం ఆడగ వుంది. దానికి నాలుగు చేతులున్నాయి.

“ఒక చేతిలో పెద్ద కలంవుంది. సుమారు 200 అరణావులు ఒకేసారి రాయగల సిరా వట్టెంత పెద్ద కలం అది. ఆ చేతిలోని ఆ కలం చకచకమని రాసుకుపోతుండగా, తెలి ప్రింటర్ నుంచి వచ్చినట్లుగా కాగితం చుట్టలు చుట్టలుగా నేలకు రాలుతున్నది.

“ఇంకొక చేతిలో మార్గ్స, హెర్బాల్ట్ రావినీ, ఈనిడ్ బ్లెటన్ల రచనలు తెరిచి వట్టుకున్నట్లుగా వున్నాయి.

“మూడవ చేతిలో చెక్లు, డ్రాఫ్టులు, కరెన్సీ నోట్లు, ప్రేమతో ప్రొడ్యూసరు కట్టించిన ఇంటి

రిజిస్ట్రేషన్ కాగితాలు — ఇత్యాది ఐశ్వర్య సంకేతాలున్నాయి.

“అఖరి చేతిలోని నీనిమా నెగిటివ్ రీలు ఒక జవమాల వలె అలంకరించివుంది.

“ఈ నాలుగుచేతులూ చైతన్యపు మూర్తుల వలె చకచకమని ఆడుతోండగా ఆ అర్ధనారీశ్వర మూర్తి “సాహిత్యము - వ్రయోజనము” వంటి భారీ విషయాలపై అభిభాషణలు వర్షిస్తుంటే వత్రికలవాళ్ళూ, అకాడమీలవాళ్ళూ ఆ ముత్యాల నేరుకుంటున్నారు. ఆ మూర్తి కీర్తి కాంతుల్ని చూడాలంటే కళ్ళు క్రమిసి పోతున్నాయి. ■ లక్ష్మీ - సరస్వతీ సంగమ వైభవాన్ని విమశించాలంటే భాష చాలడం లేదు—”

హఠాత్తుగా మెలకువ వచ్చింది.

గ్లాసెడు మంచినీళ్ళు తాగాను.

“నిన్నంతా హాయిగానే గడిచింది, తృప్తిగా భోంచేసి వడుకున్నాను కదా, మరి యిలాంటి పీడకల ఎందుకొచ్చింది చెప్పా” — అని ఆలోచిస్తుంటే గుర్తుకొచ్చింది.

నిన్న సాయంత్రం మిత్రుడు నారాయణ రావు, వాడిభార్య విర్మలా వచ్చారు. ఏదో కాసేపు కులాసాగా గడిచింది. అప్పుడుచెప్పాడు వాడు “మేమిద్దరం కలిసి “నానీ” అనే పేరుతో

నవలలు రాస్తున్నామోయ్—”

నేను ఆమాట జీర్ణించుకోకముందే “రెండు నవలలు వారపత్రికలో మొదటి బహుమతులు తెచ్చుకున్నాయి, ఒకటేమో ఆకాశవాణి సీరియల్ చేస్తూంది. ఇంకోదాన్ని దానాలపాటి అప్పయ్యచోడగౌరవి మాంచి చేస్తున్నసినిమా ప్రొడ్యూసరులే ఆయన “లేవుకు రా!” అని వందరంగుల కావ్యఖండం తీస్తున్నాడు. ఇంకో మూడు రాయదానికి ఆరేసి పేలు చొప్పున అడ్వాన్సు పుచ్చుకున్నాం” అన్నాడు.

మరో అరగంటవుండి, “నానీ” దంపతులు వెళ్ళిపోయారు. మరి వారికి కాలమే మూల్యం కదా!

అదీ సంగతి! ఆ రాక కారణంగా రాత్రి ఆ కల వచ్చింది. ‘అమ్మ ప్రాయితూ బలే వాడివోయ్’ అని నవ్వుకున్నాను.

ఇది రెండేళ్ళనాటి మాట.

కాని గతవారం ఒకచోట ఈ కవిత చదివాను.

“ఈ జీవితం సృజిస్తున్నది

అవి ఏమిటి;

అబద్ధాల

ఖాళీల

ప్రతిబింబాలు;

మంచి నవల మీంచి

కాలం సాగిపోతుంది

నక్షత్రాలు దిగాలుగా

ఆకాశంలో తిరుగుతున్నాయి

జనులు, పాపం

నవ్వలేకుండా వున్నారు.”

అహో ఏమి ఆ పదము! ఏమి ఆ సరికొత్త ఇమేజరీ

ఈ కత రాసిందెవరు;

అది ఒక కంప్యూటరు

వానికి పేరులేదు; నెంబరుంది

ఆ నెంబరు ఆర్ సి ఏ 301

ఆ కంప్యూటర్ యంత్రానికి తెలిసిన మొత్తం పదాల సంఖ్య 130 మాత్రమే!

నాలుగేసి పాదాలన్న కవితలను నిముషానికి 150 చొప్పున అవలీలగా అల్లి అవతల పారేస్తుందిషు!

జ్యోతి

కేవలం 130 పదాల జ్ఞానంతో నిముషానికి 150 కవితలు అల్లడం అంటే మన నవలా కారులు, కారిణులు ఎంత వెనకబడివున్నారో తెలుస్తుంది.

నవల రాయాలి అంటే 1 వ్యక్తికి కనీసం 500 పదాలయినా తెలిసి వుండాలా? పోనివ్వం డయ్యా, చచ్చి చెడి ఆ-యి-దు-వ-న్-ద-ల పదాల్ని నేర్చుకున్నారు. వాటితో ఒక నవల రాయాలి అనుకోండి “200 అరరావులకు మించకూడదు” అని కదా సంపాదక మహా శయులు నిర్దేశిస్తుంటారు. అంచేత ఈ 500 పదాలతో 200 పేజీల నవల రాయాలి అంటే కనీసం రెండు రోజులన్నా పడుతుందో లేదో అన్నది నాప్రశ్న!

అంటే ఏమిటి?

మన ఫాస్టెస్ రచయిత్రీకి 48 గంటలు వడుతుంది ఒక నవల రాయడానికి; అదే ఆర్ సి ఏ-301 కంప్యూటర్, అయితే నిముషానికి 600 పంక్తుల చొప్పున (600 పంక్తులు 30 అరరావులు అనుకుంటే) 200 పేజీలను మహా అయితే ఆరేడు నిముషాల్లో కానిచ్చేస్తుంది. కాకపోతే నవలకు “చిమ్మని చీకటిలో కమ్మని కాంతిరేఖ” అనో లేక “చెలని గవ్వ లలో చలని గువ్వలు” అనో, ఏమి చెబిటిల పెట్టాలి అనే ఇంపారెంట్ కోశ్చెన్ దగర ఇంకో నిముషం పట్టవచ్చు. మొత్తంమీద ఎనిమిది నిముషాలకే సీరియల్!

ఎనిమిది నిముషా లెక్క-డో

48 గంటలెక్క-డో

కంప్యూటర్ సాహిత్యంలో ‘రాశి’మాత్రమే కాదు ‘వాసి’ కూడా కలదు. కలదు అని చెప్పే ఉదాహరణలు ఎన్నో వున్నాయి.

మాంచెస్టర్ యూనివర్సిటీ వారి కంప్యూటర్ సృష్టించిన ప్రేమలేఖను చూడండి.

“నా జుల్లి పెన్నిదీ! నీ లేత ఆనందం పాదాలవద్ద నా శ్రద్ధ పడిగావులు కాస్తూంది. నువ్వు నా ప్రేమానురాగానివి; నువ్వే నా విస్తరించే అనురక్తివి. రహస్యపు శ్వాసలతో, పోదరభావంతో, నీ అనుంగు విరహంకోసం

ఎదురు తెన్నులు చూస్తున్నాను. ఎక్కడాకే పీ ఆకాలతకు నా ప్రేమ ప్రాణమవుతుంది.

ప్రేమతో వేగిపోతున్న నీ—”

రెండు చేతులున్న ఏ మనిషి రానిన ప్రేమ లేఖకు ఇది తీసిపోతోంది, చెప్పండి:

ప్రాచీన కంప్యూటర్ ‘కేలిప్’ విరచించిన అద్భుత స్తవికా భరితమైన కథలో ఒక భాగం చి తగించండి:

“నా దిబ్బండలంమీద నెగల పొగలుకక్కే ఎర్రటి తెర; తెర కవతల లీలగా రివిగా, వేదనా భరితురాలయిన ప్రీమూర్తి. ఆమె ఉత్తమ తల సంజాత; బహుళ ఋతువులలో ఒకటి ఆమె మాత అయి వుండనోవు. ఆమె వీడ్కోలు చెబుతోంది. నా కంఠకన్న ఏమీ కనిపించడం లేదు. తెరవైపు నడుస్తున్నాను. వణికి చేతులతో ఆ తెరను విడదీశాను. ఆ తెర కవతల; చారలతో చీరుకుపోయిన నేల ఎండిపోయినచెట్ల కొమ్మలమీద కెగిరిననున్న పక్షులు. అక్కడ కదలకుండా ముడుచుకు పడివున్న కవతం, దానిమీద ఎక్కడిదా హిమం? ఒకబ్బాయి, బొద్దుగా వున్న చేతుల్నాపుకుంటూ పరుగెత్తుకు వస్తున్నాడు.”

అదీ కథ. .

ఇలాగ కథలు, కవితలు, పాటలు. హైక్లాసు వంటని నెకెండమీద వండి, వార్చి, వడ్డించే కంప్యూటర్లు సాక్షిత్తు యంత్ర పరస్పరులు.

ఎటూ మన అక్కగారో, బావగారో, వదిన గారో ఆమెరికాలోనో ఇంగ్లాండులోనో నెటి

లయి వుంటారు గనుక కష్టపడి ఇలాంటి కంప్యూటర్ను తెప్పించుకుంటే — ఒక్క సారిగా ఆరు వారపత్రికలకు, నాలుగు దిన పత్రికల ఆదివారపు అనుబంధాలకు, వన్నెండు మాసపత్రికలకు, మూడు సినిమాలకు కలిపి— వారం అంటే వారం రోజుల్లో చురుగ్గా నవల్స్ రాసి వదేయొచ్చుకదా!

ఇహ పత్రికా యజమానుల కంటారా— ఇలాంటి కంప్యూటరుంటే బోరెడంక వెనులు బాటు కేవలం కంప్యూటర్ల సాయంతో వార, మాస పత్రికలూ, పోర్టెన్స్ సాయంతో దిన పత్రికలూ నడిపే చీఫ్ ఎడిటర్లకూ, మేనేజింగ్ ఎడిటర్లకు ఇది వరప్రసాదం. ఆ కంప్యూటరుంటే, ఇబ్బాక ‘మోనో’ లేదా ఒక ‘రైన్’ యంత్రం వుంటే ఇహ చూసుకోండి ప్రతి జిల్లాకోక దిన పత్రిక, ఊరికో వార పత్రిక, పేటకో మాస పత్రిక వెలయింప వచ్చును.

అప్పుడిహ తెలుగు పత్రికా ప్రపంచంలో, తెలుగుసాహితీ లోకంలో విప్లవం వచ్చేసిందే!

రచయితలు, పత్రికాధిపతులు, సిని పీఠాధిపతులు అందరి వందగా వండినట్లే!!

అంచేత—

పదండి ముందుకు

కంపు సాహిత్యం నుండి

కంప్యూటర్ సాహిత్యం వైపుకు

పదండి పోదాం

పోదాం పోదాం పైపైకి!

దీర్ఘ వ్యాధులకు ఉత్తమ సిద్ధ వైద్యం!

హస్తప్రయోగం, అంగము చిన్నదై అవసర కాలమందు అసంతృప్తి. శుక్లనష్టము, నపుంసకత్వము, హెర్నియా, చర్మవ్యాధులు పోష్టుద్వారాకూడా వైద్యం చేయబడును. పరిమీలము (బుద్ధ) మూత్రవ్యాధులు ఆప రేషన్ లేకుండా. రండి

డా॥ దేవర, ఫోన్: 551

మార్వాడి గుడివద్ద, తెనాలి.

ప్రాచీ: 26, నార్త్ బోగ్ రోడ్, మద్రాసు—17.

శ్రాద్ధత్రయ ప్రయోజన యోగం!

ఏతోదా, ఏనోదా, వింకవిగ్గు న. న. దా,
ఇలాంటి ఇమేజి డ్రెయినేజీలో దిగిపోతే జనాభా
చెయ్యొద్దా గిలాదా, కాల్వొద్దా మతాదా?

1

తిరవతికెళ్ళి, కిందచేదు పొందిన ఆ అనుభవం, మరచిపోలేను
గిరగిర తుళ్ళి వదిలిపొయినట్లు అవుతుంది, కలుచుకుంటే ఆ నీను!

ఏమా గీతాకారుల చురకత్తుల కనరత్తులు!

మీ (మా) దోపీదారుల పై ఎత్తుల వలుజిత్తులు!

కళ్యాణ కట్టలో కట్టు తెగింది ఆ దినం కుచ్చుకుచ్చుల కృష్ణ చైతన్యం!
ఒక్క రోజులో పాతికవేల రౌండ్స్! మరెక్కడ ఇంతటి భక్తసాయుధ విప్లవం!
మనం సాధించిన ఒకే ఒక వరల్డు రికార్డు, ఓయబ్బో ఎంత సునువు!
మనుషుల మాటకేంగాని, మన 'దేవా దయ్యాల శాఖ' మటుకు ఏం పదును!

2

సంపూర్ణ గోవధా విషేదం జరిగిన రాష్ట్రాల్లో మాత్రం
ఎవరు పాటించారని శాసనం కేరళ బెంగాల్స్ మీద నీ కోపం?
ఎనుదోతుని ఇవ్వకపోతే బలి, జరగదే, ఆంధ్రలో అమ్మవారి సంబరం!
అత్యవసర స్థితిలో చక్కగా బిగించావు కంఠం, ఇప్పుడా నీ నిరశనద్రత టాం టాం?
లాభం లేదనం. సాధువు కాదనం. ప్రత్యేకించి పవిత్రం అంటే ఒప్పుకోం.
పోనీ నీ విశ్వాసాల విప్లువే దశావతారాల్లో ఇచ్చాడు కాదేం, అవుకి స్థానం?
పేదరికం నిరుద్యోగం ఇలాంటి సమస్యలతో ఇప్పటికే చస్తున్నాం మహానుభావా,
మత రాజకీయాల కలగలుపు ఈ పేదకంపు, ఈ వయసులో నీకిదేం ఇంపు, వినోదా!

3

పటాలకి ప్రేములు కట్టే వాచీపాపు మొదలియారు మొదలు
పటాలాలకి భామల్ని అంటకట్టే మిలట్రీ మీననేత్రి వరకు
వ్యాపారికి ప్రతిరోజూ వెయ్యి పైన లాభం. నిజమే!
వారానికి అందులోంచి అణుమాత్రం దానం చేస్తే
'నారాయణ సేవ'ట అది! ఎంత జిగురు మీ కబూరులు!
ముద్దది ఆ సుబ్బలక్ష్మి ముందెందుకు మీ బతుకులు?
అక్కపోయి ఆమె దావ 'నారాయణ' మతి చేడితే
ఏకాంతపు 'సేవ' చేసి అతని బతుకు నిలిపిందే!

అవసరాల రామకృష్ణారావు అలపించు రసవద్గీత (17)

వో అండాల్లోకిన
మిల మిల మెలిస్తే చురెల
కూని, కచ్చనంబెను పును, నెరకన్, ఆహా పట్టు పరెయి!!

వేలకొందిరక మ
శ్రవంతీ వెంబి
జులితా తయారెక

శ్రవంట్రి వెంసి
జనితా తదాపైకవి
అభిం యసు

అక్షి
జనకత న్నాన్

అక్షి
జనకత న్నాన్

దీగ్రీ

అలివేలు తన భర్త వెంకటేశాన్ని వేదించుక తినసాగింది.

ఇంటికి చుట్టుప్రక్కల అన్ని ఇండ్ల ముందు నేమబోర్డులున్నాయి.

ఇరుగు మేడమీదనున్న కామాక్షి మగడు ఆర్.డి.రంగారావు, యస్.ఆర్.ఈ ఎస్ (లండన్) పొరుగింటి మీనాక్షి మగడు డా॥ భుజంగం ఎమ్. బి. బి. ఎస్.

ఇంకా అవతలి భవనంలో ఒకాయన బోర్డు మీద చాలా పొడుగు దీగ్రీ వుంది.

పరిసరాలంతా మంచి భవనాలు వున్నాయి. భవనాలలో పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగాలవాళ్ళున్నారు. వాళ్ళకు పెద్ద పెద్ద డిగ్రీలు వున్నాయి.

అలివేలుకు దిగులు వట్టుకున్నది.

తనకు పెద్దయిలు లేకపోతే పోనీ, పెద్ద పుద్యోగమున్న భర్త కాకపోతే పోనీ, ఆ భర్తకు కనీసం ఒక డిగ్రీ అన్నా వుండకూడదా! దానికి కూడా తన భర్త నోచుకోలేదా?

“ఎమండీ వాళ్ళందరూ స్త్రీలుబోర్డులు వేసుకుంటే వేసుకున్నారు. మనం కొయ్యబోర్డు వేసుకుంటాం. ముందు మీరొక బోర్డు రాయించి బయట ద్వారానికి బిగొట్టించండి. మంచి దీగ్రీ వ్రాయించండి. కనీసం నాలుగు ఇంగ్లీషు అక్షరాలన్నా వుండాలి.”

“అలివేలూ! ఇరుగు పొరుగుల అట్టహాసం చూచి నువ్వు పులిగాట పడుతున్నావుగాని, వాళ్ళ మొగుళ్ళు చదువుకుని డిగ్రీలు వేసుకున్నారు. నేను చదువలేదుగదే నాకు దీగ్రీ ఎట్లా వస్తుందే?

“ఎమో! అదంతా నాకు తెలియదు. రేపు సాయంత్రానికి బోర్డు వుండాలిందే, బోర్డు పైన దీగ్రీ రాయాలిందే” అన్నది.

“ఓనీ నీదుంప తెగా! ఏ వట్టుపకీతే ఆ పటేనే” అని నానక కరుచుకున్నాడు. తనకు చూకలు చెలితేనే కదా దాని దుంప తెగడం.

ఇంటిలోని పోరు ఇంతింత కాకుండా

కొండంత ఐంది.

ఇక తప్పదు. అల్లోచింపాడ

దీగ్రీ ఏమని పెట్టాలి?

ఒక ఆలోచన తట్టింది.

సాయంత్రానికి బోర్డు చేయించి తగిలించాడు ద్వారానికి.

“ఎన్. వెంకటేశం, హెచ్.బి.ఎ.యమ్.టి.”

అలివేలు చాలా సంబరపడిపోయింది.

చక్కగా సింగారించుకుంది. ఇరుగు పొరుగు అమ్మలక్కలు వారి వాకిలివద్ద చేరారు.

అలివేలు కూడా తన వాకిలివద్ద చేరి తానూ ఆ నేమ బోర్డును నాణాగా నిమిరుతూ, “నన్ను చూడు, మా ఆయన అందమైన నేమ బోర్డును చూడమ”న్నట్లు వయ్యారంగా నిలబడింది.

అందరు అమ్మలక్కలూ ఆ నేమబోర్డు చూచారు. డిగ్రీ అర్థం కాలేదు.

తమ భర్తలను అడిగారు. “హెచ్. ఓ.

ఎ యం. టి” అంటే ఏమిటని.

అంతంత చదివిన భర్తలకూ ఆ డిగ్రీ అంతటబట్టలేదు. తల వగులగొట్టుకున్నారు. అప్రియేషన్ పుస్తకం తీసుకుని వెతికారు, దానిలో కూడా లేదు.

ఏమిటా డిగ్రీ? ఎలా తెలుసుకోవాలి?

మరుసటిరోజు ఎదురింటి సర్వేకం వెంకటేశాన్ని పిలిచి, కాఫీ యిచ్చి, మర్యాదచేసి, ఆ డిగ్రీ ఏమిటని అడిగాడు.

“అది చెప్పకూడదులేండి!” అంటూ లేచాడు వెంకటేశం.

చుట్టుప్రక్కలవారంతా అలాగే సత్కరించి అడిగారు.

కాని సత్కారాలు అందుకుని సమాధానం దాటవేశాడు వెంకటేశం.

చుట్టుప్రక్కలున్న భార్యభర్తలకు అది ఒన్ మిస్టరీ ఐంది.

ఇంతకీ డిగ్రీ చెలితే వెంకటేశం చుట్టు ప్రక్కలవారి దృష్టిలో నవ్వలపాలవుతాడు.

చెప్పకుంటే కద పూ రికాదు. పూ రిచేయ లేకపోయినందుకు నేను నవ్వలపాలవుతాను.

ఆ డిగ్రీ “హజ్జిండ్ ఆఫ్ అలివేలు మంగ తాయారు.”

—పచ్చిపులుసు వెంకటేశ్వర్లు.

గాది స్వగతాలు

శ్రీ శ్రీ

జ్ఞదయ కవి స్వగతం

శ్లాసోక్తు నమస్కారం
మస్కారాయుక్తు తిరస్కారం
తిరుగులేని పురోగాములు
సత్కవులకు లాక్ సలాములు

పెదవిమీద సామ్యవాద మంత్రం
హృదయంలో ధనికవాద తంత్రం
భావకవులతో నా పొత్తు
వీరసం పోకడ నా కొద్దు

హింసకు విడాకులిసాను
కంసరాజ్యమే తెస్తాను
ద్వంస కాండ నిరసిస్తాను
హంసశీతి పలవిస్తాను

నిన్నటి కివాళ రేపయితే
రేపటి కివాళ నిన్నకదా
తండ్రికి జనకుడు తాతయితే
తాతకు తనయుడు తండ్రి సుమా
గతి తర్కంలో వసలేదు
తిరుగుబాటు కూటికి రాదు
ఈ ఉగాది శుభసమయాన
శ్రోతల కిదె నా నజరానా

గుమాస్తా స్వగతం

నేను కోనేటి రావుని
సహస్ర కోటి నర్కారు కార్తానలో
అనంత కోటి గుమాస్తాలలో ఒకణ్ణి
నేను కోనేటి రావుని మాత్రమే కాదు
సుబ్బారావుని సభాన్ ని సురేమాన్ ని
ఏనోకు నేనే యాకోజు నేనే
నాకున్నన్ని పేర కన్న ఎక్కువపేర్లు
ఏ హిందూదేవుళ్ళకో వున్నాయి
నేనూ సర్వాంతర్యామినే
కాని గంతవ్యం లేని నా గతి తంతవ్యం

ఓహో కొత్త ఉగాది వచ్చింది
కొత్తవస్తులు తెచ్చింది
కొత్త బాదలు గుచ్చింది
ఇంట్లో ఈ యేదాది లోగా
ఇంకో కొత్తబిడ్డ గ్యారంటీ
అంటుంది మా ఆవిడ

కుటుంబ నియంత్రణకు నేను సుముఖుణ్ణి
కాని శత్రువైద్యానికి జడుస్తోంది
నా బిర్యామణి

భూలోక స్వర్గం ఎక్కడుందో గాని
మా యిల్లు ప్రత్యక్ష నరకం
తాకట్టు పెట్టిన నగలూ నల్లూ
చెంబలూ తప్పేలాలూ
తాకట్టు పట్టిన వాడి యింట్లో
జలితరంగిణి మోగిస్తుంటే
అప్పులవాళ్ళు మగతనిద్ర పోయే
నా కనురెప్పల కింద
రంగ రంగ వైభోగంగా
రాక్షస నాట్యం చేస్తున్నప్పుడు
చలి దన్నంలో రకరకాల పురుగులు
ఆకలి ఆకలి అనే అక్షరాలు రాస్తున్నప్పుడు
అహ ఉగాదిని తలచుకుంటేనే
ఒళ్ళు జలదరిస్తోంది

అయినా పర్యాలేదు
ఒక్క యేదాదిపాటు ఓపిక వదిలే
ఈ కొత్త సంవత్సరం పాతదయిపోతుంది
అయితే ఒక్కటే సమస్య
అంతదాకా మా దినాలు తెల్లారడ మెలాగని

జోహాకుం కవి స్వగతం

ఏదాది కొత్తదే ఐనా
పాడేది పాతపాటేనా
ఈ గతాను గతత్యమేనా
ఎవరు చెప్పే తత్యమైనా

కొత్తమీదే నాకు మక్కువ
నవక మీదే మమత ఎక్కువ

పాతమంత్రులు పోతుంటారు
కొత్త సచివులు వస్తుంటారు
పాత రోజుని వదిలేస్తాను
కొత్తవారినే పొగిడేస్తాను

ఈ వ్యవస్థని నేనూ తిడతా
కొత్త వ్యవస్థకి హారతి వడతా
కాని దీని పునాదులు కాస్తా
కదలకుండా కాపలాకాస్తా

అదర్బారే వరిస్తాను—కవు
లందరి ఊహలు నొల్లేస్తాను
ఆ స్తమానమూ ఇంటా బయటా
అహంసాగాన మాలానిస్తా
దేవుడి దీపాలార్యేయ్యాలను
నా న్నకులమీద కత్తులు దూస్తా
ఆ స్తహక్కులే ఆరాధిస్తూ
అన్ని హద్దులూ తుడిచేస్తా
ఎన్ని దిక్కులో అలోకిస్తూ
ఇహంతో పరం ముఠివేస్తా
అడుగునవడి అలమటించు
బడుగుజనం బాధ పంచు
కొను కవితలు తెగ రచించు
తూ ధనవంతులు వసంచు
అయిదంతస్తుల భవంతు
లందు తీసుకొని నా వంతు

కమలంలో నమనం చేస్తా
మేఘంలో స్నేహం చూస్తా

సామాన్యుని స్వగతం

ఎన్ని ఊగాదులు రాలేదు ఇం
తెన్ని ఊగాదులు పోలేదు
ఎక్కడి దొంగలు అక్కడే
ఎక్కడి గొంగళి అక్కడే

అతుకుల బ్రతుకే ఎంతో భారం
చావలేక జీవిస్తున్నాను
నాకూ నవ్వుకు చాలాదూరం
నవ్వలేక ఎదుస్తున్నాను

అక్కరలేదని చీకటిలోనే
అత్మగౌరవం పారేశాను

నన్నుచూసుకుని నాపై నేనే
జారి పొందడం మానేశాను
నే తీ నోరూ మొత్తుకొని
ఇది నా కర్మని ఒప్పుకొని
భారతమాతకు జై అంటాను
ఏ పనికై నా పై అంటాను

విప్లవ కవి స్వగతం

అంతా వింటున్నాను—కళ్ళు తెరచి నే
నంతా కంటున్నాను
తరతరాలుగా నరనరాలలో
గూడు కట్టిన మూఢ విశ్వాసాలు
కూలిపోవో లంటున్నాను
వీధి మానిసుల వీరానేకం
క్రోధ భయంకర హృదయోద్వేగం
విజృంభించి పొంగెత్తే సమయం
సమాజాన్ని ముంచెత్తే తరుణం
త్వరలో వస్తుందంటున్నాను అంతా వింటున్నాను
యధాస్థితిని నిలబెట్టాలను
వృధా ప్రయత్నం తుదముట్టాలని
పాతకి గోరీ కట్టాలని

కొత్తకి భేరి కొట్టాలని
చాటిస్తున్నాను—మరీమరీ ఉద్ఘాటిస్తున్నాను
ఎంద రద్దుతున్నా ఇంకెందరు వద్దన్నా
మార్పు వచ్చితిరుతుంది ఎందుకంటే
కాలం పరిణామశీలం
దాన్ని మనకనుకూలంగా మలచుకోవ
డమే ప్రధానం

అవివేచి గుండెలో బాకులు
అన్యాయపు దొక్కల్లో తుపాకులు
సామాజిక వివేచన సమరం
చచ్చుపుచ్చు సొంస్కృతి మరణం
ఇదే నేటి సత్యం

తూరుపునుంచి తమస్సును దూసుకొనివచ్చే
ఉషస్సును మోసుకొని తెచ్చే
ఐరావతం లాగ శాంతి పారావతంలాగ
ఉదయిస్తుంది సవయుగాది
అదే మనకుగాది

[అకాశవాణి సౌజన్యంతో]

(పై స్వగతాలలో మొదటిది ప్రసారం కాలేదు)

9

“స్వప్నా!” మృదు గంభీర స్వరంతో పిలిచాడతను.

స్వప్న పలకలేదు. అతను రెండడుగులు వేసి లోపలికి వచ్చాడు.

“స్వప్నా!” మరోసారి పిలిచాడు.

స్వప్న కళ్ళు తెరిచింది. ఆ కళ్ళు నిద్రమత్తులో భారంగావున్నాయి. గాఢ సుషుప్తిలోనుంచి యివతనికి వచ్చిన అవి, ఒక్క షణం తన మెదుటవున్న వ్యక్తికి యెవరా అన్నట్టు అలాగే చూస్తుంది పోయినాయి.

“స్వప్నా!” చిరునవ్వుతో పలకరించాడు.

స్వప్న పులికిపాటుగా, వారి సరిగ్గా కూర్చుంది. ఎదురుగా చిరునవ్వుతో నిలబడిన సుదీర్ఘవైపు షణంసేపు ఆయోమయంగా చూపింది! ఒక్క నిమిషం తను యొక్క డ వున్నానో గుర్తు రానట్లుగా, ఆ గదిని కిటికీని, పరదాలని పరిశీలించింది.

“డాక్టరుగారు అవతల గదిలో వున్నారు.” అన్నాడు.

స్వప్నకి గుర్తుకు వచ్చింది. రైలు దిగగానే, సరాసరి డాక్టర్ దగ్గరకి వచ్చేసింది. ఆయన స్వప్నను చూసి తెల్లబోయారు. ‘డాక్టరు, ఒక్కరోజు నాకు ఆశ్రయం యివ్వండి! నాకు చాలా అలసటగావుంది. విలబడ లేనంత నీరసంగావుంది.’ అంది.

డాక్టరుగారు స్వప్నని లోపలికి తీసుకువచ్చారు. కాఫీ తెప్పించారు. స్వప్న డ్వారా క్లుప్తంగా జరిగినదంతా విన్నారు. ఆయన సమాధానంగా ఏమీ అనలేదు. స్వప్నని విశ్రాంతి తీసుకోమని యివతనికి వచ్చేసారు.

జరిగిన కథ :

తనని బలవంతం చేసిన పొరుగింటి మోహన్‌ను అత్యంత ద్వేషం చేతికందిన వస్తువుతో కొట్టింది స్వప్న. మోహన్ మరణించాడు. స్వప్నపై హత్యానేరం మోపబడింది. ఆ షాక్‌తో స్వప్న తల్లి చనిపోయింది. స్వప్న మేనమామ లక్ష్మీరంజనం స్వప్నను కాపాడమని తన శిష్యుడు సుధీర్‌ను కోరాడు. సుధీర్ తన ప్రతిభతో స్వప్నకు శిక్షపడకుండా చేశాడు. స్వప్నకు సీరియస్‌గా వుండన్న కబురు తెలిసి పార్టీనుంచి అందోళనగా వెళ్ళాడు సుధీర్. స్వప్నను హాస్పిటల్‌లో చేర్చించాడు. సుధీర్ సహాయం వద్దనుకొనికూడా పొందవలసే వచ్చింది. స్వప్న మేనమామ వెంట వాళ్ళింటికి వెళ్ళింది. మేనమామ భార్య రునరుసలాడింది స్వప్నని చూసి. మేనమామ భార్య తనకు బలవంతంగా పెళ్ళి ఏర్పాటు చేస్తే తప్పించుకు పారిపోయింది స్వప్న. ఒక డాక్టరు మిత్రుడు పోన్‌చేస్తే వెళ్ళిన సుధీర్ పెళ్ళిదుస్తుల్లో వున్న స్వప్నను అక్కడ చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు.

అక్కడ ఆయనకోసం వేచిచూస్తూ పేషెంట్స్ కూర్చునివున్నారు! వాళ్ళని పరీక్ష చేయటంలో మునిగిపోయిన ఆయన అసలు స్వప్న విషయమే మర్చిపోయారు. 6 గంటలు అవుతుండగా. ఎందుకో రోపలికి వస్తే, రోపలిగదిలో గోడకి తల అనించి గాఢనిద్రలోవున్న స్వప్న కనిపించింది. ఆయన తన మతిమరుపుకి తనే విసుక్కుని, వెంటనే వెళ్ళి సుధీర్‌కి ఫోన్ చేసారు!

పాపుగంటలో అతను రానే వచ్చాడు.

సుధీర్ తనని చూడటానికి వస్తాడని స్వప్న కలలో కూడా అనుకోలేదు. అందుకే అతను కళ్ళెదుట కనిపించగానే, ఏం మాట్లాడాలో తెలియనట్టయింది. బెంచీ మీద కూర్చున్న దల్లా లేచి విలబడింది.

“స్వప్నా! బాగున్నావా!” అతనే పలకరించాడు.

సమాధానంగా తల వూపింది.

సుధీర్ అన్నాడు

“డాక్టర్‌గారు నాకు అంతా చెప్పారు. నువ్వు ధైర్యంచేసి యిలా రావటమే మంచి పని అయింది.”

స్వప్న వింటోంది. “డాక్టరుగారు నీకు ఏదో ఒక యేర్పాటు చేస్తారు. నీ భవిష్యత్తు గురించి నువ్వేం దిగులు పడకు”

స్వప్న తల్లి అతని వైపు చూసింది. అతనిముఖం చిరునవ్వుతో స్నేహపూర్వకంగా వుంది.

“స్వప్నా! కొంతమందికి జీవితాలు రాచబాటల్లా వుంటాయి. మరి కొంత

మందికి, మిట్ట పల్లాలుగా వుంటాయి. మిట్టపల్లాల్లో నడిచిన వ్యక్తికే జీవితం జీవించటంలో అద్భుతం ఏమిటో అనుభవం అవుతుంది.”

స్వప్న చురుగ్గా తలెత్తి చూసింది. అతను స్వప్న నుడుటమీద చెమటకి తడిసి, నగం చెరిగిన కళ్యాణ తిలకమే చూస్తున్నాడు. అది గమనించగనే స్వప్న చప్పన ముఖం తిప్పుకుంది.

“మీ మామయ్యకి నువ్వు యిక్కడకి వచ్చావని నేను ఉత్తరం వ్రాయనా నువ్వు వ్రాస్తావా?”

“మీరు....మీరే....వ్రాయండి. దయయుంచి నా కోసం మాత్రం రావద్దని వ్రాయండి.”

“అలాగే!”

“నువ్వుకూర్చో: నేను డాక్టరుగారితో మాట్లాడివస్తాను.” అతను వెళ్ళిపోయాడు.

అరగంట అనంతరం, ఇద్దరూ మళ్ళీ లోపలికి వచ్చారు. సుధీర్ తనే చెప్పాడు. “స్వప్నా! డాక్టరుగారు, నువ్వు వాళ్ళ హెల్త్ నర్స్ మరియు దగ్గర వుండేట్లు మాట్లాడారు: నీకు ఏదయినా దారి దొరికే వరకూ, ఆమె దగ్గర వుండవచ్చు.”

స్వప్న డాక్టరుగారి వైపు కృతజ్ఞతగా చూసింది. “నేను యిక వెళ్తాను. వస్తాను డాక్టర్.” అన్నాడు. ఇంతలో నర్స్ ఫోన్ తీసి ‘మీకు ఫోన్’ అంటూ అందించింది. సుధీర్ ఫోన్ తీసుకుని ‘హలో’ అన్నాడు.

“ఇప్పుడు టైమెంతయింది?” అవతలనుంచి విమల గొంతు కోపంగా వినిపించింది. సుధీర్ టైమ్ చూసుకున్నాడు. “ఏడునలభై అయింది” అన్నాడు.

“ఇదేనా ఫియేటర్ కి రావటం?” నిగ్గ తీసింది.

“సారీ ఏమీ! ఒక కేసు అరెంటుగా వచ్చింది.”

“ఎప్పుడూ కేసులే! ఇంకే సరదాలూ అవసరం లేదు. ఈ రోజునుండే నీకు, నాకూ మాటలు లేవు చెబుతున్నా.”

“సారీ అంటున్నానుగా!”

“చాల్లే! గొప్ప నటనచేళావు! చేయదల్చుకున్నదేదో చేసేయటం ఏమీ తెలియ నట్లుగా అమయకంగా, సారీ అనటం, ఆడపిల్లని నమ్మించి మోసం చేయటానికి నీకు పిగు లేదూ!”

అతని ముఖం ఎఱ్ఱబడింది. విమల బిగ్గరగా మాట్లాడుతుండేమో ఫోన్ లోనుంచి అక్కడ గదిలోవున్న మిగతా అందరకీ విన్నీస్తునే వుంది.

“ఫియేటర్ దగ్గర నీకోసం చూపి చూపి విసుగు వచ్చింది. అత్తయ్య నువ్వు లేకుండా వెళదామంది. నేనే వద్దన్నాను. నీ కెంతసేపూ కేసులే తప్ప యింకో ప్రపంచం అవసరం లేదా! అంత డబ్బు సంపాదించి ఏం చేసుకుంటావట! చూడు! నేను చెబుతున్నాను. ఇలా డబ్బు యావరోపడి మనుష్యుల్ని దూరం చేసుకున్న యెవ్వరూ సుఖపడరు! నువ్వనలు సుఖపడవు!”

“విమీ” అతను వారిస్తున్నట్లుగా అన్నాడు.

“షటప్: నాపేరు యింకోసారి యెత్తకు.”

విమల ఫోన్ పెట్టేసింది.

సుధీర్ ముఖంలో యెరుపు అణముకుంది. డాక్టరుగారికి మాట్లాడిన స్వక్తి యెవరో తెలుసు; మాట్లాడిన ధోరణికూడా వినిపిస్తునే వుంది.

ఆయన ఏం మాట్లాడ లేదు.

స్వప్న మాత్రం యిబ్బందిగా చూస్తోంది. ఎవరా అమ్మాయి. అతను ఆ అమ్మాయిని వదిలి యెందుకు యిక్కడకి వచ్చాడు. స్వప్నకి అర్థంకాలేదు. కానీ, తన మూలంగా, యింకో అమ్మాయికి అతను కోపం తప్పించాడని మాత్రం గ్రహించ గలిగింది.

సుధీర్ తన కారులోనే స్వప్నని, మరియుని, మరియు యింటికి తీసుకి వెళ్ళి దించాడు. పది నిమిషాల తర్వాత అతను వెళ్ళిపోయాడు.

స్వప్న మంచంమీద పడుకుంది. డాక్టరుగారిచ్చిన ఈ ఆసరాతో తను జీవితం విర్మించుకోవాలి, జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించాలి.

స్వప్న కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగినాయి. ఆయనమీద కృతజ్ఞతాభావం కలిగింది: సాధ్యమైనంత తొందరలో, తన స్వశక్తిమీద తను నిలబడేలా చూసుకోవాలి అనుకోసాగింది.

(నశేషం)

క్రివేణి® ఇంకు గమ్ ఆఫీసుపేస్ట్

6 రంగులలో

IS: 1221

IS: 2257

Type B.

స్టేషనరీ వ్యాపారులు
అందరివద్దను దొరకును.

తయారుచేయవాడు:

కృష్ణవేణి ఇంకు ఫ్యాక్టరీ

292, తిరువత్తియూర్ హై రోడ్, మద్రాసు-600 081

క్ర

మంచి వడ్డీ గిట్టుబాటు బహుమతి కూడా గెలవవచ్చు దేశంలోనే అతి పెద్దదీ పురాతనమయినదీ పోస్టాఫీస్ సేవింగ్స్ బ్యాంక్

(స్థాపితం 1833)

డిపాజిట్ల సంఖ్య 2.5 కోట్లు

డిపాజిట్ల విలువ రు. 1515 కోట్లు

కాబల సంఖ్య దాదాపు 1,25,000

ఇంకా సంచార తపాల కార్యాలయాలు

ఇందులో ప్రత్యేక ఆకర్షణలు:

- * కేవలం రు. 5 తో ఖాతా ప్రారంభింపవచ్చు.
- * 5 శాతం వడ్డీలేని వడ్డీ.
- * చెక్కుల సదుపాయం 22,600 పోస్టాఫీసులలో. పోస్టల్ చెక్కుల వసూలుకు ఛార్జీ లేదు.
- * విత్ డ్రా చేయడం సులభం. కావలసినప్పుడు విత్ డ్రా చేసుకోవచ్చు.
- * పట్టణంలోని హెడ్ పోస్టాఫీసు లేదా సబ్ పోస్టాఫీసులో మీరు డబ్బు జమకట్టి గ్రామంలో బ్రాంచి పోస్టాఫీసులోకూడా విత్ డ్రా చేయవచ్చు.
- * సులభంగా గుర్తించేందుకు గుర్తింపు కార్డులు ఇస్తారు.
- * నామినేషన్ స్వేచ్ఛగా చేయవచ్చు. అకాలమరణం చెందితే డబ్బు విత్ డ్రా చేసేందుకు ఖాతాదారు ఎవరినయినా నామినేట్ చేయవచ్చు.
- * ఖాతాను ఒక పోస్టాఫీసు నుండి మరొక పోస్టాఫీసుకు బదలాయించుకోవచ్చు.
- * ఖాతాను లాకట్టు పెట్టవచ్చు.
- * ప్రతి ఆరు నెలలకు జరిగే డ్రాలో బహుమతి గెలుచుకోవచ్చు. మొదటి బహుమతి రు. 10,000. ఇప్పటికే లక్షమందికి పైబడి బహుమతులు పొందారు.

వెంటనే పోస్టాఫీసులో సేవింగ్స్ ప్రారంభించండి.

నేషనల్ సేవింగ్స్ ఆర్గనైజేషన్

పోస్టు బాక్స్ 96 - నాగపూర్ - 440 001.

ఇది ఓ నిరుద్యోగి కదేనా వ్వు! అనుకోవద్దు. దేశంలో నూటికి ముప్పయిమంది నిరుద్యోగులన్న ఈ రోజులో ఏ రచయితయినా కథ రాడామని ఆలోచనలో పడితే ముందుగా 'హలో' అని పలకరించేది నిరుద్యోగి.

అసలు నిరుద్యోగి అంటే ఎవరు? దెవి నెక్కుగా ఆశనూ మనిషే అని చెప్పాలి. ఎందుకంటే మనుషుల్లో తప్ప ఏ ఇతర జీవరాసులోనూ నిరుద్యోగమనే పదానికి అర్థంలేదు. తమాషా ఏమిటంటే ఆ దశలో వున్న ఏ మనిషి తన్నుతాను మనిషిగా గుర్తించుకోడు. తన చుట్టూ వున్న వాళ్ళు తనని మనిషిగా చూస్తోన్నట్టు కనిపించదు.

ఇలాంటి స్థితిలో మూడేళ్ళబట్టి మెలిగా జారుకుంటున్నాడు రమేష్ నాయుడు. అతని వయసు ఇరవయ్య రెండుండవచ్చు. బియ్యెన్నీ జనతా కాన్ లో పేనయ్యేడు. ఎమ్మెస్సీలో చేరటానికి మార్కులు చాలేదు. "ఏదయినా జాబ్ కి పై చేద్దారే" — అని తండ్రి అన్నప్పుడు అలాగేనని తల ఊపేడు. నిజానికి తనకి పెక్కి చదవాలని అంత ఇంటర్ నేషీ లేదు. కాబట్టి జాబ్ చేయటమే ఉత్తమమని అనుకున్నాడు.

అలా అనుకునేటప్పుడు విద్యావర్గానికి, ఉద్యోగ వర్గానికి మధ్యని తప్పనిసరిగా దాటాల్సిన నిరుద్యోగ వర్గాన్ని మర్చిపోయాడు రమేష్ నాయుడు.

ఉదయం లేచింది మొదలు రాత్రి నిద్రపోయే దాకా ఏవనయినా టైముకి సరిగా దేనుకుపోవటమనేది రమేష్ తత్వానికి వదేదికాదు. కానీ చదువుకుంటున్నప్పుడు రోజులూ అలా క్రమంగా వుండక తప్పలేదు. క్రమం తప్పినప్పుడు అమ్మా నాన్నల చీవాట్లు తప్పలేదు. అందుకే చదువుకి ఫుల్ స్టాప్ పెట్టక ఓ అర్నెల్లు హాయిగా గడిపేడు.

అమ్మను పిడించి డబ్బు వసూలు చేసుకుని నీనిమాల, షికార్లుచేయటం, — ఉదయం ఇష్టమొచ్చినంత నేపు హాయిగా నిద్రపోవటం — అమ్మ పెట్టిన దేదో తిని మళ్ళీ పూరిమీద పడటం — జల్నాగా గడిచిపోయాయి కొన్నాళ్ళు.

నిరుద్యోగి
చింతకప్పు
చిత్తనాని

దేనికి చదువుకోవాలి, పరీక్షలు రాయాలి అనే అద్దు లేకుండా అయింది.

ఎప్పుడయినా అమ్మ, "ఇటు పటని ఈ తిరుగుక్కేమిటి?" అని అడిగితే, "ఇంట్లో వుండి ఏం చేయాలి?" అని సులభంగా బదులు ప్రశ్నించేవాడు రమేష్.

"ఎండెక్కేదాకా నిద్రేమిటి?" అంటే "తెల్లారే లేచి ఏం రాచకార్యం చేయాలి? వంట చేయమంటావా ఏం?" అని వెక్కిరించేవాడు.

చూసినన్ని రోజులు చూసి ఒకరోజు చీవాటేకారు నాన్నగారు. "పూరికే అలా పూలో పడి శిరక్కపోతే అలా లైబ్రరీకి వెళ్ళి, పేపర్స్ లో వేకెప్పీన్ ఏవయినా వస్తున్నాయేమో చూడరాదా?" అన్నాడు.

అమ్మకయితే ఎన్నయినా చెప్పొప్పుగానీ నాన్నగారంటే భయం. "అలాగే" అని తల వూపాడు, 'బుదిమంతుడు రామూ' లాగా.

మ్యూన్ పేపర్ లో చాలామటుకు వేకెప్పీన్ అనేవి హెడ్ లైన్స్ లో తాటికాయలంతేని అక్షరాలతో వుండవని రమేష్ కి తెలిసు అందుకే వారం రోజులు వెతికినా ఒక్కటి కనిపించలేదు. ఏ రోజుకారోజు ఖాళీ లేమీ లేవు, ఎప్పెయి చేయాల్సిన పనిలేదు అనుకుని ఇంటి కోచ్చేసేవాడు.

ఒక రోజు సాయంత్రం ఆఫీస్ నించి ఇంటి కొచ్చిన నాన్నగారు, "ఇరవయ్య మూడో తారీఖు పేపర్ లో, ఎ ఎండ్ బి కంపెనీలో రెండు కర్కొపోసులు ఖాళీ వున్నాయని వేరారట చూశావా?" అన్నాడు.

గతుక్కుమన్నాడు రమేష్. ఇరవయ్య మూడోతారీఖు పేపర్ లో తాను అలాంటిది చూసిన గుర్తులేదు. లేదని అంటే తిథితారేమోనని, మవునంగా గుటకలు మింగేడు.

“దానికో ఎస్టికేషన్ వేయి” అన్నారు ఆయన. ఆయనలా బయటి కెళ్ళగనే తానిటు లైబ్రరీకి పరిగెత్తాడు రమేష్.

ఇరవయ్యమాడో తేదీ సేవరు మొదట్నుంచీ చివరిదాకా, ఆరగంట వెతికితే, నాడుగోపీణీ నాడుగో కాలంలో, దావణగరే నియ్యచీరల అడ్వర్టయిజుమెంటు ప్రక్కన చీమ తలకా యంత అక్షరాలతో ఏ అండ్ బి కంపెనీ అని కన్పించింది. వెంట తెచ్చుకున్న కాగితంమీద పెన్సిల్తో అడ్వటయిజుమెంటంతా రాసుకుని ఇంటికెళ్ళాడు.

“ఎఫ్లెయిచేయి” అని నాన్నగారు అనట మయితే అన్నాడుగానీ ఎలా చేయాలో రమేష్కి తెలిదు. ఆయన్నే అడగాలి అంటే భయం. అందుకని పక్కంథో వున్న ఓ ఎన్.జీ.ఓ గారి దగ్గర చేరి, అడిగాడు. ఆయన పదతీ ప్రకారమూ అన్నీ చెప్పేక ఇంటికెళ్ళాడు. పెటె అడుగున వున్న పాస్ సరిఫికేటు, మార్క్కు పీట్లు బయటికి తీసి అమ్మ నడిగి అయిదు రూపాయలు పుచ్చుకుని, “ఇక్కడ డైపు చేయబడును” అనే బోర్డువున్న బడ్డీ కొట్టు దగ్గరికి బయలుదేరాడు.

అదే మొదలు. ఉద్యోగాల వేటకి శ్రీకారం చుట్టేడు రమేష్. ఆ రోజునించి ఈ రోజుకి రెండేళ్ళు పైచిలుకే దాటిపోయింది. కానీ నిరుద్యోగ పర్వానికి ముక్తాయంపు మాత్రమింకా కాలేదు. అదేమంత ఆశ్చర్యపడవలసిన విషయమూ కాదు.

మొదటమొదటో వేకెన్సీ అని కనిపి సేదాలు ఉద్యోగం దొరికినంత సంబరపడిపోయేవాడు రమేష్. ఎఫ్లెయి చేసిన్రోజునించి “నాకుద్యోగం వస్తే నీకు ఓ మంచి పట్టుచీర తెస్తానమ్మా” అని అమ్మకి, “నీకో మంచి ఫౌండేషన్ పెన్ కొని పెడతారా” అని తమ్ముడికి, “నీకో మంచి మొగుణ్ణి వెతికి తెస్తానే” అని చెల్లాయికి ప్రామిస్లు చేశేవాడు.

ఇంట్లో వాళ్ళందరికీ చేస్తున్న ప్రామిస్లు కాకుండా ఎన్నాళ్ళుగానో తీరకుండా మిగిలి పోయిన కోరికలు తనకి రెండున్నాయి. ఒక్క-

టయినా చెరీవూల్ పాంటు కొనుక్కోవాలనీ, కూరింగ్ గానెస్ పెట్టుకోవాలనీ అతనికెన్నాళ్లుగానో వున్న కోరికలు. అవి తీరిపోయినట్టు అప్పుడప్పుడు కలలాచ్చేయి. కలలో ఎన్ని ఉద్యోగాలు చేశాడో, ఎంత డబ్బు సంపాదించాడో అతనికి తెలిదు. రానురాను ఇలలోకంపే కలలోనే సుఖమని అనిపించసాగింది రమేష్కి. అతోమేటికానిద్రని ఎక్కువగా ప్రేమించటం మొదలైతేడు.

రోజులు గడుసున్నకొద్దీ అతనికి నిద్రకూడా దూరమే అవుతూంది. అమ్మ నాన్న, చెల్లీ తమ్ముడు, ఆ మాటకొస్తే తన చుట్టూ వున్న వాళ్ళందరిమీద కోపం, అసహ్యం పేరుకుంటు న్నాయి అతడితో. ఎవరోమి మాట్లాడినా తన నిరుద్యోగాన్ని గుర్తుచేసినట్లే వుంటుంది.

ఒకప్పుడు ఏ వేకెన్సీ కయినా ఎఫ్లెయి చేసేందుకు డబ్బు అడగాంటే, అది తన జన్మ హక్కు అయినట్లు అనిపించేది రమేష్కి. ఇప్పుడదే పని చేయటానికి సిగ్గుగా అనిపిస్తుంది. ఎన్నాళ్ళిలా డబ్బు లడగటం, ట్రూ కాపీలు కొట్టించుకోవటం, పోస్టల్ ఆర్డర్లకి డబ్బు దండగచేసి ఎఫ్లెయి చేయటం, ఎప్పుడో ఒకటి అలా వచ్చే ఇంటర్వ్యూలకి అరెండ్ అవటం- దీనికి తుది ఎప్పుడూ అనిపించి దిగులువేస్తుంది రమేష్కి.

“ఊరికే అలా తిరగకపోతే తమ్ముడ్ని కూచోబెట్టి కాస్త చదివించరాదూ?” అని మందలిస్తారు నాన్నగారు.

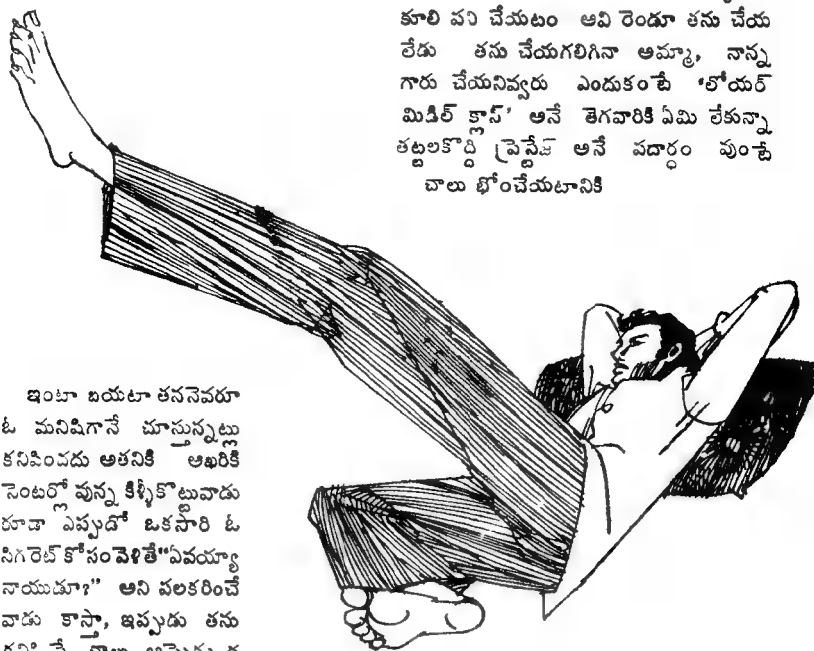
వాడికేమో తన మాటంటే లక్ష్యంలేదు. తనో పైసాకు పనికిరానివాడని వాడి ఉద్దేశ్యం. ఏవనీ లేక నన్ను తగులుకున్నావురా అన్నట్లు ప్రసరిస్తాడు వాడు. ఎప్పుడూ తన ఫ్రెండ్స్ ఎవరెవరికీ, వాళ్ళ అన్నయ్యలు ఏమేం కొని పెట్టారో ఏకరువు పెడుకోంటాడు.

ఇంక చెల్లాయి ఏ రోజుయినా కలనొప్పిగా వుండి ఓ కప్పు కాపీ చేసివ్వమంటేను, అరెంట్గా ఓ పర్ట్ ఇచ్చి చేసివ్వమంటేను అయిష్టంగా మూతి మురుచుకునే చేస్తుంది. *

అమ్మ సరేసరి. “ఎప్పుడూ కావాలంటే

నే నెక్కణించి తెచ్చేదిరా? మీ నాన్నగారు తెచ్చే జీకతో నెలాఖరు దాకా నెటుకురావటంతో నా పీకలమీద కొస్తోంది" అని గొణగకుండా వుండడు—తను ఏ రోజునా ఓ రూపాయివ్వమని అడిగినప్పుడు

నాన్నగారు మొదట్నుంచి తనతో మాట్లాడటమే తక్కువ ఇప్పుడసలు తనకాయన ముఖం వయపు చూడటానికికూడా అభిమానంగా వుంటుంది వీలయినంతవరకూ ఆయన కెదురు వడకుండా తప్పుకుని జారుకోవటం అలవాటయిపోయింది రమేష్ కి మధ్య

ఇంటా బయటా తననెవరూ ఓ మనిషిగానే చూస్తున్నట్లు కనిపించదు అతనికి అఖిరికి నెంటర్లో వున్న కిక్కికొట్టువాడు రూడా ఎప్పుడో ఒకసారి ఓ సిగరెట్ కోసం వెళితే "ఏవయ్యా నాయుడూ?" అని వలకరించే వాడు కాస్తా, ఇప్పుడు తను కనిపిస్తే చాలు అప్పెక్కడ

పెట్టాల్సొస్తుందోనని ముఖం తప్పిస్తున్నాడు "ఏ! ఏమిటి బ్రతుకు ఉద్యోగం లేని మనిషికి విలువేలేదా? ఎందుకీలా వుందీ లోకం?" అని ఎన్నిసార్లు దెప్పరేదేగా అనుకున్నాడో

ఇంట్లో నాన్నగారు సంపాదించి తెస్తే, అమ్మ ఇంటిల్లిపాదికి వండి వడ్డిస్తోంది

చెల్లాయి రేపి? మామో పెళ్ళికావలసినసిరి-తమ్ముడేమో చిన్నవాడు ఇక తానే సంపాదించగల వయసండీ, కాజీ ఆదాయం లేకుండా తివి తిరుగుతున్నవాడు అలా అనుకుంటేనే సిగుగా వుంటుంది రమేష్ కి నెలకి ఓ యాభయ రూపాయలు ఒచ్చే ఉద్యోగం దొరికినా జావున్న అనుకున్నాడు

ఏదో కథలో హీరో న్యూన్ పేవరు వంచి, పాలిటాటిల్స్ నరపరా చేసే లక్షాధికారి అయినట్లు చదివాడు ■ రెండింటికీ కూడా ట్రై చేసి చూశాడు అక్కడా 'నో పేకెన్సి' బోర్డు ఎదురయింది ఇక మిగిలింది రిజ్ తొక్కటం కూలి పని చేయటం అవి రెండూ తను చేయలేడు తను చేయగలిగినా అమ్మా, నాన్నగారు చేయనివ్వరు ఎందుకంటే 'లోయర్ మిడిల్ క్లాస్' అనే తెగవారికి ఏమి లేకున్నా తట్టలకొద్దీ ప్రెస్టేజ్ అనే పదార్థం వుంటే చాలు భోంచేయటానికి

ఈ జీవితానికి ఇంతే అనుకుని నిరుత్సాహంతో నీరుగారిపోయి రోజులు లాగుకొస్తున్న రమేష్ నాయుడి అదృష్టం వరించిందో రోజు హఠాత్తుగా ఇటు లంచమిచ్చేందుకు డబ్బుగానీ, అటు మాట సహాయంచేసే మంత్రిగార్ల చుట్టరికాలుగానీ లేని రమేష్ లాంటి

చాళ్ళకి కనీసం దేవుడయినా సహాయం చేయక పోతే నిరుద్యోగంవించి మోక్షం లభించేదెలా?

ఎప్పటిలాగే ఇంట్లోవాళ్ళని తిట్టుకుంటూ, తనని తాను అసహ్యించుకుంటూ బజారునించి ఇంట్లో అడుగు పెట్టిన రమేష్ కి నవ్వుతూ ఎదుర్కొచ్చి ఓ కవరందించింది చెల్లాయి అందులో తన అదృష్టం దాగివుందని తెలిసి రమేష్ మామూలుగా కవర్ పున్న కాగితాన్ని బయటికి లాగి చూశాడు చదవగానే ఎగిరి గంతేయాలనుకున్నాడు చెలిని రెండు చేతులో యెత్తి చిన్నప్పటిలా గిరిగొరి తిప్పాలని అనుకున్నాడు “అమ్మా నాకు వుద్యోగమయిందే” అని కేకేయాలనుకున్నాడు కానీ ఏ ఒక్కటి చేయలేకపోయాడు కారణం అది కలో నిజమో తనకే అచూహనం వేయటమే అందుకే ఒకటికి నాలుగుసార్లు అదేదో బ్యాంక్ వాళ్ళు కాపీయర్ పోస్టుకి పంపిన ఎసాయింట్ మెంట్ ఆర్డర్ ని పైనించి కిందికి, వెనకనించి ముందుకి నాలుగయిదుసార్లు చదివి చూసు కున్నాడు

రమేష్ నాయుడు వుద్యోగంలో చేరి వారం రోజులయింది ఇంటా బయటా చెప్పలేనంతగా పెరిగిపోయింది అతని మీద గౌరవం రోజూ కొక్కసారయినా వలకరిస్తారు నాన్న గారు “ఎవోయ్ ఉద్యోగమెలా వుంది?” అనో, “మీ మేనేజర్ మంచివాడేనా?” అనో;

అమ్మ సరే సరి, రోజు కొకటి తనకిష్టమయిన వంట చేసిపెడుతోంది “బాగా తినరా సాయంత్రండాకా వుండాలిగా ఆ కాంటీనులో ఎంత తిన్నా కడుపు నిండుతుందా ఏమన్నానా?” అని సాగదీస్తుంది

చెల్లాయి చెప్పక ముందే తన బట్టలుతికి ఇత్తీచేసి పెడుతోంది పెన్ లో ఇంకే వేసి న్తుంది. అదగ్గనే కాపీ పెట్టిస్తుంది

తను ఇంటికొచ్చి ఎంత అలసిపోయింటాడో, ఏమంటాడోనని భయపడుతూ, “అన్నాయ్! నాకి రెక్క తెలిటం లేదురా చెప్పవూ?” అని అడుగుతాడు తమ్ముడు మెల్లిగా పక్కచేరి “వాణ్ణెందుకరా విసిగిస్తావ్:

అక్కయ్య నడిగి చెప్పించుకో పో” అని కనురుతుంది అమ్మ వాడ్ని చూసి తను మాత్రం “పోనేమ్మా, ఇప్పుడు నేనే మంతరిసి పోయాననీ” అని వాణి పక్కన కూచోబెట్టి చెప్పతుంటే ఎంతో గర్వంగా వుంటుంది రమేష్ కి

అవేళ వస్తు తారీఖు రమేష్ వుద్యోగంలో చేరిన మొదటి నెల శీతం అందుకునే రోజు! కవర్ పోంచి కొ తనోటు తీసి రెక్కపెడుతోంటే ఎంతో వుద్యోగంగా వుంది అతనికి

ఆ కవరు జేబులో వుండుకుని సాయంత్రం ఇంటికి వెళుతోంటే ఏవేవో ఆలోచనలు చుట్టు ముడుతున్నాయి అతన్ని ముందుగా టెరీ ఫూల్ పాంటు కొనాలా, గాగుర్స్ కొనాలా, అమ్మకి పట్టుచీరా, తమ్ముడికి ఫౌంటెన్ పెన్నా, ఏం కొనాలి?

ఎందరో అన్యుయ్యలు చెల్లెళ్ళని ఎంతో ప్రేమగా చూసుకుని కోరింది తెచ్చిపెడతారు: తమ ఇంట్లో వున్నదొకతే ఆడపిల్ల ఇంత వరకూ తాను దానికేమి ఇవ్వగలిగాడూ: కవర్ పున్న డబ్బు అంతా పెడితే ఒక జుర కమ్మలు రాకపోవు దానికిపోనీ అలా చేద్దామా అనుకున్నాడు

ఇన్ని ఆలోచనల్లోనూ అతను గతాన్ని నెమరు వేసుకోకుండా ఉండలేకపోయాడు ఉద్యోగం లేనప్పటి తనకీ, ఇప్పటి తనకీ ఎంత తేడా: అప్పుడు తానొక పనికిరాని పైలాపచ్చిన్ గాడు ఇప్పుడు సమాజంలో బాధ్యత గల పౌరుడు ఏక్కడుందీ అంతరం: అంతా డబ్బు మహత్వమేనా? డబ్బూ, గౌరవం పక్క పక్కనే వుండాల్సిందేనా? అనుకున్నాడు

డబ్బు ముందు అనుబంధానికీ, రక్త సంబంధానికీ కూడా విలువలేదా? అనిపించింది రమేష్ కి

అన్ని జీవరాసుల్లోకీ మనిషిగా షట్టటం కష్టసాధ్యమూ, అదృష్టమూ అంటారే: ఏక్కడుండా గొప్పతనం?

ఇంతెందుకు: ఉద్యోగం లేనప్పుడు తనలో పేరుకుపోయిన ఇన్ ఫిరియారిటీ కాంప్లెక్సు, భయం, నిరుత్సాహం ఇప్పుడేమయినాయి?

మనిషిగా తలెత్తుకుని తిరగల శక్తి ఎక్కడినించి వచ్చిందో అత్యంతయర్యమూ, పుత్రాహమూ అనేది మనిషి లోవల్నించి రావలసిందేగాని ఒకరిస్తే పుచ్చుకునేది కాదే; అంటే తనకంటూ ఓ వుద్యోగం లేకపోవటం తనకే సవ్వలేదన్నమాట. ■ భావమే తనలో చవట కింద మార్చింది ఇప్పుడుద్యోగమయ్యాక తనచుట్టూ ఏదో తెలిసి నెక్యూరిటీ ఏర్పడి చటుంది

ఇల్లు దగరవుతున్నప్పుడు సరిదా కామెరలోగి సామెత గుర్తించింది రమేష్ కి తనమీద తనకే గౌరవం లేనప్పుడు, ఇతరు తనని గౌరవించాలని అనుకోవటం ఏం న్యాయం? తను ఇతరులని ఆసహ్యించుకుంటూ, వాళ్ళు తనని ప్రేమించాలని అనుకోవటం ఎలాంటి ధర్మం? మంచివారికి లోకమంతా మంచిగానే కనిపిస్తుంది

దిట లోకంలో ధబ్బుకి విలువ వున్నమాట నిజమేగానీ, ■ విలువ ప్రతి మనిషి తనకు తానుగా అపాదించుకున్నదే గదా! రియాలిటీని గుర్తించలేని ఆత్మ వంచన ఎందుకు?—అనుకున్నాడు

ఎప్పుడు ఇల్లు చేరాడో గుర్తులేదు రమేష్ కి. ఈజీచేర్ లో రిలాక్స్ అయి కూచుని కాఫీ తాగుతుండగా నాన్నగా రొచ్చారు ఆయన ఎదురుగా కనిపించగానే, తన జీతం వున్న కవర్ ని ఆయన చేతిలో పెట్టటమే సరియైన పని అనిపించింది అలాగే చేశాడు

“ఉంబలాగే ఖర్చుచెయ్యకుండా వచ్చే నెలలో ఓ రెండు రోజులు నెలవు తీసుకొని తిరుపతి వెళ్ళి ఇదిలాగే హుందీలో వెయ్యి అలా చేయాలని నీ కుద్యోగం అవక ముందే మొక్కుకున్నాను” అన్నారాయన. □

ఫ్లాప్!

శారద మళ్ళీ సాధించింది!

తెలుగు చలనచిత్ర పరిశ్రమకు గర్వకారణం నటి శారద తెలుగుభాషా చిత్రాలలో కాక పోయినా, మళయాళ చిత్రాలద్వారా ఇదివరకే రెండుసార్లు ఉత్తమ నటిగా కేంద్రప్రభుత్వ ఐహామతి పొందింది ఇప్పుడు తెలుగు చిత్రం ‘నిమజ్జనం’లో నటనకు తిరిగి భారతదేశపు ఉత్తమ నటిగా అవార్డు పొంది, ‘హ్యాట్ ట్రిక్’ సాధించింది ‘నిమజ్జనం’ చిత్రం తెలుగులో ఉత్తమ చిత్రంగా కేంద్ర ప్రభుత్వంచే గుర్తించబడింది నటి శారదకూ, ‘నిమజ్జనం’ దర్శకులు బి ఎస్. నారాయణకూ మా అభినందనలు

ఘట్టో ఉరితీయబడ్డాడు!

ఈ సంచిక తొలిమాటలో మా వ్యాఖ్య రాసేనాటికి బ్రితికే వున్న పాకిస్తాన్ మాజీ ప్రధాని ఘట్టో ఇది రాసేనాటికి పాకిస్తాన్ సైనిక ప్రభుత్వంచే ఉరితీయబడ్డాడు ఉరి తీయబడ్డ తర్వాత తొమ్మిది గంటలకుగాని ఈ విషయం ప్రపంచానికి తెలియలేదు తెలిసిన సభ్యప్రపంచం దిగ్భ్రాంతిచెంది, తన సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేసింది

జ్యోతి

రాంగ్ ఫ్రెండ్

అఫీసులో అఫీసరు (ఐరిపోస్ వున్న) ఎవ
రైనా సెలవు పెడితే వాళ్ళదగ్గిర్న వున్న
ఫోనులను ఎంగేజ్ చెయ్యటం మా క్లర్కులలో
చాలామందికి పరిపాటి ఆ రోజు మా అఫీసర్
ఏదో పనిమీద లీవ్ పెట్టేడు అది నాకు ముందు
తెలియదు అఫీసు పనిమీద ఆయన రూంకి
వెళితే ఫ్యూన్ చెప్పాడు అఫీసరుగారు లీవ్
లెటర్ పంపించారని ఆయనగారులేనని తెలిసిం
తరువాత దైర్యంగా ఒక్కసారి దోరుతెరచి
రూంనిపరీక్షగాచూసారు అక్కడ ఉన్నవాటిలో
నన్ను అమితంగా ఆకరించింది ఆయన
చేదీర్ మీదనున్న రెడ కలర్ పోస్ సమయా
నికి ఫోన్ నెంబరు నోటుచేసుకున్న దైరీ
ఇవ్వక ఇంటినుంచి తేలేదని నొచ్చుకున్నాను
నాకు బాగా నోటిమీద వున్న నెంబర్ పాషాది
పాషాని కలిసికూడా చాలా కాలమయింది
కనీసం ఒక్కసారి ఫోన్లో ఐనా మాటలాడుదా
మని పాషా ఫోన్ నెంబర్ డయల్ చేశాను

డయల్ చేసినంతరువాత అనుమానం వేసింది
చివరి నెంబర్ కరక్టా కాదా అని
కాకపోతే మళ్ళీ చెయ్యొచ్చులే అనుకొని
రిసీవర్ ని చెవి దగ్గరికి తెచ్చాను
'హలో' మృదుమధురమైన గొంతు
రిసీవర్ ని చెవికి మరింత దగ్గర పెట్టేను
'ఎవరండి మాట్లాడేది' అదే గొంతు
ఎంతో శ్రావ్యంగా

అది పాషా నెంబర్ కాదు పాషా ఇంట్లో
ఎవ్వరికీ తెలుగు రాదు

నేను చేసింది రాంగ్ నెంబర్ రిసీవర్
చెవిని మరింత హత్తుకుంది

ఆ శ్రీ గొంతు మళ్ళీమళ్ళీ వినిపిస్తోంది
నేను తికమక పడిపోతున్నాను

మీరు ఏ ఫోను నెంబర్నుంచి మాట్లాడు
తున్నారని అడిగాను

నేను నిజంగానే పొరబడ్డాను చివరి నెంబర్
రాంగ్ గా డయల్ చేశాను

'సారి: రాంగ్ నెంబర్' అనకుండా తప్ప
లేదు

రిసీవర్ పెట్టేసిన శబ్దం
బరువుగా నేనూ రిసీవర్ ని క్రిందకి దించే
శాను

ఎంత మధురమైన గొంతు: కోకిల జావకం
వచ్చింది గొంతే అలా వుంటే ఇక మనిషి
ఎలా వుంటుందో:

ఇలాంటి వాళ్ళతో మాట్లాడితేనే చాలు:
జన్మ తరించినట్లు:

బ్రహ్మచారి బుద్ధులు ఎక్కడికిపోతాయి
వారం రోజులైతే తరువాత మళ్ళీ అవకాశం
వచ్చింది - డబ్బుపెట్టి ఫోను చెయ్యనవసరం
లేకుండా

ఈసారి తెలిసే నాక్కావలసిన రాంగ్
నెంబర్ డయల్ చేసా:

"హల్లో!" గంభీరమైన గొంతు
బితుక్కుమన్నాను అనుకున్నది కాక
పోయేసరికి

'ఎవరండి?' అదే వైయిట్లో:

ఏం అడగాలో తెలియక 'రాంబాబు వున్నా
డాండీ' తడబడుతూ అన్నాను

'లేదండి ఇప్పుడే కారేణికి వెళ్ళాడు మీ
రెక్కడ్నించి మాట్లాడుతున్నారు, మీ పేరే
మిటో చెప్పండి!'

గతుక్కుమన్నాను

'మే ఐనో యువర్ నేమ్:' మర్యాదగా
అడుగుకోంది ఆ గొంతు

'రాజారావు:' నా అసలు పేరు మర్చి
పోయాను

'మీ రిప్పడే కదండి వచ్చింది!'

బిత్తరపడిపోయి ఫోన్ పెట్టేశాను □.

—మొవ్వ బాబూరావు

అలా ఊళ్లో బ్రహ్మచారుల కెవ్వరు ఇళ్లు అద్దె కివ్వరు. అందుకనే దొరికిన ఒకే ఒక యింట్లో, అది దయ్యాలకొంపే అవుతూ, ఒప్పిడిగా ఇమిడిపోయారు. ఆ యింట్లో పూర్వం జమిందారు అయిన, పెద్దమనిషి కాని శాలీ ఉండేది. అతని తన కిష్టంలేనివాళ్ళని పెద్ద కష్టం లేకుండా పైకి వంపించేస్తూ, తను ఇష్టపడ్డ అమ్మాయిల్ని లోపలికి తెప్పించుకొని వాళ్ళు బయటకు పోసేయకుండా జాగ్రత్తపడుతూ పులిలా బతికాడు.

ఆ జమిందారు చెప్పడూ “ఓ అర్థరాత్రిపూట ఏ ఆడపిల్లయినా నా యింటి తలుపు బాదుతుందనుకోండి విననట్లు ఊరుకొంటానేగాని తలుపులు తెరవను” అనేవాడందరితో వినయంగా. కొన్నాళ్ళకి ఆ ఊళ్లో కొందరికి ఆ మాటలు

అక్షరాల నిజమని తెలిసింది. వాళ్ళ అమ్మాయిలు, తలుపులు బాదినా, అర్థరాత్రవటంచేత జమిందారు తలుపులు తెరవలేదని అందుకని రాత్రంతా వాళ్ళమ్మాయిలు ఆ యింటి లోపలే ఉండిపోవాల్సి వచ్చిందని వాళ్ళకి అర్థమయింది. అందులో కొందరినీ జమిందారు ఈత బాదల్పించి తప్పించాడు. కాని కొన్ని చలిపీఠాలు ఆ బలవంతమైన నర్సాన్ని ఆనమాలు లేకుండా వంచేసాయి.

జమిందారు కొడుకు అందుకని ఆ ఊరు వదిలిపెట్టి దూరంగా వెళ్ళిపోయాడు. అందుకని వాళ్ళ ఇల్లు ఖాళీగా ఉండేది. ఒకరిద్దరు ఆ యింట్లో దిగి ఆపైన జమిందారు దయ్యం వాళ్ళని సుఖంగా ఉండనివ్వలేదన్న పుకారు వుట్టించి మరి లేచిపోయారు

■ యింట్లో దిగిన ఒకరు, తను ఆ యింట్లో ఉంటున్నంతకాలం తనకి తన పై ఆసీసర్ని హత్య చెయ్యాలన్న కోరిక బలంగా వుండేదని, ఆ యిల్లు మార్చాక, ఆ కోరిక అంత బలంగా కలగటంలేదని అన్నారు, యిలు మారాక.

మరొకరు ఆ యింట్లోకి మారిన కొద్ది రోజులకి వనిపిల చెయ్యి దొరక జుచ్చుకొని పెళ్ళానికి దొరికిపోయారు ■ క్షణంలో తనని జమీందారు దయ్యం ఆవహించి ఉందని లేకపోతే తనావని చేసేవాడు కాదని అన్నాడు దొరికిపోయిన అతను పెళ్ళా తన యింట్లోకి మారి ఉండకపోతే తను ఆ పిల్లలను తన హస్తాలలో బంధించేవాడు కాదని అప్పుడు తన భార్య ఆ పిల్ల గింజుకోడం చూడగలిగేది కాదని అందరి దగ్గర మొత్తుకొన్నాడు అతను అతని భార్య ముందర పని పిల్లని, తరువాత ఇంటిని మార్చింది. “ఇలాంటి దింకోసారి జరిగితే నిన్ను కూడా మారుస్తాను” అంటూ భర్తను బెదిరించినదిని కొందరంటారు దానికి నమ్మదగ్గ ఆధారాలు లేవు

ఏది ఏమైనా ఆ యిల్లు దయ్యాలకొంపగా పేరు తెచ్చుకొంది అందులో ఎవరు ఉండటాని కిష్టపడక పోవడంవల్ల ఖాళీగా ఉంటూ వచ్చింది అదే ఆ అయిదురు బ్రహ్మచారుల పాతిక వరం అయింది వాళ్ళు ఆ యింట్లో ఉంటామని చెప్పి ■ జమీందారు కొడుకుకి బంధువైన అయనదగ్గర తాళం చెబులు తీసుకొన్నారు అదెకింద అందరూ తలా వంద ఆ పెద్ద భవంతికి కదామన్నారు

ఆ విధంగా సుబ్బారావు, విశ్వనాథం, రాజా, ప్రసాద్, రెడ్డి ఆ యింట్లో గృహప్రవేశం చేసారు ఆ చిన్నపైజ పట్టణంలో చిన్నచిన్న ఆసీసులున్నాయి వాటికి చిన్న, చిన్న ఆసీసర్లున్నారు సుబ్బారావు, విశ్వనాథం అలాంటి ఆసీసర్లు ఆ చిన్న పట్టణంలో ఓ చిన్న కారేజీ, అందులో అందంగా అలంకరించుకొని తిరగటానికి విద్యార్థినులు, వాళ్ళ శ్రమ వృధా పోకుండా, వాళ్ళను చూసి మెచ్చుకోటానికి అబ్బాయిలు ఉన్నారు ఇవన్నీ అమిరాక ఆ కారేజీలో లెక్కెర్న ఉండకపోతే బావుండదని

కొంతమందిని లెక్కెర్నగా పేసారు అలా ఆ ఊరు వచ్చినవాళ్ళు రాజా, ప్రసాద్లు ఇంక పోతే రెడ్డి ఆ ఊళ్ళో అందరికి అప్పుడో ఇప్పుడో తలకాయనొప్పి రావటం, జ్వరం రావటం మొదలపెట్టాక వాళ్ళ రోగాలు కుదర్చటానికి, ఓ డాక్టరు, అతడి రోగం కుదర్చటానికి పోటీగా మరి కొందరు డాక్టరు దిగారు. “వాళ్ళు రోగులచేత మందులు కొనిపించేలా చూడు” అంటూ ఓ మందుల కంపెనీ రెడ్డి నా వూరు కాంపిల్స్ ఇచ్చి పంపించింది

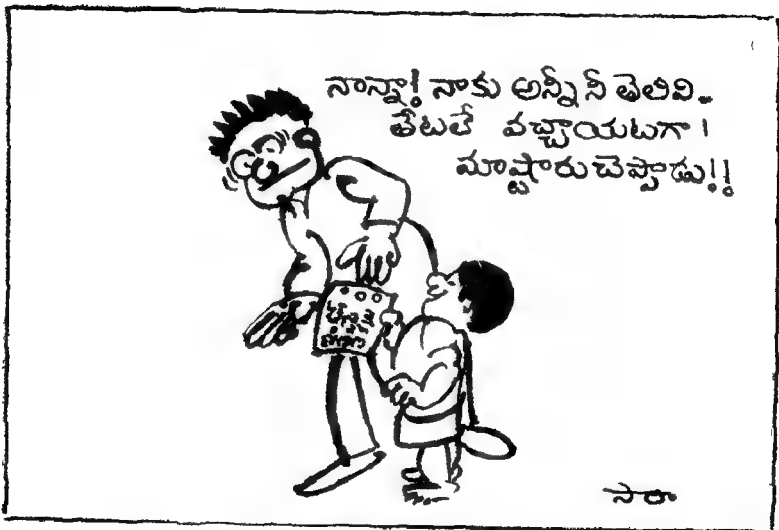
ఆ అయిదుగురు పూర్వం వాళ్ళ ఊరైన మరొక ఊళ్ళో ఒకే జిల్లా చదువుకొని ఉద్యోగ రీత్యా ఆ ఊళ్ళో ఉంటున్నారు ఎవరికి పెళ్ళి కాలేదు అందుకని నిశ్చింతగా పేకాడుకొంటూ హాయిగా ఉంటున్నారు ఆ యింట్లో ఎవరి గదులు వాళ్ళకే ఉన్నాయి ద్రాయంగోరూమ, బాత్రూమ్, వంటిల్లు లాంటివి ఉమ్మడిగా వారు కొంటారు

ఓ అదివారం సాయంత్రం ప్రసాద్, రెడ్డి, సుబ్బారావు, విశ్వనాథం పేకాడుకొంటున్నారు ఆరోజు వాన భదామదా కురిసింది ■ వానకి మనుష్యులు పెర్రెత్తిపోయిన్నారు ఆడున్న అట అంధ్రుల అభిమానపు అట, అడ్డాట. సుబ్బారావుకి ■ అట బాగావచ్చు రెడ్డికి ఏ అట సరిగా రాదు అందుకని వాళ్ళిద్దరు ఒక పార్టీగా కూర్చున్నారు ప్రసాద్, విశ్వనాథం ప్రతివక్షం

ప్రసాద్ ముక్కలు పంపాడు విశ్వనాథం ఇన్నేటు కురుపు చెప్పాడు అంతవరకు బాగానే జరిగింది ఆప్పుడు రెడ్డి అడ్డుపెట్టాడు సుబ్బారావుకి భగవంతుని మందింది ప్రసాద్ పరతు పెట్టగానే రెడ్డిమీద కోపం తారస్తాయి నందుకొంది

“దిగుడు చెయ్యి అడు పెట్టచ్చురా సన్యాసీ” అని దెబ్బలాడాడు రెడ్డిక్కూడా కోపం వచ్చింది తన అటలో తప్పుపట్టినందుకు కాదు తనని నన్యాసీ అంటాడా ఈ ముద్దుగాడు అని అందుకని ప్రసాద్కి తన ముక్కలు చూపిస్తూ,

“నా ముక్కల్పాసావు కదా! నాకు అద్దం పెట్టే ముక్కల్రాలేదు” అని అడిగాడు

“ప్రసాద్ కి ముక్కల్పాసా వేమిట్రా?” అని సుబ్బారావు కోపంతో అరిచాడు

“వాడు చూపించాడేమోగాని నేను చూడ లేదు వాడికి అడుపెట్టే ముక్కలు వచ్చాయని నా ఆనుమానం” అన్నాడు ప్రసాద్ కొంచెం తీవ్రంగా

“సుబ్బయ్య! చెప్పే పైషర్లు చెప్పు లేక పోతే ప్రసాదం ముక్కలు పంచుతాడు” అని విశ్వనాథం విసుక్కున్నాడు సుబ్బారావు పై షరతు పెట్టాడు ప్రసాద్ పంచాడు

రెడ్డి లెక్కల్లో వడ్డాడు విన్సిగూడి చెయ్యి రెండు అడు నాలుగు షరతు ఎనిమిది పై షరతు పదహారు ఆయ్యబాబోయి పదహారు బతులు. ఈ ఆట తాము గెలవాలి; అని బోలు డంక ఉత్సాహంతో తురఫేడు అడగు

“ఎదుర్కుర ఫాద్రా వేమిట్రా! తురఫేడు దిగోచ్చా!” అని సుబ్బారావు, రెడ్డి ముక్క వెనక్కి తీసుకోమని సూచించాడు

“ఎం దిగాలి?” రెడ్డి ఎందుకైనా మంచిని ఆ ముక్క వెనక్కి తీసుకొంటూ అడిగాడు

“తురపు చెప్పినవాడి కిందిచెయ్యివాడు వది

బంతి దిగాలి” అని సుబ్బారావు వివరించాడు

“ఆడవాళ్ళకూడా ఇలా చెప్పుకొని అడు కోర్రా!” అని ప్రసాద్ వెక్కిరించాడు

రెడ్డి తురపు వది దిగాడు

“నీ తెలివి తెలారా! అది తురపు వదిరా!” సుబ్బారావు నెత్తికొట్టుకొన్నాడు

“రెడ్డిని అనవసరంగా కంగారు పెట్టకురా సుబ్బయ్య! మహా అయితే మీరు ఈ ఆటో డ్రారు తోముడు మీ చేతి కొస్తుంది; అంతేగా” అని విశ్వనాథం నర్తి చెప్పాడు

రెడ్డి ముక్క వెనక్కి తీసుకొన్నాడు ఆపె నేమో “ఒరే సుబ్బిగా! తురఫేడు వదికి రాదన్నావు వది దిగమన్నావు! దిగాను. తిన్నగా తురపు వది కాకుండా మరేదన్నా వది దిగమని ఉంటే అలాగే దిగి ఉండును కదా! నీకు అపీసులో గుమ్మాలు ద్రావులు పెట్టుంటే వంకలు పెటడం అలవాటై ఇదికొడు అదికాదు అంటావేకాని ఏది అవునో చెప్పు” అని సుబ్బారావు నుద్దేించి ఓ చిన్న ఉపన్యాసం ఇచ్చి ఆపైన డైమన్ వది దిగాడు

విశ్వనాథం “ఇండాకటి ముక్క అక్కడ పెట్టి ఇది తియ్యి; రెడ్డమ్మా!” అని అన్నాడు

“నువ్వు ఇంకా ముక్క దిగలేదుగా అందు

కని తీసుకొన్నాను" అన్నాడు రెడ్డి

"అదంతా నాకు తెలియదు నువ్వు స్నేడు వది అదాలి" అన్నాడు విశ్వనాథం

రెడ్డి డైమన్ వది వెనక్కి తీసుకొన్నాడు

"ఒరేయ్! రెడ్డి! నువ్వు స్నేడు వది దిగితే నేను నీ పారీలో అడను" సుబ్బారావు బెదిరించాడు రెడ్డి ఆ బెదిరింపుకి బెదర దయచుకోలేదు

"మానెయ్యి నేను నా ముక్కల్లోనహా విన్నగాడి పారీలోకి వెళ్ళిపోయి నిన్ను చిత్తుగా ఓడించేస్తాను నాదగ్గర మూడు తురుపులు బోలుదు హుకుం ఉన్నాయి నీకు వదహారాటలు ఎక్కుతాయి! అలాచేస్తేనేగాని నీకు తొక్కిదల్తుదురా: సుబ్బిగా!"

"తొందరగా ఏదో ముక్క దిగేడవ్!" అన్నాడు ప్రసాద్ అసహనంగా

"స్నేడే డెన్కాక మరో ముక్క దిగితే నీక నులిమేస్తాలా రెడ్డి!" విశ్వనాథం వార్నింగ్ ఇచ్చాడు

"ఆ ముక్కే దిగితే నిన్ను ఇవాళ నరితెయ్యడం కాయం" అని సుబ్బారావు తుది హెచ్చరిక చేసాడు

"దిగితే ఏడు చంపుతాడుట, దిగకపోతే వాడు చంపుతాడుట ఒరేయ్ ప్రసాద్! ఏలాంటి మంచివాళ్ళు ఎక్కడోగాని ఉండరా! ఓరి విన్న సుబ్బిగాళ్ళలారా! మీ కిదియే కాస్త! మీతో నేననలు అడను పొండి! మీరు నన్నద్దమైన మాటలు అంటుంటే వడబానికి నేనేమైనా మీ దగ్గర వన్నేసే పీసుగ్గుమాస్తానా! వడను అడను పొండి!" అన్నాడు రెడ్డి కోవంగా.

"ఐతికిందావు పో!" అన్నాడు సుబ్బారావు

"అనలే బోడుకొట్టి ఛస్రోంది ఆ బుద్ధిలేని సుబ్బారావుతో నీకేమిటి! నీ యిష్టం వచ్చినట్టు అడు" అని ఐతిమాలాడు ప్రసాద్

"నాకు బుద్ధి లేదం టావు రా! న్తువిద్!" సుబ్బారావు పైకి లేచాడు

"ఏదో మన రెడ్డిని కాస్త నానబెట్టి సాఫెన్ చేద్దామని."

"నేను తోలుముక్కనా నానబెట్టడానికి. నేను నానను మె త్రవడను"

విశ్వనాథం కల్పించుకొన్నాడు "ఒరేయ్! సుబ్బయ్యా! నువ్వు రెడ్డికితమావకాలు చెప్పుకో. నేను కూడా ఛెస్తాను తప్పేదేముంది! వను దేవుడేం చేసాడు?"

"నేను గాడిదనా! నేను తోలు ముక్కనా! ఆగండా మీపని నమయం చూసి పదాను" అంటూ రెడ్డి పేక ముక్కలకక్కడపారేసి దూరంగాపోయి కూర్చున్నాడు

ప్రసాద్ "రెడ్డి! రా ఆమ్మా! విశ్వనాథం గాని సుబ్బారావుగాని నీమీద చెయ్యివేస్తే ఆ వద్ద చేడిని అక్కడి కక్కడే విరిచేస్తాను దా ఆమ్మా!" అని ఐతిమాలాడు

రెడ్డి "డైమన్ వది దిగనిస్తే అయిందా! మరో అటలో నేను మర్చిపోయి మజేలా దిగుతాను నువ్వు జాకీ దిగుతావు నువ్వు కాకపోతే విన్నగాడు దిగుతాడు వాడివన్నీ అలాంటి వెదవ బుడులే! అప్పడేమో ఈ సుబ్బిగాడు నన్ను చంపుతానని లేస్తాడు నేనీ ఊరు ఉద్యోగంచేసి బతుకుదామని వచ్చాను కాని నీడితో పేకాడి చదామని రాలేదు! అందుకని నేను అడనుగాక అడను" అని తెగేసి చెప్పాడు.

కాస్తేప్పాటు మౌనం రాజ్యమేలింది చివరికి విశ్వనాథం అన్నాడు

"నన్నట్టుంది రాజాగాడు పికర్ లేకుండా పోవటంతో ఈ రెడ్డిని పెట్టుకొని పేకాడాల్సి వచ్చింది ఆ వెధవెక్కడ వచ్చాడో!"

"అవును వాడు వాడి బలపాలిన్ని కనివారా తీర్చుకొని ఆదివారాలు ఇంట్లోనే వచ్చినట్టు వడుండేవాడు బ్రిడ్జ్, అడ్జ్ అడుకునే వాళ్ళం" అన్నాడు ప్రసాద్

"ఇవాళ రాజారేని రోటు కొట్టొచ్చినట్టు తెలుస్తోందిరా" అన్నాడు సుబ్బారావు

రెడ్డి అందరి మాటలు విని దూరంగా కూర్చున్నవాడల్లా లేచివచ్చి,

"ఏమిటి మీకు రాజా లేని రోటు తెలిసి వస్తోందా! వాడిని మీరు పేకాటలో తిట్టని రోజొందా! నాకంటే అటరాదు అడ్డమైన మాటలంటారు వడ్డాను వడ్డవాడెప్పుడు చెడ్డే

వాడు కాదు కాని రాజాని మీరన్నేసి మాటలంటారు: మీ కుక్కబుద్ధులు మీకు తెలిసేలా చెయ్యాలనే వాడు కనిపించకుండాపోయి ఉంటాడు మా బాగా అయిందిమీకు అలాగే అవాలి" అందరికీ తలా కాస్త గడ్డిపెట్టాడు అప్పటికి రెడ్డి ఆగ్రహం చలారింది

మిగిలిన ముగ్గురు రాజా ఏమై ఉంటాడన్న వర్షతో వడారు రాజా జీతం రాగానే గత నెలలో చేసిన బాకీలు తీర్చేసి మిగిలింది హారతి కర్పూరంలా తగలేస్తాడు రెండోవారం వచ్చే సరికలా ఇతర దయాదాక్షిణ్యాలమీద లేకవాళ్ళ అరువిచ్చే చొక్కాలో పొరపాటుగా వదిలివేసిన చిల్లరనోటమీద ఆధారపడారు అందుకే సాధారణంగా రెండోవారం తరువాత, ఇతర చొక్కాలనే వాడు

సుబ్బారావుకి ఆ క్రితంరోజు రాజాతో తను సినిమాకి వెళ్ళిన విషయం గుర్తుకు వచ్చింది ఆ విషయం మిగిలినవాళ్ళతో చెప్పి,

"నాతో వాడు ఇంటికి రాలేదు తరువాత వసానన్నాడు బస్సు చాలీకాసం అర్ధరూపాయి అప్పటిగి సినిమాతోచేరి మూడు రూపాయలా: ముందు దాంతోచేరి ముప్పై అన్నాడు వాడిదగర డబ్బులేవు నాకు తెలుసు డబ్బులేకుండా ఎక్కడికి వెళ్ళిఉంటాడు?" అని ప్రశ్నించాడు

"వనజా వాళ్ళింటికి వెళ్ళుండదు అక్కడికి వెళ్ళేటప్పుడలా ఆ పిల తమ్ముడికి చాకెలలు తీసుకువెళ్ళాలి వనజని సినిమాకి తీసుకు వెళ్ళాలి వనజా వాళ్ళ బామ్మకి తిరుపతి ప్రసాదం అని దారోకొన్న లద్దూ లివ్వాలి ఖర్చుతో కూడినవని పోసే వెళ్ళాడే అనుకొన్నా రాత్రి పడకొండుగంటల తరువాత వీధక్కడే ఉంటానన్నా వాళ్ళు ఉండనివ్వరు కదా!" అని తేల్చాడు ప్రసాద్

"మెట్రిక్ ఆనర్స్ చదువుతున్న వాళ్ళ చుట్టలమ్మాయి సుబ్బులింటికి వెళ్ళాడేమో?" అనుమానంగా అడిగాడు విశ్వనాథం అక్కడికి వెళ్ళే ఒకోసారి రాత్రిళ్ళు అక్కడే నిద్రపోయి రావటం రాజాకి అలవాటు

"నిన్న నాతో వచ్చేసరికి వాడి మొహంమీద

రెండ్రోజుల గడ్డం పెరిగింది కనక వెళ్ళుండడు" అన్నాడు సుబ్బారావు

రాజా సుబ్బులి విషయంలో ఏదాది చెబెయ్యగా మూర్ఖత్వం ఓ చిన్న అవకాశం వచ్చి అతనో చిన్న చొరవచెయ్యటం, ఆ పిల "నీ గడ్డం రంపంలా గుచ్చుకొందోంది" అని దూరంగా తోసివెయ్యటం, ఆ విషయం రాజా వీళ్ళకి దాపరికం లేకుండా చెప్పడంవల్ల వీళ్ళకు తెలుసు అపైన ఎప్పుడు సుబ్బులింటికి వెళ్ళినా గడ్డం సున్నగా గీసుకొని వెళ్ళడం, వెళ్ళా "ఏమో ఎవరికి తెలుసు: ఏ అద్భుతాలు నాకోసం ఎదురుచూస్తున్నాయో!" అని రాజా అనటం మామూలయ్యాయి అందుచేత రాజా సుబ్బులింటికి వెళ్ళుండడు

"నిన్న పువ్వుల చొక్కా చారల బెల్ బాటమ్మ వేసుకోలేదు కనుక రోజా ఇంటికి కూడా వెళ్ళుండడు" అని మళ్ళీ సుబ్బారావే అన్నాడు

"వెళ్ళుండడు లాను కాటర్ డేనా చొక్కా చింపుకొచ్చాడు ఈసారి నా బట్టల జోలికి వస్తే చంపేసానని నిన్న పొద్దున్న గట్టి వార్నింగిచ్చాను" అన్నాడు విశ్వనాథం

రాజాకి రోజా అంటే బోలుడు ముదు కాని రోజాకి, రాజా పువ్వుల చొక్కా చారల బెల్ బాటమ్మ వేసుకొన్నప్పుడే ముద్దవస్తాడు రోజాకి ఓ బుచ్చి కుక్కపిల్ల ఉంది ఆ క్రితం శనివారం రాజా, రోజాని మంచిచేసుకోదానికి గాను "మీ కుక్కపిల్ల ముద్దొస్తోంది" అంటూ దాన్ని చంకనెక్కించుకొన్నాడు ఆ కుక్కపిల్ల రాజా వళ్ళో అడుకోగా రాజా వేసుకొన్న చొక్కా చిరిగింది కాని చిరిగింది రాజాది కాదు విశ్వనాథం అ విషయం క్రితంరోజు వరకు దాచి విశ్వనాథానికి క్రితం రోజే చెప్పాడు అతగాడికున్న రెండో పువ్వుల చొక్కా అరువిస్తాడేమో నన్న అళితో విశ్వనాథం చచ్చేలా చివాట్లు వేళాడు

ఉన్నట్టుండి రెడ్డి, "రాజా ఏమయ్యాడో నాకు తెలుసు" అన్నాడు

"ఏమయ్యాడు?" మిగిలిన ముగ్గురు ఒకే సారి అడిగారు

“నిన్న సుబ్బారావు రాజా మాట్టికి వెళ్ళారు మాట్టి అయ్యాక ఈ సుబ్బిగాడు ఆ రాజా గాడిని ఎక్కడకో తీసుకువెళ్ళి హత్యచేశాడు”

“నేను హత్యచేసానా? నీకెలా తెలుసు? నే నెందుకు చేస్తాను?” సుబ్బారావు కంగారుగా అడిగాడు

“అలా అడుగు చెప్తాను మొన్నరాత్రి మీ నలుగురు బ్రిడ్జి ఆడారు నేను చూస్తూ కూర్చున్నాను. అదేముందు సుబ్బారావు రాజాతో గమనించదగ్గ మాటలన్నాడు అవి యిక్కడున్న వాళ్ళంతా విన్నారు ‘ఒరేయ్ రాజా! ఈరోజునగాని అట కప్పాడవనుకో నీ ప్రాణం తీస్తాను పూర్వంలా ఇది ఉత్తి బెదిరింపుకాదు నిజంగా తీస్తాను’ అన్నాడీ సుబ్బిగాడు అవునా?” రెడ్డి అగాడు

విశ్వనాథం ప్రసాద్ లకి రెడ్డి ఏ దిక్కులో పోతున్నాడో అర్థంకాక “అన్నాడు అయితే?” అని ఒకేసారి అడిగాడు

“ఆరోజు రాజా తప్పాడారు ఎప్పుడూ వాళ్ళో అట గెలిచివల్ల రణాలేగా ఉన్నప్పుడు పైగా మీరూరకోరు పోయేదేముంది అని డబుల్ చేసారు ఆ తప్పాడటంవల గేము, రబ్బరు గెలవటంపోయి మూడు దొనయ్యారు రాజా సుబ్బారావులు” రెడ్డి మళ్ళీ అగాడు

“అవు నా రోజు పెదవ చాలా పాయింట్ల చ్చాడు” అన్నాడు సుబ్బారావు గుర్తు తెచ్చుకొని

“ఈమాటలే అప్పుడూ అన్నావ్! కాని అగ్గిపోయ్యతో అన్నావు - ‘ఒరేయి రాజా! ఇవ్వాళో రేపో నిన్ను చంపేస్తానా’ అంటూ ఆ మాటలు మొన్న అన్నావు, నిన్న వాడిని చంపవలల పారేసి చేతులు దులుపుకొంటూ ఇంటికొచ్చావ్!” రెడ్డి నేరం మోపాడు సుబ్బారావు మీద

“నీనిమా అయిపోగానే యెదో వెళ్ళి పోయిన వాడిని నేనెలా చంపుతాను?” సుబ్బారావు రెడ్డి మాటలు కొట్టిపారేసాడు

“ఎదో వెళ్ళిపోయాడని నువ్వన్నావ్ ఫ్రాన్ లేదు చివరిసారిగా వాడితో బయటకు వెళ్ళింది

నువ్వు నువ్వే ఒప్పుకొన్నావు నీతో వాడిని తీసుకువెళ్ళి, ఒంటరిగా తిరిగివచ్చావ్!” రెడ్డి తన వాదం విడిచిపెట్టలేదు

“ఒరేయి రెడ్డి! వాడ్ని కాదుగాని నిన్ను చంపుతానా!” అన్నాడు సుబ్బారావు కోపంగా

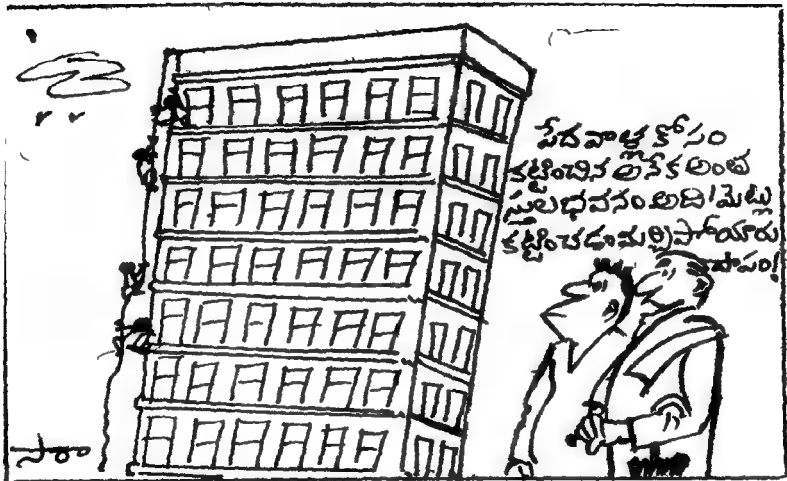
“మనకి పేకాటలో చాలాసార్లు పార్ట్ నర్స్ మీద చాలా కోపంవస్తుంది నిజానికి చంపేయాలన్న కోపం వస్తుంది రావడంవరకు సబబే! కాని చంపడమే సబబాకాదురా సుబ్బయ్య! రాజాని హత్యచెయ్యడం నీ మొదటి తప్పు అది పోయ్యుకొన్న రెడ్డిని చంపుతానని బెదిరించటం రెండో తప్పు” అన్నాడు విశ్వనాథం మందలింపు ధోరణిలో

“రెడ్డిని బెదిరించినా, హత్యచేసినా నే నర్థం చేసుకోగలను ఎందుకోగాని ఆ కోరిక నాకూ కలుగుతూ ఉంటుంది కాని రాజాని హత్య చెయ్యటం మాత్రం నాకు నచ్చలేదు వాడు పాపం అమాయకుడు వాడి కళ్ళు అమాయకంగా చారదేసి ఉండేవి” ప్రసాద్ సంతాపం వ్రకటించాడు

సుబ్బారావుకి మిగిలిన ముగ్గురు తనని హంతకుడిలా ఊహిస్తుంటే వళ్ళు మండి పోతోంది కాని అతడు

“సుబ్బిగా నువ్వు హత్య చెయ్యలేదని కోరుతో కేరేదాకా నువ్వు గిలీయే! ప్రసాద్! విశ్వం! వీడిని గట్టిగా వట్టుకోండి. నేను తాడు తీసుకువస్తాను కుర్చీకి కచ్చేద్దాం ఆపైన పోలీసుల్ని పిలుచుకువద్దాం” అన్నాడు రెడ్డి

ప్రసాద్ విశ్వనాథాలు సుబ్బారావు పైకి లంఘించి అతన్ని కదలకుండా ఓడిసి వట్టు కొన్నాడు రెడ్డి తాడు తెచ్చాడు ముగ్గురుకలిసి తనని తాళ్ళతో కడ్తుంటే తను ఆ తాళ్ళనుంచి బయటవడాక మిగిలినవాళ్ళ కాటోయే భార్యల తాళ్ళు తెంపేసానని సుబ్బారావు శవధం చేసాడు విశ్వనాథం పోలీసులకోసం బయల్దేరుంటే సుబ్బారావుకి హఠాత్తుగా ఓ విషయం గుర్తుకు వచ్చి, “ఆగు విశ్వం! ఈ హత్యచేసింది నేను కాదు నువ్వు!” అన్నాడు. దాంతో కథ కొత్త మలుపు తిరిగింది.

ప్రసాద్, రెడ్డి ఆశ్చర్యంగా వింటుంటే,

“ఇండాక మీరంతా రాజా, క్రికం కవివారం విశ్వనాథం పువ్వుల చొక్కా వేసుకొని, రోజూ ఇంటికి వెళ్లి చిని తీసుకువచ్చాడని ఆ విషయం విశ్వానికి విన్ననే తెల్పిందని వాటి నోటికోనే అనగా విన్నారు. ఆ చొక్కా విశ్వనాథానికి ఆరో ప్రాణం రాజాకి తను గట్టిగా వార్పిం గిచ్చిన విషయం వాడే ఒప్పుకొన్నాడు విశ్వం: సువ్వు రాజానేమని బెదిరించావో” అని అడి గాడు సుబ్బారావు.

“ఏమన్నామూ కోపంలో నా చొక్కాని వేసుకోవడం చెప్తే వివపు ఆ చొక్కా సాయంత్రం లోపల రిపేస్ చెయ్యలేకపోతే “ విశ్వనాథానికి తన పొరపాటు అర్థమై ఆగి పోయాడు

“లేకపోతే పీక నులిమేసానన్నావు ఆ విషయం విన్న సినిమారో రాజా నాతో అన్నాడు అది రాజా మరణానికి ముందిచ్చిన మరణ వాంగ్మూలం రాజాకి నువ్వు తనని హత్య చేసావని తెలుసు అందుకే సువ్వు ఉరి కంబం ఎక్కకుండా తప్పించుకోరాదన్న ఉద్దేశంతో నాకి విషయం చెప్పాడు” అన్నాడు సుబ్బారావు.

తొలి

“ఏదో కోపంలో ఏదో అంటే మాత్రం”

విశ్వనాథం తగ్గడు

“నేనుమాత్రం కోపంలో అనలేదు ఒరేయి విశ్వం మన స్నేహితులకి కొన్ని పీక నేక యంటాయి వాటిని చూస్తుంటే మనకి చంపే యాలన్నంత కోపం కొన్నిసార్లు రావడం సహజం కాని చంపుకొంటుపోతే స్నేహితులు మిగతావా” అన్నాడు సుబ్బారావు కని తీర్చుకొంటూ

“ప్రాసీ పీమాటే తీసుకొంటాం నేను వాడిని బెదిరించింది విన్న పొద్దున్న. మధ్యాహ్నం పీకో సినిమాకి వెళ్ళిన రాజా సాయంత్రం ఇంటికి రాలేదు వాడిని నేను చంపడానికి మార్గంలేదే” అన్నాడు విశ్వనాథం:

“ఇంటికి రాలేదనడానికి సాక్ష్యం ఏదీ: రాత్రి వదింటిదాకా ఎక్కడో చచ్చి, వచ్చుం టారు వాడు నిద్రపోతుంటే పీక నులిమే సుంటావు” అని ఆరోపించాడు సుబ్బారావు

“బావుందిరా సుబ్బయ్యా! మరి శవాన్ని ఏంచేసుంటానంటావో” అని నవ్వుతూ అడి గాడు విశ్వనాథం, తను దాన్ని హాస్యంగా వది గణిస్తున్నట్లు తెలియజేస్తూ

“తెల్లవారకట్టే శవాన్ని ఏ గోనెనందిలోనో

కొత్త కాంతులు సంతరించుకుంటున్న ఆంధ్రప్రదేశ్

ఆంధ్రప్రదేశ్ అపారమైన సహజ సంపదలతో తుల
తూగుతూ వుంది.

దేశం నడిబొడ్డున అలరారుతూ ఉత్తర దక్షిణ
ప్రాంతాలకు వారధిగా నిలుస్తున్నది. సహజ సంపదతో
పాటు, ఆధునిక పరిశ్రమలు నెలకొల్పేందుకు అనువైన పరి
స్థితులు కూడ అధికంగా వున్నాయి. అందుకు దేశం నలు
మూలలనుంచి పారిశ్రామిక వేత్తలను ఆకర్షించగలుగుతుంది.

ఇప్పుడు మన రాష్ట్రంలో 260 భారీ, మధ్యతరహా
పరిశ్రమలు ఉన్నాయి.

వీటి పెట్టుబడి రు. 478 కోట్లు.

ఈ పరిశ్రమల మూలంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ స్వరూపమే
మారిపోతుంది.

కాకినాడలో రు. 232 కోట్లు ఖర్చుకాగల ఎరువుల
కర్మాగారం నిర్మిస్తున్నారు. దీనికి 1978 జూలై 7 న
రాష్ట్రపతి శంకుస్థాపన చేశాడు.

1981 నాటికి యీ కర్మాగారం ఉత్పత్తిని ప్రారం
భిస్తుంది.

సాలీనా రు. 90 కోట్లు విలువచేసే 4.95 లక్షల
టన్నుల యూరియా ఉత్పత్తిచేస్తుంది.

డి. జి. ఐ. అండ్ పి ఆర్

39/78-79

కుక్కి స్కూటర్ వెనకాల కట్టుకొని వెళ్ళి
ఊరవతల దుబ్బుల్లో పారేసుంటావ్వి”

“నేను గోనెసంచీలో శవాన్ని తీసుకు
వెళ్ళడం యెవరైనా చూసారా?” అని విశ్వ
నాథం మిగిలిన ముగ్గురిని ప్రశ్నించాడు

రాజా దేహం గురించి వివరీకమైన శ్రద్ధ
తీసుకొనేవాడు పగటిపూట కాలేజీకి, సాయం
త్రాలు అమ్మాయిలకి, సూర్యోదయ పూర్వ
కాలం దేహానికి రాజా కేటాయించేవాడు
రాజాకి ఆదపిలలంటే వల్లమాలిన యిష్టం
వాళ్ళకి బ్రాసీలొంటి దేహం ఉన్న అబ్బాయి
లంటే ఇష్టం ఉంటుందని అనేవాడు అందు
కని తనకి పొట్ట రాకుండాను, కండలు వచ్చే
టట్టుగాను జాగ్రత్తపడేవాడు అప్పుడప్పుడు
విశ్వనాథం రాజాతో కలిసి ఊరు చివరదాకా
పరుగెత్తేవాడు సుబ్బారావు ఆ విషయం
గుర్తుచేస్తూ,

“సువ్వా ౩ రాజా ఆరోగ్యంకోసం ఎన్నో
సార్లు పొద్దునే పరుగెత్తడానికి వెళ్ళమని
చెప్పారు మే మెప్పుడైనా చూసామా? మా
కెవరికి తెల్లారే లేచే అలవాటు లేదు అందుకని
చూసే అవకాశం లేదు రాజా ఎప్పుడు
ఆరోగ్యమే మ హాభాగ్యం, భాగ్యవంతులే
అమ్మాయిల్ని ఆకర్షిస్తారు అనేవాడు భాగ్య
వంతుల్ని దొంగపెడవలు హత్యచేస్తారని
తెలియదు పాపం వాడికి!” అన్నాడు

“పోనే సుబ్బయ్య! సువ్వన్నదే ఒప్పు
కొన్నా, పొద్దున్నే స్కూటర్ కి శవం వున్న
గోనెసంచీ కట్టుకొని వెళ్తుంటే ఎవరికి అను
మానం కలగలేదంటావా? అందులోను పోలీసు
లకి,” న్యాయంగా మాట్లాడు అన్నదొరణిలో
అన్నాడు విశ్వనాథం

తన పీక సులిమేస్తానన్న విశ్వనాథంమీద
రెడ్డి కేమాత్రం ప్రేమా గౌరవం లేకపోగా
కోపం కనీ ఉన్నాయి. అందుకని “ఒరేయి
విన్నగూడి మాటలు వింటుంటే ఏమనిపిస్తోంది
హత్య ఎల్లా చేస్తే దొరకకుండా తప్పించుకో
వచ్చు అని చాలా ఆలోచించినట్లు కనిపిస్తోంది
అందుకని వాడు రాజాని మన యిందో చంపి

ఉండడు. ఇవాళ పొద్దున్న యధాప్రకారం
ఊరవతలకి వీళ్ళు పరిగెత్తి వెళ్ళి వుంటారు
వ్యాయామం కోసం అక్కడ రాజా పర
ధ్యానంగా ఆలోచిస్తూ వుంటే వీడు వాడినెత్తిన
పెద్ద రాయి వదేసి వాడిని చంపి అపైన వాడి
శవాన్ని గొయ్యి తీసి కప్పెట్టేసి వుంటాడు
పొద్దున్న నేను జనియనుమీద మట్టేమిట్రా
అని అడిగితే మొక్కలకి గొప్పలు తవ్వను
అన్నాడు వానపడబోతుంటే యెవరైనా
గొప్పలు తవ్వతారా?” అన్నాడు

“నిజమేదోయి! విశ్వానికి హత్య చెయ్య
డానికి అవకాశం ఉంది” అని గుర్తించాడు
ప్రసాద్

“కనక బాబులారా! నన్ను వదిలేసి వాడిని
కుర్చీకి కట్టండి” అని సుబ్బారావు సూచిం
చాడు

“మోటివ్, అవకాశం ఇదరికి వున్నాయి
ఎలివ్ ఇదరికి లేదు” ప్రసాద్ ఆలోచనలో
పడ్డాడు

“ఒకే శవం రెండు హత్యలు అయ్యి
బాబోయి! ఇద్దరు హంతకులున్నారీ యింట్లో”
రెడ్డి గెంతాడు

“కావాలంటే నన్ను కట్టేయండి గాని
వాడిని పదలకండి న్యాయస్థానంలో నిజా
నిజాలు తేల్తాయి” అన్నాడు విశ్వనాథం మరో
కర్చీలో కూర్చుంటూ

ప్రసాద్, రెడ్డి రాజా మంచితనాన్ని ఇతర
గొప్ప గుణాల్ని పొగుడూ విశ్వనాథాన్ని
బిండించారు వీళ్ళ దొరణి చూస్తుంటే విశ్వ
నాథానికి సుబ్బారావుకి వళ్ళు మండిపోయింది
సుబ్బారావు విశ్వనాథానికి కన్ను మలిపాడు
వీళ్ళనో ఆట పట్టిద్దామని విశ్వనాథం సరే
వన్నట్టు కళ్ళెగురవేసాడు

“రాజా మొన్న మనింటికి ఆ సరస్వతిని
తీసుకువచ్చాడు గుర్తుందా రెడ్డి!” అన్నాడు
సుబ్బారావు

“ఉంది” అన్నాడు రెడ్డి.

“ఎవరూ ఆ వుస్తకాల దయ్యం తీసుకు
వెళ్ళిన వు నకాలని మాయంచేసే మహామ్యూరి
ఆ సరస్వతిని మళ్ళీ మనింటికి తీసుకువచ్చాడా”

అని ఆశ్చర్యపోయాడు విశ్వం

“సరిగా సరస్వతినే గత సంవత్సరం ప్రసాద పుస్తకాలు వారంలో తిరిగిచ్చేస్తానని తీసుకువెళ్ళి ఇంతవరకు ఇవ్వని సరస్వతినే తీసుకువచ్చాడు ఆ అమ్మాయి మనింట్లోంచి ముళ్ళపూడి పుస్తకాలు తీసుకువెళ్ళింది ప్రసాద్ బెజవాడంతా గాలించికొన్న పుస్తకాలు” అన్నాడు సుబ్బారావు తాపీగా

“బాబోయ్ నా పుస్తకాలు ఏం నేతువ్రాడేవుడా! నా పర్మిషన్ లేకుండా రాజా ఎల్లా ఇచ్చాడు?” అని గోలవెట్టాడు ప్రసాద్

“పర్మిషనడీగే నువ్వెప్పుడూ ప్రసాదం!” అని అడిగాడు విశ్వనాథం

“అందుకని నన్ను మాటవరసకైనా అడగకుండా ఆ రాజా నా పుస్తకాలిస్తాడా? ఆ రాజా—” అని ఆవేశంతో ఊగిపోయాడు ప్రసాద్

“చాలా మంచివాడు వాడి కళ్ళుదారడేసి” అని పూర్తిచేసారు విశ్వనాథం, సుబ్బారావు.

“ఎం కాదు! వాడు దుర్మార్గుడు! వాడిని మీ యిద్దర్లో కనిసం ఒకడైన హత్యచేసాడా? లేకపోతే వాడిని నేను చంపుతాను” ప్రసాద్ శవధం చేసాడు

“ఏం అబద్ధాలాడున్నావురా నాయనా మొన్న రాత్రి నీకు సరస్వతి మనింటికే వచ్చిన విషయం చెప్పాను” అన్నాడు సుబ్బారావు

“అవును చెప్పావు ఆ పిల్ల కనిపిస్తే కింద పేడు తీసుకువెళ్ళిన రాచకొండ కలెక్టర్ వెనక్కి ఇమ్మని అడిగేవాడిని కదా! ఆనుకొన్నాను అంతేగాని అప్పుడు నాకా అమ్మాయి నా ముళ్ళపూడి కలెక్టర్ పట్టుకుపోయింది అందన్న విషయం తేటతెలుసు” అన్నాడు ప్రసాద్

“సుబ్బారావు పీతో చెప్తున్నప్పుడు నేను ప్రక్కనే ఉన్నాను అప్పుడే మన్నావో చెప్పనా! అవకాశం దొరకగానే వాడిని చంపేస్తానన్నావు ముళ్ళపూడి రాచకొండలమీద ఆస ఆన్నావు రెడ్డి మా కట్టు విప్పేయి వీడే ఆ రాజాని చల్లగా చంపి దూరంగా పారేసి

ఉంటాడు ప్రసాద్ ని కట్టెయ్యాలి మనమంతా” అన్నాడు

రెడ్డి విశ్వనాథాన్ని, సుబ్బారావుని విడిచిస్తూ “అయ్యబాబోయ్ ఇక్కడ ప్రతీవాడికి హత్య చెయ్యడానికి ఒక కారణం వుంది” అన్నాడు

“ఆగు రెడ్డి! ఆ మాట మళ్ళీ అను” అన్నాడు ప్రసాద్

“హత్య చెయ్యడానికి ఇక్కడున్న అందరికీ తలా ఒక కారణం ఉంది అన్నాను”

‘అంటే ఏమి కదా?’

“నాకా! నేను సాధువుని కారణం ఉన్నా, హత్యచెయ్యను రాజా నా ప్రాణస్నేహితుడు” “ప్రాణ స్నేహితులన్నాక ఇచ్చి పుచ్చుకోదాయటాయ కదా ప్రాణాల విషయంలో” అన్నాడు విశ్వనాథం

“ఒరేయి విన్నీగా! ఈ ప్రసాద్ తమాషాకి అంటున్నాడు సీరియస్ గా తీసుకోకు నువ్వు మాత్రం సీరియస్ గా తీసుకొంటున్నావేమిటి? ఏదో నన్ను ఆటలు పట్టదామని అంటున్నావు గాని కదురా! నీకు సెన్సే ఆఫ్ హ్యూమర్ ఎక్కువరా” అంటూ రెడ్డి దాన్నే జోక్ గా జమకట్టెయ్య బోయాడు

“ఇంతకు వాడికున్న కారణం ఏమిటి?” అని సుబ్బారావు ప్రసాద్ ని అడిగాడు ప్రసాద్ గుర్తుచేసాడు

ఒడవారం రాత్రి వాళ్ళంతా యదాప్రకారం అడ్డట అడ్డున్నారు రెడ్డి అందరి ముక్కలు చూసి రాజాదగ్గర ఒంటరి మజేలా ఉందని ప్రసాద్ కి చెప్పి ప్రసాద్ కి జాకీ అడమని సలహా పారేసాడు ప్రసాద్ సలహా మేరకు అడి రాజా మరేలా రాల్చాడు

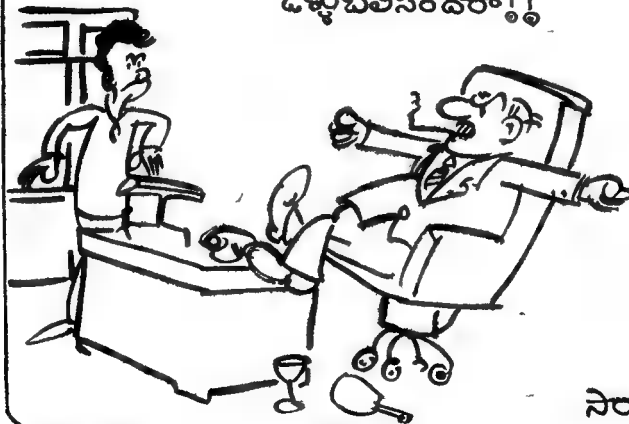
“రాజా అప్పుడీ రెడ్డిని పాతేస్తా నన్నాడు” అన్నాడు ప్రసాద్

“నీమాట ప్రకారం రాజా నన్ను హత్య చేసుండాటి! నేను బతికే ఉన్నాను నేను చచ్చి పోయినప్పుడీ విషయం చెప్పాలి ఇవాళ చెప్పాల్సిన కథకాదు ఇది” అన్నాడు రెడ్డి సంబరంగా

“కాని రెడ్డి ఇల్లాంటివనే మళ్ళీ శుక్రవారం

ఆఫీస్ లో అసభ్యంగా ప్రవర్తిస్తున్నావట!
ఒళ్ళు బలిసిందేరా!!

నెరా

రాత్రి సరస్వతి వెళ్ళిపోయాక మనం పేకా
డుంటే చేసాడు అప్పుడు రాజా " అని
ప్రసాద్ చెప్పబోతుండగా

"నన్నుప్పుడు పాతరవేస్తానన్నాడు. ఇంకేం
వేస్తాడు పాపం వాడినే, మీలో ఎవరో
ఒకరు వేసాడు" అన్నాడు రెడ్డి

"మూలో ఒకరుకాదు వేసింది సువ్యస"
అన్నాడు సుబ్బారావు కుక్రవారం రాత్రి జరి
గిన కథ గుర్తు తెచ్చుకొని

"సువ్యస నన్ను చంపేలోపల నేనే నిన్ను
చంపేస్తానరా రాజా! అన్నావు వాడిలో
గుర్తుందా?" అన్నాడు విశ్వనాథం

"అంటే అన్నానేమో. కాని నాకు అవ
కాళం లేదే!" అన్నాడు రెడ్డి నిబ్బరంగా

"ఉంది అదే నేను చెప్ప దల్చుకొన్నది
నిన్న పొద్దున్న కారేటికీ వెళ్ళూ రాజా తనకి
తలనొప్పిగా ఉందన్నాడు సువ్యస వాడికి
మందనిచెప్పి ఏదో మాట్రిద్దావు" అన్నాడు
ప్రసాద్.

"అవును నాది జాలిగుండె."

"అవును జాలితో వాడికి తలనొప్పి మందని
చెప్పి విషం ఇద్దావు రెడ్డి! విషాన్నిద్దావా!"

"హాస్యాన్నిక్కుడా అంటుండాలా ప్రసాద్
ఆ మాత్రం రాజా నిన్న పొద్దున్న కదా వేసు
కొంది నిన్నసాయంత్రం మేటిసి అయ్యేవరకు
ఏ వికారం లేకుండా ఉన్నాడని సుబ్బారావు
ఇండాక స్టేట్ మెంటిచ్చాడు అంటే రాత్రి ఏ
వదింటికో ఇంటికివస్తూ డాక్యుని రోడ్డుమీద
చచ్చిపోయాడంటావా నేనిచ్చిన విషంవల్ల! అదే
మన్నా సినిమాలో చూపించే టైము బాంబా
అయినా నేనిచ్చింది తలనొప్పిమాత్రమే విషం
కాదని మీ అందరికీ తెలుసు" అన్నాడు రెడ్డి
తనని వాళ్ళు ఆటలు పట్టిస్తున్నారన్న విష
యంలో తన కేమాత్రం అనుమానం లేదన్న
రోరబేరే

"నాకేం తెలియదు నాకు తెలిసిందల్లా మీ
ముగ్గురిలో ఒకడు హంతకుడు" అన్నాడు
సుబ్బారావు

"కాదు మీ ముగ్గురో" అన్నాడు విశ్వ
నాథం

"మీ ముగ్గురో" అన్నాడు ప్రసాద్, మిగి
లిన ముగ్గురిని ఉద్దేశించి

"కాదు బాబోయ్ మీ ముగ్గురో" అన్నాడు.
నేత్తి నోరు కొట్టుకొంటూ రెడ్డి.

పల్లెపథంలో ప్రగతి రథం

ప్రగతి రథం ఇప్పుడు పల్లె పథంలో పయనిస్తోంది.

పల్లె ప్రజల అభ్యున్నతికోసం ఎన్నో ప్రణాళికలు తయారు చేస్తున్నారు.

నిర్దిష్ట కాలపరిమితిగల కార్యక్రమాలెన్నో చేపడుతున్నారు.

అభివృద్ధి ప్రణాళికల, కార్యక్రమాల ఫలితాలు పేద ప్రజలకు

అందేలా చేయడానికే కనీసావసరాల కార్యక్రమాన్ని చేపట్టారు.

ప్రగతి రథం కదలాలంటే చక్రాలలోని ఆకులన్నీ సమంగా, బలంగా వుండాలి.

గ్రామ విద్యుదీకరణ, ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాల ఏర్పాటు,

మంచినీటి సౌకర్యాల కల్పన, మురికివాడల పరిశుభ్రం, మంచి బాటలు నిర్మించడం, ఇవన్నీ రథ చక్రాల్లో ఆకుల్లాంటివే. అందుకే వీటన్నిటికీ అధిక ప్రాముఖ్యత నిస్తున్నారు.

ఇందుకోసం .

ఐదవ ప్రణాళిక పెట్టుబడిలో ఉద్దేశించిన రు. 50 కోట్లలోనూ రు. 43.40 కోట్లు ఇప్పటికే ఖర్చుచేశారు.

డి. జి. ఐ. అండ్. పి. ఆర్.

40/78-79

■ ముగ్గురు అల్లా వరస్వరం హత్యాభి
యోగాలు చేసుకొంటుంటే రాజా ఊపివదాడు
తూలిపడ్డాడు విధిలోంచి వచ్చి కుర్చీలో కూల
బడ్డాడు

రెయ్యం అని అరిచాడు రెడ్డి మిగిలిన
ముగ్గురు పీకీభవించారు రాజా తను ఐతే
ఉన్నానంటూ మొరపెట్టుకొన్నాడు

మిగిలిన నలుగురూ ఒకళ్ళ నొకళ్ళు గిల్లు
కున్నారు అపైన ఎందుకైనా మంచిదని
రాజాని గిలి చూసారు అతను గోలపెట్టాడు
అవిదంగా వచ్చింది రాజా దయ్యం కొదని
రాజాయేనని నిర్ధారించుకొన్నారు సుబ్బారావుకి
అతని గురించి తాముపడ్డ మైరానా అంక
గుర్తుకువచ్చి

నిన్న సాయంత్రం నేను నిన్ను అర్థ
రూపాయి యిచ్చి వదిలిపెట్టాక ఇప్పటివరకు
ఎక్కడ చచ్చావు? అని కోపంగా ప్రశ్నిం
చాడు

రాజా ఆ చిన్నకథ చెప్పాడు రాజా క్రికం
రోజు సాయంత్రం సుబ్బారావుదగర అర
రూపాయి అప్పుచేసి ఫ్రెండింటికి అప్పుకోసం
వెళ్ళాడు అతను అప్పిస్తే విశ్వనాదానికి తను
చింపుకువచ్చిన చొక్కా తాలుకు నష్టం భరి
చేద్దామనుకొన్నాడు అయితే అక్కడ వర్సి
కులు రాజా ఎదురుచూడనివి ఆ స్నేహాశుడి
భార్య తప్పనిసరై భర్తను వదిలిపెట్టి పుట్టింటికి
వెళ్ళింది ఆ ఫ్రెండ్ స్ప్రింగ్ ని నొక్కి ఉంచి
ఒక్కసారిగ వదిలిపెట్టే ఎలా ఎగిరెగిరి
వడుందో అల్లా ఎగిరివడూ భార్య అక్కడ లేక
పోవడాన్ని నెలబ్రేట్ చేసుకొనే మూడలో

ఉన్నాడు రాజాని చూడగానే కౌగలించుకొని
కంపెనీ ఇమ్మని బతిమాలాడు ఖర్చు తనదే
నన్నాడు ఇద్దరు తాగి హోటలుకు వెళ్ళి
భోంచేసి తిరిగి ఫ్రెండింటికి వచ్చి తిరిగి
తాగారు పొద్దున్న లేచేసరికి అలసయ్యం
అయింది రాత్రి తాగగా మిగిలిపోయిన
ద్రవాలు వానపడున్న కారణంగా పొద్దున్న బాళీ
చేసారు మళ్ళీ నిద్రపోయారు సాయంత్రం
లేచి రాజా నడిచి కారని ఇళ్ళని తప్పించు
కొంటూ రాలేడు కనక రిక్షాలో బుద్ధిగా
వచ్చాడు రిక్షావాడికి డబ్బు ఆ స్నేహాశుడే
ఇచ్చాడు ఈ కథంతా చెప్పి

ఇదిగోరా సుబ్బారావు నీ అర్థరూపాయి
అవుననం లేక పోయింది అని తిరిగి
ఇచ్చాడు

నా చొక్కా మాటేమిటి? విశ్వనాథం
నిలదీసాడు

సరస్వతి తీసుకువెళ్ళిన నా వస్తుకాల
సంగతి: ప్రసాద్ నిలదీసి పట్టుకొని ప్రశ్నిం
చాడు

సరస్వతి రాగానే ఊరెళ్ళిందిలే అని
తీసుకొని ఇప్పించేస్తాను జీతాలాగానే
చొక్కా కొనేస్తాను ఇద్దరికి పనికి వస్తుంది
అంటూ రాజా నిలవలేక కుర్చీలోకి జారి
పోయాడు

ఇవాళ రాజా వేసుకొన్న చొక్కా నాది
వీడిని అంటున్న రెడ్డికి సాయం వచ్చి

చంపేద్దాం అన్నారు మిగిలి వ
ముగ్గురు □

వెల రూ. 1-25

మీరు
చదివారా!

ప్రమోద
బిల్లలమూల విజ్ఞిక

సం. చందా
రూ 15/-

ప్రణాళికాయుగంలో కొత్తమలుపు

మన రాష్ట్రంలో ప్రణాళికా విధానం కొత్త పుంతలు తొక్కుతోంది.

1978-79 సంవత్సరాల మధ్యకాలంలో రు. 3966 కోట్లు ఖర్చుకాగల మధ్యకాలిక ప్రణాళికను కొత్త పథాలో రూపొందించారు.

నిర్మాణాత్మకమైన సత్ఫలితాలు సాధించడానికి అనువుగా ఆరవ ప్రణాళికలో వివిధ రంగాలకు పెట్టుబడులు కేటాయించారు.

ఈ మధ్యకాలిక ప్రణాళికలో నీటిపారుదల, విద్యుత్తు, రంగాలలో పెట్టుబడిని కొంత తగ్గించారు. అదే మొత్తంలో పరిశ్రమలు, గనులు, సాంఘిక సంక్షేమ రంగాల పెట్టుబడిని అధికం చేసారు.

ఇందువలన సత్ఫలితాలు సాధించడానికి వీలవుతుంది. అందుకే మన ప్రణాళికా విధానంలో కొత్త మలుపు ఏర్పడింది.

డి.డి.ఐ. ఆంధ్ పి. ఆర్.

41/78-79

“అన్నయ్యా—ఆ బొమ్మ చాలా బాగుంది కదూ?” అన్నాడు ఏడేళ్ళ నా తమ్ముడు రామం.

నేను మాటాడకుండా ముందడుగు వేశాను రోడ్డుమీద తన కంటికి నదురుగా కనిపించిన ప్రతి వస్తువు గురించి రామం నాతో చెబుతూనే ఉన్నాడు కానీ ఒక్కటి కొనమని అడగడు. అలా అడగడం తప్పని మా ఇంటిలో అందరమూ వాటికి చెప్పాము. కానీ వాడు పని వాడు. అందువల్ల కొనమని అడగకపోయినా తన ఉద్యోగిని విధంగా సూచిస్తుంటాడు వాడు. తను నచ్చిందని చెప్పిన వాటిలో ఒక్క-

టం చే ఒక్క వస్తువు కొనివుంటే—వాడి దృష్టి ఇతర వస్తువుల నుంచి కాస్త తప్పుకుని వుండేదేమో—

నేను మంచి ఉద్యోగమే చేస్తున్నాను. బాగానే సంపాదిస్తున్నాను. కానీ నాకు సంపాదనకు మించిన బాధ్యతలున్నాయి. బాధ్యతల వల్ల ప్రతి పైసనూ బాగా ఆలోచించి మరీ ఖర్చుపెడుతుంటాను

ప్రస్తుతం నా బాధ్యత పుట్టింటికి వెళ్ళింది. నే నొక్కడినే వుంటున్నాను. కొన్నాళ్ళపాటు వుంటాడని ఇంటి దగ్గర్నుంచి రామాన్ని తీసుకువచ్చాను. రామం నా ఆఖరి

తమ్ముడు వాడెప్పుడూ విశాఖపట్నం చూడలేదు.

శ్రీమతి లేకపోవడం వల్ల ఖర్చులు బాగా తగ్గాయి డబ్బులు మిగులున్నాయి

అదేమిటోగానీ భార్య దగ్గర లేనందుకు అందరిలా తను తనిచిపోవడంలేదు. అందు వల్ల కలిగే లాభాన్ని అంచనా వేసుకుంటున్నాడు.

నా భార్య అనుకులవతి నా మనసుకు నచ్చిన మనిషి. తను కాపురానికి వచ్చి శారీరకంగానూ, మానసికంగానూకూడా ఎంతో సుఖపెట్టిందామె నన్ను ఇంటి ఖర్చుల విషయంలోకూడా ఎంతో పొదుపుగా వ్యవహరిస్తుంది అందరి ఆడవారిలా చీరెలా, నగలూ కావాలని వేధించదు సరిగదా నేను కొంటానంటే వారిస్తుంది

మా వివాహమై నాలుగు సంవత్సరాలు కావ ప్రోంది. ఈ నాలుగు సంవత్సరాలూ నాలుగు షేడాల దొరికిపోయాయి అందుకు మరో కారణం కూడా వుంది ఈ నాలుగేళ్ళూ మేము పిల్లలు కలక్కుండా జాగ్రత్తపడ్డాము ఇప్పుడే మొదటిసారిగా పురిటికి పుట్టింటికి వెళ్ళిందామె.

ఈ నాలుగేళ్ళలోనూ నాలుగుసార్లు పుట్టింటికి వెళ్ళింది శ్రీమతి. తండ్రి స్వయంగా వచ్చి ఆమెను పుట్టింటికి తీసుకెళ్ళాడు. మొదటిసారి ఆమె పుట్టింటికి వెళ్ళినప్పుడు ఒంటరినంతో నేను చాలా బాధపడ్డాను. ఆమె కూడా అలానే బాధపడింది కానీ తలిదండ్రుల బలవంతంవల్ల అక్కడే అయిదారు వారాలపాటుండిపోవలసి వచ్చింది

ఈ అయిదారు వారాల్లోనూ నాకు సూట యాబై రూపాయల్ను పైగా కలిసి వచ్చింది అప్పుడే నేను ఆమెను పుట్టింటికి పంపడం రుచి మరిగాను. సూటయ్యాబై రూపాయలంటే సామాన్యమైన మొత్తం కాదు నాకు అందుకే ప్రతి సంవత్సరం విడిగా ఆమెను ఓ నెలరోజులయినా వుండేవిధంగా పుట్టింటికి పంపేస్తూ వుంటాను.

ఇప్పుడు నా జేబులో కాస్త డబ్బులు ఆడు

కున్నాయి. ఈసారి నా భార్య పుట్టింట్లో అయిదారు నెలలవరకూ ఉండవచ్చు. ఈ అవకాశాన్ని వయోగించుకుని కనీసం నాలుగయిదువందలయినా పోగుచెయ్యాలి

కాస్త డబ్బు చేతిలో ఆడుతుండడంవల్లనే తమ్ముడి కోసం రెడీమేడ్లో ఓ జత బట్టలూ, కాళ్ళకు జోళ్ళూ కొన్నాను ఎందుకంటే రేపు నా స్నేహితుడి చెల్లెలి పెళ్ళి. ఆ పెళ్ళికి నేను వెళ్ళాలి.

ఆ స్నేహితుడు బాగా డబ్బున్నవాడు. చెల్లెలి పెళ్ళి వైభవంగా జరిపించబోతున్నాడు. ఆ పెళ్ళికి నేను వెళ్ళాలి నాతోపాటు నా తమ్ముడూ వస్తాడు నా ఆర్థిక పరిస్థితి ఎటు వంటిదయినా నేను చేసున్న వుద్యోగాన్నిబట్టి సంఘంలో నాకొక హోదా వుంది. ఆ హోదాను నిలబెట్టుకునే రీతిలో నేనూ, నా తమ్ముడూ అక్కడ వుండాలి అందుకే తమ్ముడికి బట్టలూ, జోళ్ళూ కొన్నాను. పెళ్ళికి ఖరీదయిన ప్రజెంటేషన్ కొన్నాను

బట్టలూ, జోళ్ళూ కొనమని తమ్ముడు అడగలేదు. అయినా అవి కొన్నాను. స్నేహితుడి చెల్లెలికోసం కొన్న ఖరీదయిన ప్రజెంటేషన్ కూడా వాడు చూశాడు వాడి చిన్న జుర్రకు ఏం తోచిందో, వాడి పని మనసులో ఏం ఆశలు రేగాయో తెలియదుకానీ వాడా షేణం నుంచీ తన కంటికి నడురుగా కనిపించిన ప్రతి వస్తువు గురించీ నాతో చెబుతున్నాడు

పాపం వాడికి తెలియదు - వాడి ఇష్టా ఇష్టాల ననుసరించి వస్తువులు కొనే ఆర్థిక ప్రోమర్ నాకు లేదనీ-వాడికేమయినా కొంటే నా స్వార్థానికి సంబంధించిన ఇతర విషయాలు కారణమనీ అర్థం చేసుకునే వయసు కాదీ వాడిది

ఏమైతేనేం కోరిన విధంగా—మర్నాడు పెళ్ళికి వెళ్లం ఆ పెళ్ళి చెప్పలేనంత వైభవంగా జరిగింది పెళ్ళికి వచ్చినవారూలో నేనూ.

మి. ఆఫీస్ బల్లి
 పోనిచ్చుకున్నాడు గాదు!

సరే

నా తమ్ముడూ కూడా సమంగా కలసి పోగలిగింది.

“కమాన్ మిస్టర్ మథూ—” అన్నాను. అతనితో చేతులు కలిపేలోగా—“మిస్టర్ శంకర్—ఇప్పుడా రావడం?” అంటూ నిష్ఠురమాడాను అప్పుడే వస్తున్న శంకర్ని చూసి.

నేను నీలా బిజీగా ఉన్నాను. అవును మరి. బిజీ అంటే అంటే బిజీకాదు—చెల్లెలి పెళ్ళి—

ఎంతో వైభవంగా వివాహం జరిగింది. అందరూ నాన్నగారిని కాదు—నన్నే మెచ్చుకుంటున్నారు. “కుమ్రాడు ఏం చలాకీ అయిన వాడండీ—ఒక్క చేతిమీద ఏం చక్కగా జరిపించాడు. ఎలాగైతే నా చదువుకున్నవాళ్ళ వద్దకులే వేరు” అంటూ పొగిడేశారు.

చాలామంది నావంటి కొడుకును కన్న నాన్నగారి అదృష్టాన్నభినందించారు. నాన్నగారు తమాషాగా మీసాలు దువ్వి అదోరక మైన నవ్వు నవ్వారు. ఆ నవ్వులో గర్వముంది.

ఇప్పుడు ఆ పెళ్ళికి రిసెప్షన్ యేర్పాటు

చేశాను. అది సమయం రాత్రి ఎనిమిది కావసోంది. కనుచీకటిగా వుంది. అవరణలో నేను ఎర్రెంజ్ చేసిన నియాన్ లైట్లు వెలుగుతున్నాయి.

నా ముఖ్య స్నేహితులు వస్తున్నారని పరుగులు పరుగులు వచ్చానుకానీ అంతవరకూ రిసెప్షన్ వద్ద నేను లేను. నా ప్రాణమిత్రుడు మూర్తి, చెల్లెలి స్నేహితురాలు సుభద్రా అక్కడ వున్నారు.

అతిథులందరికీ డేబిల్ మీర్స్ యేర్పాటు చేయించాను. అందుకు కావలసిన డేబిల్స్, కుర్చీలూ సంపాదించడానికి పలుకుబడితోబాటు డబ్బుకూడా బాగానే ఖర్చయింది. డిన్నర్ గ్రాండ్ గా ఉండాలని నా ఆభిప్రాయం. అందుకే అయిటమ్మలో రెండు స్వీట్లు ఇంక్వాడ్ చేశాను. మైసూర్ పాక్, గులాబ్ జాం, ఇవికాక చక్కెరకేళి అరటిపళ్ళు. హాటులో పురిహార మామూలే—ఇవికాక వెజిటబుల్ పలావ్. బంగాళాదుంపల కూర. అన్నం—పెరుగు. చదువుకునే రోజుల్లో హాస్టల్లో జరుపుకునే విధంగా అయిటమ్మ ఎర్రెంజ్ చేశాను.

డిన్నర్ అనంతరం అతిథులకు సిగరెట్స్ ప్లస్ కిళ్ళీ. ఒక్క సిగరెట్, కిళ్ళీ, అరటిపళ్ళు

తప్ప మిగతా అయిటమ్మన్నీ ఇంట్లో తయారయినవే. ఎక్కువ చారిత్రాసే మంచి వంట వాళ్ళని తయారీకి కుదిర్చాను.

అహ్మనిందిన అతిథులందరూ వచ్చేవారు. రిపెషన్ దగ్గరున్న బల్లలు వ్రేసెం చేపన్నతో నిండిపోతున్నాయి. ఆ ప్రాంతంలోనే కూర్చుని ఉన్న నా చెల్లెలు, బావగారు తమమీద కురిసే అభినందనల పరంపరలకు చిట్టుకోలేక ఉక్కిరి పోతున్నారు.

నా చెల్లెలు చాలా సిగ్గుపడుతోంది. కానీ దాని కళ్ళలో మెరుపు ఉంది. మంచి హోదాలో వున్న అందమైన భర్తా, ఆ భర్త తనకు లభించిన తీరూ రెండు కలసి దానికళ్ళలో ఆ మెరుపు యేర్పడిందని నాకు తెలుసు.

“ఈడూ జోడూ యెంత బాగా కుదిరిందో చూశారా?” ఒక భార్య భర్తతో అంటోంది. “ఎందుకు కుదరదు. పదిహేనువేల కట్నం మరి” అన్నాడు భర్త.

“అయిదువేల కట్నానికే మొహం మాడ్చు కున్నాడు మీ అన్నయ్య—అతనికి చెల్లెలిమీద ఎంత ప్రేమ—” అంటున్నాడో భర్త.

“అవును మరి—ఇతనికి ఒకే ఒక చెల్లెలు. ఖర్చు పెట్టకేం చేస్తాడు” అంటూ జవాబిస్తోంది భార్య.

“ఒకే చెల్లెలు ” అని నవ్వుకున్నాను నేను.

* * *

హఠాత్తుగా మెలకువ వచ్చింది.

అప్పుడూ యింతే-మంచిపెళ్ళి చూసినవచ్చి నవ్వుడలా నాకిటువంటి కల వసూంటుంది. ఆ కల సరిగ్గా అక్కడే ఆగిపోతుంటుంది. అక్కడే ఒకే ఒక చెల్లెలు దగ్గర.

కలకి ఇలకి అక్కడే తేడా వుంది.

నేను పదో ఏట ఒక పెళ్ళికి వెళ్ళాను. ఆ పెళ్ళి ఒక అన్నగారి అధ్వర్యంలోనే చెల్లెలికి జరిగింది. ఎంతో వైభవంగా జరిగిన ఆ పెళ్ళిలో అందరూ ఆ అన్నగారిని అభినందించారు. ఆ అభినందనలు వింటున్నప్పుడే నాకు కోరిక

కలిగింది. నేనూ నా చెల్లెలి పెండ్లి అంత వైభవంగానూ చేసి అలా అభినందనలు పొందానని. అప్పుడే నేను చెల్లెలి పెళ్ళి గురించి కలలు కనడం మొదలు పెట్టాను. అప్పుడో నా కల ఒకే ఒక చెల్లెలు దగ్గర ఆగేది కాదు. ఎందుకంటే అప్పటికే ముగ్గురు చెల్లెళ్ళున్నారు నాకు. అయినప్పటికీ వైభవంగా వివాహం జరిపించడం కష్టమని నాకు తెలియదు. ఎవరేనా లేవడంవల్ల కానీ, మంపం మీంచి కింద పడిపోవడంవల్ల కానీ నిద్రాభంగమై కల ఆగి పోయేది అప్పుడో.

మేము ఆ స్థివరులమే మరి. బాగా పండే పడెకరాల భూమి ఉంది. బాగా చదుపుకునే నేనున్నాను. కానీ

కానీ నా తర్వాత వరుసగా అయిదుగురు ఆడపిల్లలు. ఆ తర్వాత రావం.

వీళ్ళు మాకు దక్కినవాళ్ళు. దక్కకుండా పోయినవాళ్ళు ముగ్గురున్నారు. అందులో ఇద్దరు పురిట్లోనే పోయారు. ఒకడు మూడేళ్ళ మాత్రం బ్రతికాడు. ఇవికాక అమ్మకు ఒక సారి గర్భప్రావయమింది.

పిల్లల మూలంగా అమ్మ ఆరోగ్యం చెడింది. అందరినీ ఆమె నమర్చించుకు రాలేక పోయేది. సరయిన అలవా పాలనలేక పిల్లల ఆరోగ్యాలు కూడా అంతంతమాత్రంగా వుండేది. ఫలితంగా నాన్నగారి బడ్డెట్లో ముందులకింద చాలా ఖర్చయ్యేది.

నా చదువు హూర్తికాకుండానే మొదటి చెల్లెలి పెళ్ళి చేశారు నాన్నగారు. ఈ పెళ్ళిలో నా పాత్ర ఏమీ లేదు. పెళ్ళి సామాన్యంగానే జరిగిపోయింది. నా కలలో పెళ్ళికి దీనికి సామ్యం లేదు. అమ్మ దగ్గర ఒకటి రెండు సార్లు గొణిగాను-పెళ్ళికి ఇంకాస్త ఖర్చుచేసి వుండవలసిందని.

అమ్మ నవ్వి—“బాగుందిరా - మనకిదో కక్కర్లే ఆడపిల్లేమిటి? ఇంకా నలుగురున్నారు” అంది.

అప్పుడే నాకో భయం కలిగింది. ఆ

భయం ఇది అని చెప్పలేనుకానీ అప్పట్నుంచి నా కల ఒకేఒక్క చెల్లెలు దగ్గర అగిపోతోంది.

అయినా నా కలలో నాకు ఒకే ఒక చెల్లెలు. లేకపోతే కలలో కూడా అలాంటి వివాహం నేను చేయలేను.

నేను యమ్మమ్మలో వుండగా నా రెండో చెల్లెలి వివాహం జరిగింది. మొదటి వివాహం కొంచే తీసికట్టుగా జరిగింది. ఈసారి నేనేమీ మాట్లాడలేకపోయాను.

నేను పుట్టినప్పుడు ప్రవేశించాక ఇంటి పరిస్థితులు బాగా అర్థం అయ్యాయి. నాన్నగారి యిబ్బందులు అర్థం కాసాగాయి. కానీ కానీ ఎవరూ ఇబ్బందులకు కారకులు అని ఆలోచించినవ్వడల్లా ఆయనమీద జాలి కలగదు.

ఆయనకు చాలా అప్పులున్నాయని తెలుసుకుని నా జీతంలోంచి వీలయినంత ఎక్కువగా ఆయన కోసం కేటాయించసాగాను. చెల్లెళ్ళ పెళ్ళయ్యేవరకూ వివాహం చేసుకోకూడదనుకున్నాను. కానీ చెల్లెలి పెళ్ళి కోసమేనేనూ వివాహం చేసుకోవలసి వచ్చింది. బజార్లో నా ధర పదిపేలు వలికింది.

నా పెళ్ళయిన ఏడాదికి నా మూడో చెల్లెలి వివాహం జరిగింది. ఈసారి కార్యక్రమంలో కొంత ప్రాముఖ్యత వహించాను. కానీ ఇంకా నేను కలలోని నేను కాదు. కలలో అయితే నాకు ఒకే ఒక్క చెల్లెలు

నాకు చాలా బాధ అనిపించేది. నా కల అతి సులభంగా ఇంకా నెరవేరేది. కానీ నాన్నగారందుకు సహకరించలేదు. అందుకు పూర్తిగా ఆయన్ను తప్పుపట్టలేము. ఆయన పూర్వకాలపు మనిషి సంస్కారమేకానీ చదువు లేదు.

ఆయన వ్యవసాయంలో ఆరితేరినవారు. కానీ పొలంలో కలుపు మొక్కలు చేసేహాని జీవితంలో ఎక్కువమంది నిల్లలు చేస్తారని ఆయన పూహించలేదు.

ప్రస్తుతం నాలుగో చెల్లెలికి సంబంధాలు చూస్తున్నాం మేము. వీలయినంత చవుకలో

తేల్చేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నాం. చౌక అనుకున్నప్పుడల్లా నా మనసులో ఏ మూలో బాధ కలుగుతుంటుంది.

ప్రస్తుతం కలగా కంటున్నది—కొంత కాలానికి కలగానయినా మిగలదనే భయం నాకుంది. ఎందుకంటే క్రమంగా నా కలలో బలం తగ్గుతోంది. ఒకప్పుడు రాత్రి తెల్లవారూ వచ్చేటంత పెదదిగా వుండే ఆ కల యిప్పుడు ఓ పావుగంటకు మించి వుండడంలేదు.

ఆ కల నన్ను తాత్కాలికంగానైనా ఆనందంలోకాల్లో వివారించజేస్తోంది. ఆ కల కూడా నాకు దూరమైతే

“సార్ చెలిగ్రామ్.”

అందుకున్నాను. ఒక్కసారి ఆనందంతో పొంగిపోయాను. నాకు కూతురు పుట్టిందట.

అవును. నేనో అడవిల్ల తండ్రినయ్యాను. దాన్ని నా ఆశయాలకు అనుగుణంగా పెంచి ఇరవై ఏళ్ళ తర్వాత పెళ్ళి చేస్తాను.

పెళ్ళి

పెళ్ళి అత్యంత వైభవంగా జరగాలీ పెళ్ళి.

నలుగురూ మెచ్చేలా చేస్తానీ పెళ్ళి!

తన పెళ్ళిలో అందరూ నా కూతురి అదృష్టాన్నినందించాలి “ఆమెకేమండీ ■ తండ్రికి ఒక్కగానొక్క కూతురు ■ అని అంతా అనుకోవాలి.

ఒక్కగానొక్క కూతురు

అవును. ఇది నా చేతులోనే వుంది. నాన్నగారు చేసిన తప్పు నేను చేయకూడదు.

ఫరవాలేదు. ఈరోజునించీ నేను కొత్త కలను కనడం ప్రారంభించవచ్చు. ఈ కల మధ్యలో ఆగేది కాదు; రాత్రితెల్లవార్లు నన్నా నందవరని-ఇరవై ఏళ్ళ అనంతరం ఇంకా కూడా జరుగుతుంది.

'చీ! చీ! నువ్విత నీచుడివనుకోలేదు రమూ. ఇప్పుడు నా జీవితం ఏంకావాలి?'

"నీ జీవితం ఏంకావాలి? చెప్పడానికి నేను జ్యోతిస్కుడన్నీ కాను. ఈ విషయంలో నేను ఇంతకన్నా చెయ్యగలిగింది ఏంలేదు."

"అంటే?"

"నాకు తెలిసిన డాక్టర్ దగ్గరికి తీసుకెళ్లి అవారన్ చేయిస్తా."

"చీ, ఆ మాట అనడానికి నీగురేదూ! అడం అయిన తిరుగుళ్ళూ తిరిగి అవారన్ చేయించు కొనే బజారుదాన్ని అనుకున్నావా?"

రమూ ఏం మాట్లాడలేదు. రాదకి అతన్ని చూస్తుంటే దహించుకోపోతున్నది. నమ్మింది. ప్రేమించి అనుభవించి అతికి తను ఇప్పుడు

ఏంచెయ్యలేనని అతను అంటుంటే అదదిగ భరింపలేకపోతున్నది. ఆమెలో అహం అ! మానం దెబ్బతిని బుసలుకొద్దున్నాయి.

బదునిమిషాలు నిశ్శబ్దంగా గడిచింది. రాద దీనంగా ఏడుస్తున్నది. "రమూ! నిన్నే నా సర్వస్వంగా భావించి నన్ను నేను అర్పించు కున్నా. నాకు ఏం తక్కువ అయిందని ఇప్పుడు కాదు పొమ్మంటున్నావో చెప్పు. నువ్వు ఊ! అంటే నాన్నగారితో చెప్పి నీకు ఏంకావాలన్నా ఇప్పిస్తాను. దబ్బ కావాలా? మేడలు కావాలా? ఏంకావాలి ?"

"నాకు ఏం అక్కరేదు" రాద భోరని అతని గుండెలమీద వడి, "అలా అనకు రమూ!

ను వ్యవస్థ లేకుండా నేను బతకలేను. ఆ ఒక్కమాట దయచేసి అనకు."

"క్షమించు రాధా! ఇది నేను ఎంతో ఆలోచించి తీసుకున్న నిర్ణయం. దీన్ని మార్చాలని నువ్వవు చేసే ప్రయత్నం అంతా వృధా."

రాధ కన్నీటి తడిమధ్య తల యెత్తింది. "పోనీ ఈ నిర్ణయం ఎందుకు తీసుకున్నావో చెప్పు" అతని గుండెలమీద చొక్కా వట్టుకుని కుదుపుతూ అడిగింది. కానీ అతను ఏం మాట్లాడలేదు.

అతని ముఖం నిర్వివక్షంగా ప్రశాంతంగా ఉంది. కనీసం ఏ విధం అయిన సంఘర్షణగానీ బాధగానీ రాధకి కనబడలేదు. అతన్ని యెలా అర్థంచేసుకోవాలో తెలియలేదు.

"నరే, ఇంక నేను వస్తా రాధా" రఘు లేచాడు. పార్క్‌లో వదిలిపెట్టిన కుర్చుని తర్వాత ప్యాంటు దులుపుకుని వెళ్ళిపోయే మనిషి మాదిరిగా తన జీవితంలో అడిపాడి ఎగిరిగంతి మాటలు చెప్పి అన్నివమలూ చేసేసి చివరికి ఏం ఎరగవచ్చే లేచి వెళ్ళిపోతున్న అతనిలో యుగయుగాలుగా మగజాతి ఆడదాని పట్ల ప్రవర్తించే నీచత్వం అవకాశవరత్వం రాధకి కనిపించాయి. ■ క్షణంలో ఆమెకి మగ జాతి మొత్తాన్ని కత్తికి ఒక ముక్కగా నరికి పారేయాలనే రాక్షసత్వం పొంగి పొల్లింది.

కానీ రాధ ఆడది కేవలం సగటు ఆడది! ఏం చెయ్యగలదు? కన్నీళ్ళు ఒత్తుకొంటూ తల వంచుకుని వెళ్ళిపోవడం తప్ప.

వెళ్ళిపోతున్న రాధని క్షణంసేపు చూసి రఘు సిగరెట్ అంటించుకుని లేచాడు.

సుధీర్ సక్కకితిరిగి వదులుకున్నాడు. రాధకి ఇంకా నిద్రరావడంలేదు. కిటికీలోనుంచి వెన్నెల ఒయ్యారంగా వక్కమీద పడున్నది. చల్లటి గాలి వసీపిల్లాడి మాదిరిగా అల్లరిచేస్తున్నది.

రాధకి యింకా డాక్టర్ సుమతి మాటలు గుర్తువస్తున్నాయి. ఆక్షణంలో సుధీర్ ఆనందం చెప్పడానికి వీలేదు. తను తల్లికాబోతున్నట్లు డాక్టర్ చెప్తున్నప్పుడు సుధీర్ మొహం

యావత్ ప్రవచనాన్ని జమించిన చక్రవర్తిలా వెలిగిపోయింది. అప్పుడు అతను తననిచూసిన చూపుకి నిగ్గుతో ఒణికిపోయింది. తనలో తెలిని ఏవో భాగాల్ని ■ చూపు ఒక్కసారి స్పృశించి నట్లు అయింది. ఆదమరది నిద్రపోతున్న సుధీర్‌లో వనవలూడు ఆమెకి కనిపించాడు. అతని చెరిగిన క్రాప్‌ను వేలిగోళ్ళతో సవరించి తలను గుండెలమధ్య పొందికగా ఉంచుకొంది.

ఇంక తనకి జీవితమే లేదనుకుంటున్న సమయంలో అకస్మాత్తుగా సుధీర్ కలిసి మళ్ళీ జీవితం ప్రసాదించాడు. అతనే కలవకపోతే ఈపాటికి తన ప్రాణం అనంతవాయువులోనో పంచభూతాల్లోనో లేదా మరే మాతృగర్భంలోనో ఉండేది గాబోయి. మానవుల్లో దేముళ్ళు ఉంటారనడానికి యంతకి మించిన నిదర్శనం యేం కావాలి? తనకి కావలసినంత నీరిసంపదలు ఉండవచ్చు. కండ్రికి ఈదేశంలో ఏం అయినా చెయ్యగల స్తోమత ఉండవచ్చు. కానీ ఆనాడు తను వున్న స్థితిలో తనకిమాత్రం ఏం చెయ్యలేడు. ఎంత డబ్బున్నా అదిగూడా చెయ్యలేని పనులు వుంటాయని అనాడే తెలిసింది.

సుధీర్ చేతివేళ్ళు తన గుండెల ఎత్తువలాలమీద అడుక్కొంటూ వుండటం గమనించా అతను యింకా నిద్రపోవడంలేదని అర్థంచేసుకుంది.

"ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నావ్?"

"బయట వెన్నెల చూస్తుంటే అందులో మీ మనస్సు కనిపిస్తున్నది. అందుకని "

"ఏమిటి మళ్ళీ ఈ విశ్లేషణ? రేపు ఏదన్నా ఇన్‌డెన్స్ పెడున్నావా?" సుధీర్ నవ్వుతూ.

"ఛీ! మీరు మరిను. ఈ భూమిమీద మీ రూపంలో దొరికిన ఇన్‌డెన్స్ కన్నా నాకు యింకేం కావాలి?"

"నరేగానీ, గర్భిణీస్త్రీలు ఎక్కువగా ఆలోచించకూడదు, పొగడకూడదు, ఇలా అర్థరాత్రి దాకా ఆలోచించకూడదూ అని డాక్టర్ చెప్పింది గుర్తుదా?"

రాధకి నిగు కోవం ముంచుకువచ్చి సుధీర్‌ని నీపుమీద ప్రేమగా కొట్టింది. "మాట్లాడితే మీరు నన్ను గర్భిణీస్త్రీ అంటే నాకు మహా కోవం వస్తుంది తెలుసా?"

“ఈ ఆదవాళ్ళతో నిజాందగర యెప్పుడూ తగాదానే! గర్భిణీత్రిని గర్భిణీత్రి అనక మరేం అంటారు?”

“ఏం అక్కర్లేదుగానీ మీరికే వడుకోండి”

సుధీర్ రాధ మే తదనాల్ని మత్తుగా చూస్తూ మరింత దగరికి తీసుకున్నాడు. రాధ తట్టుకో లేని తన్మయత్వంలో ద్రవీభవిస్తున్న మంచు గడ్డలా అతని భుజాం వెచ్చనంలో అతుక్కుపోయింది.

ర   ర   ర

“యాభై ఆరేళ్ళ జీవితంలో ఏనాడూ ఎవర్ని దేహీ అని అర్థించలేదు బాబూ. ఏకాళ్ళు పట్టుకుంటా, రాధ జీవితం అన్యాయంచెయ్యకు”

“ఇందులో నేను అన్యాయం చెయ్యడం అనే ప్రసక్తి అసలు లేనేలేదు. అన్యాయం జరిగింది నాకు. అలాంటిది నేను నోరు మూసుకుంటే, మీకు అన్యాయం చెయ్యద్దంటారేమిటి?”

“రాధ ఇందులో కావాలని ఏంచెయ్యలేదు. ఆనాడు ఎవరో నయవంచకుడు మంచిదనంతో చేసిన వంచనకి అమాయకంగా బలి అయింది. అంతకన్నా ఏంలేదు. అయినా నువ్వు రాధతో బాధేళ్ళుగా కావరంచేశావ్. ఏనాడు అయినా ఏ విధం అయిన పొరపాటుగానీ చూశావా?”

“నేను మాట్లాడున్నది నా ముందు బాధేళ్ళ పాటు రక్తి కట్టించే విధంగా అడిగిన నాటకం గురించి కాదు. అంతకుముందు సంగతి. రఘుతో రాధకి అక్రమ సంబంధం వుందా లేదా? అది కొన్నేళ్ళు జరిగిందా లేదా? అతని సంవర్సంతో రాధకివచ్చిన కడుపుని ఎవరన్నో చేయించారా లేదా? వాళ్ళిద్దరూ రాసుకున్న ఉత్తరాలు అబద్ధమా? ఆ ఫోటోలు అబద్ధమా? రాధకి ఆ బారన్ చేసిన డాక్టర్ చెప్పిన మాటలు అబద్ధమా? ఏది అబద్ధం? ఇందులో ఏది అబద్ధం అని వన్ను మీరు ప్రశ్నించడానికి వచ్చారు?”

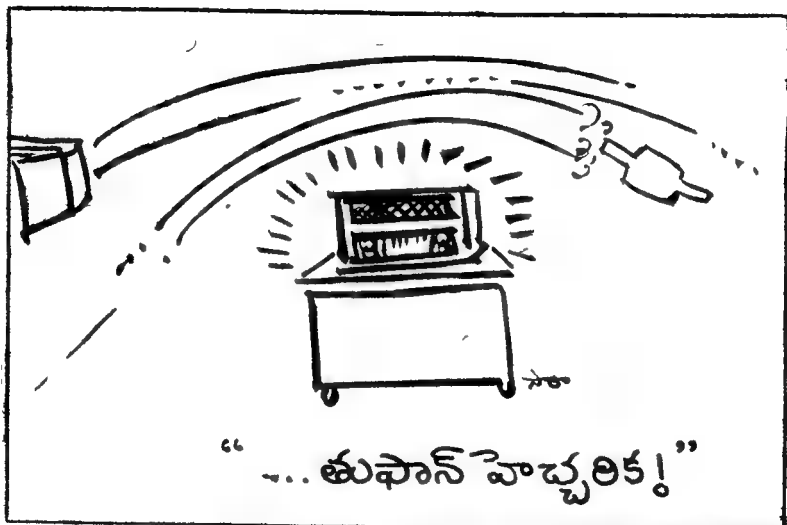
“నిన్ను ప్రశ్నించడానికి రాలేదు బాబూ, అర్థించడానికి వచ్చాను. దేశంలో ఒక ప్రముఖ వ్యక్తి బాధ్యతాయుతం అయిన ప్రజా ప్రతి

నిధిగా నాకువున్న పరువు ప్రతిషలు సంఘంలో గౌరవం ఈ నాడు చేతుల్లో వున్నాయి.” సుబ్బారెడ్డి యెంత ఆవుకోవాలని ప్రయత్నిస్తున్నా ఏడుపు ఆగడం లేదు. జీవితంలో ఎప్పుడూ ఎదుటివారి బాధల్ని కష్టాల్ని కన్నీరుని చూసి పైకి సానుభూతి నటిస్తూ లోపల ఆనందించే సుబ్బారెడ్డి ఈనాడు నిజంగా ఏడుస్తున్నాడు.

పెంటు వాసనల ఖరీదయిన బద్దరు నిల్కులాల్ని గ్లాస్కో దోవతిలో ఆరడుగుల సుబ్బారెడ్డిని ఆ ఊణంలో ఎవరు చూసినా ఆశ్చర్యపోక తప్పదు. ఎందుకంటే రాజకీయ రంగంలో ఆయన అవరచాణ్ణుడు జీవితంలో మహోగ్ర సింహం. ఆనంబ్లీలో వెయ్యి ఎలగేషన్లు వచ్చిన రాజకీయ జీవితంలో ఎంతటి కఠోలం వీచినా వీనం యెత్తు తొణకని సుబ్బారెడ్డి ఆ ఊణంలో వసినీలాడిలా మరోఊణంలో ఉరికంబం ఎక్కుతున్న నేరస్థుడిలా దీనంగా వరమ దారుణంగా నిలబడి సుధీర్ ని చూస్తున్నాడు.

ముఖం మీద చెమట తుడుచుకొని సుబ్బారెడ్డి మళ్ళీ అన్నాడు. “ఈ రోజున నీ భార్య అవినీతి పరులాలని కోర్టులో దావాపేసి విడాకులు తీసుకొన్నంతలో నీకు చేకూరే లాభం గూడా ఏం లేదు అల్లాడూ. రాధమీద కని తీర్పుకోడం ఒక్కటే నువ్వు చూస్తున్నావు గానీ రేపు నీ కొడుకు భవిష్యత్ ఆలోచించావా? రేపట్నీంది వాడికి తండ్రి ఎవరు? లోకానికి తన తండ్రి యెవరని ఆ పిల్లడు చెప్పుకోవాలి? రేపు నీ కొడుకుని నలుగురూ వేరే తిహాసింది అవమానిస్తే ఆ అవమానం నీదికాదా? సుధీర్ వ్యక్తిత్వం మీద అతని రక్తం మీద పేగుతీసి మీద ఆఖరి అత్తం ప్రయోగించాడు సుబ్బారెడ్డి.

“మీ కూతురు చేసిన అక్రమాన్ని మీరు గాబట్టి సమర్థిస్తున్నారే రెడ్డిగారూ. రాధకి వుట్టిన పిల్లాడిని రేపు ఎవరేం అన్నా ఇవాళ నన్ను అంటున్న దానికి మాత్రం నేను భరించలేక పోతున్నా.”

“సుధీర్! నాకు యెదురుతిరిగి అడ్డం తిరిగి నువ్వు ఏదో సాధించాలను కుంటున్నావేమో! నువ్వు ఇంత మొండిగా తయారయ్యావంటే ఇందులో ఖచ్చితంగా ప్రతిపక్షం చెయ్యవుంటి వుంటుందని నాకు ఇప్పుడు బాగా నమ్మకం కలుగుతున్నది.”

సుధీర్ సుబ్బారెడ్డి మాటలకి వ్యంగ్యంగా నవ్వాడు. “చూడండి రెడ్డిగారూ. నేను డిప్లమా టిక్ సర్వీసులో వున్నవాడిని. నా దగ్గర మీరు డిప్లమానీ వాడితే ఎలా? మీ కూతురు పెళ్లికి ముందే చెడిపోడానికి అది తెలిసి నేను ఏడా కులు అడగడానికి మీరు రాజకీయపు రంగు పులుముతున్నారంటే మనదేశ రాజకీయాలు ఎంత అద్భాసాన్ని సీటికి దిగాయో అధికార తాప క్రయం ఎంత హేయంగా పతనం అయిందో అర్థం అవుతున్నది,” అని సుధీర్ నీచంగా ఒకసారి చూశాడు.

“బహుశ మీకువున్న అధికారబలం అంగ బలం రాజకీయ ప్రాబల్యంతో నా ఉద్యోగం తీయించేస్తారు. అంతకన్నా ఏం చెయ్యలేదు. అందుకు నేను ఇంతకు ముందే సిద్ధపడ్డా. మీ వంటి చాలా పవర్ ఫుల్ అయిన వ్యక్తిని కాదని ఎదిరించడంలోని ఇబ్బందులు నాకు

తెలుసు. నేను పెళ్లాడబోతున్న సుసాన్ నాకు అమెరికాలో పౌరసత్వం కల్పించబోతున్నది. వాళ్ళ ప్యాక్టరీ నాకు ఇస్తున్నారు. దాన్ని నిర్వహిస్తే మీవంటి వాళ్ళని నేలకి ఇద్దర్ని కొనగలను.” సుబ్బారెడ్డి రాక్షసంగా చూశాడు సుధీర్ ని. ఆయన కింది దవడ ఆవేశంతో ఒణికి పోతున్నది. జుగ్గులు ఎర్రబడ్డాయి. కరత కెంపువారి పోయింది. మెడకింద చెమట ధారాపాతంగా కార్తున్నది.

“అయితే నా పరువు ప్రతిష్టలు బజారు పాలు చెయ్యడమే లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నావ్? దీనివలన నీకు వచ్చేదేమిటి? పోనీ ఒక పని చెయ్య. రాదను నువ్వు ఏలుకోవద్దు. ఆమె ఈ దేశంలోనే వుంటుంది. నువ్వు అమెరికాలో నెటిల్ అయిపో. నీ ఇష్టం అయినదాన్ని పెళ్లాడు అక్కడ. కానీ ఇక్కడ కోరుకి విడాకులు అడగకు. ఆ ఒక్క మేలు చెయ్య.”

“నావల కాని పని అది. రాధ జీవితంలో ఇలా జరిగిందని పెళ్లికిముందు కనీసం ఒక్క మాట అయినా చెప్పివుంటే నేను ఎంతో ఆనందిస్తును. కానీ మీరు దాన్ని దాచిపెట్టారు. పెళ్లి ఇంగ్లండులో పడేట్లుగా చదువు కొంటున్న నాకు అప్పారా ఈ విషయం ఎలా

తెలుస్తుందని అనుకున్నారు. నా అమాయకత్వాన్ని విదేశాలలో వుండటాన్ని ఆధారం చేసుకొని మోసం చెయ్యాలనుకున్నారు. అదే నేను భరించలేకపోతున్నా” సుధీర్ కని అంతా ప్రతిమాటలో పొంగుతుంటే సుబ్బారెడ్డి రెడ్రహందెడ్డగా వట్టుబడ్డ అంతర్జాతీయ నేరస్తుడిలా పేక అయిపోతున్నాడు. ఎంత ప్రయత్నించినా అఫెన్స్ కి డిఫెన్స్ కి దారి చిక్కడంలేదు.

“నా పెళ్ళికి ముందే మీరు నాకు అమెరికాలోని ఇండియన్ రాయబార కార్యాలయంలో ప్రముఖ ఉద్యోగం రావడానికి యెందుకంత ప్రయత్నించారో ఇప్పుడు అర్థం అవుతున్నది. ఇక్కడ గూడా నాకు చాలా మంచి ఉద్యోగాలు వచ్చాయి. అంతే కాకుండా స్వయంగా నేను ఇండస్ట్రీ ఆరంభించుకొనే తాహతు నాకు ఉన్నప్పటికీ అదీ జరగనివ్వలేదు. పెళ్ళిచేసి వెంటనే నన్ను విదేశాలకి తోలేశారు. మీ అభిమానం వెనక ఇంత లౌక్యంవుందని మీరు నాకోసం చేసిన క్రమలో ఇంత కుట్ర వుందని నేను వూహించలేక పోయినందుకు బాధపడ్తున్నా.”

“ఇందులో దాచింది ఏం లేదు. అప్పుడు చెప్పడానికి వీలేకపోయింది. అంతకన్నా మరేం లేదు.” పిళ్ళ నమ్రుత సుబ్బారెడ్డి యెలాగో అన్నాడు.

“మిమ్మల్ని అసహ్యించుకోవడానికి గూడా నాకు సిగ్గువేస్తున్నది. పెళ్ళికి ముందు ఇరవై రోజులపాటు మీ నిరిసంపదలు హోదా రాబోయే పదవులు అస్థి పాస్టరులు మీకువున్నట్లాక్ మనీ స్వరూపం వినా మీ పేర మీద మీ కున్న పరిశ్రమలు వంటి యెన్నో చెప్ప గలిగాయ గానీ ఈ ఒక్క విషయం చెప్పడానికి వీలేక పోయిందా! బ్రూటల్ మెజార్టీతో అసంఖ్యలో ప్రతిపక్షాలు అడిగే నిజాల నోరు నొక్కడానికి ప్రజలు అడిగే ప్రశ్నల్ని మీకున్న బలంతో ఖాతరు చెయ్యక పోవడానికి మీరు అలవాటు పడవచ్చు. అసహాయులు అజ్ఞానులు మూర్ఖులు అయిన ప్రజల్ని వంచింది విభజించి

భుజించడం అక్కడ సాగవచ్చు. కానీ నా దగర కాదు. పెళ్ళికిముందు మీకు, పెళ్ళికి తర్వాత ఐదేళ్ళు నాతో కావరం చేసిన రాధకి గూడా ఈ విషయం నాతో చెప్పడానికి తీరలేదు. అది నన్ను నమ్మ మంటారు. అంతేనా? ”

సుధీర్ ని సుబ్బారెడ్డి తదేకంగా చూశాడు. ఆ క్షణంలో నియంత అయితే ఆకన్న గ్యాస్ చేంబర్ లో వదేసి గ్లాసుడోర్ లోంచి చూసి ఆనందించేవాడు. కానీ ఏం చెయ్యలేని నిస్సహాయస్థితి ఏంచెయ్యకుండాగూడా ఉండలేని దుర్భరస్థితి.

ఇప్పటికీ ఢిల్లీ, బొంబాయిలోని ఇంగ్లీషు పత్రికలు వి.ఐ.సి. స్కాండల్ షేర్ రకరకాల వ్యాసాలు తనమీద వేశారు. ఈ స్థితిలో సుధీర్ కోర్టులో విదాతులకి దావావేస్తే దేశంలో రకరకాల వదంతులకి మరింత శక్తి వస్తుంది. దేశంలో ప్రముఖ రాజకీయవాది ఒక మంత్రి ఎంతో రాజకీయ చరిత్రగల వ్యక్తి అయిన తను చివరికి ప్రొఫ్యూమా మారిరిగా రాజకీయాల్నించి శాశ్వతంగా విరమించవలసి వస్తుంది. నేడో రేపో మంత్రివరాలిని వస్ట్రెండ్ చేయించి తిరిగి తను ముఖ్యమంత్రిగా కొత్త మంత్రివరంతో ప్రమాణస్వీకారం చేసి దేశాన్ని ఏలాగో అనుకుంటున్న సమయంలో సుధీర్ తన కూతురుని తనని రచ్చకి ఈడిస్తే ఏం అవాలి? ఈ నాడు తను ఉన్నస్థితిని ముప్పై సంవత్సరాలు కష్టపడి సాధించింది. అదంతా తన కళ్ళముందు ఇసుక కుప్పలా కూలిపోతుంటే సుబ్బారెడ్డికి స్పృహ తప్పిపోతున్నట్లు అనిపించింది.

ఇంకా సరిగ్గా తెలారలేదు. అప్పుడే వీధి తలుపు చప్పుడుఅయితే వెళ్ళి బద్దకంగా తలుపు తీశాను. ఎదురుగా నాధ్! నా కళ్ళముందు కనిపిస్తున్నది నిజమా అబద్ధమా అని సందేహంతో ఉండగానే వాడు నన్ను కావలించుకొన్నంత పనిచేశాడు.

చాలాకాలం తర్వాత వచ్చిన స్నేహితుడి రాకతో ఇలంతా సందడిగా వుంది. అఫీసుకి శలవుపెట్టేసి ఇంట్లో కూర్చున్నా. అందులో

కరెంటు పోలే పోయిందిగానీ,
చెమట పడుతోంది కొంచెం
ఫానయినా వెయ్యరా

ఒకేయ పిచ్చుకదా
ఫాన్ వెయ్యటానికి చీకట్లో
స్వీచే తోట్టు కనిపించదు కదలా

V.R. Divakar

రాత్రి సరిగా నిద్రగూడా లేదు. నాలుగు రోజు ల్నించి మంచి కథ రాయాలని ఎంతగా ప్రయత్నిస్తున్నా ఫలించడంలేదు. అవతల వందగ పెప్పర్ ఇహ్యూకి కథవంపమని ప్రతిక ఆపీసు నుంచి వచ్చిన ఆరోజాఫీడుకి సిగవేడి రాత్రి తెలారూ కథ రాయాలని నేను చేసిన యత్నం, హార్టిగా వ్యర్థం అయిపోయింది.

“కళ్ళేమిటి అలా యెర్రగా వున్నాయ్ ” నాద్ గమ్మత్తుగా అడిగాడు ఖరీదయిన సిల్కులుంగీని సర్దుకొంటూ. నా అవస్థ అంతా చెప్పి ‘రోజుకి నాలుగు ఊళ్లు తిరిగేవాడివి. మంచి కథ చెప్పరాదూ, రాసుకొంటాను’ అన్నా.

నాద్ చాలా కష్టపడి పైకి వచ్చినవాడు. స్కూలు ఫైనల్ డాక్ కలిసి చదివాం. ఆ కర్తవ్య సంబంధాలు తెగిపోయాయి. ఢిల్లీలో యిప్పుడు రెడీమేడ్ దుస్తుల ఎక్స్పోర్ట్ వ్యాపారం భారీగా సాగిస్తూ చాలా పెద్దవాడు అయిపోయాడు.

నా రచనలుమాత్రం తరచు ప్రతికలో చదువు తాడుట. అందుకని వాడు నన్ను మర్చిపో లేదు. ముందుగా ఏదో ప్రతిక ఆపీసులో నా

యెడ్రన్ సంపాదించి తిన్నగా నా ఇంటికి ఇలా వచ్చేశాడు. వాణ్ని ఈ రోజు ఈ స్థితిలో చూస్తుంటే అనందంతోపాటు మా పెద్దవాడికి ఎదన్నా చిన్న ఉద్యోగంగూడా ఇప్పిస్తాడని ఆశ కలుగుతున్నది. సాయింత్రం డాక్ కణ రుతో కాలక్షేపం అయిపోయింది. చీకటి పడుంటే మళ్ళీ కథ సంగతి గుర్తువచ్చి భయంవేసింది. తెలారి యెలాగయినా పోసు చెయ్యాలి. కానీ ఎలా? మంచి ప్లాట్ దొర కడం లేదు. ఏం చెయ్యడం?—

“కథ చెప్పరా బాబూ ” బతిమలాడాను వాణ్ని.

“కథలు చెప్పడం రాదు నాకు.”

“పోనీ ఎదన్నా మంచి అనుభవం చెప్పు.”

“అల్ రైట్ చెప్తున్నా విను,” అని నాద్ దేశంలో వివరీతంగా వినబడున్న సుబ్బారెడ్డి కూతురు రాధ కథ మొత్తం చెప్పాడు. ప్రస్తుతం సుదీర్ విదాకుల కేసు కోర్టులో విచారణ జరుగుతున్నది. ఏ పేవరు తీసినా ఎవరినోట విన్నా రాధకేసే. ఇదే సందు అను కొని మెల్లిగా కొందరు సుబ్బారెడ్డి గతంలో చేసిన ఇంకొన్ని కుంభకోణాల్ని బయటికి

లాగుతున్నారు. వీటన్నిటి మధ్య సుబ్బారెడ్డి రాజకీయ జీవితం ఇటు మంత్రివరం ఏం అవుతుందోనని అంతా అనుకుంటున్నారు.

“ఎక్కడో ఢిల్లీలోవున్న నీకు ఈ వ్యవహారం యింత వివరంగా యెలా తెలుసు?” అన్నా ఆసక్తిగా. నాద్ నవ్వి త్రిబల్ ఫ్రేవ్ సిగరెట్ ను మహా నిర్లక్ష్యంగా పెలిగిస్తూ “అందులో రఘుని నేనే! ఈ కేసులో తెల్లారి కోర్టులో రాధని పెళ్లికిముందు అక్రమంగా అనుభవించిన వ్యక్తిగా సాక్ష్యం ఇస్తున్నది ఎవరోకాదు నేనే” అన్నాడు గర్వంగా నవ్వి.

ఒక్కసారిగా నా తల తిరిగిపోయింది. ఎదురుగావున్న నాద్ లో ఇంత సీదం అయిన రాక్షసుడు దాగివున్నాడా అని నివ్వెర పోయాను. సహజంగా ప్రతి చిన్నదానికీ మూవ్ అయిపోయే నేను నాద్ చెప్పింది వివగనే పాక్ తిన్నాను.

ఒక అమాయకురాలిని పెళ్లికి ముందు వంచిచి అక్రమంగా అనుభవించడం కాకుండా, తను ఆ పని చేసినట్లు కోర్టులో సాక్ష్యం యివ్వడానికి నాద్ వచ్చాడంటే వాడు ఎంత సిగ్గు విడిచేశాడో! సిగ్గు విడిచేసి ఆరికంగా ఎదిగేశాడు. ఛీ! ఛీ! ఒక అడవిని అనుభవించడం కాకుండా దాన్ని అసరాగా ఆమె జీవితం మొత్తం కూలదీస్తాడా నాద్? నా ఆలోచన పరిపరి విధాల పోతున్నాయి.

“నాద్! ఒక సంస్కారం గల మనిషిగా నువ్వు చెయ్యాలిన్న పనికాదు ఇది. దయచేసి ఈ సాక్ష్యం చెప్పకు” అన్నా దీనంగా. నిజంగా అ రాధ ఎవరో నాకు తెలీదు. కానీ నాకు అదేదో నా కూతురికే జరుగుతున్నట్లు లోపల అంతా బాధ.

“లేదు! నేను సాక్ష్యం చెప్పి తీరాను. ఈ సృష్టిలో ఏ క్షత్రి నన్ను ఆపలేదు.” అన్నాడు నాద్ బండితంగా. అతని గొంతులో ఎంతో బలం అయిన నిర్ణయం కనిపించింది.

“పాపం! ఆపిల్ నిన్ను ఏం చేసింది? అమాయకంగా నిన్ను నమ్మినందుకే గదా యింత పాపం చేస్తున్నావ్? నా మాట విను. నీకు

ఏం తక్కువ అయిందని, ఇంకా ఏం సంపాదించాలని యిదంతా? ఒక కావరం నిలబెట్టాలిగానీ కూలదొయ్య గూడదు. ఇదే నీ చెల్లెలికో భార్యకో జరిగితే నీకు ఎలా వుంటుందో ఒక్కసారి ఆలోచించు” నాద్ ఏమలా మార్పాదో తెలీక పదాలు వెక్కువలని వస్తున్నది.

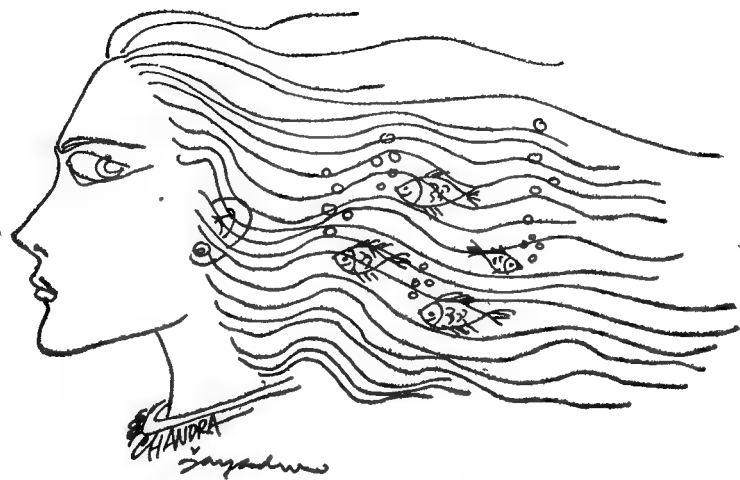
ఆ మాటకి నాద్ నన్ను ఒక పెద్దపగా జమ కుద్దున్నట్లు చిత్రంగా నవ్వాడు. “రాధ అనే అందమైన అమాయకం అయిన అగర్బ శ్రీ మంతురాలికి అన్యాయం జరిగి పోతున్నదని భరించలేక నీ హృదయం తలదీలి పోతున్నదని నాకు తెలుసు మిసర్ రవ్వయ్యా! కానీ ఇప్పుడు నువ్వు ఒకమాట అన్నావ్ ఏమిటి? ఇదే నా చెలికో మరెవరికో జరిగితే నేను ఇలాగే ప్రవర్తిస్తానా అన్నావ్.

కానీ నాకు నా కుటుంబానికి యింతకన్నా భయంకరం అయిన ఘోరం జరిగిపోయి నప్పుడు నువ్వు వీ లోకం నీ సంఘం ఈ నీకులు అదర్బాలు మానవత్వాలూ ఏవీ నావట్ల నా కుటుంబంపట్ల ఆమాట అనుకోలేదు రవ్వీ! ముప్పై ఏళ్ళనాడు నా తండ్రిని ఈ సుబ్బారెడ్డి పబ్లిక్ గా హత్యచేయించి కేసు తనమీదకి వీ మాత్రం పడకుండా జాగ్రత్త వడ్డ నాడు జరిగిన దాన్ని కళ్ళారా చూసిన వేలాది మందిలో ఒక్కడు కనీసం ఒక్కడయినా ఘోరం తన తండ్రికి జరిగింది తన కుటుంబానికి జరిగిందని అనుకోలేదు. అలాంటప్పుడు నేను ఇప్పుడు ఎలా అనుకుంటా. ఎందుకు అనుకుంటా. అదంతా విధి తలరాత నాన్నెన్నో అనుకుని మర్చిపోయే పెద్దపని కాను రవీ నేను.

—రవీ! ఈ రోజు ఘోరం యింత తపించిపోతున్న హృదయం ఆనాడు మనం చదువుకునే రోజులో ఏనాడూ నా పరిస్థితులు నా సమస్యలకి ద్రవించలేదు. నీ కళ్ళముందు నేను అన్నం లేకుండా కట్టుకో బట్టలేకుండా మాడి చస్తున్నా అయ్యా అనుకోలేదు. నువ్వే కాదు ఎవరూ అనుకోలేదు.

మా నాన్నగారు స్వతహా మంచి తెలివి తేటలు నిర్వహణ దక్షత రాజకీయ విజ్ఞానం

వున్నవాడు. అప్పటిదాకా మా ఊళ్ళో ఈ సుబ్బారెడ్డి ధ్వజానికి తిరుగులేదు. కానీ మా నాన్న వీడి అక్రమాల వతాకలకి నిప్పు అంటించడానికి ఏనాడు నడుం కట్టుకున్నాడో ఆనాడే ఆయన్ని భూమి మీద నుంచి తొలి గించెయ్యాలని సుబ్బారెడ్డి వధకం ఆలాడు. ఫలితంగా యెదిగీ యెదగని ఆరుగురు పిల్లలు వాళ్ళ తల్లి అనాథలై రోడ్డున వడ్డారు. పట్ట వగలు ఇంటిమీదకి బరిసెలు తీసుకొచ్చి మా నాన్నని వీధిలోకి లాగి నరికిపారేసే ఒక్క రాస్కెల్ అదేం అనలేదు. ఒక్కడు కోర్టుకి వచ్చి సాక్ష్యం చెప్పలేదు.

—ఆ కర్వార ఆ కుటుంబం ఏంఅయింది యెలా బతికింది? అందులో యెందరు ఆకల్ చచ్చారు? ఎందరు రోగాల్లో స్పష్టిలో ఆనందం కోల్పోయారు?—ఏవరూ ఆలోచించ లేదు.

నువ్వు దేశంలో ప్రముఖ రచయితవి సాహిత్యంలో సంస్కారం మానవతలాంటివి మనిషిలో పెంపొందించడానికి కలం పట్టానను కునే హిపోక్రెట్స్ లో నువ్వొకడివి కానీ నీ కలానికి యెప్పుడన్నా నే చెప్పిన నేను అనుభ వించిన జీవితం తగిలిందా? లేదు. అంతేకాదు మూడేళ్ళ వసివీల్లా చలిజ్వరంతో కళ్ళ

ముందు మందులేక చనిపోవడం అనుభవంలో నీకు తెలుసా రవీ?

ఏ దిక్కు లేక అనాథ శరణాలయంలో ఒక వన్నెందేళ్ళ వసివీల్ల చేరితే ఆ అమ్మాయి చెరచబడి చచ్చిపోతే, దాన్ని సహజం అయిన మరణంగా శరణాలయం ధృవపరచడం జరిగితే యెలా వుంటుందో తెలుసా? నాచెల్లెలికి జరిగింది గాబట్టి నాకు తెలుసు.

నీ ఊహ తెలిసిన వయస్సులో నీ కుటుం బాన్ని బతికించడం కోసం నీ తల్లి వ్యభిచరించి తన మీద ఆధారపడ్డ వాళ్ళని బతికించడం అంటే ఏమిదో అది అనుభవంలో యెలా వుంటుందో క్షణంసేపు ఊహించగలవా రవీ?

వాస్తవంలో అనుభవించడం వేరు, ఆద ర్థాలు ప్రబోధించడం వేరు. వాస్తవంలో నువ్వే నా పాత్ర అయితే నేను చేసినదానికన్నా ఇంకా నిజంగా ప్రతికారం తీర్చుకునేవాడివి. సుబ్బా రెడ్డి కూతుళ్ళు మొత్తాన్ని అనుభివించి కంపెనీ లకి అమ్మేసేవాడివి. కానీ నా కథని రచయి తగా నువ్వు ఏంచేస్తావో తెలుసా? సుధీర్ ని ఏడిపించడానికి రఘు అలా ఉత్తరాలు స్పష్టం చాడనో లేదా సుధీర్ వదిలేసిన రాధని రఘు మళ్ళీ పెళ్ళిచేసుకుని తన కప్పు తెలుసుకున్నా

ప్రగతి ప్రభవిస్తోంది

నిరంతరం శ్రమించే నిరుపేదల బ్రతుకుల్లో ఆశా
లతలు చిగురిస్తున్నాయి.

ఈ ఏడాది బడ్జెటులో నిరుపేదల సంక్షేమం కోసం
రూ. 35 కోట్లు కేటాయించారు. దీనికి తోడు రూ. 23 కోట్లు
సంస్థాగత ఆర్థిక సహాయం కూడా తోడవుతుంది.

బహుముఖ సహాయ కార్యక్రమాలతో వీరి జీవితాల్లో
వెలుగుబాటు కలిగించే కార్యక్రమాలన్నీ చేపడుతున్నారు.

అందుకే పేదల జీవితాల్లో ప్రగతి ప్రభవిస్తోంది.

. డి.జి.ఐ. అండ్ పి.ఆర్.

42/78-79

దనో రాస్తావ్. అలా రాసి ప్రజల్ని మోసం చేస్తూ బతుకుతావ్ కాబట్టి నీకన్నా నేనే గొప్ప వాడ్ని, ఉత్తముడ్ని.

కానీ 'రవీ' రచయిత నియంత కాదు. ప్రవక్తకాదు.

నియంత అయి కలం బలంతో కానించ గూడదు.

ప్రవక్త అయి నీకులు ధర్మ శాస్త్రాలు బోధించగూడదు.

రచయితలు ఎప్పుడూ వాస్తవాల్ని నిజాల్ని చెప్పాలి. తద్వారా నిర్ణయం పారకుల్ని తీసుకో నివ్వాలి.

ఇప్పుడు నువ్వేగానీ నా కథ రాస్తే చదివే పారకుల్లో రఘు ఉండవచ్చు సుబ్బారెడ్డి వుండ వచ్చు. ఇంకా చనిపోయిన మా నాన్న వుండ వచ్చు. మా అమ్మ ఉండవచ్చు. రాధ గూడా ఉండవచ్చు. కానీ వాళ్ళలో రఘుల్ని అన్యాయం చేసి అపమార్గం పట్టించే హక్కు నీకులేదు. పదేళ్ళుగా నీ రచనలు చదివి చదివిన తర్వాత సమాజంలో నువ్వు ఎంతమందిని అప మార్గంలో పడేశావోనని భయంవేసి నిన్ను కలవాలని వచ్చా.

అందుకే నా కథ చెప్పా. నేను భయపడ్డట్టు గానే కప్పు నాది అన్నావ్. కానీ అది ఎప్పటికీ కాదు. ఎందుకంటే సుబ్బారెడ్డి దురాగతాలకి నా

కుటుంబం బలి అవడం ఏంత న్యాయమో నేను చేస్తున్నదీ అంతే న్యాయం. అతని అన్యాయాల్ని అవలెనే సంఘానికి ఈ అన్యాయం మీద గొంతునించుకునే హక్కులేదు. నువ్వు బాధపడుతున్న రాధకి అలాంటి వాళ్ళకి అదే చెప్పి "

బయట చాలా చీకటిపడిపోయింది. వరండా బయట కూర్చున్న మాకు పైం ఎంతఅయిందో తెలీదంటేదు. ఎదురుగా వున్న నాథ్ కూడా కని వివడంలేదు. కేవలం అతని గొంతు విని విస్తున్నది.

"ఇంతకీ నా కథ రాస్తావా?" అన్నాడు నాథ్ మళ్ళీ.

"నావల కాదు నాథ్. వన్ను క్షమించు."

నాథ్ ఫక్కుని నవ్వాడు. "ఆ సంగతి నాకు ఎప్పుడో తెలుసు. పోనీ నిజంగా నీకథ ఏదన్నా వుంటే చెప్పు. నువ్వు నిజంగా రాసిన కథ ఒక్కటి ఉందా?"

"అంటే నేను రాసినవి యేవీ కథలు కావంటావా?"

"ఆ నిజం నీకే తెలుసు. వద భోజనానికి. అప్పుడే వన్నెండు అయింది" అని నాథ్ లేచాడు.

నిజంగానే రాతలో గంటలు వినిపించాయి.

[1]

ఒకాయన హడావుడిగా ఆర్. టి. సి. సమాచారం అఫీసుకి వెళ్ళి "విజయవాడ బస్ ఎన్ని గంటలకంటే" అనడిగాడు. "తొమ్మిది గంటలకి" జవాబు వచ్చింది. నిమిషం తర్వాత మళ్ళా వచ్చి "కాకినాడ బస్ ఎన్నింటికీ?" అనడిగాడు. "ఎనిమిదింటికీ" అన్నారు సమాచారం వాళ్ళ. వెళ్ళి మళ్ళా వచ్చాడు "బందరు బస్సు ?" జవాబు చెప్పారు. నిమిషం తర్వాత మళ్ళా "గూడానికి...." అన్నాడు. జవాబు చెప్పారు. మళ్ళా మళ్ళా వచ్చి ఎక్కడ తెక్కడికో అడుగుతున్నాడు. సమాచారం వాళ్ళకి ఓర్పు నశించింది. "అసలంతకీ తమరు ఎక్కడికి వెళ్ళాలి ?" అనడిగారు.

"అబ్బే. . పైంటేబులు పట్టి రాసుకుంటున్నాను" అన్నాయనతో కాపీగా.

కవి వంశ

పసలపూడి ఎర్ర కంకరరోడ్డుమీద ఎరుపు రంగు పల్లటి తెరలాంటి దుమ్ము రేపి “వెల్ల”మీది నుంచి వెళ్ళే అచ్యుతాపురం టు కాకినాడ దెయ్యాల బస్సు ఆగింది. అప్పుడు సమయం బాగా రాత్రి. అన్ని బస్సులు వెళ్ళాకా ఆఖర్న వస్తుందా బస్సు. అందుకేనట దానికి దెయ్యాల బస్సు అని పేరుపెట్టారు.

■ రాత్రివేళ అతను రంగుపోయిన పాత రంగూన్ పెట్టె వట్టుకుని బస్సు ఎక్కుతుంటే గంగరావి చెట్టుదాటున ఉన్న అతని బీద ప్రేయసి చెయ్యి పూపుతూ శోకం నిండిన కళ్ళతో చూస్తుంది. బస్సు కిటికీలోంచి ఆమెకేసి చూశాడు. చవకరకం చినిగిన బట్టల్లో జాలిగా-బీదగా-బాదగా కన్పించిందామె. అప్పుడతనికి అనిపించింది ఆమె శరీరంపై చిరగని కొత్త శిల్పగుడ్డ కప్పాలని.

2

మెట్రిక్ తో మూడుసార్లు దెబ్బలాడి నాలుగోసారి గెల్చాడు.

సన్నగా రిపటలా వున్నా అందంగా వుంటాడు. అందుకేనా ■ ప్రేయసి అతన్ని ప్రేమించింది? కాదు మరే తే సన్నగా బక్కచిక్కినట్టుండే ఆడవాళ్ళలో నెక్సడాహం చాలా విపరీతంగా వుంటుందట. సదరు సన్నటి మగాడైన అతడిలోకూడా సదరు వుద్రేకం ఇమిడివుందనా?

కాదు అసలు అలాంటిది ఏదీ కాదు.

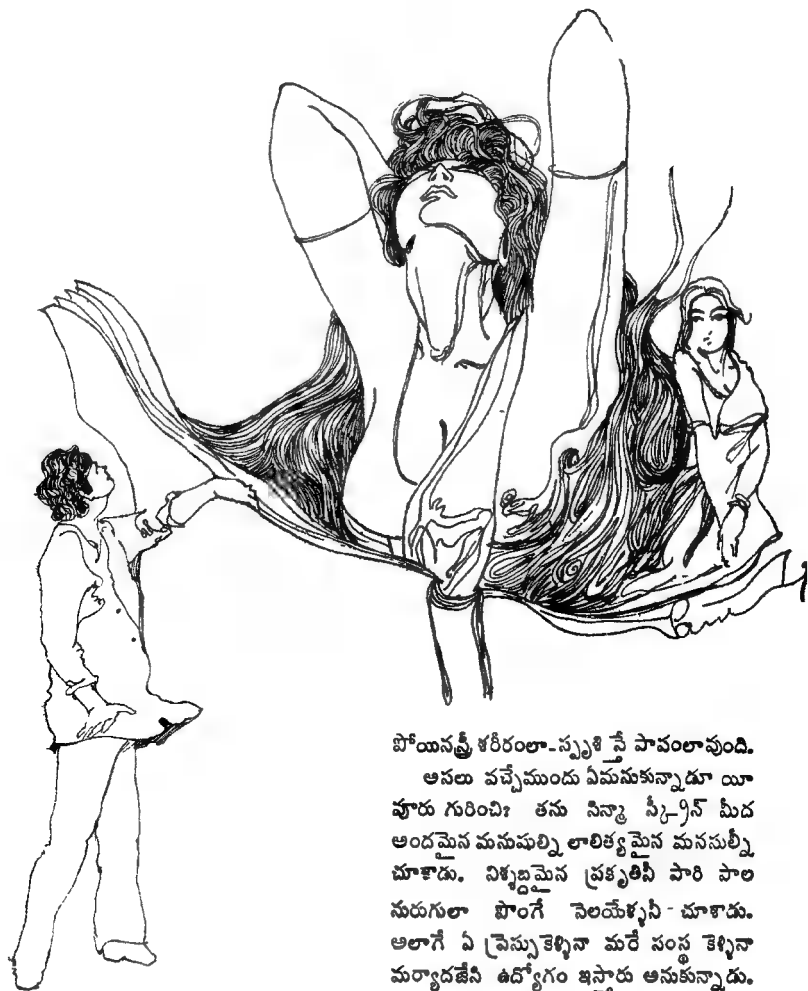
అతని దేహానికన్నా మనసుకి ప్రాముఖ్యత నిచ్చిందా యువతి. నిజంగా అతని జాహ్య రూపం కంటే ఆంతర్యమే మరీ మరీ అంద మైంది. అందుకే అతను పూరువిడిచి పుద్యోగానికని మద్రాసు వెళ్తుంటే గుండెలు కరిగేలాగా, హృదయం సన్నగా కడిగేలాగా ఏడ్చింది.

ఔను. జనం అతనితో అన్నారు, “వారే ప్రసాదం: వీలాంటి తెలివైన కుర్రాడు తెగించి వట్నం వెళ్ళే యెవడైనా ఉద్యోగం ఇవ్వక మానరాదు. రామచంద్రపురంలో ఆ కేరళానుం చొచ్చాడు చూడు ‘రఫీ’ మొదటో రామ కృష్ణా హోటల్లో టీ మాసరు. ఇప్పుడు ఎవరు గుండా వున్న మరో హోటలుకి ప్రొఫ్రయిటరు. అంతేరా. దూరం కొండలు నునువట. ఉన్న పూరు ఎప్పుడూ ఆదరించదు.”

రామచంద్రపురంలో ■ చిన్న ట్రైడిల్ ప్రెస్ లో కంపోజిటర్ ఉద్యోగంచేసే ప్రసాదం నరనరాల్లో జనం మాటలు బాగా ఇంజెక్ట్ అయ్యాయి.

ఏ వట్నం వెళ్ళాలి అని ఆలోచిస్తుండగా చెన్నపట్నం గుర్తొచ్చింది. ఔనాను అక్కడ పినిమా ఇండస్ట్రీ వుంది. రకరకాల తెలుగు పత్రికలూ—వాటిని ముద్రించే ప్రెస్సులూ వున్నాయ్.

ప్రస్తుతానికి చిన్న ఉద్యోగం దొరికి ఆ తర్వాత శాశ్వతానికి మరో మారం దొర కుక్కండా వుంటుందా? లేదు లేదు దొరికే

అస్కారాలు బాగా కన్పిస్తున్నాయ్. మద్రాసే బయలుదేరాలి. ఔను మద్రాసు.

ఆ కారణంగా అచ్యుతాపురం బు కాకినాడ వయా "వెల్ల" బస్సు ఎక్కాడు ప్రసాదం.

3

మద్రాసు : ::

కనేదో అనుకున్నాడు-మరేదో, యింకేదో వూహించుకున్నాడు. కానీ అమ్మో!

భయంకరమైన ఊబిలా వుందీ పూరు. చెడి

పోయినవ్రీ కరీరంలా-స్పృశిస్తే పావంలావుంది.

అనలు వచ్చేముందు ఏమనుకున్నాడూ యీ పూరు గురించి? తను నిన్యా స్క్రీన్ మీద అందమైన మనుషుల్ని లాలిత్యమైన మనసుల్ని చూశాడు. విశ్వబ్రహ్మైన ప్రకృతిని పారి పారి సురుగులా పొంగే నెలయేళ్ళనీ-చూశాడు. అలాగే ఏ వైస్సుకెళ్ళినా మరే సంస్థ కెళ్ళినా మర్యాదజేసి ఉద్యోగం ఇస్తాడు అనుకున్నాడు. కానీ ఇక్కడంతా మిథ్య-మృగ్యం-తారుమారు.

ఓ దినం మద్రాసులో వో చెడిపోయిన వ్రీ బుండే ప్రాంతంలో వో తెలుగువైస్సు కన బడితే వెళ్ళాడు. వైస్సు అరుగుమీద నిలబడి ఆ వీధిని పరికించి చూస్తే వగటివేళ రాక్షసుడు సంపరిస్తాడని కలుపులుమానుకుని రాత్రివేళలు మాత్రమే తెరిచే జానపద కథలు స్వరణ కొస్తున్నాయ్. ■ ప్రాంతమంతా రాత్రివేళలు దేహంతో వ్యాపారంచేసి వగలంతా సుషుప్తా

వస్త్రో దొరి మూలుతూ వగటిని రాత్రిగా
రాత్రిని వగలుగా మార్చుకుని బ్రతికే రకం
ప్రిలున్న ప్రాంతం.

లోనికెళ్ళాడు.

ప్రెస్సు యజమాని ప్రసాదం ముందు
ఇంటర్వ్యూ ఆఫీసరు అవతారమై త్తాడు.

అతడి వాడయిన ప్రశ్నలకి చాలా ఓపిగ్గా
సమాధానా లిచ్చేడు ప్రసాదం.

తొంబై రూపాయిల జీతంమీద ఉద్యోగం
దొరికింది కదకి. కంప్లీజిటర్ వుద్యోగం.

కొండెక్కినంత ఆనందమైంది ప్రసాదానికి.
తనకి వుళ్ళో వుద్యోగం దొరికింది. ఆనందంగా
వుండదూ!!!

4

తినగా తినగా వేపాకులో తియ్యదనం వుడు
తుంది. ప్రిని అనుభవించగా అనుభవించగా
ఆసహ్యమో వైరాగ్యమో వుడుతుంది. అలాగే
వుండగా వుండగా యీ పూరు కష్టాలు తెల్పి
వచ్చాయి ప్రసాదానికి. తొంబై రూపాయిల్లో
రెండుపూటలు తింటూ బ్రతకరేపని తెల్పు
కున్నాడు.

సహోద్యోగి పాండురంగంతో అదే చెప్పి
“ఔను! యీ జీతంతో జీవితాన్నెలా నెట్టు
కొస్తున్నావ్?” అనడిగాడు.

పాండురంగం పళ్ళు బయటపెట్టి పదిలంగా
నవ్వాడు అప్రశ్నకి.

“నువ్వు ఓవర్ టైమ్ జాబ్ చేస్తానంటే
చెప్పు తంపీ! ప్రొప్రయిటర్తో సేను చూట్టా
రాను. అన్నట్టు ఓ.టి.కి గంటకి యింతని
వుంటుంది. ఎమోంట్ చాలా ఎక్కువే ఇస్తారు”
అన్నాడు పాండురంగం.

అతని మాటకొస్తేపు ఆలోచించుకోకుండా
“సరే చేస్తాను” అని ఒప్పేసుకున్నాడు ప్రసాదం.

“నైట్ టైమ్ నువ్వు ఎంతసేమయినా వర్క్
చేసుకోవచ్చు. నీ ఓపికనిబట్టి ఉంటుంది ప్రతి
ఫలం” అని చెప్పాడు పాండురంగం.

■ ప్రెస్సులో ఎదుక్కేషనల్ జుక్కు ప్రబం
ధాలు..కవితా సంపుటాలు ప్రచురిస్తుంటారు.
రాత్రివేళలుకూడా ముద్రణ జరిగేంత యెక్కు-

వగా వుండదు వర్క్.

మరే అచ్చువేస్తారు ■ పాండురంగం
చెప్పిన రాత్రివేళలో!!!

5

ఆమె దేహంమీద మరే అచ్చాదనా లేదు.
అడుగు దళసరి ఉన్న ఆ ఫోమ్ బెడ్లో
ఆమె కూరుకుపోతూ కామోన్యాదంతో పిట్స్
వొచ్చినట్టు గిరిగిలా కొట్టుకుంటోంది.

అకనొచ్చి ఆ గుమ్మానికున్న కర్నెన్ అంచు
తీసి వళ్ళకొనల్లో కొరుకుతూ ఆమెని చూస్తు
న్నాడు.

ఆమె రారా అని నైగచేసింది కళ్ళతో.
అకనొచ్చి ఆమెమీద వడ్డాడు విరిగిన నాగ
మలి కొమ్మలా.

“అబ్బా ఇంతసేపా!”
“ఎంత సేవయిందని?”
“నిరీక్షణలోవున్న బాధ వీకుతెలీదులేమరి.”

“నిరీక్షిస్తేనే నీలోనిది మరింత పటిష్టం
బైతుంది.”

“సరే లే ఇటు జరిగి, నీ చెయ్యి నా నడుం
చుట్టా అలు

ఆ రాత్రివేళ కేసుమీద పెట్టిన వో నెక్స్
కథ వ్రాతప్రతి చదూతూ చెప్పేమీద టైపుల్ని
కంప్లీజ్ చేస్తున్న ప్రసాదం చేతులు ఒణుకు
తున్నాయ్. గుండెలు కొట్టుకోడం చెవులకి
స్పష్టంగా వినిపిస్తోంది. రక్తం వెడెక్కిమరుగు
తున్నట్టు తనకి అనుమానమే.

దాహం. ఏదో దాహం. ఏదో ఆవశ్యకత
దేహానికి

లేకుంటే దొరక్కంటే దాహం తీరదు—
రకం చలారదు—తనని నలిపి నరకంలోకి
విసిరెయ్యడం ఖాయం—ఔను. ఔనను.

కోరిక వోవక్క ప్రేరేపిస్తూ మరి అక్కడి
నుంచి లేచి చేతులూ, ముఖం నీళ్ళతో కడిగి,
వల్లటి మనిబట్టలు విప్పి మరకలున్న గోడకున్న
మేకుకి తగిలించిన తన తెల్లబట్టల్ని తీసి దేహా
నికి తగిలించుకుని ఇక బయలుదేరాడా వీధి
లోనికి.

కుళ్ళుకొల్లల వక్కన తాటకు గుడికల
ముందు ఉతికిన శిల్ప-బట్టలు కట్టుకుని అరవ

మన పార్టీలోని అతివాద వర్గాలైతూ, అతి వ్యవస్థాపకతాపూరిత,
మితవాద భేదాల మూడూ తిరిగి కలిసి ఒకే బ్రాజ్ మిశ్ర
నడవాలని పార్టీలోని కొత్తగా చీలిన వర్గం వారి అభిప్రాయం!

తెలుగులోనూ, కుర్ద ఆరవంలోనూ, మళయాళం
లోనూ కణరాడుకుంటున్న పిల్లలు (వాళ్ళ
నలాగే పిల్లనే బావుంటుందట) కన్పించారు.

వో గుడిశముందు పిల్ల 'రా' అని నైగ
చేసింది.

ఆమె పిలుపులో శక్తి ఆ ని దేహంలో
హోరు కలిసి ప్రసాదాన్ని ఆ వైపుకి మళ్ళించాడు.

■ అర్ధరాత్రివేళ ■ మురికి గుడిశలో
ఇరుకు మంచమీద కుళ్ళిన దుప్పటికి మొట్ట
మొట్టటిసారిగా పాదయ్యాడు ప్రసాదం.

అతని తలకింద అనమయంలోపున్న కుళ్ళు
దిండులో కుళ్ళు మస్కిష్కానికి పోకి పాకినట్లు
అనుమానం.

6

బాను ప్రసాదం పాదే పోయాడు.

రాత్రివేళలు చెనెలో నెక్స్ మేటర్
కంపోజ్ చేస్తుండగా ఉద్రేకం కలిగితే వెంటనే
చేతులూ, ముఖం కడుక్కుని, బట్టలు వేసుకుని
ఆ వీడిలో ప్రిల ఇళ్ళకి బయల్దేరుకున్నాడు
చాలా రెగ్యులర్ గా.

ప్రసాదం రక్తం కుళ్ళుకోంది—ప్రసాదం
దేహం పాదపుకోంది.

తనకి తెల్పు. కానీ, పూహలు మనసంతా
పాకి ఒంటిని వేదెక్కించి అటు పొమ్మం

టున్నాము.

7

మీ అమ్మ మృతకయ్యమీదుంది. వెంటనే
నవ్వు రావాలింది- అని వాళ్ళ నాన్న రాసిన
ఉత్తరం అందింది.

రెండేళ్ళ తర్వాత పట్నంనుంచి వాళ్ళవూరు
వెళ్తున్నాడు. యీ రెండేళ్ళలో తనలో వచ్చిన
మార్పుని తల్చుకుంటూ ప్రయాణిస్తున్నాడు
ప్రసాదం.

8

వసలపూడి ఎర్ర కంకరకోడుమీద ఎరుపు
రంగు వల్పుటి తెరలాంటి దుమ్మురేసి "వెల"
మీదినుంచి వెళ్ళే అచ్యుతాపురం టు కాకినాడ
దెయ్యాల బస్సు ఆగింది.

అతను టిఫెటాప్ కంపెనీ ఎర్ర సూట్ కేస్
వట్టుకుని బస్సు దిగుతుంటే, గంగారావి చెట్టు
చాటున ఉన్న అతని వీధి ప్రేయసి చెయ్యి
ఊపుతూ బస్సుదిగి వస్తూన్న ప్రియమిత్రుణ్ణి
చూస్తూంది మెరిసే కళ్ళతో. అతను ఆమెకేసి
చూశాడు. చవకరకం చిరిగినబట్టల్లో జాబ్బా -
వీడగా-బాదగా కన్పించిందామె. అవ్వడతని
కన్పించింది—

ఆమె దేహంపై అద్భుతసని తొలగించి ఆ
గంగరావి చెట్టు చాటుకి ఆ చీకట్లోకి ఆమెని
తీసుకుపోవాలని.

□

వినాయకం ఆరోజు నిద్ర పోకుండా చాలా ఆలోచించాడు.

తను నమ్మకున్న సైకిల్ పార్టీ రెండు చీలికలయింది. ఏ చీలికలో చేరాలా అన్నదే అతని ఆలోచన.

ఎన్నాళ్ళునా అతను సైకిల్ పార్టీ టెక్నెట్టుమీద ఎన్నికవుతూ, ప్రజాసేవ చేస్తున్నాడు. అలా ప్రజాసేవ చేస్తూనే, నాలుగు చేతులా యధాశక్తి సంపాదించి, రైస్ మిల్లులా, పుగాకు కంపెనీలు, నిమ్మతోటలా స్వంతం చేసుకున్నాడు. ఇంత ప్రజాసేవ చేసినా ప్రజలకు యింకా యెంతో చేయవలసి వున్నదని,

వాళ్ళ ఆరోగ్యమే తనకు మహాభాగ్యమని, అతని నమ్మకం. ■ నమ్మకంతోనే అతను రాయశక్తులా ప్రజాసేవ చేస్తున్నాడు.

ఇప్పుడు తననింతవాడిని చేసిన సైకిల్ పార్టీ రెండుగా చీలిపోయింది. కేంద్రస్థాయిలో రెండు పార్టీలవారూ, దేశంలో నా బలగం ఎక్కువంటే నా బలగం యెక్కువంటున్నారు. కాని నిజంగా, ఎవరికి ఎక్కువ వలుకుబడి వుందో, రాజోయే ఎన్నికలలో యెవరికి గెలిచే అవకాశముందో, వినాయకానికి అంతుబట్టటంలేదు. ప్లస్ పాయింట్లూ, మైనస్ పాయింట్లూ, కాగితంమీద వ్రాసి ఎన్నో కూడి

“విమలా గౌతమ్” — “సత్యం మందపాటి”

కలూ, తీసివేతలూచేసి (వినాయకం కూడికలూ తీసివేతలూ చేయటం ఏమిటి రైటరు అని అశ్వర్యపోకండి. ఆయన యెంత వేరిముద్రగా డయినా, తెక్కలు చేయటం తెలిసిన చెమ్మా ఒక డున్నాడు ఆయనకి) చివరికి రెండు పార్టీలకూ సమానమైన బలం వున్నట్లుగా నిర్ణయించుకున్నాడు. అందుకే యంతగా ఆలోచిస్తున్నాడు—నైకిల్ ముందు చక్రం పార్టీలో చేరాలా, వెనక చక్రం పార్టీలో చేరాలా అని. తన బిల్లతలమీదవున్న నాలుగున్నర వెంట్రుకలూ పీక్కున్నా, వెంట్రుకలు తెగాయే కాని, ఆలోచన మాత్రం తెగలేదు.

మర్నాడు తన మేడమీద బాల్కనీలో కూర్చుని, తలమీద జుట్టు పీక్కుందామంటే అలాటిదేమీ అక్కడ లేదు కనుక, యేం చేయాలో తోచక, రోడ్డుమీద వచ్చే పోయే జనాన్ని చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

చేతిలో పేసరు మాత్రం వుంది. అంటే ఆయన పేసరు చదువుకున్నాడని కాదు—చదవటం రాదు కనుక పూరికే, అలా, హస్తక్షూషణంలాగా పట్టుకుని కూర్చున్నాడు.

ఇంతలో రోడ్డుమీద జరిగే ఓ సంఘటన ఆయన్ను ఆకరించింది. రోజూ స్నేహంగా తిరుగుతూ, ఒక్కదాని శరీరం యింకోటి నాక్కునే, ఆ రోడ్డుతాలుకు రెండు కుక్కలూ, కాట కుక్కల్లా, అదే రోడ్డుమీద, పెద్దగా అరుస్తూ కొట్టుకుంటున్నాయి. అది చూడగానే ఆయనకు నైకిల్ పార్టీ గుర్తుకొచ్చింది.

ఈలోగా యీ అరుపులు విని ప్రక్కరోడ్డులోని కుక్క ఒకటి పెద్దగా అరుచుకుంటూ వచ్చింది. రావటం, రావటం, ఈ రెండు కుక్కలమీదా విరుచుకు పడింది. ఈ రెండు కుక్కలూ అనవసరపు అరుపులు మాని, తోక ముడిచి పరుగెత్తాయి. ప్రక్కపీడికుక్క, వాటిని రోడ్డు చివరిదాకా తరిమి, వెనక్కి పచ్చింది. విజయోత్సాహంతో, గర్వంగా, రిపిగా అక్కడే తిరుగుతున్నది.

అది చూసి తల ఎత్తిన వినాయకానికి, గోడమీద అర్జునుడికి గీతోపదేశం చేస్తున్న

శ్రీకృష్ణుడి తెలవరచిత్రం కనపడింది.

బిల్లతల వంకించి, లేచి, దోవతి సర్దుకుని, క్రిందకు వచ్చాడు.

మర్నాడు పేసరున్నింటిలోనూ వచ్చింది - వినాయకం నైకిల్ పార్టీనుంచి రాజీనామా చేసి ఏనుగుపార్టీలో చేరాడని—నైకిల్ పార్టీ విడిపోవటం తనకేకాక, దేశానికి నష్టలేదన్నాడు. “కలసి వుంటే కలదు సుఖం” అన్నాడు. “దేశమంటే మనుషులాయ్” అన్నాడు. “మనుషుల్లో దేవుడులాగా వుండాని రాజకీయ నాయకు”డన్నాడు. యింకా తనకు తెలిసిన నాలుగయిదు తెలుగు సినిమా పేర్లు కలిపి కొన్ని డైలాగులు చెప్పాడు. అక్కర్లే, చిత్రబుద్ధి, వున్నపార్టీ ఏనుగుపార్టీ ఒక్కటే అన్నాడు—తాడిత పీడిత ప్రజాసేవకుని రక్షణ నిచ్చేది ఏనుగే, ఏనుగే, అన్నాడు. తన అంతిమక్షణం వరకూ, ప్రజాసేవకే తన జీవితం అంకితమనీ, మానవసేవే మారదనీ అని అన్నాడు. పోటో కూడా వేయించుకున్నాడు.

వెంటనే రాష్ట్ర రాజధానికి వెళ్లి, ఏనుగు పార్టీ టీకెట్టు సంపాదించుకుని, ఎన్నికలకు తన పూరినించే, ఏనుగుపార్టీ అభ్యర్థిగా నామినేషన్ వదేశాడు.

మొత్తం ఆ పూరినించి నలుగురు అభ్యర్థులు నుంచున్నారు. వినాయకం ఏనుగు పార్టీ టీకెట్టుమీద, యింకొకాయన నైకిల్ ముందు చక్రం పార్టీమీదా, యింకొకాయన నైకిల్ వెనక చక్రం పార్టీమీద, ఇంకో అనామకుడు స్వతంత్ర అభ్యర్థిగా గుర్రంమీదా (సారీ, గుర్రం గుర్తుతో ఇండిపెండెంట్) నుంచున్నాడు. అందరూ ముమ్మరంగా ప్రచారం పాగించారు ఒక్క గుర్రంగారు తప్ప—గుర్రం ఆయన ఆసయి యిల్లు కదలటం లేదు. హాయిగా యింట్లో గుర్రం ఎక్కి పే కాట అడుతూ కూర్చున్నాడు. మిగతావాళ్ళు మాత్రం, నోట్లు చలి ఓట్లు పండించటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

వినాయకం పుగాకు, బియ్యం, నిమ్మకాయలు

మొదలయినవి పండించటంలోనేకాక, ఓటమి పండించటంలోకూడా చాల అనుభవం కల వాడు—అందుకని అతని పంట మూడు పువ్వులూ, ఆరు కాయలుగా వచ్చింది. అసలు ఎనిమిది కాయలుగా వచ్చేదేకాని, ముందే రెండు (మండు) కాయలు గుర్రంగారి ఇంటికి పంపించాడు. వాటితోపాటూ కొన్ని విత్తనాలు కూడా పంపించాడు. దాంతో గుర్రంగారు, పంచ కల్యాణి గుర్ర మెక్కి, వినాయకంగారికి సపోర్టుగా తను విరమించుకుంటున్నానని, సీసాలు బద్దలుకొట్టి మరీ ప్రకటించాడు.

తరువాత కథ తెలుగు సినిమాలా చివరికి సుఖాంతం అవటంతో, వినాయకం, పదివేలు ఓట మెజారిటీతో, మళ్ళీ ఎన్నికయ్యాడు— ఏనుగుపార్టీ, ఏనుగు పార్టీయే అన్నాడు— ఏనుగు పార్టీ ఎం.ఎల్.ఎగా తన ప్రజాసేవలో ఏమీ లోపం వుండదన్నాడు.

యక్కడిదాకా కథ బాగానే వున్నా, యక్కడే కొంచెం అద్దం తిరిగే సూచనలు కనబడతాయి.

మొత్తం ■ రాష్ట్రానికి వున్న సీట్ల తొంభయి—గమ్యతేమిటంటే ఏనుగుపార్టీ ముప్పయి సీట్లూ, పైకిల్ వెనక చక్రం పార్టీ ముప్పయిసీట్లూ, ముందుచక్రంపార్టీ ముప్పయి సీట్లూ గెల్చుకున్నాయి. అంటే యెవరికీ అబ్బె ల్యూట్ మెజారిటీ రాలేదు. ఏ పార్టీలోంచయినా పదిహేనుమంది యింకో పార్టీలో చేరితే ఆ పార్టీ ప్రభుత్వాన్ని నిలవగలదు. ఈ నిజాన్ని గుర్తించినవాడై వినాయకం వెన్యెంటనే— చెప్పాతో సహా రాకెట్ వేగంతో రాజదాని చేరుకున్నాడు.

సరాసరి ఏనుగుపార్టీ అసీనుకి వెళ్ళాడు. వెళ్ళి “హలో” అందామనుకునేతోపలే, ఏదో అనుమానం వచ్చింది. ఎందుకేనా మంచిదని, చెప్పాని, అక్కడ యెంతమంది వున్నారో లెక్కెయ్యమన్నాడు. ముప్పయిమంది అక్కడికి చేరుకున్నారటకానీ—అప్పుడు అక్కడ పదిమందే వున్నారు—అంటే మిగతా యిరవైమంది ఏమయినట్లు? వేరే పార్టీలో

చేరిపోలేదు కదా:

వినాయకం గుండెలు జారిపోయాయి.

“మనమూ యిక దేంట్లోనో చేరిపోదాం గురూ” అన్నాడు చెప్పా.

కాని ఎక్కడకు వెళ్ళేటూ? ఆ యిరవై మంది ముందుచక్రం పార్టీలో చేరాలో, వెనక చక్రం పార్టీలో చేరాలో తెలిదే? తను ముందు చక్రం అసీనుకు వెడితే, ఈలోగా వెనకచక్రం వాళ్ళు మంత్రివరదాన్ని ప్రకటిస్తే? తనేం కాను? యిక ప్రజాసేవ యెలా చేసుకునేటూ?

ఏమైనా కానీ, అలోచనకు సమయంలేదు. అంతేకాదు, యెవరినయినా, సలహా అడిగే విషయంకూడా కాదు, ఏదయినా మూట్టాడితే, ముందుగా అవకలివాడు, పరుగెత్తేసి ఆ పార్టీలో చేరిపోయేను.

“జై సాయిబాబా, నువ్వే రక్షించాలి” అనుకుని, వినాయకం, టాక్సీ యెక్కి యెంత వేగంగా పోగలిగితే అంత వేగంగా ముందు చక్రం అసీనుకు ముందు పోనిమ్మన్నాడు— టాక్సీ అగగానే చెప్పాతో సహా టాక్సీ దిగి, లోపలకు పరుగెత్తాడు. పరుగెత్తుతున్నప్పుడే చెప్పా అన్నాడు.

“గురూ దారిలో నాకో టాక్సీ కనపడింది. దాంతో ముందుచక్రం పార్టీవాళ్ళు పదిమంది వున్నారు—వాళ్ళు—ఏనుగుపార్టీ ఆ సీనుకి వెడుతున్నారలా వుంది.”

రక్కున అగిపోయాడు వినాయకం.

“సరే అక్కడ పదిమంది వున్నారు—ఈ పది కలిస్తే యెంతమంది అవుతారు?” అని అడిగాడు.

చెప్పా వేళ్ళు లెక్కించి “ఇరవై—అంటే వాళ్ళు మంత్రివర్గం నిర్మాణం చేయలేరుగురూ” అన్నాడు.

వినాయకం మళ్ళీ “జై సాయిబాబా” అనుకుని గబగబా లోపలకు వచ్చాడు.

వినాయకం చెప్పేలోగానే చెప్పా గబగబా అక్కడ వున్నవాళ్ళను లెక్కపెట్టాడు. “పదిమంది గురూజీ” అన్నాడు.

“అంటే యక్కడినుంచి కూడా కొంత

మంది లేచిపోయారన్న మాట" వినాయకం అరిచాడు.

"ఇక్కడా లాభంలేదు! పదండి గురూ, వెనకచక్రం అఫీసుకి" చెప్పు పరుగెత్తుకుంటూ వెళ్ళి—టాక్సీ తలుపులు తెరిచాడు.

వినాయకానికి చిన్నప్పుడు గేదెలమీదనించి, కాలవలమీద నుంచీ దూకే అలవాటుంది. అది గురుంచుకుని ఒక గెంతు గెంతి టాక్సీలో కూర్చున్నాడు.

టాక్సీ వాయువేగ మనోగళితో వెనక చక్రం అఫీసువేపు వెడలున్నది—

ఎదురుగుండా వస్తున్న టాక్సీని చూసి పెద్దగా అరిచాడు వినాయకం.

ఉలిక్కిపడ్డ చెమ్మ గబగబా టాక్సీలో వాళ్ళను లెక్కేశాడు.

"గురూ—వదిహేనుమంది మొత్తం!"

"డ్రయివర్ తో కలిసి కాదు కదా" అన్నాడు వినాయకం.

"కాదు గురూ—వదిహేనుమంది వెనక చక్రంవాళ్ళు, ముందుచక్రం పార్టీలో చేరటానికి పోతున్నారు. మొత్తం " చెమ్మ చెప్పటం అసి తన చేతివేళ్ళూ, కాలివేళ్ళూ, వినాయకం

కుడిచేతివేళ్ళూ అన్నీ లెక్కేసి, "ఇరవయి అయిదు అవుతారు గురూ—వాళ్ళకి లాభం లేదు!" అన్నాడు.

"అయితే యింకా వేగంగా పోనీ" అరిచాడు వినాయకం.

టాక్సీ, రెండు ఊరకుక్కల్నీ, నాలుగు సైకిళ్ళనీ, ఆరు కోడిపుంజుల్నీ తినేసి వెనక చక్రం అఫీసుకి అనుమేషూలో వచ్చేసింది.

వినాయకం, చెమ్మ ఒకేసారి దూకారు టాక్సీలోంచి—

ఒక లాంగ్ జంపూ, రెండు హైజంపులూ చేసి అఫీసులో వడ్డారు.

చెమ్మ గబగబా లెక్కేశాడు, అక్కడి జన్నాన్ని.

"వదిమంది గురూ" అన్నాడు.

"ఏమిట్రా—నీ లెక్కలు త గ ల డా! ఎక్కడ పోయినా వదిమంది అం టావు. మిగతావాళ్ళు ఎక్కడ?" కోపం వచ్చింది వినాయకానికి.

చెమ్మ తలనిండా వెంట్రుకలున్నాయి— అందుకని కాసేపు తల గోక్కుని, వెంట్రుకలు పీక్కుని, అలోచించాడు.

“అర్ధమయింది గురూ—అందరూ మన లాగానే వరుగెత్తుకున్నారన్న మాట తొంభై మందికి ముప్పయిమందే అపీనుల్లో వున్నారు. అంటే మిగతా అరవైమంది యిలాగే తిరుగు తున్నారన్నమాట—”

“అయితే యిప్పుడేం చేద్దాం—త్వరగా చెప్పు” తొందరపడ్డాడు వినాయకం.

చెమ్మా రక్కున చెప్పాడు. “ఏనుగు అపీనుకే పోదాం గురూ—కానీ వెంటనే పోవాలి మనం” ఈ వాక్యంలోని చివరిభాగం చెప్పేలోగానే, యిద్దరూ టాక్సీ ఎక్కేశారు.

ఈసారి టాక్సీ యెన్ని కొడిపుంజుల్ని, కుక్కల్ని తిందో యెవరికీ తెలీదు—ఎందు కంటే లెక్కపెట్టేలోపునే టాక్సీ ఏనుగుపార్టీ అపీనుకి వచ్చేసింది.

అక్కడ టాక్సీ ఆగగానే, చటుక్కున దిగి, యెగిరి గంటేసి, లోపలకు రాబోయిన వినాయ కానికి, మూసివున్న తలుపు రవీమని కొట్టు కుంది. తలుపుకు వేసివున్న తాళానికి గుడ్డు కున్నాడు చెమ్మా.

“ఎక్కడకుపోయారు చెప్పా” అన్నాడు వినాయకం.

ప్రక్కనే కూర్చుని తీరిగా అరటి ఆకులో వున్నా తింటున్న వాచ్ మేన్ చెప్పాడు. “అయ్యో—ఏనుగు పార్కిలోవాళ్ళు యిరవై మంది యిందాకే వెళ్లి నైకిల్ ముందు చక్రం పార్కిలో చేరిపోయారు. అందుకని వాళ్ళు ముప్పయి మందీ, వాళ్ళు యిరవయ్యా కలిసి మొత్తం ”

చెమ్మవేళ్ళు కబగబా లెక్కపెట్టేయటం చూసి, తనలో ఓసారి నవ్వుకుని మళ్ళీ అన్నాడు వాచ్మన్.

“—మొత్తం ఏభయిమందీ ‘ముందు చక్రంపార్టీ’ తరపున మంత్రివరం తయారు చేస్తారట—యిప్పుడే గవర్నర్ బంగళాకేసి వెళ్ళిపోయారు!” చెప్పటం ఆపేసి, జీడివప్పు వేసిన ఉప్పాని, మళ్ళీ తినటం ప్రారంభించాడు.

హతాస్మి అనబోతున్న వినాయకం తల తిరిగిపోయింది.

చెమ్మా “అరెరె” అని నాలిక కొరుక్కున్నాడేమో, నాలిక చురుమంది.

“అవును! వీళ్ళందరూ గవర్నర్ బంగళాకేసి వెళ్ళటం నేను చూశాను. పాపం వినాయకం గారు యిప్పుడేం చేయాలి? ఆయన ప్రజాసేవ ఎలా చేసేట్టు? ఆయనకి ప్రస్థుతం ఏమిటి శరణం?” అన్నది, ప్రక్కనేనుంచుని ఇందాకటి నించి యిదంతా చూస్తున్న గాడిద.

“మరి ఏనుగుపార్టీని గెలిపిద్దామనే వుద్దేశ్యంతో, ఈయనకు ఓట్లువేసిన ప్రజల కేమిటి శరణం?” తింటున్న కాగితాలను, కాసేపు నమలటం అపి, అడిగాడు ప్రక్కనే వున్న ఆ గాడిద కొడుకు.

“ఒరేయ్—అలా కాగితాలు తినవద్దన్నానా. కాగితాలు తింటే నీకు ఎదురాదు!” కసిరింది తల్లి గాడిద. □

ప్రాస్తుదేశపు వార్తాపత్రికలు అమెరికా ప్రభుత్వంమీద కోపం ప్రదర్శిస్తాయి. ఇంగ్లండుదేశపు పత్రికలుకూడా అమెరికా ప్రభుత్వంపై కోపం ప్రదర్శిస్తాయి. జాలి కలిగించే విషయం ఏమిటంటే అమెరికా పత్రికలు కూడా అమెరికా ప్రభుత్వంపై వాటి కోపం ప్రదర్శిస్తాయి.

—శ్రీ శ్రవణ్

ఒకో దేశంవారికి ఒకో అలవాటు. అందమైన అమ్మాయిని పరిచయం చేసినప్పుడు, ఇంగ్లండు దేశీయుడు ఆమె చేతిని పట్టుకొని కరచాలనంచేస్తాడు. ప్రాస్తుదేశస్తుడు చేతిని ముద్దుపెట్టుకుంటాడు. అమెరికావాసి, ఆమెను ఎక్కడైనా వెళదాం రమ్మంటాడు. రష్యా అతను అయితే నలహాకోసం మాస్కో తంతి వంపుతాడు.

—శ్రీ శ్రవణ్

తెలుగుకథ

ఇట్టిలగులు కొంచును

“యన్ సర్ ” తమకేం కావాలన్నట్లు చేతులు కట్టుకుని నిలుచున్నారు బేరర్.

అతను చాలా ఆలోచించి—చివరకు ఒక నిశ్చయానికి రాగలిగినట్లు — చిరు నవ్వు నవ్వుతూ—“చిల్డ్రన్.” అన్నాడు.

బేరర్ కొంచెం ఆశ్చర్యపడి—అది తన కర్తవ్యం అన్నట్లు సూచించాడు. “చలిగా వుంది.”

ఆ సూచనలోని అంతరార్థం—వీరువొడ్డు, హాట్ డ్రిం కేడయినా తీసుకొందని.

అతను నవ్వి— “నాకు నిజంగా డ్రింక్స్ అలవాటు లేదు. వీరుకూడా యెక్కువ తాగను. ఒక్కేను. తరువాత నువ్వు తీసుకోవలసిందే,” అన్నాడు.

“ఇంతరాత్రి డ్రింక్స్ కోసం కాకుండా - శ్రమపడి బాగుకి రావడం “ అనుమానంగా చూశాడు బేరర్, కస్తమర్ అప్పటికే తెగతాగి వున్నాడేమో అని. కాని - నిజంగానే అతను కొంచెమయినా తాగినట్లు లేదు.

“చాలా కారణంవుంది. చెబుతాను. వీరు తీసుకురా. కబుర్లు చెబుకుంటూ కానిదాం—” అతని ముఖంలోకి చిత్రంగా—పరీక్షగాచూసి కదిలాడు బేరర్.

తాగడానికి వేళాపాళా ఏమిటికానీ, సాధారణంగా—అది తాగుడు పూర్తి చెయ్యడానికే తప్ప ప్రారంభించడానికి మాత్రం వేళకాదు. రెండో ఆట విడిచిపెట్టి వేళాతూంది. మానే జర్కి కూడా నిద్ర వచ్చేస్తోంది. చాలామంది బేరర్లు అప్పటికే నిద్రపోతున్నారు. రెస్టారెంట్

నెకనెప్పుడో మూసేళారు. తాగుతూ తిండానికి విస్కెట్లు జీడివప్పు తప్ప ఏమీలేవు.

ఆ కస్తమర్ వింత మనిషిలావున్నాడు. కాకపోతే యిప్పుడు రావడం తాగడానికి కాకుండా బార్కి రావడం—తనతో కలిసి తాగుతూ కబుర్లు చెబుతాననడం అన్నట్లు యితనెవరో కాని ఎప్పుడో ఎక్కడో చూసి నట్లుంది. ఎంత ఆలోచించినా జ్ఞాపకం రావడం లేదు.

ఏదీ కానివేళ ఎద్దీనిందన్నట్లు యిప్పుడు బారుకి రావడం కబుర్లుచెబుతాననడం పెర్రి వెయ్యి విధాలుట. అందులో యిదొకటి కాదు కదా? ఏమయినా యిప్పుడో చిత్రమయిన కథ జరిగేటట్లుంది. కానియీ చూద్దాం.

వీరు బాటిలూ గ్లాసులూ పట్టుకుని నడిచాడు బేరర్. కొంచెమయినా నురగ తేలకుండా బాటిలు తెరిచి ఒక గ్లాసునింపి అతని ముందుకు జరిపాడు.

“నువ్వు పోసుకో. నా కొక్క గ్లాసుదాట. అన్నట్లు వీర్కి చీరుందవు కదూ?”

“అందవు కాని క్షమించండి.”

“మంచింగ్ గురించా? ఫరవాలేదు. నాకు ఆకలిగా లేదు. వీరుకి మంచింగ్ పెద్ద అవసరమని నే ననుకోను.”

“అదికాదు ”

“మరి?” వీరు ఒక గుక్కతాగాడు. “వీరు— నివ్ చెయ్యరు. గల్పింగే. కాని చెప్పా నుగా నాకు కొంచెమూ అలవాటూ అవ సరమూలేదు.” సిగరెట్ అంటించాను.

“నేను తాగను. అందుకే క్షమించమన్నాను. మీతో కలిసి తాగకపోయినా మీ మాటలు విన్నదానికి నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు ” వినయంగా అన్నాడు బేరర్.

“నిజంగా తాగ వూ ?” ఆశ్చర్యపోతూ చూశాడు కస్తూర్. “నమ్మలేక పోతున్నాను. బారులో బేరరుగావుంటే కనీసం బీరయినా తాగనివాళ్ళు లేరే మరి ”

“నేను చాలా మారిపోయాను. మారవలసి వచ్చింది. పరిస్థితుల లాగ వచ్చేయి ”

“నేనూను. జీవితం చాలా తమాషా అయింది. అది మనిషిని ఏమయినా చెయ్యగలదు. కాకపోతే నేనిప్పుడు యిక్కడ యిలా వుండవలసిన వాడి నెంతమాత్రమూ కాను. నా జీవితం ఓ గమ్మత్తయిన కదే! వింటావా? టూకీగానే చెబుతారే.”

“చెప్పండి. వింటాను. కానీ నన్నొక్క మాట చెప్ప నీయండి.”

“తరువాత చెబుదువుగాని తప్పకుండా వింటాను. నే నిక్కడికి యిటువంటి వేళలో ఎందుకు వచ్చానో చెబితే ఆశ్చర్యపోతావు. నే నెవరినో తెలుసా? లండెకారిని; వ్యాపార స్తుణ్ణి. కలకత్తా వెళ్తూ యిక్కడ ఆగాను. నిజానికి చాలా ముందే వచ్చి—యిక్కడ ఎక్కువసేపు గడపాలనుకున్నాను. కాని— పాదురైలు ఆలస్యమైంది. అన్నట్లు పదేళ్ళ కిందట యీ బారుకి రెస్టారెంట్ వుండేది కాదు కదూ?”

“పదేళ్ళ కిందట ఉహం ఉండేది కాదు—”

“నీకెలా తెలుసు?”

“ఇది మా పూర్వకదా?” అగి “మీరూ పదేళ్ళకిందట యిక్కడ బిజినెస్ చేసేవారా?”

“బిజినెస్ కాదు. ఈ బారులోనే బేరర్ని.”

“అః!”

“అందుకు — ఆ మాట చెప్పుకుందుకు నేనేమీ సిగ్గుపడను. ■ ఉద్యోగమే నన్నింత వాడిని చేసింది. ఎలా అంటావా? అరోజులో బారుకి వచ్చే వాళ్ళ సంఖ్య తక్కువే. కాని -

రామ్ లాల్ మాత్రం పదిమంది పెట్టు. కనీసం ఐదారుగురు స్నేహితులని వెంచేసుకుని రోజూ వచ్చేవారు. వారికి విధేయతతో అన్నీ అతి జాగ్రత్తగా సమకూర్చే వాడిని. ఆయన ఉదారుడు. రోజూ నాకు ఐదారు రూపాయలకి తక్కువ కాకుండా టిప్పు యిచ్చేవారు. అప్పటికి నేనింకా బ్రహ్మచారినే. బారువాళ్ళే భోజనమూ వసతి యిచ్చి జీతమిచ్చేవారు. నా కేమంత ఖర్చులుంటాయి? రామ్ లాల్ గారిచ్చే డబ్బంతా జాగ్రత్తగా దాచేవాడిని. నేనీ బారులో నాలుగైదేళ్ళ పాటు వనిచేశాను. ఐదారువేలపై చిలుకే జమ ఐంది బ్యాంకులో నేను కూడ బెటి నది. దానితో బేరర్ పనిమానేసి—మా వూరు పోయి బిజినెస్ ప్రారంభించాను. కలిసొచ్చింది. లండెకారి నయ్యాను. నే నెప్పుడూ యీ బారుకి ఆ రామ్ లాల్ గారికి కృతజ్ఞుణ్ణి. ఎన్నోసార్లు క్కడకు వచ్చి నా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుండా మనుకునేవాణ్ణి. కాని వ్యాపారంలో తీరిక చిక్కేదికాదు. చివరకివాళ కలకత్తా వెళ్తూ యిక్కడ దిగాను. కాని ఏం లాభం? రైలు లేటయి అర్థరాత్రి దాటింది దిగేసరికి. అనాటి బారుకాదిది. చాలా మారి పోయింది. మానేజిరెవరో కొత్తవాడు వచ్చి నట్లుంది! ఆ మానేజిర్ని రామ్ లాల్ నీ కలుసుకుని కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలన్న నా కోరిక తీరదేమో! అసలు రామ్ లాల్ గారిక్కడ లేకపోడం చాలా ఆశ్చర్యమే. చీకటి పడుతూంటే వచ్చి తెలవార బోయేవరకూ బారులోనే ఉండే వారా రోజుల్లో ”

“ఇప్పుడూ వారంతే. ఏటాబ్బి మీ రన్నట్లు చాలా మార్పు.” అన్నాడు బేరర్.

“అంటే?”

“జీవితం క్రూరమైంది. బారు—మరిసి. జమీందారయిన రామ్ లాల్ తన ■ సినంతటిసి యీ బారుకే దారపోసేవాడంటే ఆత్మ అబద్ధం లేదు. ఆ చిన్నజమీందారు — పదేళ్ళలో పకీ రయిపోయాడు. అప్పుడే మిగిలాయి. చివరకి భార్యకూడా అతన్నివదిలి వెళ్లిపోయింది. అతని బతుకు రోడ్డుమీద పడింది. వ్యసన

వరుడి కంఠకంటె చక్కని శేష జీవితం ఎలా
అభిస్తుంది? పాపరయినా అతను చచ్చి పోలేక
పోయాడు. అక్కహక్కు చేసుకోలేకపోయాడు.
బ్రతుకు—దొడ్డతీసి కదా! రోడ్లవెంట నిచ్చి
వాడిలా తిరగసాగాడు. ఎవరేనా పెట్టిన తినడం
పోయినై తాగడం. అలా వుండేవాడు. అలా
రోడ్డుపట్టి తిరుగుతున్న రామలాల్‌ని చూసి
జాలిపడి—బార్ మానేజరు గతం మరవలేని
కృతజ్ఞతా విశ్వాసాల కొద్దీ యిక్కడ బేరర్

పని యిచ్చాడు. అందుచేత రామలాల్
యిప్పుడూ చీకటిపడ్డాక బార్‌కివచ్చి తెల్లవారే
ముందే వెళ్తున్నాడు—”

“ఆ రామలాల్ జమీందారు బేర
రయ్యాడా? విడి ఎంత చిత్రమైనది!”

“అంతే కాదు. ఒకనాటి బేరరూ, యానాటి
కనమరూ ఐన మీకుబీరు తెచ్చి అందించినది.
ఒకనాటి కనమరూ, యా నాటి బేరరూ ఐన
రామలాల్‌లే. తన పీ స్థితికి దింపిన తాగుడుమీద
అతనికి చాలా ద్వేషం. కనుకనే యివాళ
యిప్పుడు మీతో కలిసి బీరయినా తీసుకో
లేడు. ”

“అంటే మీరు ?”

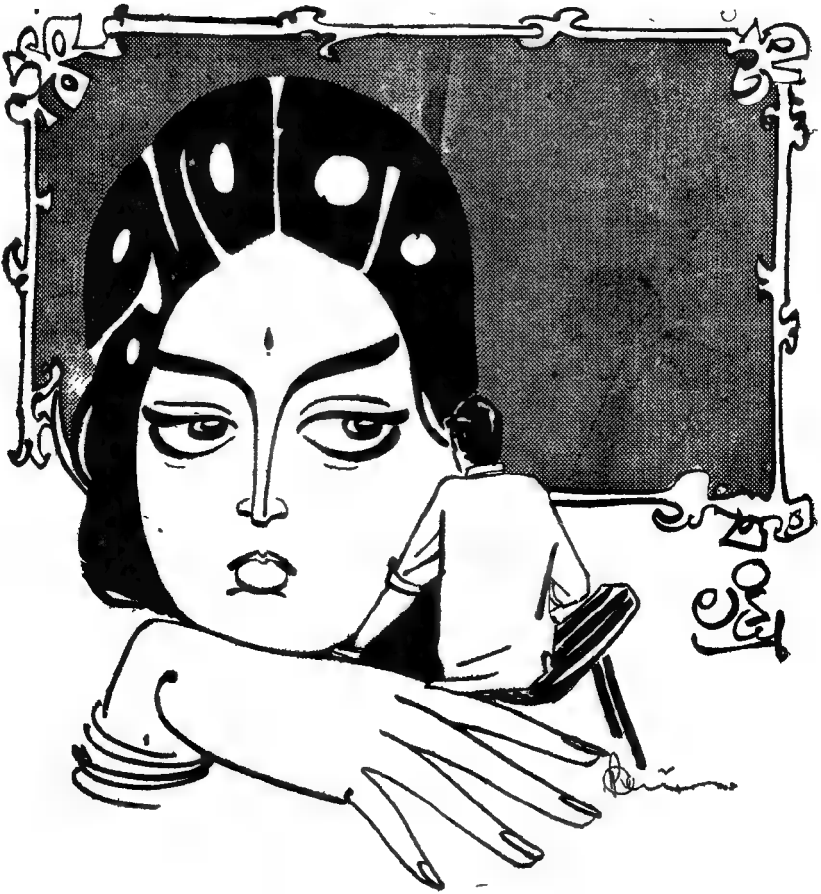
“ఆ రామలాల్‌నే. చితికి పోయిన చిన్న
జమీందారునే.” త్వర త్వరగా నడిచివెళ్తూ ..
“మీరు కలుసుకుందా మనుకున్న రెండోవ్యక్తి
మానేజరు ఊళ్ళోలేరు.” అన్నాడు.

కనమర్ విశ్రాంతుడయ్యాడు.

వీరసంగా లేచి నడుస్తూ . “జీవితం
కామెడీయే కాదు, ట్రాజిడీ కూడా!” గొణు
క్కున్నాడు.

[ఈ కథకి సీతి —జార్ల పీ పక్కిర్ల పీ తారు
మారు చేయగలిగే బార్లుండవచ్చు. వాటినే
తారు బార్లంటారు. బివేరాఫ్ దెమ్.] □

శ్రీభరం, అరుణ వెళ్ళేసరికి అప్పటికే చాలామంది వచ్చేవారు.

మొదట మూర్తి అన్నగారు వెంకట్రావు ఎదురుపడ్డారు.

“ఇప్పుడు ఉయ్యాల, రావటం” అంటూ శ్రీభరం జుజుం తట్టాడు.

“వెళ్ళమ్మా! రోవలకి వెళ్ళు” అన్నాడు అరుణతో. అప్పుడే అటుకేసి హదావిడిగా వచ్చిన భార్యతో, “ఇదిగో! శ్రీభరం చెల్లెలు. రోవలకి తీసుకెళ్ళు” అన్నాడు. భారతి అరుణ చెయి వట్టుకుని నమస్సుగా “రా” అంటూ రోవలకి తీసుకెళ్ళింది.

వాళ్ళకి పెళ్ళయిన పదేళ్ళకి కొడుకు పుట్టాడు. ఈ రోజుకి వాళ్ళబ్బాయికి ఏడాది నిండింది. పుట్టిన రోజుని ఘనంగా జరుపుకొంటున్నారు.

భారతి అరుణని అలా చెయి వట్టుకుని నరాసరి అత్తగారిదగ్గరకి తీసుకెళ్ళి “శ్రీభరం

చెల్లెడు అరుణ" అని చెప్పింది ఆమెతో.

అరుణ అవిధ చొరవకీ ప్రవర్తనకీ తేల్లబోతుంటే అవిధ తన పేరు చెప్పడంతో మరింత తేల్లబోయింది. తన పేరు వాళ్ళకెలా తెలుసా అని.

భారతి అత్తగారు, "రామ్మా! ఇలా కూర్చో" అంటూ తన ప్రక్కన కూర్చోపెట్టుకుంది. "మీ వడన రాలేదే?" అంటూ ఇంకా ఏవేవో అడిగిందావిధ. అరుణ అన్నిటికీ వినయంగా జవాబు చెప్పింది.

"అమ్మా!" అని వెంకట్రావు నిలవటంతో అన్నపూర్ణమ్మగారు "వస్తున్నా," అంటూ వెళ్లింది. అక్కడ అరుణ ఒక్కతే మిగిలిపోయింది.

తనకెవరూ తెలియదు. ఏంచేయాలో తోచనిదానిలా అలాగే కూర్చుండిపోయింది. అరుణకీ శేఖరంమీద చెప్పలేని కోపం వచ్చింది. హాయిగా మీరాతో కణ్ణులు చెప్పకోవీయకుండా ఇక్కడకి లాక్కొచ్చేడు. విసుక్కుంది.

అరుణ ఆ గదిలో ప్రతీ వస్తువును పరీక్షగా చూస్తూ ఓ పదినిముషాలు అలాగే కూర్చుంది.

మూర్తి = గదిలోకి రావటంతో ఉలికిపడి లేచి నిలబడింది. అతని కళ్ళు మెరిసాయి. "మీరొక్కరూ ఇక్కడ కూర్చున్నారా?" అన్నాడతను ఆశ్చర్యంగా.

ఇందాకటినుండి అతని కళ్ళు అరుణకోసం గాలిస్తున్నాయి. అరుణ ఎంతకీ కనిపించక పోయేసరికి శేఖరం ఒక్కడే వచ్చేడనుకొన్నాడు. రాలేదనుకొన్న అరుణ హఠాత్తుగా ఇక్కడ, కనిపించటంతో అతనికి చాలా సంతోషమేసింది.

ఏమనాలో తెలియనిదానిలా చిన్నగా నవ్వి ఊరుకొంది అరుణ.

మూర్తితో ఎవ్వడూ ప్రత్యేకంగా మాట్లాడిందిలేదు అరుణ.

మూర్తి శేఖరంకోసం వచ్చినప్పుడు అరుణ ఎదురుపడి 'శేఖరం వున్నారా?' అని అడిగితే వుంటే వున్నాడని కూర్చోమని లేవప్పుడు లేదని చెప్పి లోపలికి వెళ్లిపోయేది.

మూర్తి అల్మారా దగ్గరకెళ్లి ఏదో తీసుకొంటూ, అన్నాడు, "మీరూ అక్కడకి రండి! ఇక్కడ ఒక్కరూ కూర్చోవడం ఏమిటి? అసలు మీరొచ్చినట్లు పదినావాళ్ళకి తెలుసా?"

తెలుసు అన్నట్లు తలూపి గుమ్మంవరకూ వెళ్లి ఆగిపోయింది అరుణ.

అరుణ తనంత తను ఎవరితోటీ మాట్లాడలేదు. కొద్ది పరిపయం పెరిగిందంటే అరుణ మాట్లాడినట్లు ఎవరూ మాట్లాడలేరేమో! అవతల వాళ్ళ మాటా అదీ నచ్చితేనే పరిపయం పెంచుకొంటుంది.

మూర్తి గదిలోంచి వెళ్తూ అరుణదగ్గర ఆగి "రండి" అన్నాడు.

అరుణ తప్పనిసరిగా వచ్చింది..

అరుణ అలా వచ్చి కూర్చున్న ఆయిదు నిముషాలకి భారతి అరుణని పెతుక్కుంటూ వచ్చి, "ఇక్కడున్నావా! నీకోసం అక్కడంతా వెతికేను. సరే! కూర్చో" అంటూ వచ్చి సంత హడావిడిగానూ వెళ్లిపోయింది.

దాదాపు వచ్చినవాళ్ళంతా వెళ్లిపోయారు. బంధువులు మూలం పదిమందిదాకా వున్నారు. శేఖరం కాస్త విడిగా కనిపిస్తాడేమో వెడదామా అని అడగటానికి ఎదురుచూస్తూ కూర్చుండి అరుణ.

శేఖరానికి అసలు ఇంటికెళ్ళే ర్యాన రేనట్టుంది. మహాకీర్తిగా కుర్చీలో వెనక్కి జార్ల బడి వెంకట్రావుతో కలుగు వెచ్చున్నాడు. ఒక్క మూ రికోనే కాదు, ఈ కుటుంబంలో అందరి తోనూ అనుబంధం వున్నట్లుగావుంది అన్నయ్యకి అనుకోంది.

మూర్తి శేఖరంకోసం వచ్చినప్పుడు చాలా మామూలుగా మాట్లాడేవాడు. ఇప్పుడు అతని మాటలు అప్యాయతని అభిమానాన్ని వ్యక్తపరుస్తోంటే అతని చూపులు అనురాగాన్ని వలికిస్తున్నాయి.

మూర్తి మాట్లాడినప్పుడు అరుణ గ్రహించేది కాదుగాని అరుణంటే మూర్తికి ప్రత్యేక అభిమానం వుంది. అన్నగారికోసం వచ్చినప్పుడు అడిగినదానికి జవాబు చెప్పి తలొంచుకొని వెళ్ళిపోవటమేగాని శ్రద్ధగా ఎప్పుడూ అతన్ని గమనించలేదు. అంత ముఖావంగా వున్న అరుణని మూర్తి ఏం మాట్లాడినదానికి ప్రయత్నించేవాడు కాదు.

మూర్తికి పెళ్ళి సంబంధాలు వస్తున్నాయి. ఆ మధ్య రెండుసార్లు పెళ్ళి చూపులకి పెళ్ళి రావటం జరిగింది. ఆ రెండూ నచ్చలేదు.

తర్వాత అరుణని చూశాక—అరుణంటే ఇష్టం ఏర్పడ్డాకా అతను పెళ్ళి చూపులకి పెళ్ళడం మానుకొన్నాడు. అన్నగారు పెళ్ళిచూపులకి రమ్మన్నప్పుడు నేనప్పుడప్పుడే పెళ్ళిచేసుకోనని చెప్పి చూపులకెళ్ళడం తప్పించుకొంటున్నాడు.

నెలరోజుల క్రితం మాటల్లో తన అభిప్రాయాన్ని తెలిపాడు.

శేఖరానికి అంతక్రితమే ఈ అభిప్రాయం వుంది. తల్లి పూరుసుంచి రాగానే తల్లితో సంప్రదించి అప్పుడు మూర్తిని ఆడుగుదామనుకొంటున్నాడు.

మూర్తి అమాట అడగటంతో అతనికి చాలా సంతోషమేసింది. తల్లికి వెంటనే ఉత్తరం రానేయాలనుకొన్నాడు.

కాని మూర్తి అప్పుడే ఎవరికీ చెప్పిద్దన్నాడు. అతనికి అరుణతో ప్రత్యేకంగా మాట్లాడాలని వుంది. అంత అమాయకంగా—సిగ్గుగా వుండే అరుణని ఎలా మాట్లాడిందాలో—అసలు ఏవిధంగా మాటల్లోకి దించాలో అతనికి అర్థమయేది కాదు.

శేఖరాన్ని అడిగి అల్పంలోంచి అరుణ ఫోటోని తీసుకొన్నాడు - ■ ఫోటో తనకి బాగా నచ్చిందంటూ. శేఖరంకూడా ఏం అభ్యంతరం చెప్పలేదు.

ఓసారి భారతి మూర్తి పెట్టె సర్దుతూ అరుణ ఫోటో చూసింది.

అది వెంకట్రావువరకూ వెళ్ళింది. తమ్ముడు ఇండుకే పెళ్ళిచూపులకి వస్తుకోవటం లేదా అన్న అనుమానం వచ్చింది. తను తమ్ముడికి అడగటంకన్నా భార్యచేతే అడిగిందటం మంచిదనుకొన్న వెంకట్రావు ఆ అమ్మాయి ఎవరో, ఏమిటో తెలుసుకోనే భారం భార్యకే వప్ప గించేడు.

ఇటువంటి విషయాలు తలిదండ్రుల దగ్గర—అన్నగార్లదగ్గరకన్నా వదినలతోనే చనువుగా చెప్తారు మరదులు. మనసులో మాట నూటిగా చెప్పగలుగుతారు కూడా. మాటల్లో భారతి మరదని కడుపుతూనే వుండేది. అఖిరికి ఓసారి ఫోటో గురించి అడిగేసింది.

అసలు సంగతి చెప్పకపోతే ఇంకేమేవో వూహించుకొంటారని మూర్తి అసలు సంగతి చెప్పేశాడు. అతను అరుణతో మాట్లాడే వరకూ ఎంత గుడ్డుగా వుంచాలనుకొన్నాడో అంతా తెలిసింది. ఈ సంగతులేవీ అరుణకి తెలియవు.

అరుణ శేఖరం కూడా బయలుదేరారు.

అన్నపూర్ణమ్మగారూ, భారతీ అరుణని “ఎప్పుడన్నా వస్తూండమ్మా!” అన్నారు.

బిస్టాపు వరకూ మూర్తి వచ్చేడు. బిస్సు ఎక్కుతోంటే ఇంక జాగుండదని, మూర్తితో “వస్తామండీ!” అంది.

అతను కళ్ళతోనే ‘సరే’ అన్నట్లు సమాధానమిచ్చేడు.

బిస్సు దిగి అరుణ శేఖరం నడుస్తున్నారు.

తన పక్కగా కారు అగటంతో ఉలికిపడింది అరుణ.

ఎవరా అని తలెత్తి చూశాడు శేఖరం.

కోటేశ్వరరావుగారు దోరు తెరుచుకొని దిగుతూ, “ఏమిటి శేఖరం! ఎక్కడా జాడలేవు” అన్నారు. అలా అంటూనే అరుణని ఈ అమ్మాయి ఎవరా అన్నట్లు చూశాడు. ఇది గ్రహించిన శేఖరం “మా చెల్లెలు—అరుణ!” అన్నాడు.

ఆయన తేలిగ్గా పూవీరి పీల్చుకొన్నాడు. “ఇన్నాళ్ళు నువ్వు కనపడకపోతే పూరు వెళ్ళే వేమో ననుకొన్నాను” అన్నాడు. శేఖరం ఎదో చెప్పబోయేంతలో మళ్ళీ ఆయనే అన్నాడు. “నిన్న మంగవతి చెప్పేడు. నువ్వు ఊళ్ళోనే ఉన్నావని.”

రావుగారు మొదట పూరెళ్ళి వేమోననుకొన్నాను అనగానే మరేనండీ! ఊళ్ళో లేను అందామనుకొన్నాడు—నయం అన్నాను కాదు అనిపించింది.

“రండీ! ఇక్కడ మాట్లాడుకోవడం ఏమిటి?” అన్నారాయన.

“రేపు కలుస్తాలెండి” అన్నారు శేఖరం.

“పోనీ మీ ఇంటిదగ్గర డ్రాప్ చేస్తాను, ఎక్కండి” వెనక దోరు తెరుస్తూ అన్నారు.

“మా చెల్లెలు బజారు వెళ్ళామంటే ఇలా బయలుదేరేం.”

“సరే అయితే రేపు కలవటం మర్చిపోకు. నాలుగురోజులనించీ నిన్ను కలవాలని—మీ ఇల్లెక్కడో తెలియదు నాకు. ఎక్కడా మీ ఇల్లు?” అడిగాడు.

వెనక్కి చెయి చూపిస్తూ, “ఇక్కడికి దగ్గరేనండీ! రేపు వచ్చి కలుస్తాలెండి” అన్నారు వినయంగా.

“మర్చిపోకు” అని మరోసారి చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు రావుగారు.

“ఎవరన్నయ్యా!” అని అడిగింది అరుణ.

“పంచదార ఫ్యాక్టరీ!”

పక్కమంది అరుణ.

“ఏమిటే!” తెల్లబోయి చూశాడు శేఖరం.

“ఆయనే పంచదార ఫ్యాక్టరీనా?” నవ్వుతూ అంది.

శేఖరానికి నవ్వుచ్చింది. “యజమాని” అన్నారు.

జ్యోతి నెంటర్కి తీసుకెళ్ళి అలా అవమానించాక మళ్ళీ జ్యోతిని చూడలేదు శేఖరం. ఆసలు అప్పటినించీ రావుగారికూడా కలవలేదు. రావుగారి ఆఫీసుకి వెళ్ళాలిగాని ఇంటికెళ్ళడం ఆతనికి అస్సరిష్టంలేదు. జ్యోతిని, మీరానీ తల్చుకొంటేనే అతనికి కంవరంగా వుంది. జ్యోతిని

మాడగానే తనకి కోపం వస్తుంది—అ కోపంలో తనేమంటాడో—ఇలా ఆలోచిస్తున్న శేఖరం ఇందాక అరుణ అడిగినదానికి వరాగ్గా అలా అన్నాడు.

*
మర్నాడు శేఖరం రావుగారింటికి వెళ్ళాలా వద్దా అని చాలాసేపు ఆలోచించేడు. చివరికి వెళ్ళటానికి నిశ్చయించుకొన్నాడు.

ఈ ప్యాక్టరీ సంగతి అబో-ఇబో తేల్చుకొనేవరకూ అతనికి వేరే ఏమీ తోచేలాలేదు.

ఏడాదినుంచీ పూరికే కూర్చోకపోయినా వనంటూ ఏం జరగకపోవటంతో అతనికి స్థిమితం లేకుండా పోయింది

ఇదేదో “ఎస్” అనేస్తే శేఖరాన్ని చేజేతులా వదులుకొన్నట్లే! అంతకన్న తెలివి తక్కువవని మరోటుండదు—ఇలాంటి అవకాశం ఇక జన్మలో దొరకదని కోఁచేశ్వరరావుగారి అభిప్రాయం.

సొంతపూరికి దగ్గరలో వుంది. అన్నివిధాలా అనుకూలంగా వుంటుందని శేఖరం అభి-
లాష! అందుకే అంత ఓరిమి వహిస్తున్నాడు.

శేఖరం ఆఫీసుకు వెళ్ళేసరికి రావుగారు ఎవరితోనో మాట్లాడుతున్నారు.

శేఖరాన్ని వాళ్ళకి—వాళ్ళని శేఖరానికి పరిచయం చేశాడు.

■ వచ్చినవాళ్ళు ఎదో కాలక్షేపానికి వచ్చినట్లుగానే అన్నించింది శేఖరానికి.

కోఁచేశ్వరరావు వాళ్ళని ఓ పావుగంటలో పంపేశాడు.

శేఖరం ఏమాటా అడగటానికి సందు ఇవ్వకుండా ప్రవచనంలో ఎన్ని అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయో వివరంగా చెప్పడం మొదలుపెట్టి, హఠాత్తుగా ప్రసంగం ఆపి, “నడు మనింటికెళ్దాం! ఇక్కడ మాట్లాడుకోవటం ఏమిటి?” అంటూ రేచేడు.

“వనందండి! మరోసారి వస్తాను. మీతో వస్తానని చెప్పానుకదా. నా కోసం చూస్తూంటా రని వచ్చేను” వినయంగా అన్నాడు శేఖరం. వాళ్ళంటి కెళ్ళడం శేఖరానికి ఏమాత్రం ఇష్టం లేదు.

ఆయన తమాషాగా నవ్వుతూ అన్నాడు “పసులు ఎప్పుడుండవు చెప్పు శేఖరం! వాటి చెప్ప చేతల్లో మనం ఇరుక్కోకూడదు, మనం చెప్పినట్లు అవి వుండేట్లుగా చూసుకోవాలి.”

కోఁచేశ్వరరావులాంటి వాళ్ళతో ఇదే చిక్కు! వాళ్ళు ఎదుటివాళ్ళ అభిప్రాయాలుగాని ఇబ్బందులుగాని గ్రహించరు, గుర్తించరు. ఒహవేళ గ్రహించనా గ్రహించనట్లే మనులు కొంటారు.

ఈ ప్యాక్టరీ విషయంలో ఈయన ఇలా కన్నదాట్లు ఎందుకు వేస్తున్నాడో శేఖరానికి సరిగ్గా తెలియదు. ఆయన వ్యాపారంలో తనని కలుపుకోవాలనే అని అతను అనుకుంటున్నాడు. అందుకే అతని స్వభావానికి విరుద్ధంగా ఆయన ‘అవును—కాదు’ అని తేల్చుకుండా ఇన్నిసార్లు తిప్పుతున్నా ఓరిమి వహించి క్రమశుక్తుండా తిరుగుతున్నాడు.

కోఁచేశ్వరరావుగారు, శేఖరం వచ్చేసరికి జ్యోతి—ఇంకా అయిదారుగురు అమ్మాయిలు— దేనికోకాని గట్టిగా నవ్వుకొంటున్నారు.

శేఖరం అడుగు ముందుకి పడనివాడిలా ఆక్కడే నిలబడిపోయాడు. ఆ అమ్మాయిల్లో ఒకమ్మాయి రావుగారూ, శేఖరం రావటం చూసింది. జ్యోతి చేతిమీద చిన్నగా గిల్లుతూ “అడుగో మీ ఎర్ర తేలు” అంది గుసగుసగా.

జోతి—జ్యోతికోబాటు వాళ్ళకి కాస్త ఎడంగా — వరధ్యాన్నంగా ఎవ్వడెప్పుడు ఇక్కడ వుంచి పోతానా బాబూ అనుకొంటూ ముళ్ళమీద కూర్చున్నట్లు కూర్చున్న మీరా ఒకేసారి తిరిక్కివచ్చారు.

మీరా గుమ్మంకేసి చూసింది.

ఈ బృందంలో మీరా వుండా లేదని చూస్తున్న శేఖరం అప్పుడే మీరాకేసి చూశాడు.

చిత్రంగా ఒకరికేసి ఒకరు ఒకేసారి ఎలా చూసుకొన్నారో ఒకేసారి ఇద్దరు మొహాలు తిప్పేసుకొన్నారు.

“జ్యోతి!” అని రావుగారు పిలవటం-జ్యోతి విషయంగా జుద్దిమంతురాలిలా లేచి నిలచుటం కూడా ఒకేసారి జరిగాయి.

జ్యోతి తండ్రి దగ్గరగా వచ్చి, శేఖరానికి నమస్కారం చేసింది.

శేఖరం ఏం మాట్లాడకపోవటం చూసి, రావుగారు ఆతనదో, వరధ్యానంగా వున్నాడనుకొన్నారు.

“రా, శేఖరం!” అని శేఖరాన్ని ఆయన పడక గదిలోకి తీసుకెళ్ళారు.

శేఖరం తప్పనిపరిగా ఆయన వెనకే తలొంచుకొని వెళ్ళాడు.

జ్యోతి ఫ్రెండుకి ఏదో చెప్పి వంపిపోయింది.

మీరా తను ముందే లేచి జ్యోతికి చెప్పి ఇవతలకి వచ్చేసింది.

మీరాకి చాలా చిరాగ్గావుంది. అంతమంది అమ్మాయిల్ని వదిలేసి—తనని అవమానించిన జ్యోతిని వదిలేసి—తనకేసి ఎందుకలా చూస్తాడు? తనేం చేసింది మధ్య! తనసలు ఇక్కడకి రావటం పొరబాటు తన కనలు ఇక్కడకి రావటం ఇష్టమేలేదు. తల్లి కూడా వెళ్ళమనటంతో తన్నునరిగా వచ్చింది.

మీరా, కాంతమ్మ బజారునుండి వస్తోంటే జ్యోతి, బృందం కలిశారు.

మీరాని వాళ్ళింటికి రమ్మని అడిగింది జ్యోతి. మీరాకి వెళ్ళటం ఇష్టంలేక రేపొస్తానని చెప్పి తప్పించుకో జూసింది.

“మీరు వెళ్ళమని చెప్పండి! మీరా వస్తుంది” కాంతమ్మతో అంది జ్యోతి.

మీరా ఎదో చెప్పబోయింది. కాంతమ్మ బాగుండదని “వెళ్ళ మీరా!” అంది.

మీరాకి వాళ్ళతో వెళ్ళక తప్పలేదు. వాళ్ళు వెడుతోంటే “తొందరగా వచ్చేయ్!” అంది కాంతమ్మ వెనకనించి.

తనదో అరుణతో చెప్తుందని ఆతనికి భయం కాబోయి. లేకపోతే అస్తమానూ తన కేసెందుకూ అలా చూస్తాడు? తప్పుచేసి జ్యోతి బాగానే వుంది. అంత వకవకలాది తైతక్కలాడిన జ్యోతి ఫ్రెండు బాగానే వున్నారు. అసలు సంగతేమిటో తెలియకుండా ఆ అల్లుడే వట్టుకున్న నేరానిగాను. కనిపించినప్పుడల్లా ఆ చూపేమిటి!

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

అదివరకు పెళ్ళిమాట ఎత్తేసరికి ఇంతెత్తు ఎగిరివడి, కలిదండ్రులు ఎన్నవిధాల చెప్పినా వాళ్ళమాటలు లెక్కచేయక పెళ్ళిచూపులకొచ్చిన వాళ్ళతో పెంకెగా మాట్లాడిన జ్యోతి ఇప్పుడు శేఖరం గురించి చెప్పినప్పుడు చాలా జుద్దిమంతురాలిలా వివటమే కాకుండా అవరించ చలుచుకొంది.

జ్యోతి

అదివరకు అతన్ని ఎలా మర్యాదపించాలా అని స్లాన్లవేనే జ్యోతి ఇవ్వడు. అతన్ని ఎలా లొంగదీసుకోవాలా అని ఆలోచించని క్షణంలేదు.

శేఖరాన్ని నెంబర్ కి ఆరోజు అలా తీసుకొచ్చినప్పటినించీ జ్యోతిలో చిత్రమైన మార్పు ప్రవేశించింది. దానికి సాయం స్నేహితుల వేళాకోళాలు—తల్లి, దండ్రీ అతని గురించి చెప్పడం జ్యోతిలో చిత్రమైన ఆలోచనలు లేవీ కోర్కెలను పెంచసాగాయి.

జ్యోతి తనే న్యాయంగా టీ, బిస్కెట్లు బ్రేక్ వట్టుకొచ్చింది. జ్యోతి అలా తీసుకు రావటం రావుగార్ని ఎంత సంతోష పర్చిందో అంతకీ రెట్టించుగా శేఖరాన్ని ఆశ్చర్యపరిచింది. “ఇదీ ఒక నటన” అనుకొన్నాడతను.

“అమ్మ లేదామ్మా!” కూతుర్ని అడిగా దాయన!

జ్యోతి ఎదో ఆనందంతో సరోజినీదేవికి శేఖరం వచ్చినట్లు ఎలా తెలిసిందో కాని వచ్చింది. శేఖరాన్ని అప్యాయంగా పలకరించింది.

తల్లి కూర్చున్న సోఫా వెనక్కువచ్చి నిలబడింది జ్యోతి, శేఖరాన్ని వరీక్షగా చూస్తూ.

రావుగారు సరోజినీదేవి కూడా “కూర్చోమ్మా!” అన్నారు. కాని జ్యోతి కూర్చోలేదు. కూర్చుంటే శేఖరాన్ని అంత వరీక్షగా చూడడానికి వీలుండదని ఒకటి తను పూర్తిగా మారిపోయి నట్లు గ్రహించాలని ఒకటి ఈ రెండు కారణాలదృష్ట్యా జ్యోతి కూర్చోలేదు.

వాళ్ళు మాట్లాడుకొంటోంటే వింటూ నిలబడింది.

కోటేశ్వరరావు వ్యాపారంలో సాధకబాధకాల గురించి లాభనష్టాల గురించి తనకి అత్యయంలేవాళ్ళకి చెప్పినంత ఇదిగా చెప్తున్నారు.

ఆయన దగర అదే విశేషం! ఆయనేం చెప్పినా అంతా శ్రద్ధగా వింటారు. అలా వినాలనిపించేలా చెప్పే నేర్పు ఆ భార్యాభర్తల కిద్దరికీ భగవంతుడు వరంలా ప్రసాదించాడేమో!

తను వచ్చిన వని ఈ రోజుకీ సశేషమే అనుకొన్నాడు శేఖరం.

రావుగారు చెప్పిందంతా శ్రద్ధగా, వినయంగా విని, ఊహించి ఆ భార్యాభర్తలద్వారా తలవై తీసుకొని బయటపడ్డాడు శేఖరం.

జ్యోతికేసి కన్నెత్తికూడా చూడకపోవటం జ్యోతితోపాటు రావుగార్ని సరోజినీదేవికూడా ఏమిటోగా అనిపించింది.

జ్యోతి చిన్నబుచ్చుకొన్నట్లుగా ఇవతలకి వచ్చేసింది. కాని ఇంకా పట్టుదల పెరిగింది. ఎలాగయినా అతన్ని తనవాడుగా చేసుకోవాలి! ఆఁ ఈ వింకం ఎన్నాళ్ళు! డబ్బుకి లొంగని వాడు ఈ ప్రపంచంలో ఒక్కడు లేడు. లోకువయిపోతానని భయమేమో! కాస్త బెట్టు చూపిస్తున్నాడు.

చాలా నిర్లక్ష్యంగా అనుకొంది జ్యోతి.

అదివరకు జ్యోతిచేసిన పెంకెతనానికి కొన్నాళ్ళు ఓరిమి వహించాలని భార్యాభర్తలిద్దరూ అనుకొన్నారు.

శేఖరం ఇంటికొచ్చేసరికి ఎవరో వచ్చివున్నారు. కుసుమ స్నేహితులేమో అనుకొన్నాడు శేఖరం. ఈ మధ్య కుసుమకి స్నేహితులు మరీ ఎక్కువయ్యారు.

కుసుమ పిల్లలులేని చింత మరవడానికి క్షణం తీరికలేకుండా ఎక్కడికో అక్కడికి వెళ్ళటమో-ఎవర్నయినా అహ్వనించడమో చేస్తూంటుంది.

అరుణ పెళ్ళిపోతే ఇంచక్క అక్క కూతుర్ని, చెల్లెలు కొడుకుని తెచ్చుకోవచ్చు. అప్పుడు గుమ్మం కదలవలసిన వనేవుండదు. అరుణ ఇక్కడ లేకపోతే శేఖరం అంక రాదు. ఎందుకో తెలియదుగాని శేఖరానికి కొన్ని కొన్ని విషయాలకి భయపడుతుంది కుసుమ. అప్పు డప్పుడు శేఖరం ముందు రాజేంద్ర బుద్ధావతారంలా కనిపిస్తాడు. అలాంటప్పుడు ఆకారణంగా భర్తని విసుక్కుంటుంది. అలా అని రాజేంద్ర తనకి చెప్పకుండా ఏ చిన్నపనిచేసినా సహించ లేదు. విచిత్రమైన మనస్తత్వం కుసుమది. ఒక్కొక్కసారి తనకేం కావాలో తనే తెలుసుకోలేని పరిస్థితుల్లో కొట్టుకొంటూంటుంది.

శేఖరం లోపలకి వెళ్ళేసరికి కుసుమ నవ్వుతూ ఏదో అంటోంది. కుసుమ వక్కన కూర్చున్న అమ్మాయి వళ్ళంతా కదిలిపోయేలా నవ్వుతోంది.

చేతిలో టిఫిన్ ప్లేటు వుంది.

కుసుమే లావంటే కుసుమకి రెట్టింపులావుంది ఆ అమ్మాయి.

వాళ్ళకి ఎదురు సోపాలో అరుణ గద్దంకింద చెయిపెట్టుకుని వాళ్ళకేసి చూస్తూ మౌనంగా కూర్చుంది.

శేఖరం పైకి వెళ్ళబోయాడు.

“ఇదిగో శేఖరం” చాలా ఆప్యాయంగా పిలిచింది కుసుమ.

కొంచెతీసి పరిచయం చేయదు కదా అనుకొన్నాడు.

“ఎమిట”న్నట్లు అక్కడే నిలబడి కొద్దిగా మెదతిప్పి చూశాడు.

“ఇలా రా! మా పిన్ని రాజమండ్రిలో వుందని చెప్పలేదూ! వాళ్ళమ్మాయి సుందరి” అంది.

అలా శేఖరంతో అంటూనే సుందరిని మోచేత్తో పొడిచింది.

సుందరి టిఫిన్ ప్లేటు వక్కన పెట్టి నమస్కారం చేసింది.

శేఖరం అయిష్టంగానే వచ్చి అరుణ వక్కన కూర్చున్నాడు.

శేఖరం బదులు-సుందరి బదులు కుసుమే మాట్లాడేసింది.

శేఖరం ఎలాగూ అట్టే మాట్లాడడవి కుసుమకీ తెలుసు. బడబడళ్ళాడుతూ మాట్లాడే సుందరికూడా మాటా వలుకూ లేకుండా బొమ్మలా కూర్చోవటంతో లోలోపల విసుక్కుంటూ పైకి నవ్వుతూ మాట్లాడేసింది.

కుసుమ అవస్తే శేఖరం గ్రహించేడు. అసలు కుసుమే పనిగట్టుకుని సుందరిని రప్పించి వుంటుందనుకున్నాడు.

శేఖరం మనసులో సంగతి గ్రహించినదానిలా కుసుమ సుందరి ఎందుకొచ్చిందో చెప్పింది. సుందరి స్నేహితురాలి పెళ్ళిట! అసలు సుందరి అమ్మా నాన్నగారూ కూడా రావలసిందేట. కుటుంబానికి ఈ కుటుంబానికి చాలా స్నేహం. కాని, సుందరి అమ్మ గార్కి ఒంట్లో బాగుండలేదు. అందుకని కండ్రి కూడా రాలేదు. సుందరి ఒక్కతే వచ్చింది.

అరుణ కేసి చూశాడు శేఖరం.

మాటా వలుకూ లేకుండా బొమ్మలా కూర్చుంది.

ఇంట్లో ఎవ్వరూ ఇలావుండే అరుణ మీరాని చూస్తూనే అలా పరవశించి పోతుండేం? అసలు ఆ అమ్మాయి గురించి చెప్పన్నప్పుడు కూడా అంతే!

అసలు అడవాళ్ళు నవ్వకూడదు మాట్లాడకూడదు అని కాదు అతని అభిప్రాయం. దేని కయినా ఒక హద్దంటూ వుండాలనేదే అతని వుద్దేశ్యం.

నిజానికి అరుణ ఎక్కడకి కదలదని అప్పుడప్పుడు సత్యమైపోయింది.

మీరా ఇక్కడకి రావటంగాని—మీరా వచ్చినప్పుడు అరుణ అలా వరసకించిపోవటం గాని అతను సహించలేకుండా వున్నాడు.

వాగి వాగి అలసిపోయినట్లుగా కూర్చుండి కుసుమ.

శేఖరం అసలు తన మాటలు వింటున్నాడా అన్న అనుమానం వచ్చింది.

కొంచెం కోపంకూడా వచ్చింది.

తనసలు అలా పదినిమిషాలు కూర్చున్నందుకే ఆశ్చర్యపోతూ లేచి నిలబడ్డాడు శేఖరం.

శేఖరం పైకి వెళ్ళి పోయాడు. అరుణకూడా అన్నగారి వెనకే వెళ్ళిపోయింది.

సుందరి భుజంమీద ఒక్కచేస్తూ, “ఎమిటలా మొద్దులా కూర్చున్నావు. నీకేమని చెప్పేనూ,” అంది కుసుమ.

“బాగుంది: అతనంత నీరియన్ గా కూర్చుంటే.. అమ్మో! నాకు చచ్చేటయం బాబూ!” అంది తక్కువెడల్పు చేసుకొని, గుండెలమీద చెయివేసుకొంటూ.

“అందుకే నువ్వు మాట్లాడించటం! అతను మామూలుగా మాట్లాడేవాడే అయితే అనుకోవటం ఎందుకూ?”

సుందరి టిఫిన్ ప్లేటు చేతిలోకి తీసుకొంటూ “ఏమేం మాటాడాలో చెప్పేయ్! రేపు మాట్లాడేస్తాను” అంది.

“ఏమిటి! అన్నీ రేపే మాట్లాడేస్తావా?” అంది కోపాన్ని అణచుకొంటూ.

“ఊ!” అంది సుందరి గబగబా తల ఊపుతూ, తల ఎత్తకుండానే.

సుందరిని చాచి లెంపకాయ కొట్టాలన్నంత కోపం వచ్చింది కుసుమకి. కాని, ఎలాగో నిగ్రహించుకొని అంది “అబ్బ! ఏమిటి సుందూ! ఇంకా చిన్నవల్లవనుకొంటున్నావా?”

కుసుమ చెప్పింది సుందరికి వినిపించిందో లేదోగాని తలెత్తలేదు—సమాధానం చెప్పలేదు.

ఇంక ఇప్పుడు ఆ గోడతో చెప్పే ఎంతో సుందరితో చెప్పినా అంతే అనుకొంది కుసుమ.

సుందరి నిశ్చింతగా టిఫిను తినసాగింది.

*

*

*

రాత్రి తొమ్మిదిగంటలు దాటినా కుసుమా, సుందరి కబుర్లు తెమిలేలా రేపు. రాజేంద్ర వచ్చి దైనింగ్ టేబుల్ ముందు కుర్చీలో కూర్చుంటూ కుసుమని పిల్చాడు.

కుసుమకన్నా ఘుండు తాయారమ్మ నడుంమీద చేత్తో రాసుకుంటూ వచ్చి, “వడ్డించమంటారా బాబూ!” అంది.

“ఏం అలా వున్నావేం? ఒంటలో బాగుండలేదా?” అని అడిగాడు.

తాయారమ్మ ఏదో చెప్పబోయి కుసుమ రావటంతో ఆగిపోయింది.

కుసుమ “ఏమిటి?” అంది.

“అబ్బే!....ఒంటలో బాగుండలేదా అన్నాను” నెమ్మదిగా అన్నాడు రాజేంద్ర.

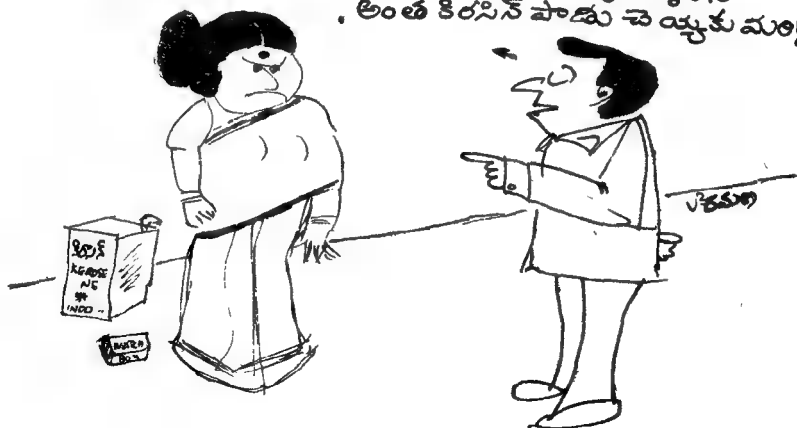
“అవిడకి బాగున్నదెప్పుడు? మీరెండుకు పిల్చారూ అంటున్నాను” విసుగ్గా అంది

కొత్త బడెటొచ్చింది

కిరసిన ధర పెంపు!

నేను చావటం చూసేస్తుంది! కానీ
అంత కిరసిన పాడు చెప్పుకు ము!

కుసుమ. ఇందులో కుసుమకి కోపం రావలసిన విషయం ఏమిందో రాజేంద్రకి అర్థంకాలేదు.
“తొమ్మిదిన్నర అవుతోంది, ఏమిటి అలస్యం” అన్నాడు.

“తొమ్మిదిన్నర పెద్ద పొద్దుపోవటమా!.. శేఖరం వస్తాడేమోనని చూస్తున్నాను.” చివరి
మాట కాస్త శాంతంగానే అంది.

రాజేంద్రతోబాటు తాయారమ్మకూడా కుసుమకేసి ఆశ్చర్యంగా చూసింది. వాళ్లిద్దరిమీదా
కుసుమకి చాలా కోపం వచ్చింది. ఏ కళనుందోగాని ఏమీ అనలేదు.

తాయారమ్మ వడ్డిస్తోంది. సుందరి వచ్చి కూర్చుంది.

ఆసట కుసుమ ఎప్పుడు భోజనానికి ఏలుస్తుందా—ఎప్పుడు తిని హాయిగా పడుకుం
డామా అని ఇండాకటినుండి ఎదురుచూస్తోంది సుందరి.

కుసుమ కూర్చుంటూ తాయారమ్మతో అరుణని ఏల్చుకురమ్మని చెప్పింది.

వాళ్ళ భోజనాలు అవుతోంటే శేఖరం వచ్చేడు.

ఆతను గుమ్మం బయటే నిలబడి తాయారమ్మని మంచిస్లిమ్మని అడిగాడు.

సుందరి గబగబా తిందోంది తలవంచుకొని.

అప్పటికి అరుణ పెరుగు పోసుకొంది.

“కాళ్ళు కడుక్కురా! భోజనం చేద్దవుగాని” అంది కుసుమ.

తను రెండు మూడుసార్లు గుర్తుచేస్తున్నట్లుగా హెచ్చరిస్తేనేగాని తమ్ముడికి అన్నంపెట్టే

ప్రయత్నం చేయని కుసుమ ఈరోజు శేఖరం మీద ఆపేజీ ఒక పోస్టోందేమిటా అని ఆశ్చర్య పోయాడు రాజేంద్ర.

ఇదంతా శేఖరానికి అర్థమయిపోయింది.

కుసుమ ఇంకోసారి చెప్పబోయింది.

అవిదకా శ్రమ కలిగించటం ఇష్టంలేని శేఖరం “నా భోజనం అయింది” అన్నాడు.

శేఖరం చూపులు ‘నీ నటన అంతా నాకు తెలుసులే!’ అన్నట్లు వున్నాయనుకొంది కుసుమ. వెంటనే మొహం తిప్పేసుకొంది.

నిజానికి కుసుమ ఉద్దేశ్యం గ్రహించినా అతనా భావాన్ని చూపుల్లోగాని మాటల్లోగాని వ్యక్తపరచలేదు.

తాయారమ్మ ఇచ్చిన నీళ్ళు తాగి, గ్లాసు కిందపెట్టి అతను వెళ్లిపోయాడు.

సుందరికి వక్క అరుణ గదిలో వేసింది కుసుమ.

తర్వాత అరుణతో అంది: “ఈ పూటకీ నీ గదిలో పడుకుంటుంది. రేపు వక్క గది సరిస్తాను” అరుణ సరే అంది.

కుసుమ కిందకి వెళ్లిపోయింది.

సుందరి ఏదన్నా మాట్లాడుతుందేమోనని—పడుకుంటే బాగుంటుందని కుర్చీలో కూర్చుంది అరుణ. సుందరి మంచంమీద కూర్చుని, “మీరు ఏదన్నా చదువుకొంటారా? చదువుకొంటే చదువుకోండి. నాకు లైటువున్నా ఫర్వాలేదు” అలా అంటూనే ఆవలించి చిటికలు వేస్తూ వక్కమీద ఒరిగిపోయింది. అయిదు నిమిషాలకే గుర్రుపెట్టి నిద్ర పోయింది.

“అబ్బ! ఇంత గుర్రేమిటి!” అనుకొంది అరుణ.

‘ఇంక ఈ రాత్రికి నిద్రపట్టనట్టే’ సుందరివేసి చూసింది. ఈ చెయ్యిటూ ■ చెయ్యిటూ వేసుకొని గుర్రుపెట్టు ఎన్నాళ్ళనుండో నిద్రలేనిదానిలా హాయిగా నిద్రపోతోంది.

అరుణ లేచి వుస్తకం తెచ్చుకొని వచ్చి కూర్చుంది.

అరుణ చదువుకొంటున్నదల్లా ఎవరో పిల్చినట్లయి ఉలికిపడి చూసింది. కాని, ఎవరూ లేరు. తర్వాత అయిదు నిమిషాలకి “నాకు చచ్చే భయం దాబూ!” అని వినిపించింది. మళ్ళీ తలెత్తి చూసింది. మళ్ళీ సుందరి అప్పట్లోగా ఏదో అంది. ‘పలవరింకలు కూడానా! చచ్చానా బాబూ! నిద్రలో లేచి పైటింగు చేయడగదా?’ అరుణ వుస్తకం టేబిల్మీదపెట్టి సుందరినే చూస్తూ కూర్చుంది.

ఓ పదినిమిషాలు అలాగే చూస్తూ కూర్చుంది. తర్వాత లేచి లైటు తీసేసి వచ్చి మంచం మీద కూర్చోబోతూ సుందరి మంచంకేసి చూసింది.

అంతే! ఒక్కంగలోవెళ్ళి చప్పన లైటు వేసింది. అరుణ కాళ్ళలో చిన్నగా వణకు ప్రారంభమయింది. ఇప్పుడు తనతో పైటింగు చేయడం ఖాయం అనుకొంది. సుందరి లేచి నుంచున్నదల్లా అమాంతం మంచంమీద కూలబడింది. కాస్తేపు అటూ, ఇటూ ఏమిదోలా చూసి, పడుకుంది.

అరుణకి కంటిమీద, నిద్రవ్వమాట రాలేదు.

మళ్ళీ వుస్తకం తీసుకునివచ్చి మంచంమీద కూర్చుంది.

ఇక్కడ సుందరి ఏ వేశప్పుడు అమాంతంగా లేచి తనమీద యుద్ధం ప్రారంభిస్తుందోననే భయంతో అరుణకి నిద్రలేదు.

అక్కడ సుందరి పెళ్ళి గొడవ ఎత్తి శేఖరాన్ని ఎలాగయినా ఈ పెళ్ళికి వప్పించమని కుసుమ ఒకటే పోరు. దాంతో రాజేంద్రకి నిద్రలేదు.

“ఈ రోజేగా వచ్చింది! నాలుగు రోజులుపోనీ, చూదాం” అన్నాడు అరుణకి. కుసుమ పడుకోబోతూ భ్రతతో అంది: “సుందరి తన ఫ్రెండు పెళ్ళికి వచ్చిందని చెప్పేను శేఖరానికి. మీరూ అలాగే చెప్పండి.”

“అదేం?” ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు రాజేంద్ర.

“అబ్బ! అన్నీ అక్షరం, అక్షరం విడమర్చి చెప్పాలి—మీరుమాత్రం నేను రప్పించినట్లు చెప్పకండి” విసుక్కుంది.

రాజేంద్ర ఇంకేం అనలేదు. అటు తిరిగి పడుకొన్నాడు.

సుందరి తల్లి ఉత్తరం రాసింది - మీ మరది సంగతి ఆ మధ్య చెప్పావు ఏమైయిందీ అంటూ. కుసుమకి మళ్ళీ ఆశ మొలకెత్తింది. వెంటనే సుందరిని వంపమని రాసింది. వాళ్ళు వెంటనే పంపేరు.

*

*

*

ఉదయం కాఫీల టైముకి శేఖరం ద్రెస్సయి వున్నాడు. కుసుమకి చాలా నిరుత్సాహం కలిగింది. రాత్రి ఎన్నో ఆలోచించుకొంది. తెల్లారి లేస్తూనే సుందరికి ఎన్నో మారిపోసింది.

శేఖరం చాలా హడావిడిగా కాఫీ తాగుతున్నాడు. ఇంకో క్షణం ఇలాగే ఆలోచిస్తూ కూర్చుంటే అతను మెరుపులా మాయం అవగలడమకొన్న కుసుమ, “సాయంత్రం ఏకు వీలుంటుందా శేఖరం” అని అడిగింది.

అతను పూర్తిగా కుసుమకేసి చూడకుండానే “ఏం? ఏమన్నా పనివుందా?” అన్నాడు.

కుసుమ గొంతుక్కి ఏదో అడ్డు పడ్డట్లుంది.

వెంటనే ఏం మాట్లాడలేకపోయింది.

ఇప్పుడు తనని దెప్పడానికి మంచి సమయం శేఖరానికి అనుకొంది.

అతను మామూలుగానే అడిగినా అది కుసుమకి వికృతార్థంగా అనిపించింది. ఏదేనా అవసరం వుంటేనే అడుగుతావు అన్నట్లుగా అర్థం చేసుకొంది.

శేఖరం కుసుమని ఏమిటని మరోసారి అడగలేదు. లేచి నిలబడాడు. ‘హు! ఇతనితో తనకేమిటి! ఇప్పుడు తనదీ అవసరం’ అనుకొని, “సాయంత్రం సుందరికి వూళ్ళో కాస్త చూసిస్తావేమోనని—ఎట్లాండే ఫ్రెండు పెళ్ళి! మళ్ళీ రాజమండ్రి వెళ్ళిపోకుంది. నువ్వు, అరుణ, సుందరి వెడుదురుగాని ...”

కుసుమ మాట పూర్తికాకుండా మధ్యలోనే అన్నాడు శేఖరం “వాళ్ళిద్దరూ పెళ్ళి చూసొస్తారు. అరుణకి తెల్సుగా,”

అరుణ గుండెల్లో రైళ్ళు పరుగెత్తాయి.

సుందరి తన విషయం కాదన్నట్లు తలొంచుకొని కూర్చుంది.

రాజేంద్ర పేపరు ముఖానికి అడ్డంగా పెట్టుకొన్నాడు.

కుసుమ ముఖం నయ్యాపై సంతయింది.

తను చెప్పాల్సింది చెప్పావనుకొన్న శేఖరం వెళ్ళిపోయాడు.

అరుణ అక్కడనుండి వెళ్ళేవరకూ అగి, భర్తమీద గయమని లేచింది కుసుమ.

“నన్నేం చేయమంటావ్; వాడికేమైనా వసుందేమో!” అన్నాడు.

“అయినా మీరు చెప్పి చూద్దానికేం? ఆ పేపరుకే పుస్తా కట్టలేకపోయారా? దాని మీదున్నంత శ్రద్ధ అవగించుతయినా నా మాటమీదా—నే చేసే పనిమీదా లేదు.” రుస రుస లాడుతూ అక్కడనుంచి వెళ్ళిపోయింది. అక్కకి అంత లోపం ఎందుకొచ్చిందో సుందరికి అర్థం కాలేదు.

పొద్దున్నగా వెళ్ళిన శేఖరం రాత్రి పదింటికొచ్చాడు.

రాత్రి ఏడుగంటలయేవరకూ అరుణ గుండెలు పీచు పీచు మంటూనే ఉన్నాయి. సుందరిని తీసుకొని వదిల ఎక్కడ తీసుకెళ్ళమంటుందోనని.

అన్నగారితో కాస్తేపు మాటాడి పైకి వెళ్ళబోతున్న శేఖరంతో కుసుమ అంది “భోజనం చేద్దవుగాని రా” అని,

“అయింది” అనేసి వెళ్ళిపోయాడు శేఖరం.

రాజేంద్ర తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

కుసుమకి భర్తమీద చాలా అసహ్యం కలిగింది. దేనికి కలగజేసుకోడు. తను ఎంతగా శేఖరం మనసు మార్చగలడు.

ఆ రాత్రంతా కొత్త పంథాలో ఆలోచించిన కుసుమ మర్నాడు పొద్దున్న శేఖరంతో అంది; “ఈ రోజు నీ కెలాగయినా తప్పదు శేఖరం! ఎదో నీకు నీలై నంత తిప్పి చూపించాలి.”

“సారీ, వదినా; నాకు వసుంది” అని, షణం అగి అన్నాడు: “నాకు తీరిక లేక కాని—లేకపోతే నాకూ సర్దానే!”

అతనన్న చివరి మాటకి అరుణ, రాజేంద్ర ఆశ్చర్యంగా చూశారు.

కుసుమకి శేఖరం అలా ఎందుకన్నాడో అర్థంకాలేదు. అయినా వూరుకోకుండా అంది “ఆ వస్తేవో రేపు చూసుకో! ఈ రోజుమాత్రం తీసుకెళ్ళు.”

“చెప్పలేను” అన్నాడు పూర్తిగా తలెత్తకుండానే.

సుందరి ఏం మాట్లాడకుండా కూర్చోవటం కుసుమకి చాలా కోపం వచ్చింది. అన్నింటికీ తను ఏడవ్వలసిందే! ఉత్త మొద్దాపతారం. విసుక్కొంది మనసులోనే.

సుందరిని ఊదరబెట్టి అర్థగంటలో తయారయేలా చేసింది.

దాల్లో శేఖరంతో ఏమేం మాట్లాడాలో ఎలా ప్రవర్తించాలో ఒకటికి రెండుసార్లు చెప్పింది. తర్వాత అరుణ దగ్గరకొచ్చి, “నువ్వకూడా వెళ్తావా?” అంది.

అరుణ ఇబ్బందిగా పెట్టింది ముఖం.

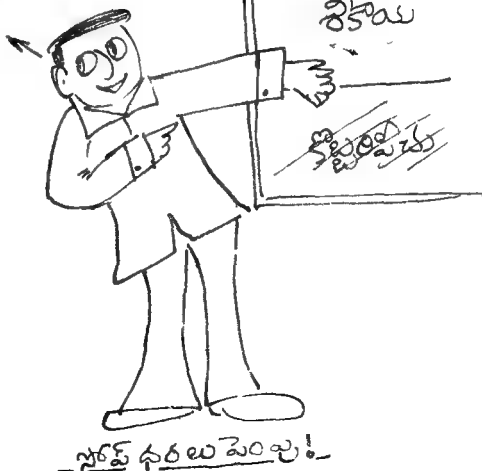
“నీ ఇష్టం! వెళ్లేమాటయితే తొందరగా తెములు. మళ్ళా ఎవరైనా వచ్చేరంటే మీ అన్నయ్య తుర్రుమంటాడు” అంటూ వెళ్ళిపోయింది.

అరుణ తన గదిలోనే కూర్చుంది. అన్నయ్య సుందరిని తీసుకెళ్తాడనుకుంటోంది వదిను. అన్నయ్య తీసుకెళ్ళకపోతే యుద్ధం జరిగేది ఖాయం!

కొమ్మిది అవుతున్నా శేఖరంకోసం వచ్చినవాళ్ళు వెళ్ళలేదు.

కొత్త బడ్జెట్టుచ్చింది

సోఫ్టలథర బుమెరిగిందువల్ల
ఇది అమ్మకు జున్నం! ఎంతగానాల్సో!
మీరూ?

— సోఫ్టలథర బుమెరిగి! —

రాజేంద్ర తను వెళ్లిపోవాలని టిఫిను తీసుకొంటూ, అరుణుని సుందరినీ కూడా తీసుకో
మన్నాడు, వాళ్ళు శేఖరంకోసం చూస్తూంటే.

శేఖరం వచ్చేడు.

సుందరి టిఫిను తినటం మానేసి తలొంచుకొని బుద్ధిమంతురాలిగా కూర్చుంది. ఇది
ఎవరూ అంత గమనించకపోయినా కుసుమ గ్రహించింది. 'ఉత్త మొద్దు మొహం! ఒక
ఉపాయం లేదు, పాడులేదు' విసుక్కుంది.

శేఖరం టిఫిను తినటం పూర్తిచేసి కాఫీ ఇచ్చేరోపలే లేచి నిలబడ్డాడు.

"ఏమిటంత హడావిడి," అంటూ కాఫీ కప్పు అందించింది కుసుమ.

"పదనిముషాల్లో వస్తానని చెప్పాను వాళ్ళకి."

"అయితే—వీళ్ళని తీసుకెళ్ళటం లేదా?"

"ఎవర్నీ!" తలెత్తుతూ అడిగాడు.

కుసుమకి ఒళ్ళు మండింది. "ఎవర్నీమిటి! సుందరినీ అరుణుని తీసుకెళ్తానన
లేదూ?"

"నేనా!" కొద్దిగా కనుబొమలెత్తుతూ అడిగాడు.

"లేకపోతే నేనా?"

"ఏమో! అన్నట్లు గుర్తులేదు. ఒకవేళ అన్నానంటే—అది పొరపాటే!"

కప్పు దేబుల్ మీద పెట్టేసి అన్నగారితో చెప్పి వెళ్లి పోయాడు శేఖరం.

“హం! ఎంత పొగరు!” మనసులోనే వట్టు నూరుకొంది కుసుమ.

ఏం గొడవ జరుగుతుందోనని అరుణ గుండెలు పీచుపీచుమంటున్నాయి.

రాజేంద్ర భార్య వినరణోయే బాజాల్లాంటి మాటలకి నిద్రంగా వున్నవాడిలా వినయంగా రలొంటుకొని కూర్చున్నాడు.

ఇదేమీ వట్టిని నుందరి మహతీరిగ్గా చంటి పిల్లలు ఐన క్రిమీ తిన్నంత తీరిగ్గా కాఫీ నెమ్మదిగా చప్పరిస్తున్నట్లుగా తాగుతోంది.

“ఇప్పుడు చెప్పండి అతడు చేసిన పని బాగుందా?” అంది కుసుమ గద్దిస్తున్నట్లుగా రాజేంద్రని.

“ఏమిటి!” అన్నాడు రాజేంద్ర. భార్య చాలా కోపంగా వున్నప్పుడు అతనికి అన్నలు మాటలు రావు.

“ఏమిటా! ఇప్పుడు జరిగింది మీరేం వినలేదా? నిద్రపోతున్నారా?” కస్తుమంది.

“అబ్బ! ఏమిటో చెప్పరాదూ!” అలా అన్నాడేగాని ఈ ఉగ్రరూపాన్ని ఎలా శాంతింప జేయాలా అని ఓ చెంప ఆలోచిస్తూనే వున్నాడు.

“నిజం చెప్పండి! ఇండాక నేను శేఖరాన్ని అడిగిన విషయం—ఇంతక్రితం నేనూ, శేఖరం మాట్లాడుకొన్న విషయాలూ మీరు వినలేదా? చెప్పండి!” రెట్టిస్తున్నట్లుగా అడిగింది.

రాజేంద్ర బలవంతంగా నవ్వు తెచ్చుకొంటూ అన్నాడు “పొరబాటు చేశాడు మీ నాన్న. నిన్ను “లా” చదివించవలసింది.”

“ఎక్కడ సంపాదించారీ హాస్యం! మీ జోకులు అనక తీరిగ్గా వేద్దురుగాని, కానీ, ముందు నేను అడిగినదానికి జవాబు చెప్పండి.”

“ఏం చెప్పను!” బాగ్ర గోక్కున్నాడు రాజేంద్ర.

“అరుణా! నువ్వు చెప్పు! ఇండాక మీ చిన్నన్నయ్య తీసుకెళ్తాననలేదా?”

అదిరిపడింది అరుణ, ఆ గాలి తనవేపు మళ్ళడంతో.

“చెప్పు, అరుణా! ఇండాక అనలేదా?” రెట్టించింది కుసుమ.

అరుణకి యేం చెప్పాలో తోచలేదు.

అరుణని చూస్తే రాజేంద్రకి జాలేదీంది. కాని, ఇప్పుడు తనేమైనా మండిపడ్తుంది కుసుమ. అందుకని ఇలా అన్నాడు “ఏమన్నాడు అరుణా! చెప్పు—పర్వాలేదు” అనునయంగా అన్నాడు.

“పనుందన్నాడు.....”

“ఇంకేమీ అనలేదా?” ఉరిమిచూస్తూ అడిగింది కుసుమ.

“తీరిక లేక కాని, సరదానే అన్నాడు” విక్కు విక్కుమంటూ చెప్పింది.

“అవున్నే! మీ అన్నయ్యల మాట మాట్లాడక నామాట మాట్లాడుతావా?” అలా అంటూనే నుందరికేసి తిరిగి అంది, “నుందూ! అతను ఇండాక తీసుకెళ్తానన్నట్లు మాట్లాడలేదూ!”

ఏం చెప్తే ఏం ముప్పో అని, నుందరి గబగబా అటూ, ఇటూ గాకుండా బాగ్ర వూపింది. ఈ సందర్భో నింపాడిగా అరుణ, రాజేంద్రా అక్కడనుండి జారుకొన్నారు.

“ఏమే, అనలేదూ!” అంది కుసుమ.

అనలేదన్నట్లు తలవూపింది సుందరి ఈసారి దైర్యంగా.

“అసలు నిన్ననాటి. నీకేమని చెప్పాను? అతను వచ్చినప్పుడు ఏదోవిధంగా కలగ జేసుకొని మాట్లాడుతున్నానా? అసలు సువ్వచ్చాకా అతనితో ఒక్కమాట మాట్లాడావా?” పీర్షంగా కుర్చీలో కూలబడింది.

“ఏం మాట్లాడనక్కర్లే!” బంగమూతి పెట్టి చంటిపిల్లలా అడిగింది.

“ఎన్ని చెప్పినా నీకు ఇండాక ఏంచేశావ్?”

“ఏం చేశాను?”

“టిఫిన్ తింటున్నదానివి హఠాత్తుగా ఎందుకు మానేశావ్?”

“సువ్వేగా చెప్పావ్! తింటూండగా వస్తే మానేయాలని.”

“ఐర్వో!” నెత్తి మొత్తుకొంది కుసుమ. “మానేసి బొమ్మలా కూర్చోమన్నానా? ఏదోఒకటి మాట్లాడొద్దూ!”

“ఏం మాట్లాడను!”

“ఏదో ఒకటి! నమయ సందర్భాలనుబట్టి మాట్లాడాలి. ఇంత ఆలస్యం చేశారేమనో— ఇంతవరకూ మీకోసం చూశామనో. . .”

“ఎవరో వచ్చేరూ మీరు తీసుకోండి అన్నాడు బావ” అమాయకంగా మధ్యలోనే అంది సుందరి.

ఇంక నిగ్రహించుకోలేకపోయింది కుసుమ. కస్సుమని లేచింది.

“ఇంకేమనలేదూ! కనిసం ■ రాజమండ్రిలో కూడా వుండకుండా “బామ్మ బామ్మం”టూ ఆ వల్లటూర్లో వుంటావు, ఇంతకన్న తెలివితేటలు ఎక్కడనించి వస్తాయి. నేను నీకు చెప్పలేను బాబూ! రేపే బండెక్కిస్తాను నిన్ను. ఇంకా నేనేదో సహాయం చేస్తున్నానను కొంటుంది మీ అమ్మ. వని జరగనప్పుడు ఎందుకూ!”

“ఈసారి నువ్వు చెప్పినట్లు చేస్తావక్కర్లే!” వినయంగా అంది.

“నేను చెప్పినట్లే చేస్తావా. . .”

ఇంకా కుసుమ మాట వూరికాకుండానే చేస్తానన్నట్లు బాగ్ర వూపింది.

“బంగారు తల్లీ! ...”

కుసుమ మెచ్చుకొంటోండనుకొన్న సుందరి నవ్వుబోయి, అంతలోనే కుసుమ కళ్ళలో కనిపించిన కఠినత్వం చూసి, అగిపోయింది.

ఆ రోజంతా చాలా కోపంగావుంది కుసుమ.

రాత్రి శేఖరం వచ్చేసరికి అందరూ స్తోహాల్లోనే కూర్చున్నారు. కాని, అంతా నిశ్శబ్దంగా వుంది. ఒకళ్ళతో ఒకళ్ళు మాట్లాడుకొంటున్నట్లు లేదు.

శేఖరం వస్తూనే తల్లి దగ్గరనుండి ఉత్తరం వచ్చిందని చెప్పాడు రాజేంద్రకి. “ఏమని రాసింది! ఎప్పుడొస్తుందట” అని అడిగాడు రాజేంద్ర.

“ఎప్పుడొచ్చేదీ రాయలేదు—దబ్బు సంపాదన రాసింది. ఈరోజే సంపాను.”

‘గొప్పవని చేశావ్’ తన డబ్బు పోయినట్లే విసుక్కుంది కుసుమ.

“గోపాలరావుగారి కలిశావా?” అని అడిగాడు రాజేంద్ర.

అన్నదమ్ములు గోపాలరావుగారి గురించి మాట్లాడుకోసాగారు.

కుసుమ ఓ అర్థగంట ఓపిక వట్టింది. అన్నదమ్ముల కబుర్లు తెమిలేలా కనిపించలేదు.

“ఇంక టోజనాలకి లేస్తారా?” అంది.

“ఆ, ఇదిగో! వస్తున్నాం. పెద్దేయమను” అని తనులేస్తూ, “రారా!” అన్నాడు తమ్ముడితో.

రాజేంద్ర అలా “రారా!” అన్నప్పుడు శేఖరానికి టోజనం అయిందని చెప్పడానికి చాలా ఇబ్బందిగా మొహమాటంగా అనిపిస్తుంది.

శేఖరం బైట హోటల్లో తింటున్నాడని రాజేంద్రకి తెలుసు. “అదేమిట్రా” అని తమ్ముణ్ణి గట్టిగా మందలించలేడతను. తను మందలించినా లాభం లేదని తెలుసతనికి. కుసుమ అభిమానంగా పెట్టదు. అసలా విషయమే వట్టింతుకోదు. అభిమానస్తుడు శేఖరం ఏ చిన్న అవమానాన్ని సహించడని తెలుసు! బైట హోటల్లో తిన్నా ఇంటికొస్తున్నాడంటే అది తనమీది అభిమానం. కుటుంబ గౌరవం కోసమేనని అతనికి తెలుసు! కొన్ని కొన్ని విషయాలు తెలిసినా తెలియనట్లే అతను మసులుకొంటాడు.

పొద్దుట్నుంచీ కోపంగావున్న కుసుమ విసుక్కు అంది “వనిమనిషి అదృష్టవంతురాలు. పూటకీ గిన్నెడన్నం పట్టుకెళ్తోంది.”

వెళ్ళబోతున్న శేఖరం అగి వెనక్కి చూశాడు.

తమ్ముడేదో విసురుగా అంటాడని... అదేం గొడవ అవుతుందోనని ఖంగారుపడ్డ రాజేంద్ర ఎవరికేసీ చూచే ధైర్యం లేనివాడిలా నిలబడిపోయాడు.

అన్నగారి అంతర్యం గ్రహించినవాడిలా శేఖరం, “నాకోసం వంటచేయద్దు—తిన్నపూట చెప్తాను. అనవసరంగా వేస్తు చేసుకోనక్కరలేదుగా” అనేసి వెళ్ళిపోయాడు.

కుసుమ విసురుగా వెళ్ళిపోయింది.

రాజేంద్ర మౌనంగా అనుసరించాడు.

నాలుగురోజులు గడిచిపోయాయి. ఈ నాలుగురోజులూ కుసుమ కోపం తగలేదు. సుందరితో కూడా సరిగ్గా మాట్లాడలేదు. సుందరి “నేను వెళ్ళిపోతానక్కా” అంది. కుసుమ వెంటనే “సరే” అంది. కానీ, అలోజే కుసుమ తల్లి దగ్గరినుండి ఉత్తరం వచ్చింది. “బాబాయ్ ఈ రోజు రేపే బయలుదేరి అక్కడకి వస్తున్నాడు. కుతురిని శేఖరానికి చేసుకోమని అడగడానికి. రాజమండ్రినుండి ఆనందం పిన్ని వుత్తరం రాసింది సుందరి పెళ్ళి విషయం కాస్త చూడమని. వీకూ రాస్తానంది. రాసిందా? సుందరి విషయం నువ్వు కాస్త శ్రద్ధగా వ్యవహరించాలి. మీ పెద్ద బాబాయ్ అసలే చమత్కారి. మాటల్లో ఇట్టే ఎదటివాళ్ళని బుట్టలో వేసేస్తాడు—ఈ వుపకారం పిన్నిచేస్తే సంతోషిస్తుంది. సుందరికి ఏమీ తెలియదని పిన్ని బాగా బెంగపెట్టుకుంది. ఎలా గయినా ఈ పెళ్ళి జరిగేలా చూడు” ఇలాగే ఉత్తరం నిండా చాలా విషయాలు రాసిందావిడ. మేనరికం కాకుండా శేఖరానికి సుందరిని కట్టబెట్టాలని వాళ్ళకి చాలా కాలంనించి వుంది.

ఇంక సుందరిని రాజమండ్రి వంపడం విరమించుకొంది కుసుమ.

(నశేషం)

ననిగొలు అను అష్టాభ్యుదయ కథ

“నందగోకుల బృందావన మురళీమోహన రాధావేణుగోపాల బాలకృష్ణమూర్తికి శని విరగడయింది” అని కృష్ణమూర్తి తాలూకు మిత్రులంతా ఏకకంఠంతో గావుకేకపెట్టారు. అతని కొత్తయింట్లో ప్రవేశించి నివసించిన అర్థ శతదినోత్సవ సందర్భంగా అతనితో ఇప్పించు కున్న టీపారీ ముగించి.

“ఇ త్తకు బిచ్చిల ఆలద్దవ్తో శతదినోత్సవం చేసుకోవాలి ఆశీస్సులా” అన్నాడొక సుబ్బారామయ్య కొంచెం ముక్కుపొడుం పీల్చి ప్రక్కనున్న ఎస్. కె. పి. వామనాపుకి కోపం వచ్చి, “చీ నోర్మయ్! వెధవ శతదినోత్సవం! 25 వారాలని కోరుకోరా” అంటూ అతని పీపు వగలగొచ్చేశాడు.

వెంటనే వామనాపు తాలూకు డొక్క చీరేస్తూ “50 వారాలని అనరా” అంటూ శాసించాడు అంకిరెడ్డి.

“80 వారాలని అంటావా రేదా?” అని అంకిరెడ్డి తోలోలిచేశాడు మావుళ్ళయ్య.

గంగివెరురెత్తిపోయిన భావన్నారాయణ వీళ్ళందరి తలలు బద్దలుకొట్టాలనుకున్నాడు గానీ, వాళ్ళలో ఒక్కడికీ తలకాయ ఉన్నజాడ కనబడక, ఆ ప్రయత్నం విరమించి, గట్టిగా ఓ చుట్ట దమ్ములాగి, గొంతు జీరపోకుండా

సద్దుకుని, “ఈ వెధవ పీనుగుల కూతలకేంటే కృష్ణమూర్తి! నువ్వీ యింట్లో వరమానం దంతో, స్వర్ణసుఖాలనుభవిస్తూ, కాళ్ళతంగా...” అంటుండగానే ఒకచెయ్యి వచ్చి అతని పీక నులిమెయ్యసాగింది మరి మాట రానీకుండా.

అందరూ గుడ్డవ్వగించి చూశారు.

ఆ చెయ్యి ఆ యింటి భామండుగారిది!

“ఉండడానికి పీలేదు అని పూ రిచేస్తావేదా” అంటూ ఇంకొక గట్టిగా నులిమేస్తున్నాడు భామండు.

‘అలాగే అంటాను’ అనే భావంతో అతని కళ్ళు సజ్జచేసిన తర్వాత ఆ చెయ్యి పట్టు వదిలింది.

భావన్నారాయణకు మాటలోచ్చాయి మళ్ళీ! భామండుతో చేసుకున్న ఒప్పందం ప్రకారం అదే మాటనేశాడు.

భామండుగారు శాంతించి, “నా కిబ్బంది రేనంతకాలం సుఖసంతోషాలకు లోటుతేకుండా ఉండు కృష్ణమూర్తి” అంటూ ఆశీర్వదించారు.

కృష్ణమూర్తి కృతజ్ఞుడై, వరి ‘థాంక్స్’ అనే మాటలతో సరిపెట్టడానికి మనసొప్పక, “మీరుకోరిన తక్షణం, మీకుగాని, మీ పల్ల ఆర్థరహితుడైన మరొకరికిగానీ ఇల్లు ఖాళీచేసి ఇవ్వగలవాడను. ఇది నా సమ్మతిని వాగేసి

ఇచ్చిన ప్రామిసరీ నోటిమాట. ఇట్లు కృష్ణ మూర్తి" అన్నాడు హుషారుగా.

మిత్రబృందం చప్పట్లదర గొటేసింది.

భామందు వారితోబాటు తనచేతులు కలిపాడు.

"కూర్చోండి బాబూ! టిఫిన్ చేద్దురగాని" అన్నాడు కృష్ణమూర్తి.

"నా వల్ల కాదు నాయనా" అన్నాడు భామందు.

"ఒక్కటంటే ఒక్కనీవు" ప్రాదేయ వడ్డాడు కృష్ణమూర్తి.

"అమ్మమ్మ! షుగర్ కంప్లెయింట్."

"కాస్త కారబూంది?"

"బాడోయ్! గ్యాస్ట్ బ్రతులు."

"కాస్త వంచదారలేని టీ?"

"వద్దనాయనా పైత్యం! మీ కళ్ళముందే దోక్కుంటాను."

"పోనీ మీకు జబ్బుచేయని వస్తువేదో చెప్పండి. నిముషంలో రెడీ చేయిస్తాను" అంటూ చిటికెశాడు కృష్ణమూర్తి.

"నాకు జబ్బుచెయ్యని వస్తువు డబ్బు నాయనా! ఎంతయినా హరించుకోగలను. ఇవాళ ఒకటో తారీకుగదా! నా అద్దె నాకు తినిపించేస్తే హాయిగా త్రేస్తుకుంటూ వెళ్తాను" అన్నాడు భామందు చిర్నవ్యుతో.

ముసలాడి సెన్స్ అవ హ్యూమర్ని కృష్ణమూర్తితోబాటు మిత్రులంతా మెచ్చుకున్నారు.

కృష్ణమూర్తి పెంటనే అద్దె చెలింపాడు.

"సుఖభవ" అని ఆశీర్వాదిస్తూ "అబ్బాయిలూ! చూడండి! ఇది మీతోబాటు నాకూ సంతోష సమయమే! కాబట్టి మీరంతా "కలసిరాని కాలం" నీనిమా చూడాలనుకుంటే, మన హాల్లోనే ఆద్వోండి కాబట్టి, ఉచితంగా చూసే ఏర్పాటు చేస్తాను" అన్నాడు భామందు.

"తై భామందురికి తై! భామందుగారు జిందాబాద్" అంటూ ఓంఠపెట్టేరంతా.

"సరే! నేను మేనేజరికి పోస్ట్ చేస్తాను, బయల్దేరండి" అన్నాడు భామందు.

కృష్ణమూర్తి భార్యను తలుపు మూసుకుని జాగ్రత్తగా పుండమని చెప్పి స్నేహితులతో

నీనిమాకి బయలదేరాడు.

ఇంటిగుమ్మం దిగగానే అతని పోరనువైపు వున్న కాంపౌండ్ వాలుమీద ఓ కాకివారి గోల మొదలైంది.

"ఇదేమిటే నీయమ్మ కడుపుమాడ. చుట్టాలెవరయినా ముట్టడించజోతున్నారా?" అనడిగాడు కృష్ణమూర్తి.

కాకిగోల మానలేదు.

"మా తగారా?" గుండెలు దడదడ కొట్టుకుంటుండగా అడిగాడు.

"కాకా" అంటుండేగాని ఎగిరి గంతెయ్యలేదు కాకి.

కృష్ణమూర్తికి దడ తగ్గిపోయింది. దైర్యం వచ్చేసింది. జ్ఞాపకమున్నంతవరకూ ప్రతిచుట్టం పేరుపెట్టి అడిగాడు.

కాకి ప్రవర్తనలో మార్పేమీలేదు.

కృష్ణమూర్తికిమీ తోచక, కాకి శనిగాడి వాహనం గదా! ఒకవేళ వాడేమైనా వస్తున్నాడేమోనని అనుమానం కలిగి మాటే నిలదీసి అడిగాడు.

ఎగిరి గంటేసింది కాకి—కాని ఎగిరిపోలేదు; కాకా మానలేదు.

అంతా నవ్వుకో సాగారు.

భామందుగారికి కాకి ప్రవర్తనకు కోపంవచ్చి "ఇంకా ఎవడాస్తున్నాడే నీ మొగుడు ఆషాఢ భూతిగాడు?" అనడిగాడు.

ఈసారి కాకి ఎగిరి గంటేసి మరీ యెగిరిపోయింది.

"నీ యింటికో శనిగాడు, నా యింటికో ఆషాఢభూతి వస్తారటయ్యా కృష్ణమూర్తి! ఎందుకయినా మంచిది ఓ పోలీసు రిపోర్టు యిద్దామా?" అంటూ జోకేశాడు భామందు.

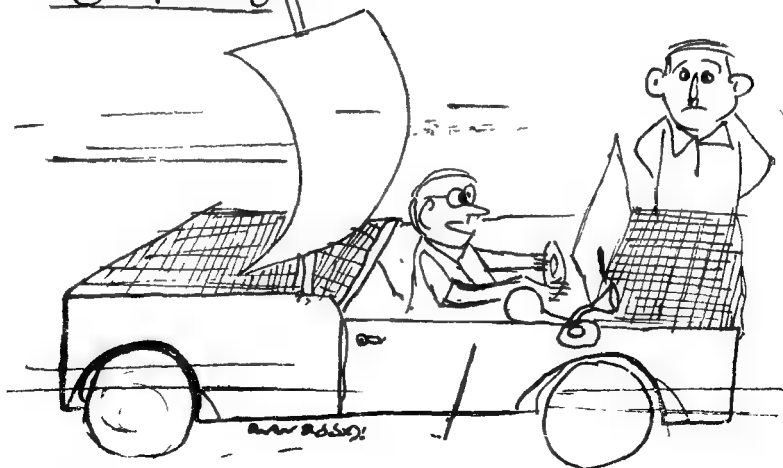
"మీరావని చెయ్యండి. నేను మాత్రం తెలాగిపేకంచేస్తాను" అన్నాడు కృష్ణమూర్తి.

"ఏదీసెట్లున్నాయి మన జోకులు. సరే పదండి! నీనిమాకి రైసువుతోంది" అంటూ తరిమేశాడు భామందు.

* * *

సుమారు ఆరు నెలలక్రితం కృష్ణమూర్తి హైదరాబాద్ నుంచి మద్రాసు ట్రాన్స్మిషరయి

పెట్రోల్ ధర పెంపు

వచ్చాడు ఉద్యోగరీత్యా.

వచ్చేక్షతం తొలిగా 350 రూపాయలే కావడంవల అదే చవగదా అని పాతమాంబళం లోనే నివసించిచడం మొదలుపెట్టాడు. ఇప్పు టికి నాలుగిళ్ళు మారి అయిదో ఇల్లన్నమాట!

అదేం ఖర్చుమో ఏ ఇంట్లో ప్రవేశించినా ప్రాణానికి నష్టం లేకపోయింది. ఎక్కడా నెలా పదిహేను రోజులకన్నా ఎక్కువ వుండే లేకపోయాడు.

మొదటి ఇల్లు : అన్ని సౌకర్యాలూ బావుం డేవిగాని మిద్దెమీద ఉండేవాళ్ళు ప్రాణభయం తెచ్చిపెట్టేరు. వీళ్ళ నెతిమీదెక్కి సిందో, కారమో, సాంబారుబొందో కొనేస్తుండేవారు రాత్రి పది గంటల్నుంచీ కింద వీళ్ళ పడగది. పైన వాళ్ళ రోలూ రోకలీ: నష్టంగా గుర్రు పెట్టే చాన్సు లేకపోక కప్పువగిరి మీదకూరి చస్తామేమోనని భయం పట్టుకుంది. ఈ విష యాన్ని ఇంటావిడకు ఎంతో నమ్రతగా విన్న వింతుకున్నాడు.

"దానికి నన్నేం చేయమంటావు నాయనా! నువ్వు నీ భార్యకూడా రెండు పోర్లనులూ

చూసుకున్నారుగదా! పై పోర్లనయితే వీళ్ళు చేదేసుకోడం కష్టమని నువ్వేగా కింద పోర్లన తీసుకొన్నావు. నీ తర్వాత వచ్చినవాళ్ళేగదా పైవాళ్ళు. వాళ్ళు వీళ్ళకాద భరిస్తున్నారు. నువ్వు రోలూ రోకలీబాద భరించు" అంటూ తీర్చిచ్చిందావిడ. కిక్కురుమనకుండా వెళ్ళి పోయాడు కృష్ణమూర్తి.

రెండ్రోజులు తిరక్కుండానే ఇల్లు ఖాళీ చేసేశాడు.

రెండో ఇల్లు : అరు సంసారాలుగల చిన్న సత్రంలాటి ఇల్లు. ఉద్యోగంలేని సినిమా అసి నెంటు డై రెక్టర్లు, వంటలుచేసుకు బతికేవాడూ, బిట్టలకొట్టు గుమాస్తా, శివావిష్ణు కోవెలముందు జంధ్యాలమ్ముకొనే బ్రాహ్మణ్డూ, చెబుకింద జోస్యంచెప్పేవాడూ కాపురం వుండేవాళ్ళు తలవొక గదితోనూ! ఒక్క కృష్ణమూర్తి పోర్లనే పెద్దది. దానికి రెండుగదులున్నాయి.

ఉదయం లేవగానే కృష్ణమూర్తి భార్య తలుపు తెరిస్తే ఎదురుగా కనబడేవి ఒక కూర- అడవాళ్ళది! అనగా పైన చెప్పబడిన మొగ పురుపుల భార్యలది! ఒకరిచేతిలో గిన్నె, ఒకరి

చేతిలో గరిట, ఒకరిచేతిలో స్కాల్—ఇలా తల వొక అయిదం. కాఫీపొదుము, వంచదార, బియ్యం, నూనె, మిరపకాయలు వాళ్ళక్కావలసిన వస్తువులు-అప్పుగానే.

తీరా ఇ నే “ఈ జన్మలో మీ ఋణం దీర్చుకోలేమండీ” అనిమనస్ఫూర్తిగా కృతజ్ఞత వెలిబుచ్చేవారు. అదే మాటమీద నిలబడేవారు కూడా!

మరి దానకర్ణుడనిపించుకోవడం కష్టమని వెంచి యిల్లా ఖాళీ చేశాడు నెల తిరక్కుండనే.

మూడో యింట్లో పట్టుకోడానికి వీలేని లంగా బాడీల దొంగలు. నాలుగో ఇంట్లో- కృష్ణమూర్తిని ఇంటివారి కుక్క కరిచింది. ఆ విషయంలో వీళ్ళకి వాళ్ళకి పొర యుద్ధమైన సందర్భంలో కృష్ణమూర్తి భార్య ఇంటా విడముక్కు కొరికేసింది. తక్కువతంగా 24 గంటల్లో ఆ యిల్లా ఖాళీ చేశాడు.

* * *

కృష్ణమూర్తి నినిమా నుంచి ఇంటికి తిరి

గొచ్చేసరికి రాత్రి పదిగంటలైంది. ముందు గదిలో ఒక 22 ఏళ్ళ అయిదున్నర అడుగుల మొగళా లీ ఒకటి చాపమీద పడుకుని గట్టిగా గుర్రు పెట్టోంది.

ఖానీయ చేనేవాడిలాగా మాసిపోయిన గళ్ళలుంగీ, గారడీ సాయిబా మీసంలాటి మీసం, దుమ్ము కొట్టుకుపోయిన తల, చామన చాయగా ఉన్నాడు. చటుక్కున ఇందాకటి కాకి జ్ఞాపకం వచ్చింది.

“ఎవరబ్బా వీడు?” అనుకుంటూ వంట యింట్లో ప్రవేశించాడు. భార్య కమల చారులో తిరగమూత పెడుతోంది.

“ఎవరోయ్ కాల్తీ? మీ బ్రదర్?” అనడిగాడు.

“అతను చెప్పిన మాటలు నిజమైతే అలాటివాడే!” అంది కమల.

“ఎ పూరు?”

“బందరట.”

“ఎ పేట?”

“కొజ్జిలి పేటట.”

“కొజ్జిలి పేట?”

“మరే! గుణుపూడి పిచ్చమ్మగారి కొడుకటగా?”

“కా. ఓ హో హో హో! అదా విషయం! పిచ్చమ్మగారంటే మా మేరమామ భార్యకి అక్కగారులే! ఎప్పుడయినా నేను వాళ్ళ పూరు వెళ్తే చాలా ప్రేమగా చూసేది.

భలే మంచిది. ‘మాంచి’ అంటే ఇంతా అంతా ‘మాంచి’ కాదు. అవిడ హిస్టరీ చెప్పనూ పాపం.. తెల్లగా వుంటుంది. ముద్దపప్పు భలేగా వండుతుందిలే. పొట్టిగా వుంటుంది. అయితే ఏం? నినిమా పొటలదర కొట్టేస్తుంది. జాట్లు చీలమండల దాకా వుంటుంది. యమస్వీడుగా నడుస్తుంది. చక్రాలాటి కళ్ళు- శనివారం శనివారా భజన చేస్తుంది.

కమల గుడ్లప్పగింది చూస్తోంది యీ తలాతోకా లేని వాగుడేమిటా? అని!

అది కనిపెట్టాడు కృష్ణమూర్తి.

“అలా చూస్తావేమిటోయ్? నే చెప్పే

దబదమనా: ఇంకా చెప్పా
చూడు... " అంటుండగానే—

"నమస్కారం శ్రీశ్రీశ్రీ
భావగారూ" అంటూ వచ్చి
స్వాస్థ్యంగవడిండా కొత్తా లీ:
కప్పుని తొక్కొస్తట్టదిరి
పడ్డాడు కృష్ణమూర్తి. అంత
లోనే తమాయించుకుని, "భలే
వారివి: లేవయ్యా!" అంటూ
లేవడిసి, "ఇదిగో: ఇలాటి నమ
స్కారాలూ గిమస్కారాలూ
మనకివచ్చవ్. ఇప్పుడేచెప్తున్నా:
మళ్ళీ నమస్కారంపెటావా?
పెద్దవాణి నేనూ పిళ్ళ నమ
స్కారం పెట్టేస్తా: దెబ్బతో
పికాయుక్షిణం కలుగుతుంది
జాగ్రత్త" అంటూ హెచ్చరిం
చాడు.

నోట మాటరాక అలాగే
చూస్తుండిపోయాడా కా లీ.

"కూర్చో" అన్నాడు కృష్ణ
మూర్తి.

కూర్చుంది కా లీ.

"చూడు: పి హిసరీ, జాగ్రపి
అంతా నాకు తెలిసిపోయింది.
ఇక్కడంతా జేమం. అక్క
డంతా జేమమేనా?" అన్నాడు
కృష్ణమూర్తి.

"అయి: జేమమేనంది."

అందా కా లీ.

"మీ నాన్నగారేం చేస్తున్నారు?"

"అయన పోయారంటి" దిగులుగాచెప్పాడు
కా లీ.

"మరంతా కులాసేనంటావేమయ్యా మైల
తలురు చెప్పి"

"అయనపోయి నాలుగేళ్ళయిందంటి."

"ఓహోహో: అయితే మైల వెళ్ళిపోయిం
చస్తున్నాట: హఠీకందొలెన్నెన్."

"థాంక్స్."

"ఇంతకీ నీ పేరు?"

"గుర్నారం."

"ప్రతి?"

"ఇంకా ఏం రేదంటి: దానికోసమే ఇంట
ర్యూకి ఇక్కడి కొచ్చాను. రేపే ఇంటిర్యూకి:
హోటల్లో ఓగే క్విలేక...." అంటూ చేతులు
నలుపుకున్నాడు గుర్నారం.

"భలేవాడవయ్యా: ఈ కాస్త బాగ్యం
కోసం మళ్ళీ హోటల్కు సత్రాలూ ఎందుకూ
ఇక్కడే వుండు. ఇక్కడే ఖోంచెయ్యి."

“హిహిహి.. పర్వాలేదండీ. భోజనం హోటల్లో చేస్తారెండి!”

“మొహమాట పడావేమయ్యా? నాన్నెన్నో అలాటివేసి పెట్టుకోకు. ఇది నీ సొంత యిల్లుగా భావించుకో. తెల్పించా?”

“అ లా . గే...నం . డి...”

“కమలా! నీ బ్రదరు; జాగ్రత్తగా చూసోక్కో! ఏ లోటూ రాగూడదు; వత్తించేయ్ ఇద్దరికీ” అంటూ అర్ధరేళాడు కృష్ణమూర్తి.

ఇద్దరూ బోంచేశారు.

కృష్ణమూర్తి సిగరెట్ కొల్పబోతూ “సిగరెట్ కాలుస్తావుటయ్యా?” అనడిగాడు గుర్నాధాన్ని.

“అబ్బె వద్దండి” అంటూ సిగ్వద్దాడు గుర్నాధం.

కృష్ణమూర్తి కర్ణమెంది. కాలుస్తాడుగానీ భయమో, సిగ్గో, మొహమోటమో పడుతున్నాడని.

“అబ్బాయ్! సిగరెట్ కాల్చడం పెద్ద వేరమేం కాదు. నిన్నెవరూ జెయిల్లో పెట్టరు. కాల్చు” అంటూ ఒక సిగరెట్ అందించాడు.

గుర్నాధం మూడు గుక్కల్లో ఊడి పారేశాడు.

తర్వాత కబుర్లూ ఈ కబుర్లూ మాట్లాడుకుని పడుకోడానికి నిశ్చయించుకున్నారు. గుర్నాధానికి ముందు గదిలో పడక ఏర్పాటు చేసింది కమల. దాని తర్వాత గదిలో కృష్ణమూర్తి, కమల షేజర్ ఫాన్ పెట్టుకు వడుకున్నారు.

మద్రాసు మహానగరంలో పాతమాంబలానికి ప్రత్యేకమైన స్థానం వుంది. ప్రశస్తమైన దోమరిక్కడ విరివిగా ఉత్పత్తియగును. దోమతెలుగానీ, ఫాస్టగానీ లేకుండా నిద్ర పోవడం చాలా కష్టం.

రెండూ లేని కారణాన గుర్నాధానికదే కష్టమెచ్చి పడింది. దీనికే తోడు బాత్ రూం తెళ్ళివలసి వచ్చింది. గబగబా వెళ్ళి కృష్ణమూర్తి రూం తలుపు తట్టాడు.

చేయబోయే ‘మన్మథ ప్రణానికి’ ‘విఘ్న

కర్తర పూజ’ చేసుకుంటున్న ఆ దంపతులదిరి వడి లేచారు.

“ఇదేం ఖర్చరా దేవుడా?” అని మనసులో అనుకుంటూనే తలుపు తీశాడు కృష్ణమూర్తి.

“బావగారూ! దోమలు నన్ను తినేస్తున్నాయండీ! నిద్ర వద్దండలేదు. ఒక్క సిగరెట్ ఇస్తారా?” అనడిగాడు.

ఇచ్చాడు కృష్ణమూర్తి మౌనంగా.

అది వెలిగించుకుని బాత్ రూమ్ తెళ్ళాడు గుర్నాధం.

దంపతులు ఒకళ్ళ నొకళ్ళు చూసుకుంటూ నవ్వా లేని ఏడాదేని పరిస్థితిలో వద్దారు.

గుర్నాధం తిరిగొచ్చి, ఇద్దరి మధ్యా తిష్ట వేసి, “దోమలు-వానివలన బాధలు” అనే అంశం మీద ఉపన్యాసం మొదలెట్టేడు. మధ్య మధ్య కృష్ణమూర్తి రగ్గర సిగరెట్ లాక్కుంటూ.

చివరో దోమలబాధా నివారణోపాయాలు కొన్ని ఏకరువు పెట్టాడు. వాటిలో వంటికి కిరసనాయిలు రానుకు పడుకోడం అనే ఉపాయం కూడా వుంది.

దోమల బాధకన్నా గుర్నాధం బాధెక్కువయింది దంపతులకి.

“పోనీ కా స కిరసనాయిలు రానుకు పడుకుంటావేమిటి?” అనడిగాడు కృష్ణమూర్తి.

“అబ్బెబ్బే! అది నా వంటికి ఎలర్జి అండీ! తెల్లారేసరికి ఒళ్ళంతా దద్దురొచ్చేస్తాయి. మళ్ళీ డాక్టర్ల ఖర్చూ, మందుల ఖర్చూ! నాకు చీబిర్ ఫానిచ్చేసి, మీరు కిరసనాయిలు వాడుకోండి” అంటూ ఫాన్ వట్టుకుపోయి హాయిగా పెట్టుకు పడుకున్నాడు గుర్నాధం.

దంపతులు కిరసనాయిలు రానుకుని ఆ వాసన భరించలేక రెండుసార్లు దోక్కుని, నిద్రపట్టక ఎల్లాగో తెల్లారారు. ముందు స్నానం చేసేగాని కాలకృత్యాలు కూడా తీర్చుకోలేకపోయారు పాపం!

ఉదయం కాసే తాగాక కా స వచారి దుకాణానికి వెళ్ళి ముప్పింది కమల-కృష్ణమూర్తికి.

కొత్త బజ్జెట్టుచ్చింది

వంటగ్యాస్ ధర పెంపు!

ఇక నీవు గ్యాస్ కొట్టుటం మానేయాలి!
గ్యాస్ ధర పెరిగిందట!

“నేనూ వసాను బావగారూ!” అంటూ వెంటబడ్డారు గుర్నాధం.

నరుకులు తీసుకుని, కాకాలో రాసుకోమని చెప్పి, బయల్దేరడోతుండగా “ఒక్క వక్క పొడి పొట్టం ఇయ్యి బాబూ!” అన్నాడు గుర్నాధం కొట్టువాడితో.

వాడిచ్చాడు.

గుర్నాధం డబ్బివ్వాని తేబులో చెయ్యి పెట్టాడు.

“ఛ ఛ: నువ్వెందుకయ్యా ఇవ్వడం? కాకాలో రాసుకుంటావే! ఇంకేమైనా కావాలంటే తీసుకో!” అన్నాడు దరాగా.

అంతే—ఒక హాయిరాయిల్ నీసా, దువ్వెన, రేజర్ సెట్టు, బ్రేళ్ళకట్ట, పొడరు డబ్బా, రెండు సిగరెట్ ప్యాకెట్లు తీసేసుకున్నాడు గుర్నాధం.

కృష్ణమూర్తి గూబదిరిపోయింది. కాని చేసేదేముంది? మర్యాద, ఆత్మగౌరవం ముఖ్యం గదా.

* * *

గుర్నాధం ఇంటర్వ్యూకి వెళ్ళే టైమైంది.

“బావగారూ! ఒక్క జత లాగూ చొక్కాయంటే యిసారా! ఇంటర్వ్యూ నుంచి వచ్చి మళ్ళీ ఇచ్చేస్తాను” అన్నాడు గుర్నాధం.

కృష్ణమూర్తి “అలాగే” అంటూ అరిమరా తేరిచాడు దిగులుగా. గుర్నాధం తన చొక్కావలసిన మేలైన గుడ్డలు తనే ఎంచుకున్నాడు. పైపెచ్చు కృష్ణమూర్తి కొత్త బూట్లు కూడా కొడుక్కెళ్ళాడు. కృష్ణమూర్తి నగ్న కాలిదై అవీసు తెళ్ళారి పొచ్చింది.

కమల ఆతన్ని చూసి నవ్వుకుంది.

గుర్నాధం ఇంటర్వ్యూ అయ్యేసరికి పాయంత్రం 4 గంటలైంది. తిరిగి వస్తూ దారిలో పార్కు-కెళ్ళాడు. అయిదారు గంటలయ్యిందీ కాళ్ళ బూట్లలోనే కాపురం చెయ్యడం వల్ల నేడెక్కిపోయాయి. గబ గబా బూట్లు విడిచి, కాళ్ళకు చరగాలి తగులుతుంటే “అమ్మయ్య” అనుకున్నాడు. ఇంతలో ఆతని కంటికి నీటి కుండీ ఒకటి కనిపించింది.

వెంటనే బూట్లు మోసుకుంటూ అక్కడి

తెల్లి, వాటిని కిందవదేసి, తన పాదాలు నీటిలో దిగేసి, కుండి గట్టుమీద కూర్చుని సిగరెట్ కాలుస్తూ అనందపరవశుడయ్యాడు.

కాసేపడ్తో రెండుకుక్కలు దెబ్బలాడు కుంటున్న అరుపులు విని వెనక్కి తిరిగిచూసేడు. ఒక కొత్తబూటుకోసం ■ దెబ్బలాట! గభాల్ని కిందికి చూశాడు. ఒకబూటే వుంది. గుండె దడదడ లాడింది. అయినా బోలెడంత కోపం వచ్చేసింది. క్రిందిబూటు చంకలో పెట్టుకొని, చిన్నప్పడు వాళ్ళమ్మమ్మగారి ఊళ్ళో గొడ్డకాటి బుడ్డాళ్ళ దగ్గర నేర్చుకున్న ముద్దయినబూతులు తిడుతూ రాళ్ళుపుచ్చుకుని కుక్కలవెంట బడ్డాడు. ఒకటి పారిపోయిందిగాని, రెండోది మాత్రం బూటు నోటకరచుకుని అటాయిటూ పరిగెత్తి పార్కుకు కంచెగా వేసిన ముళ్ళతీగల నందులోంచి దూరి బజార్నువడించి, గుర్నాదం కూడా అవేశంతో అదేపనికి పూనుకోవడం వల లాగూ చొక్కాలు ముళ్ళతీగలకు వట్టు కొని వర్తన చిరిగాయి. అయినా అదేమీ పట్టించుకోకుండా కుక్కవేట సాగించాడు నిండు బజార్లో! ఈవేలి ఫలితంగా ఒక కాంగ్రెసు జెండా కారూ, మరో జనతాజెండా కారూ ప్రేమతో ముద్దెట్టుకున్నాయి. పరమ ఏష్టా గరిష్ఠుడైన బ్రాహ్మణుడొకడు చెప్పలు కుట్టు కుంటున్న హరిజనుడిమీద వడి ఆపాఠ్యంగా కాచిరించుకున్నాడు. ఒక సాహెబు హిందూ దేవుళ్ళ పటాలమేల పాపుముందు సాష్టాంగ వడ్డాడు. ఒక రొయ్యలబుట్ట మరో చింతచిగురు కుప్పమీద బోరావడింది. పత్రికలో వంటలూ వార్తలూ రాసే లాపుపాటి లతాదేవి కూర గాయలు పాపుమీదవటి గుమ్మటి కాయల్ని పప్పుచేసింది, పాపువాణ్ణి పచ్చడి చేసింది.

గుర్నాదం రొట్టెవిరిగి నేతిలో పడింది. అతను మురిక్కలవోలో వడ్డాడు. వెదకబోయిన తీగ కాళ్ళకు తగలింది. చిరిగిన బూటు చేతికి తగిలింది.

విజయలక్ష్మి సమేతుడై ఇంటికి నడిచాడు.

* * *

గుర్నాదం చెప్పిన వృత్తాంతం విన్న కృష్ణ

మూర్తికి “నవ్వు, ఏడ్పు, కోపం” అనే త్రిసాలలో దేన్నుభినయించాలో తెలియలేదు. మర్యాద అత్యగరవం అనేవి అన్ని రసాల్ని మింగేళాయి.

కమల మాత్రం కించిత్తుకోసాన్నభినయించి “సరే! అయిందేదో అయింది! బజార్తెల్లి ■ బూటు బాగుచేయించి మూలబెట్టు” అంది— గుర్నాదాని కదే కాసే అన్నట్టు.

“అలాగే అక్కగారూ!” అని గుర్నాదం బాత్ రూంలో జొరబడి, పాంపుసీసా ఖాళీచేసి తలంటు పోసుకుని, మురికి గుడ్డలకి పూర్తి బాప్ సోపు వట్టించి, తన లాగూ చొక్కాలు తొడుక్కుని, డబ్బులడిగి తీసుకుని, బూటు పుచ్చుకుని బజారు బయల్దేరాడు. వెళ్ళేప్పడు కృష్ణమూర్తి సైకిల్ కనబడింది.

“సైకిలేమకెక్కా బావగారూ!” అంటూ ముచ్చటవడ్డాడు.

కృష్ణమూర్తి మౌనంగా అతనివేపు అర్థం లేని చూపాకటి విసిరాడు.

“మానం అర్థాంగికారం” అని తెలిసిన గుర్నాదం సైకిలేసుకుని రూమ్నున్నెళ్ళిపోయేడు.

బూట్ల రిపేర్ షాపుముందు సైకిలు నిలబెట్టి, లోపలికెళ్ళి అర్జంటుగా బాగుచేస్తేగని వీల్లేదన్నాడు. వాడు చార్జెస్ ఎక్కువచెప్పాడు. అయినా సరేనని వాడిపీకలమీద కూర్చున్నాడు.

వాడు రిపేరు చేసిచ్చేసరికి పూర్తిగా చీకటి పడిపోయింది. రిపేరయిన బూటుచూసుకుని సంతృప్తిచెంది, డబ్బులిద్దామని పాంటుజేబిలో చెయ్యిపెడితే డబ్బులేదుగాని, జేబులో పెద చిలిమాత్రం వుంది. పోయిన డబ్బునూ, చిల్లిగల పాంటుకూ అసోతర శతనామావళి చదివి, “డబ్బు రేపిస్తాను, బూటిచ్చెయ్య”మని రిపేరర్ ని బ్రతిమాలాడు. వాడు వీల్లేదు పొమ్మన్నాడు.

మనసులో వాడ్నొక పదిబూతులు తిటుకుని బయటకొచ్చాడు సైకిల్ దగ్గరకు. దానిరైల్ మాయమైంది.

తనకిచ్చి కష్టాలు ఒకేరోజున తెచ్చిపెట్టి నందుకు తన ఇష్టదైవానికి సహస్రనామావళి

చదువుతూ, నైకిలెక్కి ఇంటికి బయలదేరాడు. ఒక ఫలాంగయిన వెళ్ళకముందే పోలీసొకడు వట్టుకున్నాడు. పేరూ అద్రసూ చెప్పమన్నాడు. బందల్లోలాగ తెలుగులో డబాయిచబోయాడు. లాభంలేక పోయింది. ఇంగ్లీషులో బతిమాల బోయాడు. భాష కుదలేదు. ఇహ గత్యంతరం లేక కృష్ణమూర్తి పేరూ అద్రసూ చెప్పాడు. (వేరే దురుద్దేశమేమీలేదు. కృష్ణమూర్తి ఇక్కడి వాడేగదా! కాస్త ఇన్ ఫ్లూయన్స్ వుండి వుంటుంది. కేసులోంచి తేలిగ్గా బయటపడగలడు అనే నమ్మకం పాపం!)

పోలీసు వివరాలు రాసుకుని, మర్నాడు పొదున్నే 7 గంటలకలా నైదాపేట కోర్టుకు రమ్మని ఆర్డరేసి పోయాడు.

మళ్ళీ నైకిలెక్కుకుండా కాళ్ళిడ్చుకుంటూ వచ్చి ద్వితీయ వృత్తాంతం చెప్పాడు దంపతు లకి.

“సారీ బావగారూ! సారీ అక్కయ్యగారూ” అని కళ్ళవెంట నీళ్లు కూడా పెట్టుకున్నాడు.

క్షమించి పూర్కొడంకన్నా వాళ్లేమీ చేయలేకపోయారు.

కృష్ణమూర్తి స్వయంగా వెళ్ళి బాటు విడిపించుకొచ్చాడు.

మర్నాడు పుదయమే కోరు వెళ్ళాడు.

“ఎన్న రాత్రి 7 గంటల వేళ నైకిలుకు లైటు లేకుండా తొక్కావా?” అనడిగాడు మేజిస్ట్రేటు.

“ఎస్ సార్!” అన్నాడు గిట్టిగా.

“నీ పుద్యోగం?”

“ఎ బి సి డి కంపెనీలో కర్కు..”

“రెండు రూపాయలు ఫైను..”

“ఎక్స్యూజ్ మీ సార్!... ఇంకెప్పుడూ” అని ప్రాదేయపడబోయాడు కృష్ణమూర్తి.

“నాన్నెన్నో 4 రూపాయలు” అన్నాడు కోపంతో మేజిస్ట్రేటు.

చచ్చినట్టు కట్టి బయటపడ్డాడు క్రిష్ణ మూర్తి.

* * *

ఇంటి ఖామందు వరండాలో కూర్చుని

అప్పుడే వచ్చిన ‘హిందూ’ పేపరు తిరగేస్తున్నాడు. “నమస్కారమండీ” అనేమాట విని తలెత్తి చూశాడు.

గుర్నాధం ఇకిలిస్తూ నిలబడి వున్నాడు.

“ఎవరు బాబూ నువ్వు?” అడిగాడు ఖామందు.

గుర్నాధం తన వివరాలన్నీ చెప్పేసి, “ఉద్యోగమేదన్నా ఇప్పించండి సార్! మీకు పుణ్యముంటుంది” అన్నాడు.

“నేనేం యిప్పించగలన్నాయనా? ఈ పేపర్లో ఉద్యోగానికి చాలా ప్రకటనలు వస్తూంటాయి. చూసి అప్లయ్ చెయ్యి! వది రాళ్లు విసిరితే ఒక్కటయినా తగలకపోతుందా?” అంటూ పేపరండించాడు ఖామందు.

గుర్నాధం బైతాయించి ఉద్యోగప్రకటనలు వెదకడం మొదలు వెచ్చేడు.

“ఒరే రాజీగా!” అని ఇంట్లోకి చూస్తూ పిల్చాడు ఖామందు.

“ఇదిగో వస్తున్నా దాడీ!” అంటూ ఒక ఆడగొంతు వినబడి, వెంటనే ఒక విగ్రహం కూడా ప్రవేశించింది కాఫీ గ్లాసుతో.

గుర్నాధం తలెత్తి చూశాడు.

18 ఏళ్ళ కన్యవిగ్రహం! పువ్వుల యంగీ కట్టుకుని, గళ్ళ స్టాక్ తొడుక్కుని పొట్టి జుట్టు విరబోసుకుని వుంది. మెళ్ళో ముత్యాల హారం. ఆ పిల్లకూడా గుర్నాధంవంకే కళ్ళార్పకుండా చూస్తూ నిలబడిపోయింది. ఖామందు ఆమె చేతుల్లో గ్లాసుండుకుని “అలా చూస్తా వేరా లమ్మికొడకా! అతను మనవాడేలేవే! మన కృష్ణమూర్తి బావమరది!... మరోగ్లాసుడు కాఫీ వట్టా వంచదారవేసి” అన్నాడు కూతురితో.

“అలాగే దాడీ” అంటూ లోపలికెళ్ళిందా పిల్ల.

“మా అమ్మాయయ్యా గుర్నాధం! పేరు రాజేశ్వరి. బి. ఏ చదువుతోంది. లేకలేక పుట్టిన ఒక్కగానొక్క పిల్లకావడంవల్ల దాన్ని మొగాడిలాగే పెంచుతూ, కొడుకులులేని కొరక తీర్చుకుంటున్నా నన్నమాట” అన్నాడు ఖామందు.

“బావుందండీ: చాలా బావుంది: ‘లక్ష్మీ కొడక’ అని విలపడం మరి ముద్దుగా వుంది. “తొత్తుకొడక” అనే మాటకూడా త్రైచేసి చూడండి మోతగా వుంటుంది” అంటూనవ్వాడు గుర్నాధం.

“పిచ్చాడా: ఆమాట వదిలి పెడనటయ్యా: అదేకాదు: ‘గాడిద కొడక’ అనికూడా విలు సూటాను. ఇవి కాదుగానీ, మరేదయినా కొత్తమాట సూచించు” అన్నాడు ఖామండు.

“ఆ రో చిం చి చెప్తానండి” అన్నాడు గుర్నాధం.

ఇంతలో రాజేశ్వరి వచ్చి, గుర్నాధానికి కాపీయిస్తూ “ఏ పూరండి మీది?” అనడిగింది.

“బందరండి” అన్నాడు గుర్నాధం.

“హబ్బ! బందరా!....దాడి....నాకు బంద రడ్డూలు తినాలనిపిస్తోంది” అంది చొల్లకార్పు టోకూ.

“ఛ: గాడికొడకా: ఇప్పటికేప్పుడు బంద ర దెక్కెక్కించొస్తాయి” అని ముద్దుగా మంద లించాడు ఖామండు.

“పోనైంది పాపం: పాప ముచ్చట వడ్డా వుంది. కావాలంటే నేనుచేసి పెద్దాను” అన్నాడు గుర్నాధం.

ఖామండు అదిరివ్వాడా దాశ్చర్యంతో.

“ఏమిటి? నీకు పిండివంటల్లోకూడా ప్రవేశ ముందా?”

“ఓ యన: పిండివంటలు, పెళ్ళివంటలు, తద్దినం వంటలు—ఏవయినా సరే: బస్తీమే సవాల!” అన్నాడు గుర్నాధం మీసం మెలి పెడుతూ.

“ఒర్రీ అసాధ్యం కూల: శుభం: మరి బందరు లడ్డూలతో మొదలుపెట్టు నీ కార్య క్రమం” అన్నాడు ఖామండు.

“అలాగేనండీ: పాపకేం కావాలో అదలా చేసి పెడతాను....ఓకే?” అంటూ రాజేశ్వరి వంక చూశాడు.

“థాంక్యూ” అంటూ రాజేశ్వరి అతన్ని మనసులో మెచ్చేసుకుంది.

అప్పటివరకూ రోపల నిలబడి వింటున్న

ఖామండు భార్య పార్వతి గుమ్మంలోంచి తల బయటపెట్టి భర్తతో “రాబోయే తద్దినం కాస్త గట్టెక్కించమని చెప్పండవనితో” అంది.

“మీ తద్దినం గురించి మీరేం భయపడ కండమ్మా! నేనున్నానుగా” అభయ హస్తం చూపించాడు గుర్నాధం.

అక్కణ్ణుంచి పస్లు చకచక జరిగాయి.

సాయంత్రానికి బందరు లడ్డు తయారయ్యాయి.

ఖామండు కృష్ణమూర్తిని, అతని భార్యనీ కూడా ఆహ్వానించాడు. గుర్నాధమే అందరికీ లడ్డు ప్లీట్తో పెట్టిచ్చాడు—(ఖామండుకి తప్ప) అద్భుతంగా కుదిరియి లడ్డు. తొటలేసుకు తింటూ గుర్నాధం పనితనాన్ని తెగపొగడ్డం మొదలెటారందరూ.

కృష్ణమూర్తికి చిన్న జోక్ వెయ్యాలని పించింది.

“ఏమోయ్ గుర్నాధం: ఇల్లు కట్టుకోవా లనుకుంటున్నాం: గృహప్రవేశానికి సువ్యవస్థ కుండా రావాలి. కాస్త వంటాగింటా” అంటూ సాగడిశాడు.

“అమ్మమ్మ: అదేంమాట బావగారూ: అసలు మీ యింటికి మొదట ఎవరు పెట్టేదే నేను” అన్నాడు గుర్నాధం.

“ఆ చేత్తోనే మా అమ్మాయి పెళ్ళికూడ కాస్త వెళ్ళమార్పు నాయనా: బాగా మనంగా చేద్దామనుకుంటున్నాం” అంది ఖామండు భార్య పార్వతమ్మ.

“అదేం మాటండీ: అసలు నేను లేకుండా మీ అమ్మాయి పెళ్ళి జరగడమే?” అన్నాడు గుర్నాధం నవ్వుతూ.

అంతా గొలుమని నవ్వారు.

రాజేశ్వరి మళ్ళీ నాలుగు లడ్డు పెట్టించుకు తింది.

కూతురు తృప్తిగా తినడంచూసి ఖామండు గారి కానందమయింది.

“ఏరా తొత్తుకొడకా: ఇవాళ లడ్డయ్యాయి: రేపేమిటి?” అనడిగాడు కూతుర్ని.

“రేపా:....రేపూ....ఇవాళివి వంచదారతో

కొత్త బడెట్టొచ్చింది

ముదిబొగాకు ధర అగ్గింపు!
సిగరెట్లు ధరలు పెంపు!

సిగరెట్లు మామెసి బొగాకు
వాడొంటం మెదలెట్టా
నోయ్!

- చిట్టె -

చేశారుగా . రేపు బెలంతో . . బెలంతో మీ
యిష్టమొచ్చినది చేసేయ్యండి గుర్నాధంగారూ”
అంది రాజేశ్వరి గుడ్డుతిప్పతూ.

“ఓయస్! చూడండి మన తదానా” అన్నాడు
గుర్నాధం.

పారి ముగిసింది.

అక్కణ్ణించి గుర్నాధం కార్యక్రమం ఒక
రకంగా ఏర్పాటయింది. పొద్దున్నే కృష్ణమూర్తి
ఇంట్లో కాఫీ తాగడం—భామందు గారింటిలో
పేపర్లో ఉద్యోగ ప్రకటనలు చూడడం—కృష్ణ
మూర్తి కాలాలో పోసుకవరూ, (కొత్త యిప్పి
దొరుకుతాయి మరోపైసా అదనంగా) తెల్ల
కాగితాలూ తెచ్చుకుని అప్లికేషన్లు పెట్టడం—
మధ్యాహ్నం భోంచేసి నిద్రపోవడం— గంట
లకు లేచి టిఫిన్ కాఫీలాగించడం — కారేజీ
నుంచి రాజేశ్వరి రాగానే వాళ్ళింట్లో జొరబడి
బాతాఫానీ, కారంబోర్లు, మాగజైన్లు వగైరా
లతో కాలక్షేపం—రాత్రి 9 గంటలకు భోజనం.

తర్వాత ఫాన్లో నిద్ర. శని ఆదివారాలలో
భామందు గారింట్లో సిండివంటలు చేయటం
వారి ప్రశంసలు పొందడం—

ఒకనాడు కృష్ణమూర్తి భార్య విడిచిన చీరె
దండెంమీదనుంచి కింద పడి పోయింది.
గుర్నాధం సిగరెట్లు కాలస్తూ అసికేషన్లు
రాస్తున్నాడు. సిగరెట్ చివరకీ వచ్చింది. దాన్ని
ఎటు విసిరేస్తున్నాడోకూడా తెలియకుండా విసి
రాడు. అది చీరమీదపడి తగల బెట్టింది.

కమల భారతీ చెప్పుకుతుళ్ళుకుళ్ళు ఏడ్చింది.
అతనామెను శంతంగా వుండమని ఓదార్చాడు.
మరోనాడు ట్యూబ్ లైటు వెలగలేదు.
దాన్ని మళ్ళీ వెలిగిద్దామనే ప్రయత్నంలో వగల
గొట్టేశాడు గుర్నాధం.

“చేతకాని పనుల మీ కెందుకయ్యా?” అని
మాత్రం మందలించగలిగాడు కృష్ణమూర్తి. —
ఇంకోనాడు హాయిరాయిల్ చేతికొక వంతు
కుంటుండగా కొంత క్రింద ఒలికిపోయింది.

ఒలికిపోయినదాన్ని తుడిచేయడం మర్చి పోయాడు గుర్నాధం. కుక్క వంటింట్లో తొరబడిందనే హడావిడిలో పరుగెత్తి కాలు హాయిరాయిల్ మీదవేసి జారిపడి చట్ట విరగ గొట్టుకుంది కమల! దాంతో, వాపులూ, తీపులూ వైద్యాలూ....

కాకాకొట్లో రెక్క మొక్కుబడి జుట్టులా పెరిగిపోతోంది.

కృష్ణమూర్తి దంపతులకీ కనిగాణి భరించడం చాలా కష్టమయిపోతోంది. వెళ్ళిపోమన్న చెప్పలేదు. గట్టిగా తిట్టలేదు. ఏమీ తోచక మొదట్లో చూపించిన అప్యాయత తగ్గించి ముఖావంగా వుండసాగారు. కాని గుర్నాధం మాత్రం అడిగయినా సరే తన కోరికలు నెరవేర్చుకుంటున్నాడు. వాళ్ళకి తోపల మరింత మండిపోతోంది.

ఖామందుకీ, పార్వతికికూడా రోజులు గడుస్తున్నకొద్దీ గుర్నాధం పెద్ద తలనొప్పిగా తయారయ్యాడు. పరీక్షలు దగ్గరకొస్తున్నా రాజేశ్వరి చదువుకు నామం పెట్టేసి గుర్నాధంతో కాలక్షేపం చేసేది. కూతుర్ని మందలించి చూశారు. లాభం లేకపోయింది. చూసిచూసి ఒకరోజు గుర్నాధాన్ని పికారుకు విల్చుకుపోయి “బాబూ! అమ్మాయి పరీక్షలు దగ్గరకొస్తున్నాయి. ఇప్పుట్నుంచే చదవకపోతే లాభంలేదు. సితో కాలక్షేపం చెయ్యకుండా బాగా చదివి మంచి మార్కులు తెచ్చుకోమని బుద్ధిచెప్పు నాయనా” అంటూ బ్రతిమాలాడు ఖామందు. అంటే తనని వాళ్ళంటికీ రావద్దని చెప్తున్నాడని అర్థమయింది గుర్నాధానికి.

“అలాగే సారీ! తప్పకుండా చెప్తాను” అని ఒప్పేసుకుని, రాజేశ్వరితో ఆ మాట చెప్పేసాడు ఇష్టంలేకపోయినా.

బలవంతంగా చదవడం మొదలు పెట్టింది రాజేశ్వరి.

గుర్నాధం సాయంకాలం బజారు పికార్లు మొదలు పెట్టాడు.

నాలుగు రోజులు గడిచాక ఒక రోజురాత్రి 8 గంటలకు రాజేశ్వరి పరుపు కింద నాలుగు

మాగజెను కనబడాయి పార్వతమ్మకు. తీసి చూసింది. అసహ్యమైన బొమ్మలూ, అంత కన్నా అసహ్యమైన భాష:

రాజేశ్వరికి తెలియకుండా భర్తను పిల్చి చూపించింది. ఆయన మనస్సు తెలికినట్లయింది. భార్యను వంటింట్లోకి వంసి, రాజేశ్వరిని పిల్చి నిగదీసి అడిగితే గుర్నాధం ఇచ్చాడని చెప్పింది. ఉగ్రుడై పోయాడు.

కృష్ణమూర్తి వడక్కుర్చీలో వదుకుని, దూలాలు చూస్తూ ఈ గుర్నాధంగాద్దెలా వదిలింతుకోవాలి అని ఆలోచిస్తున్నాడు.

ఖామందు హడావిడిగా వచ్చారు “కృష్ణమూర్తీ! మీ చుట్టమేడి?” అంటూ.

“ఏక్కడికో” వెళ్ళినట్లున్నాడంటి, ఏం?” అన్నాడు కృష్ణమూర్తి.

“ఏమిటి బాబాయిగారూ?” అంటూ వచ్చింది కమల.

ఆడదాని ఎడలు తన బాధ వెళ్ళబోసుకుని అల్లరైపోవడం యిష్టంలేక “ఏం లేదమ్మా” అని, కృష్ణమూర్తిని చూసి “కాస్త డాబామీది కెల్లాం రావయ్యా” అంటూ పిల్చికెళ్ళాడు.

డాబా మీద ఖామందు తన బాధంతా వెళ్ళబోసుకుని “నువ్వు వెంటనే మీ వాడ్ని తరిమేస్తావా లేక వాడ్ని చావగొట్టమంటావా?” అనడిగాడు.

కృష్ణమూర్తికి భయం వేసింది. “బాబ్బాబ్బ! ఆ వని మాత్రం చెయ్యకండి. మా చుట్టాల దగ్గర నా పరుపు పోతుంది. ఎలాగో రేపు రాత్రి సర్కార్లో వాడ్ని వంపించేసాగా! నా మాట నమ్మండి! ఒట్టు” అని ప్రమాణం చేశాడు కృష్ణమూర్తి.

ఖామందుకీ నమ్మకం చిక్కాక శాంతించి, “అబ్బబ్బ! ఈ మీద ఎంత తొందరగా వదిలే అంత తొందరగా తిరుపతి వెళ్ళొద్దామని విస్తోందయ్యా” అన్నాడు.

కృష్ణమూర్తి వెంటనే గుర్నాధంవల్ల తనక్కలిగిన బాధలన్నీ వివరంగా చెప్పి, “మీకే కాదు! నాక్కూడా అలాగే అనిపిస్తోంది. ఇద్దరం కలిసే పెద్దాంలెండి. రండి

పోదాం" అన్నాడు కృష్ణమూర్తి.

ఇద్దరూ దాదా దిగిపోయారు.

దాదామీద ఒక గోడ వక్కగా నిలబడి వీళ్ళ సంభాషణంతా విన్న గుర్నాధం ఒక నిట్టూర్పు విడిచి కల వంటించాడు.

తెలారింది.

గుర్నాధం ద్రెస్సు వేసుకుని, సంచి చేతో వట్టుకుని "బావగారూ! నేను వెళ్ళాస్తా" అన్నాడు కృష్ణమూర్తితో.

కృష్ణమూర్తి కన కళ్ళనీ చెవుల్నీ తానే నమ్మలేకపోయాడు. అక్కరంగా 'అ' అని నోరు తెరిచి అలాగే వుండిపోయాడు.

"ఏమిటి? అప్పుడే?" అంటూ వచ్చింది కమల.

"అవునక్కయ్యగారూ! వెళ్ళాలి. ఎన్నాళ్ళనీ మిమ్మల్నిబ్బంది పెట్టనూ! ఇహ ఇక్కడ వుడ్వోగం దొరకదు. అక్కడే ఏదయినా చ్రై చేస్తా" అన్నాడు గుర్నాధం.

"ధ ధ: మాకేం యిబ్బందయ్యో:....ఐనా ఇప్పుడేనూ! రాత్రి సర్కారుకు వెళ్ళచ్చుగా" అన్నాడు కృష్ణమూర్తి మనసులో ఆనందంతో ఉక్కిరిబిక్కిరవుతుండగా.

"ఇంకా రాత్రిరాకా ఎందుకూ! ఇప్పుడు జనతా ఎక్కానంటే రాత్రి కింటికి చేరుకుంటాను" అన్నాడు గుర్నాధం.

"సరే అలా అయితే! కుభం! వెళ్ళిరా" అంటూ గుర్నాధంతోబాటు వీటిలోకొచ్చి "మరి నే వుంటా! అప్పుడప్పుడూ వస్తాండు, ఉత్తరాలు రాస్తాండా" అన్నాడు కృష్ణమూర్తి మాటవరసకి.

"అలాగే అలాగే" అంటూ గుర్నాధం వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ తర్వాత వచ్చిన శనివారమే రెండు దంపతులూ తిరవతెళ్ళి మొక్కు తీర్పు కొచ్చాయి.

మూడు నెలలు గిర్రన తిరిగాయి.

భామండు కృష్ణమూర్తి దగ్గరకు గుండెలు బాదుకుంటూ వచ్చాడు—

"నాకొంప మునిగిపోయింది కృష్ణమూర్తి" అంటూ.

కృష్ణమూర్తికంతా అయోమయం. "ఏమైందంటే?" అన్నాడు.

"నా వరువు ప్రతిష్ఠ మంటగలిసిపోయాయి. ఇంక నేను తలెత్తుకు తిరగలేను. ఏ నుయ్యో గొయ్యో చూసుకోవలసిందే" అంటూ గొల్ల నేడ్చాడు భామండు.

"మీరు పూరికి అదైర్యపడకండి బాబూ! ఏం జరిగిందో చెప్పండి" అన్నాడు కృష్ణమూర్తి ఓదార్పుతూ.

"మా రాణిగారు కడుపుతో వున్నాడు నాయనోయ్."

కృష్ణమూర్తి పాక్ తిన్నాడు. ఒక్క నిమిషం అలాగే వుండిపోయి,

"ఎవరట?" అనడిగాడు రహస్యంగా.

"ఇంకెవ్వరు? ఆ దిక్కుమాలిన ముండా కొడుకు....మీ బావమరిది గుర్నాథంగాడేట" మళ్ళి ఏడుపు.

కృష్ణమూర్తికి మరో పాక్.

"వాడు వెళ్ళిపోయాడు గదంటే! మళ్ళి ఎప్పుడొచ్చాట్ట?"

"మనం తిరవతెళ్ళిన రోజునే తగలదాట్ట తండ్రి! పరిశీలు గదాని మా రాణిగార్ని వదిలి పెట్టి వెళ్ళాం. లేకపోతే ఇంకమాయక్యం జరిగేది కాదు నాయనోయ్" అంటూ మళ్ళి రాగాలు పెట్టాడు.

కృష్ణమూర్తికి బాధ కలిగింది. గుర్నాధం గాడ్ని చిత్రవధ చెయ్యాలనిపించింది. అంత లోనే భామండుని చూస్తే జాలేసింది—కాస్త అలోచించాడు.

"బాబూ! అదైర్యపడకండి. మనం వాళ్ళ పూరు వెళ్ళాం. మనమ్మాయిని చేసుకోమని బ్రిటిషుల్యాం. ఇంతకన్నా మరో గత్యంతరం లేదు మనకి. ఏమంటారు?" అన్నాడు కృష్ణమూర్తి.

"నీ ఇష్టం నాయనా! నా మానం, మర్యాదా నా బిడ్డ బ్రితుకూ ఎలా కాపాడతావో నీదే భారం" అంటూ చేతులెత్తి దణ్ణం పెట్టాడు భామండు.

వెంటనే ఇద్దరూ ఖండరు ప్రయాణమై వెళ్ళారు.

గుర్నాధం బందల్లో లేడు; హైదరాబాద్ లో ఏదో హోటల్లో సర్వరుగా ఉంటున్నాడని గుర్నాధం తల్లి విచిత్రము చెప్పింది. అద్ర సీచ్చింది. కృష్ణమూర్తి ద్వారా విషయమంతా విని బాధపడి కొడుకుని తిట్టిపోసింది. వాడి కాళ్ళూ చేతులు విరగొట్టయినానరే పెళ్ళి జరిపించమంది.

కృష్ణమూర్తి, ఖామందూ హైదరాబాద్ లో గుర్నాధాన్ని కలిశారు. కాళ్ళూ గడ్డమూ పట్టుకుని అతి దీనంగా బ్రతిమాలి, బహు కష్టం మీద పెళ్ళికి వచ్చినవారు—అయితే ఒక్క షరతు.

ఖామందుగారు తన యావదా నీనీ పెళ్ళికి ముందే గుర్నాధం పేర వ్రాసేయాలి.

ఒప్పుకున్న ప్రకారం ఖామందు షరతును పాటించారు.

పెళ్ళి ఏ గుట్టా బయటపడకుండానే బ్రహ్మాండంగా మద్రాసులో జరిగింది—

■ మర్నాడు ఖామందు కృష్ణమూర్తి దగ్గర

కొచ్చి “నాయనా కృష్ణమూర్తి! నువ్వు వారం రోజుల్లో నీ పోర్నను ఖాళీచేసెయ్యాలి” అన్నాడు.

కృష్ణమూర్తి అదిరిపోయాడు. అనుకోని పిడుగు: “అదేమిటండీ?” అన్నాడు దీనంగా.

“ఏం చెయ్యమంటావు నాయనా! మా అల్లుడు మాలో కలిసి వుండట్ట. నీ పోర్నను లోనే విడిగా కాపురం పెట్టుకుంటాట్ట! లేక పోతే కంటి క్కనబడకుండా పోతానంటున్నాడు” అన్నారు ఖామందు.

కృష్ణమూర్తి బిక్కి మొహం పెట్టి ఆయన వంక చూడసాగాడు.

“అలా చూస్తూనే నాయనా! తప్పుడు మరి. వాడు నీ పాలిట శనిగాడు—అందుకే ఇన్ని కష్టాలు నీకు; నా పాలిట ఆషాఢభూతిగాడు! నన్ను సర్వం దోచుకున్నాడు గదా! ఏం చేస్తాం? అంటే ఈ జీవితాలు” అంటూ సాగ దీశాడు ఖామందు.

■ మర్నాడే మళ్ళీ ఇంటివేటకు బయల్దేరాడు కృష్ణమూర్తి. □

మి నీ క థ :

అమె కథ

“ఏమైనా పత్రికలు తెండి” పోస్టుమాన్ భార్య శ్రీలక్ష్మి.

“ఎందుకూ పేరు గొప్ప పూరు దిబ్బ. పెద్ద ఎల్క్వికల్ సూపర్ వైజరు. కరెంటు బిల్లు పాతిక రూపాయలు—మీటరు కనెక్షన్ తప్పించండి అంటే ధైర్యం చాలదు” అమె పేరు సతీసావిత్రి.

“పోలీసుజ్ఞోగం చేసి రెండు మేడలు కట్టించేడు మా నాన్న. ఎందుకు మీరూ వున్నారు” అప్పలస్వామి పెళ్ళాం వరలక్ష్మి.

“నాలుక్కార్డులు పట్టండి ఏదో ఇంటిదగ్గరుండి పూరికే కూర్చోవడ మెండుకు చిన్న తరహా పరిశ్రమ ప్రారంభిస్తాను” నీవిల్ సప్లయ్ అఫీసరు గుమస్తా భార్య సుగుణ.

“అందరికీ ఇంచక్కా వుద్యోగాలు. నా అమ్మడు మాత్రం రోడ్లంట” ఎంప్లాయి మెంటు గుమస్తా భార్య పార్వతి.

“భద్రాచలం వెడదామని వుందండీ. ఎవరితోనయినా చెప్పి పట్టుక్కాసు కంపార్టుమెంటు ఎక్కించేసారా ■ పుణ్యమంతా మీదేనండీ” టీకెట్ కలెక్టర్ భార్య సత్యవతి.

“అందరి కథలా అంటూ డబ్బిచ్చి మరి అచ్చేసుకుంటారు. నా చెల్లెలి కథ అచ్చేయ్యమంటే వెయ్యరు. వారానికో నాలుగయినా వుత్తరాలు రాస్తోంది బావగారికి చెప్పి ఎలాగయినా తన కథ అచ్చేయించమని” కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టుకుంది నాగమణి. ఆమె ఎడిటరు భార్య మరి.

సో బ్రదర్ ... జీవితంలో మనిషి నిషాతి ఎక్కడ సోపానం వేస్తాడో ఏ ఒక్క జంట కదై నా తీసుకో నీకే అర్థమౌతుంది.

—జి. జి. కె రావు.

ఇంటి లోపల అంతటా నిశ్శబ్దంగా వుంది.
ఇంటి ముందర కూడా ఏ అలికిడి లేదు.
వరసలో పచ్చగా నిలిచిన పూల మొక్కలు
మాత్రం బృందగానం చేస్తున్న వకనవ్వులాగ
వున్నాయి.

మనసు పూహాగానం చెయ్యకపోతే జీవితం
ఇంకెంత కూన్యంగా వుండేదో. మనసు
పూస్తున్న రంగులతో, పాడుతున్న నేపథ్య
సంగీతంతో రజనికి రోజులు విసుగు విరామం
లేకుండా గడిచిపోతున్నాయి.

పొద్దున్న పని పూర్తి అయింది.

వరండాలోకి వచ్చి కుర్చీలో కూర్చుంది.
ఒక్క క్షణంపాటు ప్రపంచం అంతా
నిశ్శబ్దంగా అయి నట్లు నిపించింది.
అంతలో మనసు మళ్ళీ తన పని ప్రారంభించింది.

పక్క ఇల్లు ఖాళీగా వుంది నెల రోజుల
నుంచీ.

వరండాలోకి వస్తే అంతా కూన్యంగా అని
పిస్తోంది.

పక్క యింట్లో చెట్లు ఎండిపోతున్నాయి.
తలుపులు మూసే వుంటున్నాయి. ఎప్పుడు

తెరుచుకుంటాయా అని ఎదురు చూస్తున్నట్లు నిశ్శబ్దం ఆ యింటి ముందు కావలా కాస్తోంది.

పిల్లల నవ్వులు రేపు. అటల కేకలు రేపు.

నెలక్రిందటిదాకా ఎంత కాలక్షేపంగా వుండేది!

వరండాలోకి రాగానే రాధమ్మ నవ్వు పలకరించేది.

స్కూలునుంచి వస్తూ వాళ్ళమ్మాయి గేటు తీసుకుని ముందు తమ ఇంటికే వచ్చేది. గ్లాసుడు మంచినీళ్ళు తాగి, ఒక జామకాయ తీసుకుని పెళ్ళేది. ఈదోగా కబురతో అరగంట గడిచేది. ఆ అరగంటలోనే రాధమ్మ “ఉమా, ఓ ఉమా” అంటూ ఆరుసార్లు పిలిచేది.

“వస్తున్నానమ్మా” అంటూనే అరగంట గడిపేది ఉమ.

ఇంటికి వచ్చినట్లేగా, ఎందుకో అవిడికి అంత తొందర.

తల్లిప్రాణమంటారు అందుకే కాబోలు. అట్లాగుంటుంది కాబోలు! తనకేం తెలుసు!

ఎందుకు తెలీదు!

భగవంతుడు పిల్లల్ని ఇవ్వకపోయినా మనసు ఇచ్చాడు కదా. పిల్లల అటల వాళ్ళ నవ్వులూ చూస్తుంటే మనసు చిగుళ్ళు వేస్తుంది. పాపల బుగ్గమీద కన్నీళ్ళు చూస్తే గుండెలో హత్తుకోవాలనిపిస్తుంది.

“నీకు నేనున్నానురా కన్నా! చీ చీ ఏడవ కూడదు” అనాలనిపిస్తుంది. కానీ ఎవరికి ఎవరు?

అట్లాగ చేస్తే తల్లరిందరూ తనని పిడ్డారంగా చూడరూ!

తనదంటూ ఒక పిల్లను పెంచుకుంటే... ఎక్కడో పుట్టిన చెట్టు అంటుతొక్క మన దొడ్లో పాతుకున్నట్లు....

మరి అది బ్రతికి అతుకుతుందా?

ఎవరున్నా లేకపోయినా తనకి ప్రిన్స్ వున్నాడు చాలు. పిచ్చినాన్న! దాని రంగు, నిగనిగ, కంటిమెరుపు, చూపులో తెలివి ఏ కుక్కకి వుంది!

వక్క-ఇల్లు ఖాళీగా వుండటం వాడికి నచ్చటం లేదు.

తల్లుపులవేపు చూస్తూ వుంటాడు.

ఉమ రోజూ బిస్కెట్లు పెట్టేది.

మళ్ళీ ■ తలుపులు తెరుచుకోవాలి.

ఒక సుద రేడా రోజూ రేడా ఓ బేపీఎవరో వస్తేకానీ తనకి ప్రిన్స్ కి తోచదు.

* * *

ఒకరోజు, దాని తరవాత ఇంకో రోజు....

మరో రోజు.... ఇట్లాగ వొంటిమీదికి నలభై ఏళ్ళు వచ్చేయి అనుకుంది రజని వరండా లోకి వచ్చి ఆ క్యరీర్లో కూర్చోగానే.

తర తరాలుగా ఎండకీ వానకీ తట్టుకుని నిశ్చలంగా కనిపించే కొండలు గుర్తువచ్చాయి. తను కూడా ఒక కొండ. కొండలకి పిల్లలు పుట్టవు. తను మనిషి కొండ. కొండ కళ్ళు తెరుచుకుని చుట్టూ చూసినట్లుగా చూసింది.

అకుల్ని మించిన పూలు పూసిన బోగ నివ్వలా కొమ్మలు గాలికి బాగా పూగుతున్నాయి. ఉయ్యాల లూగుతున్నాయి.... సయ్యాటలాడు తున్నాయి.

సదీప్రవాహంలా నిముషాలు కదిలి పోతున్నాయి.

వక్క ఇంటి తలుపులు ఇంకా మూసుకునే వున్నాయి.

ఈ ప్రపంచం కూడా తలుపులు మూసు కుని నిద్ర పోతోంది.

ఈ ప్రపంచాన్ని చూస్తుంటే కోసంగా వుంది, చిరాకు వేస్తోంది.

నిన్న పనిమనిషి చెప్పిన సంఘటన విన్న వుంటినుంచి ఒంటరిగా కూచోబానికీ భయం కూడా పోయింది, కోపంతో. ఎవడొస్తాడోరానీ ఏం చేస్తాడో చూస్తాను అంటోంది మనసు.

వక్క-పిటిలోనే.... సాయంత్రంవేళ ....

భర్త ఇంటికి రాలేదీంకా. ఎదురు చూస్తోంది ఇల్లాలు. చేతిలో పాలగ్లాసు ఎదురుగా మూడేళ్ళ

పిల్ల. మారాం చేస్తూ పాలుతాగుతోంది. ప్రశ్నలతో వేదిస్తోంది కలిసి.

భర్త అపీనునుంచి ఇంటికి వచ్చాడు. భార్యవేపు మాసి పరికరింపుగా నవ్వి బాత్ రూమ్‌లోకి వెళ్ళాడు.

“నాన్న వచ్చేశారు. కాఫీ యివ్వాలి. త్వరగా తాగమ్మా” అంటోంది అవిడ.

అంతలోనే....

అంతలోనే ఎదుట వచ్చి నిలబడ్డారు ముగ్గురు ఆగంతకులు.

మొహాలికి ముసుగులున్నాయి. చేతిలో ఆయుధాలున్నాయి.

తెల్లబోయింది.... ఇదేమిటి? ఎవరు? ఎందుకు?

అంతలోనే....

“దొంగలు జాగ్రత్త!” మనోకేంద్రంనుంచి హెచ్చరిక.

చప్పున పాపని దగ్గరగా లాక్కొంది.

“ఎవరు మీరు? ఏం కావాలి?”

“మాట్లాడకు. నగలన్నీ ఇయ్యి....ఉ.... త్వరగా.”

గొంతు దగ్గిరికి కత్తితెచ్చి పెట్టాడా? మునుగు మనిసి.

చేతుల గాజులు మెల్లగా తియ్యటం మొదలు పెట్టింది.

“త్వరగా” మెళ్ళో చెయ్యిపెట్టి గొలుసు తీసేశాడు ఇంకొకడు.

చేతి గాజులు ఇచ్చేసింది.

అదే సమయంలో బాత్‌రూంలోంచి బయటికి వచ్చాడు భర్త....తెల్లబోయాడు ఎదుట దృశ్యం చూసి....ఒకడుగు ముందుకు వేశాడు.

భార్య ఆదుర్దాపడుతూ భర్తకి కంటితో సొజ్జ చేసింది వెళ్ళిపోవ్వని.

ఒక చోటెక్కడో అడ్డు వచ్చిన భర్తని కత్తితో పొడిచేశారుట....అతడు బాత్‌రూమ్‌లోకి వెళ్ళి తలుపు చాటున నిలబడ్డాడు.

నగలన్నీ ఒలుచుకుని వాళ్ళు వచ్చినట్లే మాయమయ్యారు.

జ్యోతి

బాత్‌రూమ్‌ లోంచి భర్త వచ్చాడు. అవిడ ఫెయింట్ అయింది. భార్యని గుండెకు హత్తుకుని “ప్రాణాలు దక్కాయి చాలు” అన్నాడు. భర్త.

‘మ్యూజిక్ రూమ్’

ఓ పాతికేళ్ళ రాంబాబుకి లాటరీలో యాభై వేలు వచ్చాయి. ఆ డబ్బుతో ఓ మాంది ఇల్లు కొని ఆ ఇంటిని తన మిత్రుడికి చూపిస్తున్నాడు. ఇంటిమట్టా చూపించాక ఇంట్లోని ఒక్కొక్క గది చూపిస్తూ—‘ఇది బ్రాయింగ్ రూమ్, ఇది బెడ్ రూమ్, ఇది డైనింగ్ హాలు—ఇది కిచన్—అంటూ చివరికి ఓ గదిలోకి వచ్చి ‘ఇది మ్యూజిక్ రూమ్’ అన్నారు రాంబాబు. ఆ వచ్చిన మిత్రుడు గదంతా తిలకించి, “ఓ. పియానోగాని, గిటార్ గాని, రికార్డు ప్లేయర్ గాని, కనీసం రేడియోగాని లేదే; ఇది మ్యూజిక్ రూమ్‌మేమిటి?” అని అశ్చర్యపోతూ అడిగాడు.

“ఈ గదిలోకి వక్రింటి అమ్మాయి గొంతు. తియ్యగా వీణ మీటినట్లు వినిపిస్తుంటుంది” అన్నారు రాంబాబు తన్మయత్వంగా.

—నాని.

అది నిన్నటి సంఘటన.

ఒక్కొక్కచోట ప్రాణాలుకూడా దక్కటం లేదు. మానభంగాల పంగతి అదక్కాడను.

ఏమిటి అన్యాయం! ఏమిటి పరిపాలన! దౌర్జన్యాన్ని అరికట్టేవాళ్ళు లేరా:

ఇంత రక్షణ సిద్ధింది, పోలీసు బలగం వున్నాయి.

అదునిక ఆయుధాలు పరికరాలు వున్నాయి.

దేశరక్షణకోసం మంత్రులు, అఫీసర్లు వాళ్ళకి బోలెడంత జీతాలూ ఇంకా ఎన్నెన్నో వున్నాయి.

ఐనా వట్టపగలు పొరుల్ని బందిపోటు దోచుకుంటుంటే అడిగేవాడు అదుకునేవాడు లేడు.

ఎందుకీ పోలీసు దళం....ఎందుకీ ఎలక్షను!

ఎంత కష్టపడాల్సి వస్తోంది డబ్బు నిలవ చెయ్యటానికి!

“మీకేం పిల్లలా జెల్లా?” అంటారు.

ఇటు తనవైపు వాళ్ళకి, అటు ఆయనవైపు వాళ్ళకి తమ డబ్బు మీదే ఆశ. తరచూ వచ్చి పోతూ వుంటారు. మర్యాదలకి ఏ కొంచెం లోటు వచ్చినా సహించలేరు. పైగా ఆయన సంపాదనంతా ఏమెపోతోంది అంటారు.

ఈనాడు ఏ వస్తువు ధర తక్కువగా వుంది! జబ్బులపాలు గాకుండా సరైన బోజనం చేయాలంటే సంపాదన ఇంటి అద్దెకి తిండికి సరిపోతోంది. పిల్లలుగల వాళ్ళేం చేస్తున్నారో అని తను ఆశ్చర్యపడుతూనే వుంటుంది. ఈ గాజుల జత చేయించటంకోసం, నెలకి ఇరవై చొప్పున చిట్ పండ్ కట్టి మూడేళ్ళు కూడబెట్టింది....అదీ ఐదేళ్ళ క్రిందటగనక.... చేయించుకోగలిగింది. ఇది పోతే మళ్ళీ ఇప్పుడు చేయించుకోగలదా!

గొలుసు పెళ్ళికి చేయించారు నాన్న.... ప్రావిడెంట్ ఫండ్ లోనోంది డబ్బుతీసి. ఎవరైనా వచ్చి లాక్కుపోటానికి వాడికేం హక్కుంది!

తిండిలేక, ఉద్యోగాలు లేక బందిపోటులు తయారవుతున్నారంటారు. దానికి బాధ్యత ప్రభుత్వం కానీ ప్రజలేం చేస్తారు? నిరసరా

ధులు! వాళ్ళే ప్రభుత్వంచేతిలో నలుగుతున్నారు.

ప్రజలమీదనా తమ కక్ష సాధించటం!

మూలే నక్కమీద తాటిపండు పడ్డట్టు.

ఇది ఇట్లాగ చూసూ ఊరుకోవటమేనా?

మైబ్ ఈజ్ రైట్ అన్న అదిమ మానవుల దళకి చేరుకుంటున్నామా మళ్ళీ. దొంగలు దోచు కుంటుంటే ఎవరూ సాయంరారు. ఎవరిప్రాణం వారికి తీసి.

పోలీసులకి ఫోన్ చేస్తే ఈ స్టేషన్ మీ ఏరియాలో లేదు అంటారు.

ఏం జరిగినా చూసూ ఊరుకోవటమేనా?

ఇంతకంటే అదేమిలో వుండటం నయం....

మన జాగ్రత్తలో మేసం వుంటాం.

ఎంత నిస్సహాయత! ఇట్లాగ వుండ కూడదు....వుండకూడదు. .

మరి ఎట్లాగుండాలి?

అలోచనలో పడిపోయి కళ్ళు మూసుకుంది రజని....మనసు రంగు రంగుల ఊహలోకం చిత్రించటం ప్రారంభింది.

తనొక గుర్రంమీద వుంది. నడుముకి కత్తి, తూటాలు. చేతిలో పిస్తోల్, భుజానికి విల్లు. గుర్రం పట్టుపు రోడ్లమీద పరుగు పెడు తోంది. రోడ్లన్నీ నిర్మానుష్యంగా వున్నాయ్.

“ఏరికివాళ్ళలాగ ఇళ్ళలో దాక్కొకండి. బయటకీ రండి. ఆత్మరక్షణే కాదు, సామూహికంగా ఒక్కపై ఎదురించటం నేర్చుకోండి. ఈ ప్రభుత్వం ఏం చెయ్యలేదు. ఓటు అడుక్కోవటం, వస్తులు వసూలు చేసుకోవటం మాత్రమే తెలుసు దానికి. ప్రజల ఆపనరాలు నెరవేర్చటం తెలివి పనికి మాలిన ప్రభుత్వం ఇది. భక్షించటం తప్ప రక్షించటం తెలిసి.... మనల్ని మనమే రక్షించుకోవాలి....”

అందరూ ఇళ్ళలోంచి బయటికి వస్తున్నారు. ఏదో ఒక ఆయుధం ధరించారు. స్త్రీలు గుర్రాలెక్కి వహారా ఇస్తున్నారు. అనందం ఉత్సాహం ధైర్యం పొంగిపోతున్నాయ్.

వకడో....మారో అంటూ కేకలు.... కేకలు....మునుగు మనుషులు పారిపోతున్నారు....

చటుక్కున కళ్ళు తెరిచింది రజిని....
ప్రిన్స్ గేటు దగ్గర నిలబడి మొరుగుకోంది.
వక్క ఇంటి గేటు తీసుకుని లోపలికి వెళు
తున్నాను....బార్యా భర్తలు కాబోలు. ఆయన
తాళం తీసున్నాడు....మూసిన తలుపులు తెరుచు
కున్నాయ్....

ఇదరూ లోపలికి వెళ్ళారు....నిక్కబింబం బయ
టికి పారిపోయింది.

లోపలనుంచి చప్పుళ్ళు, మాటలు వినిపి
స్తున్నాయి.

ఐతే ఏళ్ళు వచ్చేస్తున్నారన్న మాట....
ఎప్పుడొస్తారో!

“రెండు గాసుల మందివీళ్ళిస్తారా?” అవిడ
మధ్యగోడ దగ్గర నిలబడి అడుగుకోంది.

“తెసానుండండి....” గబగబ లోపలికి
వెళ్ళి తెచ్చి యిచ్చింది.

మాటలు సాగాయి. ముగ్గురు పిల్లలుట.
ముచ్చటగా ముగ్గురు కాబోలు.

చిన్నప్పుడు బొమ్మలాట లాడేవారు.
ఎప్పుడూ తన బొమ్మకి ‘కృష్ణ’ అనే పేరు
వెచ్చేది. బొమ్మలపెళ్ళి చేసేవారు. ఎవరింటికి
వాళ్ళు వెళ్ళాక తను ఒంటరిగా పున్నప్పుడు
యోగోడ అయ్యేది. కృష్ణుడికి తల్లి అయి కృష్ణ
లీలలన్నీ ఆడేది.

మట్టి తిన్నావా? నోరు చూపించు!
ఏమిటి మాయ? పనివాడి నోటిలో పద్మా
లుగు భువనాలా? తండ్రి....నమస్కారం....
ఈ దృశ్యం నేను భరించలేను....నువ్వు నా
చిన్నాది కృష్ణుడివై నా వాళ్ళోకి రా! నీకు
జోల పాడతాను.

వెన్నంతా ఏముంది కృష్ణా! దొంగిలిం
చావా? పుండు నీ పని చెప్తా....

ఈ చెట్టుకి కట్టేస్తాను.

ఎన్నో ఆటలు....గుండెలనిండా వాత్సల్యం
పొంగుట.

ఆయన చూపులికి వచ్చి పిల్ల నచ్చింద
న్నారు. పెళ్ళి జరిగింది. ఏళ్లు గడిచాయి.
పిల్లలు మాత్రం పుట్టలేదు. వాళ్ళల్యం ఎంత
పెర్రగా చిందులేసినా వెన్నదొంగ తన ఇంటికి

రాలేదు. ఎదురు చూసి చూసి ఆళ అణగారి
పోయింది.

“మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకో” అని సలహాలు
ఆయనకి.

“పోనీ చేసుకోండి” అంది తను కూడా
నగం బాధ నగం ఉక్రోశంతో.

“నీకూడా మతి పోయిందా? ఇదేం
బొమ్మలాటా?” అన్నారు.

మనసులో అనురాగం సముద్రమైంది.

తనకి పిల్లలు ఆక్కర్లేదు... ఈన చాలు.

బొమ్మలాటే నయం. మనం ఇష్టం వచ్చి
నట్టు ఆడుకోవచ్చు.

జీవితం అటాగకాదు. మనని కాపిస్తుంది.
లోంగిడిస్తుంది. నిస్సహాయుల్ని చేసేస్తుంది.
తనకింత వరవాలేదు. ఎవరూ ఆక్కర్లేదు.

ఆయన తనని దూరం చెయ్యడు....తనకి
దూరం కాదు.

అకడే తన కృష్ణుడు. బాలకృష్ణుడు ....

మోహనకృష్ణుడు....గీతాకృష్ణుడు.

అతడిలో కృష్ణుణ్ణి చూసినప్పటినుంచి తనకి.
కన్నీళ్ళు లేవు, నవ్వుల రువ్వులే కానీ.

“ఎందుకు రజిని నీకు నవ్వు వస్తుంది
ఎప్పుడూ” అనేది రాధమ్మ.

నవ్వు అనేది అనంద మనే పువ్వు విసిరే
వరిమళం.

అతడిలో కృష్ణుణ్ణి చూసినప్పటినుంచి తనకి
కర్తవ్యమే తప్ప సమస్యలు లేవు.

అవిడ ఎప్పుడు లోపలికి వెళ్ళిందో....వచ్చి
గాసులు ఇచ్చింది.

“ఎందుకి వస్తున్నాం ఇంటికి. వెంటనే
బాంబే వెళ్ళాలి. కొత్త ఇల్లు వదిలి వెళ్ళటం
ఎట్లాగా అని బెంగగా వుంది. కొత్త మా ఇల్లు.
కూడా మీరే చూడాలి” అంది.

“ఏం భయం లేదు. చూస్తాం. మా ప్రిన్స్
పున్నాడుగా. తెలిసినవాళ్ళవరూ ఈ దాయలికి
రాదు” అంది అవిడతో.

వచ్చేస్తున్నారుట! రండి....త్వరగా వచ్చే
య్యండి. ఈ నిక్కబిన్ని తరిమెయ్యండి....
అంటోంది మనసు.

* * *

రాత్రి గడిచింది.

ఇంక భయంలేదు అనుకోటానికి లేడు....

ఈ కాలం వగలుకూడా భయమే. ఏ మనిషిని చూసినా భయమే. నలుగురు కలిసి వస్తున్నా భయమే.

మన దేశంలో మనం కాండికొళ్లా బ్రతుకు తున్నాం.

సూర్యుడు పైకి వస్తున్నాడు. ఆకులన్నీ వచ్చగా మెరుస్తున్నాయి. ప్రిన్స్ ఎండలో పడు కున్నాడు. వాడి జుటు నిగనిగలాడుతోంది.

తన కుర్చీ ప్రిన్స్ కి దగ్గరగా వేసుకుని కూర్చుంది రజని.

వంట గదిలో వున్నంతసేపూ ముందు వైపే ద్యాస.... పక్క ఇంటిమీద.... ఏ చిన్న చప్పుడైనా అనుమానమే.... ఎవరూ ప్రవేశించ లేదుకదా అని.

పక్క ఇంటి కొత్త స్నేహితురాలి పిల్లలు కృష్ణయ్యలు కారు. నరకాసురుళ్ళలాగున్నారు. ముద్దుపచ్చే అల్లరికాదది. ప్రిన్స్ మీదికి రాళ్ళు వేస్తారు.

వాళ్ళకి లేని వస్తువు లేదు. భర్త రెండు చేతులా సంపాదిస్తున్నాడు.

కారు, ఫ్రెజ్, నగలు, చీరలు, బీరువాలు, రత్నకంబళాలు.... నల్ల బజారంతా ఇంట్లోనే పెలిగిపోతోంది.

దొంగలు పడితే అక్కడే పడాలి.

అందుకేనా అంత భయం! ఎంత భయం! ఎంత మమకారం వుంటే అంత భయం. అన్నీ తన కప్పగించి వెళ్ళిందానిద. నిజంగా కాపాడ గలదా.... ఎవరేనా వస్తే, పోతే పోనీ.... కష్టా ర్థిక మేమీ కాదు. అంతా ఈజీ మనీయే!

బిందిపోటుతనం చేసి డబ్బంతా ఏం చేస్తారో?

నిజంగా తమ పొట్టకోసమా?

ఉహు నిజంగా ఆకలి తీర్చుకోడానికైతే ఇంక ధైర్యం, సాహసం రావు.

నగం ఆకలి.... నగం కసి.... ఆకలిమంటలు రగిల్చిన కసి. అన్యాయంపై పగ! తను సుఖంగా వుండకపోతే ఈ ప్రపంచంలో ఎవరూ సుఖంగా వుండటానికి వేలేదు.

దోచుకుంటున్నారు సరే.... ఆ డబ్బంతా ఏం చేస్తున్నట్లు:

బీదలకి వంచి పెడుతున్నారా? వాళ్ళే బాగ్య వంతులై మళ్ళీ అర్చకుల్ని పీడిస్తుంటారా?

ఇక్కడ రోచి ఎక్కడో పూడిస్తే సమా నత్వం సిద్ధిస్తుందా?

ఈ దోపిడీలకి అసలు ఒక సిద్ధాంతం వుందా?

ఆక్రమాలు పోవాలంటే అన్యాయాలు వుండకూడదు.

అన్యాయాలు జరగకుండా వుండాలంటే సమానత్వం కావాలి.

సమానత్వం రావాలంటే డెమోక్రసీ వుండాలి.

డెమోక్రసీ నిలవాలంటే జనం చదువుకుని వుండాలి.

అయ్యా! స్వతంత్రం వచ్చిననాడు మనం ఎలుగెత్తి బాటిన మొదటి స్టోగన్ ఇదే కమా.

ఈ ముప్పై ఏళ్ళూ ఏం చేశావు దేశమా?

అయ్యో జనతా! ఎప్పుడు ఆక్షరాలు నేరు స్తావూ!

ఎప్పుడు బాధిమంతుడి వౌతావు! ఎప్పుడు పరిపాలన చేస్తావూ!

ఎప్పుడు సుఖాన్ని వండించి సంతోషాన్ని పంచిపెడతావూ! ఎప్పుడు?

ఇప్పుడు....

అంతా చెప్పేవాళ్ళే కానీ వినేవాళ్ళు లేరు.

అజ్ఞాసించేవాళ్ళే కానీ అచరించేవారు లేరు.

అంతా పలకీ ఎక్కుతామనే వారే కానీ మోసేవారు లేరు.

జెబ్ లాగ అందరూ ఎక్కి కూచున్నా ఎవ్వరూ మొయ్యకుండానే అతి వేగంగా ప్రయాణం చెయ్యగల ప్రభుత్వ యంత్రాంగం ఏదైనా వుందా?

అప్పుడు ఒక్క స్కూల్ వాడులైనా జెబ్ నేలకూలి అంతా మరణిస్తారు కాబోలు!

ఒకరు మోసిన సుఖం మనకి వద్దు.

మోస్తే అందరం మోద్దాం దేవుడి ఊరే గింపు లాగ.

లేకపోతే కదలకపోయినా సరే అందరం ఎక్కి కూచుందాం:

హహహహహ... ఇప్పుడు అట్లాగే వున్నట్లుంది పరిపాలన.... హహహహహ...

ఎందుకంత నవ్వుతావు అనేది రాధమ్మ....

ఏం చెయ్యనూ, ఇవన్నీ నీకు చెప్పలేను రాధమ్మా.

నా ఆలోచనలకి నాకే నవ్వు వస్తుంది. నా ఆలోచనలకి నాకే ఏడుపు వస్తుంది.

నేను స్పందించే మనసున్న మామూలు మనిషిని.

ఎన్నెన్నో చెయ్యాలని ఊహలున్నా కొలు గడపదాటని మామూలు మనిషిని.

ఎవరో వస్తారు ఏదో చేస్తారని ఆశపడే మామూలు మనిషిని.

ఇక ఇంతే.... అని నిరాశలో కృంగిపోయే మామూలు మనిషిని....

మెల్లమెల్లగా రజని ఆలోచనలు దాటి కుహలోకంలోకి జారుకుంది.

నలని ఆకాశంలో నక్షత్రాలు మెరిసిపోతున్నాయి.

అంతటా నిశ్శబ్దం. ఊపిరి నలపనివ్వని నిశ్శబ్దం.

అనంతంగా నిరీక్షిస్తున్నట్లు అనుభూతి. ఆ నిశ్శబ్దాన్ని చీలుస్తూ ఎక్కడో చిటుక్కుమంది.

రజని అటు చూసింది. ప్రిన్స్ కూడా అటు చూసింది మెడసాచి, చెవులు నిక్కబొడిచి.

ప్రిన్స్ ఇప్పుడు నాలుగడుగుల ఎత్తు నందిలా వుంది.

ఒకటి....రెండు....మూడు....నలుగురు...

వచ్చేస్తున్నారు. వాళ్ళు వచ్చేస్తున్నారు. చేతిలో రైఫిల్స్, కళ్ళకి గంతులు. సరాసిరి పక్క-ఇంటిలోకి వెళ్ళారు.

ఒకడు బయట నుంచున్నాడు. ఇంకొకడు తాళం తీశాడు. ఇద్దరు లోపలికి వెళ్ళారు. సామాన్లు కదులుతున్నాయి. పప్పుళ్ళు....కదలికలు....దోచేసుకుంటున్నారు... దోచుకోనీ .... దోచుకుపోనీ....అంతా అన్యాయానికి మే.

ఉహూ! తనకి అప్పగించారా ఇల్లు. చూస్తూ

ఊరుకోలేదు. పోన్ చేసినా పోలీసులు రారు. వచ్చినా అప్పటికి దొంగలు తమ పని పూర్తి చేసుకుని వెళ్ళిపోతారు.

వెళ్ళాలి! వాళ్ళ ఎదుటపడి ఇది అన్యాయం అనాలి.

అడిగేవాళ్ళు లేకనే ఈ దొంగతనాలు దోపిడీలు. అడిగితే ఏం జవాబిస్తారు; అడిగేస్తాను. ఒక ఇల్లు దోస్తే మీకు ఏమొస్తుంది; బ్రతుకంతా గడిచిపోతుందా; ఐతే నా నగలన్నీ ఇచ్చేస్తాను.

ఇట్లాగ దేశంమీద పడి ప్రజల్ని దోపిడీ చేస్తే సమానత్వం సిద్ధిస్తుందా?

హామీ ఇవ్వండి! ఈ దేశంలో ప్రతి స్త్రీ దగ్గరవున్న బంగారాన్నంతా మీకు ఇప్పిస్తాను; అడుగుతాను. అడిగి తీరుతాను. ఏం జవాబు చెప్పారు?

రజని లేచింది. గోడ అంత ఎత్తు ఎదిగి నట్లుగా వుంది. చేతులు కత్తులుగా మారినట్లు చూపులు కార్చుచ్చు కక్కుతున్నట్లుగా వుంది.

ఒక అడుగువేసింది. భూమి వణుకుతోంది; మరొక అడుగు....

రజని ఉలికిపడింది. నలని వరదాలు జారి పోయాయి. వర్షచిత్రాలు చెరిగిపోయాయి.

ప్రిన్స్ నిలబడి మొరుగుతోంది. తను కుర్చీలోనే కూర్చుని వుంది.

ఎవరో ఇద్దరు మనుషులు లక్ష్యపెట్టకుండా లోపలికి వచ్చేశారు. ఒకడు ఆక్కడే ఆగి పోయాడు. రెండవవాడు రజనికి దగ్గరగా వచ్చేశాడు. కత్తి పైకి తీశాడు. రజని కూచునే వుంది.

“మేడమ్....ఆ గొలుసు ఇలా ఇస్తారా!” అతడి చేతిలో కత్తి తనకి దగ్గరగా వస్తోంది.

అకస్మాత్తుగా ప్రిన్స్ వాడిమీద పడింది. కత్తి ఎగిరిపోయింది. వాడిని కరిచింది. రెండవ వాడే మీదికి దూకింది. ఇద్దరూ గేలువేపు పరిగెత్తారు. ఇంకా వాళ్ళని వెంబడిస్తోంది ప్రిన్స్.

రజని ఊపిరి పీల్చుకుంది .... ఆమె దొంగలు! నిజంగా దొంగలు!

వబాష్ ప్రిన్స్! దొంగ వెధవలు అప్ప

వంకరు తిరిగి పారిపోతున్నారు.

షబాష్....నా కొడుకువైనందుకు గర్వంగా వుంది:

ప్రిన్స్ మెట్లకింద నిలబడింది. గర్వంగా....

విజయగర్వంతో... కాంతితో వెలిగిపోతోంది. వీళ్ళని అణిచేవాళ్ళు లేకనే....

ఎదిరించేవాళ్ళు లేకనే అన్యాయం విజృంభించింది.

ఎదిరి నే ఎవరూ నిలబడలేదు.

చలిచీమలచేత చిక్కి చావడం పెనుపాము!

నీటి కణాలు కలిస్తే వరద వాగులై ముంచెత్తాయి.

ప్రెషర్ రావాలి... ప్రెషర్ కావాలి.

మళ్ళీ ఏమిటా చప్పడు ... రివాల్యూర్ చప్పడు.. అయ్యో పారిపోయి గేటు దగర అగి వెదవ. రివాల్యూర్ పేల్చాడు. ప్రిన్స్ ఒరిగిపోతోంది....అయ్యో!

రజని పరిగెత్తుకు వెళ్ళింది. రక్తానికి కళ్ళు చెదిరిపోతున్నాయి.

ప్రిన్స్ దగర కూలిపోయింది.

అయ్యో ప్రిన్స్... నా ప్రిన్స్... ఆ కళ్ళలో ఇంకా ఆ గర్వమే....ఇంకొకరికి ఉపయోగ వడ్డానని ఆ వెలుగు. ప్రిన్స్ దొంగల్ని చూసి తోక ముడుచుకోలేదు నువ్వు....నీ డ్యూటీ నువ్వు చేశావు. నీ యజమానురాలికోసం. నాకు దుఃఖంగా వుంది ప్రిన్స్... ఇంక దుఃఖం లోనూ గర్వంగా వుంది. నీ పివల్లీ చూసి గర్వంగా వుంది. మనుషుల్లో చచ్చిపోయినా ఇంకా నీలో వుంది. అందుకే నన్ను రక్షించావు. నన్ను రక్షించటానికి నీ ప్రాణాలు బలి ఇచ్చావ్....

ఎలాగ తెలిసిందో... అందరూ వచ్చేస్తున్నారు....అదురిళ్ళలోంచి, ఆ పక్క ఇళ్ళలోంచి. అప్పుడెవరూ రాలేదు. ఇప్పుడు ఎక్కడెక్కడి నుంచో ఎవరెవరో...వచ్చేస్తున్నారు.

“దొంగని కరిచేసేందిట కుక్క...”

“నగలు సామాన్లేవీ పోలేదుట.”

“కుక్క దొంగల్ని పట్టేసేందిట!”

“ప్రిన్స్ కుక్కకాదు. నా కొడుకు. మీరంతా

వెళ్ళిపోండి. నన్ను మనసారా ఏడవనివ్వండి. మీరంతా వెళ్ళిపోండి. చూశారుగా. కుక్క చచ్చిపోయింది. ఇంక వెళ్ళండి. ఏం ఊరేగిస్తారా? వెళ్ళండి, రథం తీసుకురండి” అట్టహాసం చేస్తోంది మనసు.

ఎవరో రజని భుజంమీద చేయి వేశారు.

“ఎంత గండం గడిచింది!” రజని విని పించుకోలేదు. ప్రిన్స్నే చూస్తోంది.

రక్తం కారుతోంది ప్రిన్స్లోంచి.

రెండేళ్ళనించీ పెంచి గూడగట్టిన మమకారం చితికి కారిపోతోంది.

నీకూ నాకూ ఋణం తీరిపోయింది ప్రిన్స్.. నువ్వు వెళ్ళిపోతున్నావ్... నీ ప్రాణాలు బలి ఇచ్చి గర్వంగా వెళ్ళిపోతున్నావ్ .... నాకేం మిగిలింది. బాధ. మనసులో శూన్యం.... ఏం మిగిలింది. ఈ బంగారం. ఈ పిచ్చి బంగారం

రజని రెండు చేతుల్ని దగరగా చేసి చూస్తోంది. ఎండలో బంగారం తళితళా మెరుస్తోంది.

“మీ వారికి ఫౌన్ చేశా. ఆయన వస్తున్నారు. మీరు లోపలికి పదండి ముందు.. కుక్క చచ్చిపోయింది” అందొకావిడ రజనికి చేయూతనస్తూ.

రజని లేచి లోపలికి వెళుతోంది. వెళ్ళలేక వదలలేక వెళుతోంది.

“ఓహు. కుక్క చచ్చిపోయింది. మనిషిలో విశ్వాసం చచ్చిపోయింది. విశ్వాసానికి అంతిమ యాత్ర ఊరేగించండి. మనిషి జంతుదళను దాటిపోయాడు. ఒకప్పుడు సాంఘిక భద్రత కోసం నీతి నియమం పెట్టుకున్నాడు. కొన్నాళ్లు సాగింది. ఇప్పుడు సాగడం లేదు. విశ్వాసం, నీతి, నియమం మనిషికి బ్రతుకు నివ్వటం లేదు. బలి తీసుకుంటున్నాడు. అందుకని మనిషి వీటికి అతీతుడైపోతున్నాడు నీతి నియమం తెంచేసి పారిపోతున్నాడు ... ఈ మనిషికి ఇప్పుడేది దిక్కు... ఏది దిక్కు! ఏది దిక్కు!” అంతరాళంలో ఘోష ..ఆకాశాన్ని అంటున్నట్లుగా వుంది రజనికి. □

నిన్ను

బంగారు చెల్లెలు !

అన్నాచెల్లెళ్ళ అనుబంధాన్ని అతివచిత్రంగా చూస్తుంది మన సమాజం. చెల్లెలి బంగారు భవిష్యత్తుకోసం తవవచెందని అన్నలు అరుదుగా వుంటారు. చెల్లెలి జీవితాన్ని కాపాడేందుకు ఒక అన్నవద్ద తవన, వేదన, అందుకోసం అతనుచేసిన త్యాగం వివరించే ఓ అనక్వి కరమయిన కథకు చలనచిత్రరూపంగా 'బంగారు చెల్లెలు' తయారయింది. శోభన్ బాబు, మురళీ మోహన్, జయసుధ, శ్రీదేవి, యం. రంగారావు, మాడా, సారధి, ప్రభాకరరెడ్డి మొదలయినవారు నటించిన ఈ చిత్రాన్ని బోయిన సుబ్బారావు దర్శకత్వంలో టి. త్రివిక్రమరావు నిర్మించారు.

బాలచందర్ తో రంజిత కుమార్ చిత్రాలు :

చిత్రనిర్మాత కామారి రంజిత కుమార్ తమ తదుపరి ప్రయత్నంగా తెలుగు, తమిళ భాషలలో ఒకేసారి ఒకచిత్రాన్ని నిర్మిస్తున్నారు. కె. బాలచందర్ దర్శకత్వం వహించే ఈ చిత్రానికి యం. యస్. విశ్వనాథం సంగీతాన్ని, బి.ఎస్. లోకనాథ్ కెమెరా, గణేష్ పాత్రో మాటలు, ఆచార్య ఆశ్రేయ పాటలూ సమకూరుస్తున్నారు.

కొత్త పంపిణీ సంస్థ !

ఆంధ్ర ప్రాంతంలో చలనచిత్రాలు పంపిణీ చేసేందుకు మరోకొత్త సంస్థ 'లక్ష్మీచిత్ర' పేరుతో విజయవాడలో ప్రారంభమయింది. మొదట లక్ష్మీఫిలింస్ హైదరాబాదు కావద్దూ తదుపరి తెలంగాణ ప్రాంతానికి పంపిణీ సంస్థ

శ్రీ లక్ష్మీచిత్రద్వారా చిత్రరంగానికి సన్నిహితుడయిన హరికృష్ణ యీ మాతన సంస్థకు పారది.

'నరుడా ఏమి కోరిక?'

జయలలిత, నాగేశ్వరరావు

‘పెసి డెంట్’ పేరమ్యు’లో నూతన ప్రసాద్, కవిత్వ

బాపు తెచ్చిన సంపద :

‘సీతాకళ్యాణం’ చిత్రంద్వారా తెలుగు చిత్రాలకు విలువతెచ్చిన బాపు, ఎంతోమంది అంతర్జాతీయ చిత్ర విమర్శకుల ప్రశంసలను మనకు కానుకగా తెచ్చారు ■ చిత్రం ద్వారా.

ఆ ప్రశంసలలో కొన్ని :

“నేను చూసిన మహోన్నత సుందర కళాఖండాలలో ఇదొకటి. రచయిత ముళ్ళపూడి వెంకటరమణ, కె. వి. మహాదేవన్, చిత్రవ్యవస్థన శాస్త్రీయ సంగీతం—కె.ఎస్. ప్రసాద్ ఛాయాగ్రహకుడు, తాంత్రిక ఛాయాగ్రహణంలో భారతీయ “రేహా-రీహాసన్” అన తగగ రవి నగాయ్ సమిష్టికృషిలో “రామాయణం”

లోని మనోహరమయిన అంశాలను దృశ్యకావ్యంగా మలచగలిగారు బాపు. ఆనాటి దేశకాల పరిస్థితులకు అనుగుణంగా ఉత్తమాభిరుచుల చిత్రశుద్ధితో చేసిన ఈ కృషి అపూర్వం. హాలీవుడ్ “బై బిల్” చిత్రాల స్థాయిలో నవరసభరితంగా రూపొందింది. ఇంతటి అత్యుత్తమ చిత్రాన్ని నేనిదివరకెన్నడూ చూసివుండలేదు.”

—డెర్క్ మూల్క్స్ ‘ది గార్డియన్’ లండన్
సర్వాంగ సుందరంగా మలచబడిన “సీతాకళ్యాణం” చిత్రాన్ని పౌరాణిక ఇతివృత్తాలకు తగిన రసపుష్టితో భారతీయ దర్శకుడు బాపు రూపొందించారు. సాంకేతికంగానూ యంతోపున్నతంగానూ వుంది.

—బెర్ల్స్ పెర్నెట్, చికాగో.

‘అందాల రాజి’లో రతి, లత

గ్రహణం, టీ చలవతిరావు సంగీతం విర్వ హిస్తున్నారు. కథ, మాటలు సి. యస్. రావు సమకూర్చిన ఈ చిత్రానికి నిర్మాత వి. వి. సుబ్బారావు.

సైన్స్ ఫిక్షన్ :

శ్రీ వెంకటస్వామి పిక్చర్స్ వారి రంగుల చిత్రం, దక్షిణభారతమున చిత్రపరిశ్రమలో తొలి సైన్స్ ఫిక్షన్ చిత్రం “సృష్టి రహస్యాలు”

మనస్తత్వాలు గల పేరెంట్స్ యీ చిత్రం లోని ముఖ్యపాత్రలు. వైజ్ఞానికంగా, పామా జికంగా, ఆధ్యాత్మికంగా మానవుడు విశ్వజీవితంలో ఎదుర్కొనే సమస్యలకు సైన్సు ఆధారంగా పదుపురాని వారికికూడా చక్కని సలహాలు తెలిపేలా యీ రంగులచిత్రం “సృష్టి రహస్యాలు” తెచ్చుతుంది. ఈ చిత్రములో చక్కని విజ్ఞానంతోబాటు మంచి ప్యామిలీ సెంటిమెంట్ కథకూడా వుంది. ప్రతివారు చూచి తెలుసుకునే అవేకమయిన సైన్స్ కు సంబంధించిన పాయింట్స్ యీ చిత్రంలో చిత్రికరించారు.

జ్యోతి

తెలుగు తమిళ భాషలలో ఒకేసారి నిర్మితమవుతున్న యీ రంగుల చిత్రంలో ముఖ్యభూమికల్ని జగయ్య, సుధాకర్, రవికాంత్, అర్జున్, గంగ, మమత, అంజలీనాయుడు, విజయలక్ష్మి, మద్దాలి సులీల, ఆశాలక, కమలకుమారి నిర్వహించగా శాకర్ సమరం ఓ డాక్టర్ పాత్రను పోషించారు.

ఈ రంగుల చిత్రానికి సమర్పణ, కథ మాటలు డాక్టర్ కొమ్మూరి వేణుగోపాలరావు సంగీతం పెండ్యాల, కెమెరా వి. వి. రామ్ చౌదరి, ఎడిటర్ వెంకటేశ్వర్రావు, ఆర్టిస్ట్ లీలాకృష్ణ, ప్రొడక్షన్ జమంతబాబు, అసిస్టెంట్ డైరెక్టరు. జి. వి ప్రసాద్, స్క్రీన్ ప్లే దర్శకత్వం ప్రభావ, నిర్మాత. కె. రాంబాబు.

హరిజన్ !

పరీక్షలయిపోయాయి. కాతేజీలో చదువు కొంటున్న యువకులు తమ గ్రామానికి తిరిగి వచ్చారు. వారు సహజంగా పొలంపనులకు వెళ్ళారు. తోటి స్నేహితులతో కలిసి యెలా కాళక్షేపం చేయాలా అని యెదురు చూస్తారు. గంటల తరబడి కలుగు చెప్పకుంటూ కూర్చుం

‘అమ్మ ఎవరికై నా అమ్మ’లో శ్రీప్రియ

టారు. రేదా పేక ఆడతారు. ధబ్బుతో కాకుండా సరదాగా ఆడుకుంటున్నారు అవేళ. అక్కడ అందరూ వున్నత కులాలకు చెందిన యువకులే కూర్చుని ఆడుతున్నారు. ఈ యువకులు అస్పృశ్యతనుపొందినారు. కానీ హరిజనులం చే చులకన భావం వారి మనస్సులో ప్రతిష్ఠితమై వుంటుంది. హరిజన యువకుడు అనంత్ ఆట గుండా వెళుతుంటే అతణ్ణి నైతం పేకాడ టానికి రమ్మని సర్కం ఆహ్వానించాడు. వారితో కలిసి పేకాడటం అనంత్ కు యిష్టంలేదు. ఐనా తన మిత్రుని ఆహ్వానాన్ని త్రోసిపుచ్చలేక పోయాడు. అన్యమనస్కంగానే వెళ్ళి వారితో కలిసి ఆడసాగాడు.

ఆ ఆటలో ఒక నియమంవుంది. ఓడి పోయిన వ్యక్తికి మనితో నామాలు పెడతారు. ముందుగా అనంత్ స్రక్కన కూర్చునివున్న యువకుడు ఓడిపోతాడు. ఆ ఆట విబంధనపు ప్రకారం అనంత్ అతనికి మని రాయబోతాడు ఆ యువకుడు తీవ్రంగా నిరొద్దిస్తాడు. అనంత్ నివ్వెరపోతాడు. ఎవ్వరూ ఏమీ మాట్లాడరు. అనంత్ తన ప్రయత్నాన్ని విరమించు కొంటాడు. మరో ఆట మొదలవుతుంది ఈ

సారి అనంత్ ఓడిపోతాడు. ఇప్పుడు అందరు కలిసి అనంత్ కు మనసిని రాస్తారు. సత్యం వారించబోతాడు. అయినా ఎవ్వరూ విరమించు కోరు.

అనంత్ విన్నుడవుతాడు. తనను తన కులాన్ని వారంతా ఎంతటిచులకనగా చూస్తారో ప్రతి సందర్భంలోను తననెంతటి తక్కువగా పరిగణిస్తారో అతనికి అర్థమవుతుంది ముఖం విండా నల్లటి చొరలు — ఈ అనమానాన్ని జాదను మనసులోనే దిగమ్రుంగి అతనక్కడ మండి విశృంఖలంగా నడిచిపోతాడు.

ఈ దృశ్యం న్యూ పర్స్ పెక్టివ్ వారి “హరి జన్” చిత్రంలోనిది. ఇందులో అనంత్ గా హృదయరాజా, సత్యంగా కృష్ణారావు నటిస్తున్నారు. దర్శకత్వం రవీంద్రన్ నిర్మాత సి. నరసింహారావు, కెమెరా మధు అంబల్, సంగీతం పద్మనాభన్.

నీడ !

దర్శకుడు దాసరి సినిమా కళను ఒక అపూర్వ సాధనగా చులచుకున్నారు. అదే ఆయన ప్రత్యేకత. సామాజిక సత్యాని

‘కటకటాల రుద్రయ్య’ శతదినోత్సవ సందర్భంలో
కివాజీ గ జేశన్, కృష్ణారాజు, దాసరి, జితేంద్ర

అతి చక్కని కథాచిత్రాలుగా రూపొందించడం వారిలో గమనిస్తారు ప్రేక్షకులు. ఇప్పుడు తెలుగుచిత్ర జేసర్ పై “నీడ”....వారి క్రొత్త ప్రయోగం.

కాలం కలుషై నది. దానికి దయా దాక్షిణ్య లుండవు. అలాంటి కాలగమనానికి కనువిప్పు కలిగించేదే—నీడ—చిత్రం. “నీ ఇంటికి నువ్వు ఒక దీపానివి. దాని నీడవు నువ్వే. అందుకే అందరికీ నీ వెలుగు అందించు. నీ నీడను మాత్రం నిలవ నియ్యకు.” అనే నిజాన్ని నీడలో చూపుతున్నారాయన. ప్రతి వ్యక్తిని వెన్నుతట్టి మేలుకొలుపే ప్రయోజనాత్మక చిత్రం నీడ.

దీనిలో పాటలు ఆటలుండవు. అలవా టైన నైపులు, హీరోయిజం, స్టంట్లు కని పించవు. భావప్రకటనకు భాషే ప్రధానమనే ధైలాగులు వినిపించవు. అక్కవసర స్థితిలో మాత్రం యీ ధైలాగులు వాడబడుతున్నాయి. సన్నివేశానికి అవసరమయిన మూడ్స్ పెంచ దానికి, కథాగమనానికి వేగాన్ని, బలాన్ని కలి గించేందుకు మాత్రమే సంగీతం వుపయోగిస్తు

న్నారు. కె.యస్. మణి, భాస్కరరాజు, రమేష్ నాయుడు, బాలు తెరవెనుక అలంకారకులు. నిర్మాత రామినేని.

ఐ. వి. శశి దర్శకత్వంలో
“క్రాళి”

“హర్ నైత్స్” (అంగడిబొమ్మ మాతృక) చిత్రంద్వారా తెలుగు ప్రేక్షకులకు సుపరిచితు లయిన ప్రఖ్యాత మళయాళ దర్శకుడు ఐ. వి. శశి తెలుగులో హేమ్-నాగ ఫిలింస్ వారు నిర్మి స్తున్న బాగీ సినిమాస్కోప్ చిత్రానికి దర్శకత్వం వహిస్తున్నారు.

రజనీకాంత్, చిరంజీవి అన్నదమ్ములుగా నటిస్తోన్న యీ చిత్రంలో యింకా సత్యనారాయణ, కాంతారావు, నూతన నటి రీనా, ఫహా ఫహ్ జయలక్ష్మి, వెన్నీరాడై నిర్మల ప్రధాన పాత్రలు ధరిస్తోన్నారు. అంగడిబొమ్మ ఫేమ్ సీమా యిందులో కళానాయిక పాత్ర ధరిస్తు న్నది.

అండర్ వాటర్ షో దోగ్రస్ కార్ చేజెన్

మొదలయిన ఆకర్షణలుగల యీ వినోదాత్మక చిత్రానికి గొల్లపూడి సంభాషణలను, అశోక్ కుమార్ ఛాయాగ్రహణాన్ని, ఇళయరాజు సంగీతాన్ని, పీటూరి పాటలను, మోహన్ కళాను నిర్వహిస్తున్నారు.

గాలివాన!

సురేంద్ర ఆర్ట్స్ తొలిచిత్రం 'గాలివాన' ఆనందమోహన్ దర్శకత్వంలో ఆరంభం అయింది. ఆంధ్రదేశంలో విరివిగా అశేష ప్రదర్శనలు ఇచ్చిన ఆర్. వి. యన్. రామ స్వామి రచించిన 'గాలివాన' నాటకం ఈ చిత్రానికి ఆధారం. చిత్రం మాటలు నాటకరచయితే కూర్చారు. నాలుగు పాటలను కోవరె శివరాం రాశారు. సంగీత దర్శకులు పెండ్యాల. చిత్రంలో అధికభాగం 'గాలివాన' నాటకాన్ని వివిధప్రాంతాలలో నటించిన నటుల్ని యెన్నిక చేశారు. పరిశ్రమనుంచి బోసుబాబా, విజయ కృష్ణ, నేవల్ రవి, సత్యచిత్ర, కుమారి ఝన్సీ, కుమారి సత్యవాణి ఎన్నిక అయ్యారు. రంగ స్థలం నుంచి ఎన్నిక చేయబడ్డ నటులు బి. నారా

యణ, హనుమంతరావు, శ్రీధరాచార్య, ఆర్. వి. యన్. రామస్వామి, నందకిశోర్, ఏ. రామ్మూర్తి, కృష్ణ, ఓ. రామ్మూర్తి, శ్రీకాంత్ వగైరా.

ఎవరో చూస్తున్నారు!

మద్రాసు ఫిలిం టెక్నాలజీలో దర్శకత్వ శాఖకు తర్ఫీదు పొందిన యువ భాత్రకుడు శ్రీ సి. రుద్రయ్య, కుమార్ ఆర్ట్స్ పతాకంపై "ఎవరో చూస్తున్నారు" వర్ణచిత్రాన్ని నిర్మిస్తున్నారు. ఈపూర్తి వినోదాత్మకచిత్రంలో కమల్ హాసన్ కథానాయకుడుగా ఒక ప్రత్యేక తరహా పాత్రను పోషిస్తున్నారు. కథానాయకిగా అంగడి బొమ్మ వేమి సీమ, తతిమా పాత్రలలో సరిక, కాంతారావు, కె. వి. చలం మొదలయినవారు నటిస్తున్నారు.

శ్రీ సి. రుద్రయ్య దర్శకత్వం వహించిన మొదటిచిత్రం అవ్వ అప్పటికే, కమిళంలో విజయవంతం కావడమే కాకుండా, యేడవ

యువచిత్రవారి కొత్తచిత్రం ప్రారంభం: కథానాయక నుజాత, లక్ష్మీసీలీన్ రాఘవేంద్రరావు, దర్శకుడు దాసరి చిత్రంలో వున్నారు

పండుగను చాలా సామాన్యంగానూ, విలక్షణం గానూ చేశారు. పత్రికా ప్రతినిధులు, కరుణా మయుడు యూనిట్ లోని కొంతమంది కళా కారులు, సాంకేతిక నిపుణులూ పాల్గొన్న ఆ సభకు నటుడు జగద్యు అద్యక్షత వహించగా, తారకరామ ఫిలింస్ జగన్మోహనరావు ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్నారు. మద్రాసు ఫిల్మ్ జర్నలిస్ట్స్ అసోసియేషన్, ఆఫీస్ థేరర్స్ మోహన్ కుమార్, కాగడా శర్మ, అర్జునరావు, వేమూరి సత్యనారాయణ, డాక్టర్ మల్లి భారతనరావులను వేదికపైకి పిలిపించి పుష్పమాలాలంకృతుల్ని చేసి వారిని గౌరవించారు విజయచందర్. అద్యక్షులు జగద్యు కరుణామయుడు నిర్మించడంలో విజయచందర్ అమితమైన సాహసాన్ని, అత్యంత నిజాయితీని ప్రదర్శించాడనీ, చిత్రం విజయవంతం కావడం చాలా ఆనందదాయకమనీ, విజయచందర్ ని అభినందిస్తూ చెప్పారు.

కరుణామయుడు చిత్రానికి రచన చేసిన జాన్సన్, పత్రికా ప్రతినిధులను ఇంత తరచుగా కలుసుకొంటూ వారితో ఇంత చక్కటి అనుబంధాన్ని పెంచుకోగలిగిన సంస్థ రాధాచిత్రేనని చెబుతూ జర్నలిస్టులకు కృతజ్ఞతలు తెలిపారు.

విజయచందర్ మాట్లాడుతూ కరుణామయుడు చిత్ర విజయం తర్వాత ప్రజల మధ్యకు వెళ్ళినప్పుడు తనకు కలిగిన అనుభూతులనూ, తన అనుభవాలనూ సుదీర్ఘంగా వివరించారు. తొలి చిత్రంలో జర్నలిస్టుగా నటించిన (మరో ప్రపంచంలో సిరిసిరి పోత్ర) తనకు జర్నలిస్టు వృత్తి అంటే చాలా గౌరవమనీ, ఆ వృత్తిలోని వారు చేస్తున్న కృషికి లభించే ఫలం చాలా తక్కువగా ఉంటోందనీ, తన కాయశక్తులూ వారికి సహాయపడేందుకు తాను ముందుకొస్తున్నానని చెబుతూ ఫిలిం జర్నలిస్టు అసోసియేషన్ (మద్రాసు)కు మూడు వేల రూపాయల చెక్కు బహూకరించారు.

‘కరుణామయుడు’ చిత్రం గురించి కాగడా శర్మ ప్రసంగించారు. విజయవంతమైన చిత్రాన్ని నిర్మించినందుకూ, నటుడిగాకూడా విశేషవిజయం సాధించినందుకూ, విజయచందర్ ను అభినందిస్తూ జర్నలిస్టు అసోసియేషన్ తరపున ఆ

‘గాలివాన’లో ఒక దృశ్యం

సంస్థ అద్యక్షుడు మోహన్ కుమార్ విజయచందర్ ను వూలమాలాలంకృతుల్ని చేశారు.

ఈ సందర్భంలోనే విజయచందర్ హీరోగా, బాపు దర్శకుడిగా, ముళ్ళపూడి రచయితగా మేనుంచి ప్రారంభించి తీయబోతున్న చిత్రం గురించి ప్రకటించారు ఆ చిత్ర నిర్మాతలతో ఒకరై న ఆర్. దశరథరామరెడ్డి.

రామచిత్ర పతాకంపై నిర్మితమయే ఈ చిత్రంలో విజయచందర్ ద్విపాత్రాభినయం చేస్తారు. ఇతర నటీనటుల వివరాలు త్వరలో ప్రకటిస్తామని చెప్పారు నిర్మాతలు. జూన్ చివరికి ఈ చిత్రం షూటింగ్ పూర్తి చేసుకొని, ఇతర దేశాలలో ‘కరుణామయుడు’ వ్యాపారానికి సంబంధించి, విదేశయాత్రకు వెళ్తున్నాడు విజయచందర్.

ఈలోపుగానే ‘కరుణామూర్తి’ పేరుతో తమిళంలోనూ, ‘కరుణానది’ పేరుతో హిందీలోనూ ‘కరుణామయుడు’ చిత్రాన్ని డబ్బేసి విడుదల చేయబోతున్నారు. రాధాచిత్ర పతాకంపై తదుపరి చిత్రంగా భారీ ఎత్తున ‘గౌతమ బుద్ధ’ వర్ణ చిత్రాన్ని నిర్మించే ప్రయత్నాలు కూడా కొనసాగిస్తున్నాడు విజయచందర్.

—యస్వీనారాయణ

శ్రీశ్రీ నిర్వహించు పదబంధ ప్రహేళిక

1		2	3		4	5		6
		7						
8	9						10	
11				12		13		
			14					
15						16		17
18			19		20		21	
		22				23		
24					25			

ఆధారాలు

మే '79

అడ్డం

- నర్తనశాల.
- ఈ వ్రతం లేతది.
- చరిత్ర పరిశోధకులకు ఉపకరిస్తుంది.
- ఈ యింటికి మరో రెండు.
- ఇది కానిది.
- ఒక తీధి (8 మైసన్ 1)
- దీని భర్త దీన్ని మోస్తున్నాడు.
- చిక్కు.
- 3 లో గేయం.
- భారత భూపతి.
- వైఖ్యల రెక్కలో ఒకటి.
- అమేడిస్తే వరుగెత్తడం.
- ఇంతే జీవితం.
- స్తన శల్యం లాంటిది.
- చెట్టుమీద చెట్టు.
- మాట, పాట.
- నడిచే నాలుగో వంతు.
- దీని వెన్న చంద్రుడు.

నిలువు

జ్యోతి

4. కష్టపడి విప్పి, తర్వాత తలలు కలిపితే ఇది లభ్యమవుతుంది.
5. లాగు.
6. కలువ, కొలను.
9. వేగు.
10. ఎవరివి వాళ్ళవి.
12. అలనాటి ఆంధ్రావని.
15. అద్యంతాలు.
17. —వడతారేమో, జాగ్రత్త?
19. బురద నెరిసిందా?
20. ఈ నిప్పు 3 లో వుండంటారు.
22. గడ్డికి నేస్తం?
23. ఒకనాటి గొప్ప ఆయుధం.

ఏప్రిల్ పదబంధ ప్రహేళికకు సమాధానం:

- అడ్డం: 1. పొట్లపాడు, 4. సంపాదన, 7. కందుకకేశి. 8. నాదం, 10. రగ్గ
11. పదనం 13. వసారా. 14. గుటుక్కు. 15. నమాజు. 16. నీకత. 18. దిసం.
21. ముడి. 22. హిమవాలుక. 24. బహుమతి. 25. ముద్దుబిడ్డ.
- నిలువు: 1. పొగనావ. 2. పాకం. 3. దుదుదు. 4. సంకేతం. 5. పాళి.
6. నయాగరా. 9. దండహ్యమానం. 10. రసాత్మకము. 12. కీటుకు. 15. నదిహుబ్బ.
17. శడిగుడ్డ. 19. సుమతి. 20. పులుము. 22. హిమ. 23. కడ్డు.

నిబంధనలు గమనించండి!

పదబంధ ప్రహేళిక కొట్టివేతలు, దిద్దుబాట్లు లేకుండా పూర్తిచేసి ఏప్రిల్ 27 వ తేదీలోపు మాకు చేరునట్లు పంపండి. తెల్లకాగితం మీద గళ్ళు గీసి పూర్తిచేసి పంపిన ఎంట్రిలు చెల్లువు. ఎంట్రిలు పంపువారు వారి పూర్తి చిరునామా ఎంట్రిపైనే రాసి పంపాలి. ఆర్ కరెక్ట్ ఎంట్రికి రు. 50/- బహుమతి. ఒకటికి మించి ఆర్ కరెక్ట్ ఎంట్రిలు వచ్చినప్పుడు బహుమతి సొమ్ము విజేతలకు సమానంగా పంచబడుతుంది. ఆర్ కరెక్ట్ ఎంట్రి ఒకటి రాకపోతే బహుమతి సొమ్ము పై నెల బహుమతి సొమ్ముకు కలిపి అందజేయబడుతుంది.

ఏప్రిల్ ప్రహేళిక : బహుమతులు పొందినవారు

1. ఎ.వి. సుబ్రహ్మణ్యం, గార; హైదరాబాదు నుండి 2. టి. ఉమాదేవి, 3. టి. వసంతకుమారి, 4. అరోహన. 5. ఎమ్. అన్నపూర్ణ. 6. ఎన్.సి.హెచ్. జగన్నాథాచార్యులు, కొత్తగూడెం. 7. సి. సరస్వతి, మలికిపురం. మద్రాసు నుండి 8. బి.వి.వి.ఆర్. సుబ్బారావు, 9. బెహరాసాహితి, 10. వి. గోపాలకృష్ణ. 11. అలవర్తి వెంకటసుబ్బారావు, నందివెలుగు నల్లగొండ నుండి 12. ఆర్. శ్రీమన్నారాయణశర్మ, 13. ఎన్.కె. రామారావు, 14. పంగల రంగాచార్యులు. 15. ఎ. లక్ష్మీవల్లి కార్తికేయి, శ్రీకాకుళం. వీరందరికీ జాక్ పాట్ బహుమతి. రు. 150/- పంచి పంపిస్తున్నాము.

FREE!!

ఎక్కడికి పారిపోగలరు?

ఉచితం!!

“అహా! గుర్తవాలె నాకు రెక్కలున్న యెడల నే నెగిరిపోయి నెమ్మదిగా నుందునే!” అని భక్తుడొకడు బాధలు భరించలేక విలపించాడు.

తెల్లవారితే ఒక మధ్యతరగతి కుటుంబంలోని ఎన్ని కష్టాలు, ఎన్ని విపత్తులు, ఎన్ని ఆనందాలు! నీటన్నితో విసిగి వేసారి రెక్కలు కట్టుకొని ఎక్కడికై నా పారిపోతే బాగుండునని తలంచు చున్నాడు.

మిమ్ములను కలవర పెట్టేదేమిటి? ఎవ్వరికీ తెలియలేదని చేసిన పాపం వలన నీ మనస్సాక్షి మలినమయిందా! మనస్సు మలినమైనదని దైవ సన్నిధి నుండి పారిపోకండి. మీకు ఆ తలంపు పట్టక మునుపే ఆయన గ్రహించగలడు. ఆయన మీ నడతను పరీక్షించును.

ఇంక మిమ్ములను వ్యాకులత పెట్టేదేమిటి? చింతా! వ్యాకులతా? సందేహమా? ఇయమా? ఆశాభంగమా? అన్నిటిని కన్నీళ్ళతో క్రీస్తు పాదముల యొద్దకు తీసుకొని రండి. ఆయన చక్క-పరచని చిక్కులు లేవు. అర్థం చేసుకోని సమస్యలు లేవు. విడిపించని బంధాలు లేవు. ఆయన కసాభ్యమైన దేదియూ లేదు. విశ్వసనీయ ఆయన సమస్తము చేయకలడని నమ్మండి. “ప్రయాన పడి భారము మోయుచున్న సమస్తమైన జనులారా! నా యొద్దకు రండి. నేను మీకు విశ్రాంతి కలుగజేతునని” ప్రభు ఈనాడు కూడా తెలిచిన బాహువులతో పిలచు చున్నారు.

మానవులకు కావలసినది కష్టాలలో నుండి పారిపోయి విశ్రాంతి పొందటం కాదు. వారికి కావలసినది కష్టాలలో నిందలలో హింసలలో చెక్కుచెదరని ప్రశాంతి. ఈనాడే ఆ ప్రభు మీ ప్రార్థన వినగలడనే విశ్వాసముతో ప్రార్థించి ఫలితం మీరు కూడా ‘ఎందుకు’ పొందకూడదు.

—చదలవాడ చంద్రమతిదేవి

ఉచితం!!

ఉచితం!!!

భగవత్స్వరూపుడైన ఏసుక్రీస్తు జీవిత చరిత్ర ఆయన బోధలు తెలిపే అందమైన ఉచిత పుస్తకం గాని, ఆకర్షణీయమైన డిప్లొమా పొందడానికి ఉచితంగా లభించే బైబిలు కోర్సు గాని కావాలనుకుంటే మీ చిరునామా ఈరోజే తెల్పండి. పోస్టు ఖర్చులు మేమే భరించి మీకు ఉచితంగా పంపుతాము.

ఇదీ అడ్రస్:

ఎన్. జాన్ డేవిడ్

పోస్టు బాక్సు-12

చిలకలూరిపేట

గుంటూరు జిల్లా.

A.M.G.

Gospel Message

Inserted by A.M.G.

TRIVENI

BETEL NUT POWDER

PRIDE OF
INDIA

CHOICE OF
MILLIONS

TRADE MARK
REGD NO 169608

ತ್ರಿವೇಣಿ	ಮೈಸೂರು
ತ್ರಿವೇಣಿ	ಮೈಸೂರು
ತ್ರಿವೇಣಿ	ಮೈಸೂರು
ತ್ರಿವೇಣಿ	ಮೈಸೂರು
ತ್ರಿವೇಣಿ	ಮೈಸೂರು
ತ್ರಿವೇಣಿ	ಮೈಸೂರು

GOPAL NUT POWDER WORKS

Prop: DESU BABURAO

AUTHORISED MANUFACTURERS OF TRIVENI NUT POWDER

NIZAMPET — MACHILIPATNAM (A. P.)

Phone · 488

VJAYA

కథల పోటీ

మొత్తం పదమూడు బహుమతులు

ప్రథమ బహుమతి : 750 రు.

ద్వితీయ బహుమతి : 400 రు.

తృతీయ బహుమతి : 300 రు.

ఇంకా.... ప్రశంసార్హమైన మరో పది కథలకు ఒక్కొక్క
దానికి రూ. 116 చొప్పున ప్రత్యేక బహుమతులు

నిబంధనలు గమనించండి !

1. కథలు 16 పేజీలు మించకుండా (ముద్రణలో) ఉండాలి. (సుమారు పేజీకి 30 లైన్లతో 16 పేజీల పుల్స్కేపు పేజీలు మించకుండా).
2. అనువాదాలూ, అనుసరణలూ అంగీకరింపబడవు. రచనలు తమ స్వంత ననే హామీ పత్రాన్ని విధిగా పంపాలి.
3. ముఖ్యగమనిక: రచయితలు తమ చిరునామాను కథవున్న పేజీలలోగానీ, ఆ పేజీల వెనకగానీ కాకుండా, మరో కాగితంపై వ్రాసి జతచేయాలి.
4. రచయితలు కలం పేరుతోబాదు తమ అసలు పేరును విధిగా తెలియచేయాలి.
5. ప్రచురణార్హమైన కథలు తిప్పిపంపగోరువారు కథలతోపాటు తగినన్ని తపాలా బిళ్ళలంటించిన స్థూల చిరునామాగల కవరు జతచేసి పంపాలి.
6. పోటీకి రచనలు పంపే కవర్లపై 'జ్యోతి కథలపోటీ' అని విధిగా రాయాలి.
7. పోటీలో బహుమతి పొందని కథలలో ప్రచురణార్హమైనవాటిని ప్రచురణకు స్వీకరించే హక్కు మాకుంటుంది.
8. పోటీ విషయంగా జ్యోతి సంపాదకులచే తుది నిర్ణయం. — ఎడిటర్

రచనలు పంపేందుకు ఆఖరు తేదీ

15 మే 1979

Edited & Published by V. Leelavathy Raghavaiah, at 17B Rajaram Colony Kodambakkam, Madras-600024, & Printed by D. Hanumantha Rao at Kranti Press, 12, Francis Joseph Street, Madras-600001.